

Ahmet Kefik

مفاتیح عسکر و صحیفہ ناری

صحیفہ مظفر آبادیہ

Sahif-i muzaffariyat Osmaniyyah

محرری

مکتب حریت شاہانہ لسان معلم معاون روز باشی

احمد رفیق

استادان و دانشوران
مکتبہ مظفر آبادیہ
مظفر آباد

—

—

طابع و ناشری

معارف نظارت جلیلہ سنکھ فی ۱۴ ذی الحجہ سنہ ۳۲۴ و فی ۱۵
کانون ثانی سنہ ۳۲۴ تاریخ و ۳۶۹ نومبر و رخصت نامہ سبیلہ
طبع اولی شد.

استانبول

کتابخانہ عسکری — ابراہیم حلمی

۴۶ - باب طاق جاہدہ سی - ۴۶

۱۳۲۵

Good
DR
445
A45
1987
S...

کتابخانه اسلام و عسکری

تجارزاده: ابراهیم حللی

—
۴۶ - باب عالی جادوسی - ۴۶

شرکت مرتبه مطبعی - باب عالی جادوسنده نومرو ۵۲

مقدمه

عسکرک عثمانیلرک صفت ممتازة جلادت
پرورانہ سیدر . صیت و شهرت عثمانی ، جنکا ورتک
و عسکر لکھ و اصل مرتبہ قهرمانی اولمشدر . عثمانیلر
فضائل عسکریہ نی دستور حرکات و عقائد راسخہ
دینیہ نی رهبر مظفریات اتخاذا ایلدکلرندن اجرا
ایتدکلری محاربات جسیمہ ده اولیہ فداکارلقلر و
قهرمانلقلر ابراز ایلمشلردرکھ ، عثمانلی اردوسی
جلادت و حماست و سرعت حرکات نقطہ نظرندن
جهانک اک نامدار اردولرندن معدود اولمشدر .

دور استیلای جهانگیرانه لرینه تصادف ایدن
اوج عصره قریب برمدت ظرفنده عثمانیلرک اجرا
ایلدکلری حرکات حربیه و محاربات جسیمه پیش
نظر تدقیقه آله حق اولورسه ، مظفریات عثمانیه

اساس اولان قواعد حربيه و فضائل عسكريه اولانجه
 دقایقيه تظاهر ايدر . عثمانلیر ، زمانمز حربلرنده
 اس اساس موفقيت عد اولنان حرکات اساسيه يي
 اسلحه ناريه و مالزمه حربيه نك حال ابتدائيه
 بولنديني بردورده موقع تطبيقه قويمشدر ، جسيم
 اردولرك سوق و تحريكی خصوصنده يك بيوك بر مهارت
 ابراز ايلمشدر . خصوصيه آوروپاده مشق تقليد
 اتخاذ اولنه حق درجه ده مکمل و دائمي بر اردو تشكيل
 و اطاعت و انضباط ، نظام و انتظام کبي عناصر اساسيه
 مظفريت اولان اوصاف جميله ايله لوازم و معارف
 حربيه يي تکميل ايلمک شرفي عثمانليره عائددر .

عثمانليرك تاريخ مللده تبدلات عظيمه حصوله
 بادی اولان پارلاق پارلاق مظفريتلر احراز ايتلمريني
 تأمين ایدن اسبابك بری و بلکه برنجیسی قوماندا -
 نلرينك دهای جنكاورانه سيدر . عثمانلير اك بيوك
 قوماندانلر معیتده الك عالی مظفريتلره نائل اولمشدر .
 اجداد معالی نژاد ولی نعمت اعظمی اولان پادشاهان
 آل عثمان نورالله مر اقدم حضراتنك جنكاورلره
 خاص بر مهابت دلیرانه ايله میدان غزاده ابراز

ایلدکاری جلادتلر، مجاهدین عثمانیه نك عروق غیرت وشجاعتنی تحریک ایچون اویله برا کسیر مظفریت وجوده کتیرمشدرکه، اکثر محاربه لرده قوه قلیله عثمانیه نك پک بیوک قوتلره غلبه چال دینی کورولمشدر. فاتح ظفر شعمارک کمال مهابتله سوار اولدینی کیمیلانی طالع لره. طوغری سوره رک امواج دریا اوزرنده چارپیشان غزات عثمانیه به برسیل مظفریت کشادینه غیرت ایلمسی، جنته کان یاوز سلطان سلیم خان حضر تلی نك متاعب حربیه دن شکایت ایدن قور قاق عسکر لره قارشى. اسب جلادت وحماستی بر خرام لوندانه ایله اویناده رق : « سز کیتمز سه کز، بن یالکز باشمه کیدرم» خطاب فداکارانه سیله علویت حیدرانه به بر. مثال قهرمانی وجوده کتیرمسی، صحائف مظفریات عثمانیه بی تزین ایدن خوارق جلادتدن معدوددر .

تاریخ جلیل عثمانی، هر صحیفه پرمفخرتی بر منقبه قهرمانی ایله مزین برسلسله مظفریاتدر. بوسلسله مظفریات ایچنده، پیش انظار عثمانیانده اولانجه عظمت و اهمیتی ایله پرایه دار و تاریخ عسکری

عثمانی بی تزیین ایدن موفقیات جسیمه میاننده عجائب
 بسعه مظفريات اطلاقه سزاوار بعض افعال خارق
 العاده موجود درکه ، انلرده : قوصوه ، نیکبولی ،
 وارنه محاربه لريله استانبولک محاصره و فتحی ،
 چالديران و مهاج محاربه لريله اکری مظفريت
 عظاماسيدر . مظفريات مذکورہ نك نتایج سیاسیه
 وعسکریه سی تاریخ مللده پک عظیم تبدلات حصوله
 بادی اولمشدر . قوصوه ملحمه کبراسی ایله نیکبولی
 و وارنه مظفريت لری سطوت قاهره عثمانیه بی پک
 بیوک اردولره قارشی اثبات ایلدیکی کبی ، شهر شهیر
 قسطنطینیہ نك قبضه مهابت عثمانی به انتقالی سلطنت
 سنیه عثمانیه نك محافظه شان وشوکت ایتسنی تأمین
 ایتمش ، چالديران میدان محاربه سی سیف صارم عثمانینک
 شعشعه نصرتی اقطار جهانہ اعلان ، مهاج و اکری
 میدان محاربه لری ایسه رایات ظفر آیات عثمانینک
 بحارستان صحرا الرنده ، تاپس وادیلرنده شعشعه انداز
 نصرت اولسنه بادی اوله رق دولت معظمه عثمانیه نك
 اکتساب شان و سطوت ایتسنه مدار اولمشدر .

تاریخ عثمانی بی انوار سطوتله پیرایه دار ایدن

بوموفقیات جلیله کافهٔ تفرعاتیله تدقیق ایدیلیرسه ،
 اجداد معالی نژاد جناب پادشاهینک جلائل سیاسیه
 وفضائل عسکریه ایله تمیز ایده رک هر آن سعادت
 اقترانی بر منبع کزین ترقیات اولان عصر فیوضات
 حصر جناب خلافتیناهی به برمدخل مباحات وجوده
 کتیرمش اولدقلری مشاهده اولنور. ایشه شو اثر
 ناچیزک نشرندن مقصد، بومدخل مباحاتی وجوده
 کترین محاربات جسیمهٔ عثمانیه بی پیش انظار مفخرته
 وضع ایتمک ودور جلیل جناب شهر یاری بی تزین
 ایدن مفاخر عالیهٔ عثمانیه به بر خدمت محمدتکارانده
 بولنقدر .

متن اثری تشکیل ایدن محاربات جسیمه، هیچ
 بر دولتک تاریخ عسکریسنده تصادف اولنه میان
 موفقیات خارق العاده دندر . موفقیات مذکور
 حقدنه شمدی به قدر بر چوق لسانلرده پک چوق
 اثر لر نشر ایدلمش ایسه ده هیچ برنده ده حرکات
 عسکریه اولانجه تفرعاتیله بیان ایدلما مشدر . بناءً علیه
 تاریخ عسکری میز ی حائر اولدقلری عظمت مثال قهرمانی
 ایله تزین ایدن مظفریات مذکور ه بی بتون تفرعاتیله

بیان ایتمک واجرا اولنان حرکات عسکریه دن نتایج
 سوق الحیشیه و تعیویه استخراج ایلمک ایچون پک
 چوق ماخذلره مزاجمت اولنمشدر . خصوصاً ،
 محاربات عثمانیه بی مطالعه ایتمزدن اول محاربات
 مذکورہ بی رسیدہ مظفریت ایدن اردولرک اصول
 حرب و تشکیلات عسکریه سنہده وقوف الزم
 اولدیفندن، عثمانلی اصول حربندن باحث اولاق اوزره
 آبرجه برمدخل علاوه ایلمش وبومدخلی وجوده
 کتیرمک ایچون ، عثمانلیرک تشکیلات عسکریه
 ومظفریات حربیه سندن باحث آلمانجه وفرانسزجه
 بعض کتب نادره ایله تحقیق وقایع وتفصیل حرکات
 ایچون کتبخانه لر مزده موجود یازمه آناردن
 استفاده اولنمشدر .

استانبول، ۲۷ رمضان ۱۳۲۳

احمد رفیق

عثمانليلرده اصول حرب

عثمانليلرک شهرت جنگاورانه سی - اسباب ظفر پشلی -
عثمانلی اصول حربی ایله ترک و عرب اصول حربی بیننده کی
مناسبت - ترکارک حیات جنگاورانه سی - الفکار عسکریه سی -
عربلرک تشکیلات عسکریه سی - ترکارک اصلاحات عسکریه سی -
عثمانلیلرک ظهوری - ایلك سواری تشکیلاتی - دائمی اردو
تشکیلی - اردونک قوه موجوده سی - عثمانلیلرده اساحه -
تعلیم و تربیه - فکر عسکری - قوماندانلق - اصول حرب -
یوروش - قوناق - محاربه - قلعه محارباتی - عثمانلیلرک فن
حربه خندق .

عثمانلیلر کثرت مظفریات و عظمت فتوحات
جهتیه پک بیوک برشان قازانمشلردر. حتی بوشان
و شرف اقوام متجاوره میاننده او یله بر تاثیر حصوله
کتیر مشدرکه، عثمانلی نامی قهرمانلق و عسکرلک
ناملریله مرادف اوله رق قوللانمغه باشلامشدر .
عثمانلیلرک آز بر زمان ایچنده بیوک بیوک
مظفریتلر نائل اولمیرینه اک بیوک سبب، تعلیم

و تربیۂ عسکریہ لرینک دیانت و اطاعت کبی ایکی
 اساس متینہ مستند بولنمسی ، اصول و نظامات
 عسکریہ لرینک عدل و حقانیت دائرہ سنده موقع
 اجرا و تطبیقہ قونولہرق عموم افراد امتک یکوجود
 بر قطعہ شجیعہ عسکریہ حالندہ تعلیم و تربیہ ایدلمسی
 ایدی . اصول و قواعد حربیہ لری ایسہ اجداد لری
 بولنان ترکلرک نظامات عسکریہ لری اساسنہ مستند
 اولمق اوزرہ ترک و عرب اصول حربنک طبیعت
 ملیتہ کورہ مزج و ترکیندن عبارت ایدی . بناءً علیہ
 عثمانیلرک اصول حرب و تشکیلات عسکریہ سنی
 اکلامق ایچون اول امرده ترکلرک و عربلرک
 تشکیلات عسکریہ و عادات جنکاورانہ سنی مطالعہ
 ایلمک ایجاب ایدر .

ترکلر آسیانک اک جنکاور واک عالیجناب بر
 قومی ایدی . حیات ملیہ و عسکریہ لری اویله بر
 دورہ قهرمانی ایچنده کذران اولوردی کہ ، فضائل
 علویہ شجیعانہ لریله اک دشمن کوکلرده بیله
 تقدیر آمیز حسلر اویاندرلر ، بدایع دلاویز
 طبیعت قارشیسندنہ پک مردانہ بر حیات امرار

ایدرلردی. ایلك بهارك پارلاق کونشی جبال مرتفعه
 ذروه لرنده کی قارلری یاواش یاواش اریتمکه باشلادینی
 زمان بیکلرجه کومه لردن متشکل ترک چادرلری
 ازهار بهار ایله تزیین ایدن زمردین قیرلر اوزرنده
 منظور اولور، بو قافله بهادران موسم ربیعک
 دوامی مدتجه پک صافیانه برحیات امرار ایدردی.
 خصوصیه موقع، نظری پک لطیف مناظر
 روستایانه ایله تزیین ایلردی.

موسم صیف حلول ایدرایتمز قبه‌سما اوزرنده
 فروزان اولان آتشناک بر کونش، فیض ربیع ایله
 تنویر انظار ایدن قیر چیچکلرینی صولدیرر،
 یالکز منحط محللرده بر اقدینی آثار باقیه بهار ایله
 اکتفایده رک اطراف وجوانی دیده فرسا بر قور اقلق
 ایچنده بر اقدیدی. بعضاً ضیای شمس، زمردین
 واحه لر اوزرنده زرین موجه لر حصوله کتیردیکی
 زمان مغولستانک دلبر تارلا قوشلری صاف، بلوری
 بر نغمه ایله سمانک زمین میناقامی اوزرنده اوتتمکه
 باشلاردی. قیشک حلولی، قبیله خلقی ایچون بر دوره
 مشاغل دیمکدی. او زمان هر طرفده بر فعالیت

مشاہدہ اولنور، چادرلر طوپلانیر، بارکیرلر قوشولور، بر قافلہ جنکاورانک چولک بشقہ بر سمتہ طوغری روان اولدینی مشاہدہ اولنوردی. اوزمان نہ تار لاقوشنک ترانہ دلاشوبی ایشیدیلیر، نہ واحلرک رونقدار یشیلککری منظور اولوردی.

ترکلر صیق صیق تبدیل مکان ایتمک سایہ سنده معیشتلرینی فوق العادہ تأمین ایدرلردی. غذای یکانہ لری خوبات اولوب ایلک بہار موسملرنده قویونلرندن صاغدقلری سوددن پینیر ویوغورت یاپارلر، بسیلدککری حیوانات اہلیہ نک سقطلرینی کسمکہ غیرت ایدہرک فیض طبیعتدن استفادہ ایتمکہ چالیشیرلردی. اللہ ایتدککری محصولاتی ایسہ شہرلیر ایلہ مبادلہ ایدرلر، صاف و پرسکون بر حیات امرار ایدرلردی. فقط بو حیات منتظمہ بر تاثیر خارجی ایلہ انتظامی غائب ایدر ایتمز تکمیل قبیلہ خلقی طوپلانیر، محافظہ حقوق و استراحت ایچون اطراف و جوارہ آقینلر اجرا ایدیلیردی. او زمان چین حدودلرنده، چیت بویلرنده،

ترکلرک بارقه‌بی اگدیبران مجادلانی اطرافی خوف و دهشت ایچنده بر اقریدی .

ترکلر تأمین حیات و محافظه شان و شرفی سلاح سایه‌سنده قازانمش اولدقلرندن جنکاورلکه بک زیاده اهمیت ویررلردی . آلات یکانه حربیه لری آت ، اکر ، اوق و چادردن عبارت اولوب قواعد تعویویه لری فطرة حائز اولدقلری شجاعندن ، دساتیر سوق الحیشیه لری بارکیرلرینک سرعتندن ، مهارت حربیه لری متصف اولدقلری ذکا و درایتدن عبارتدی . انداخت و جندیلکده کی بهره خارق العاده . لری ایسه ، تأمین مظفریت ایچون الامین بروا سطة فائقه دن معدود ایدی . اطاعت عسکریه لری صوک درجه ده اولوب عموم تربیه عسکریه و قواعد حربیه نک اس الیاسانی شو درت شی تشکیل ایدیوردی : اطاعت ، شجاعت ، نشانیلق ، جندیلک . اسباب حربی ایسه یا نفسلرینی مدافعه و یا عسکرلرینی حمایه مقصدندن عبارتدی . آنلرده اولیه بر حس عالیجنابانه ، بر اعتدال قهرمانانه موجود ایدی که ، فضائل جنکاورانه لرینک مفتون

و حیرانی اولان دشمنلرینه قارشی حیل و دسائسه اصلا تنزل ایتمزلر ، اللرینه دوشن اسرایه صوکه درجه رفق ایله معامله ایدهرک اکتساب ایلدکری موقیتله اصلا تفاخر ایلمزلردی . همجنسسه معاونت ، آنلر ایچون بر اثر قوتدن معدود ایدی (۱) . بر ترکک قیمت ذاتیه سی ، جسارت و بسالتی و نشانخیلقده کی مهارتیه تقدیر اولنوردی . خسته لکه ترک حیات ایتمکی شان قهرمانی یه منافی عدایتدکلرندن اکه زیاده میدان حرب و وغاده فدای جان ایله افتخار ایدرلردی . ترکلر ایچون اکه مشهور اکه مثل : « انسان اوده طوغار ، میدان وغاده جان ویریرا » قول جنکاورانه سندن عبارتدی . مملکته محبت ، سنجاغه حرمت بر ترک ایچون اهم وظائفدن معدود بولندینی کبی اطاعت عسکریه و تمایلات قهرمانانه ده ، بر قاچ سنه اول اجرا ایلدکری حرکات عسکریه نکه مناقب شجاعت کسترانه سنی نقل و روایت ایتمک سایه سنده الده ایدیلردی . تشکیلات عسکریه لری صرف بر اساس معنوی

(۱) جاحظه ، فضائل الترك .

اوزرینه مؤسس بولندینی جهته انلرك ثمره
 اسفار حربیهلری محاربات سالفده ابراز ایلدکلی
 شجاعت و بسالتک افراد قبیله اوزرنده حاصل
 ایده چکی استعداد جنکاورانه دن عبارت ایدی .
 بر قوماندان ، اسفار و محارباتی معیتی افرادینه
 بر لسان متین و حماسه نقل ایدر ، بر جنکاورک
 کتابه سنک مزاری انک تاریخ مظفریاتی تشکیل
 ایلردی . دها طوغریسی ترکلیر بر ملت مسلحه
 حالنده امرار حیات ایدوب افراد جمعیت اره سننده
 نفاق و مبیانت کبی شیر اصلا موجود اولمازدی .
 طبیعتلرنده پک بیوک بر اعتدال ، ناصیه لرنده
 کندیلرینه مخصوص بر حسن و جمال مشاهده
 اولنوردی .

ترکلیک تشکیلات عسکریه لری آز بر زمان
 ایچنده شجاعت فطریه ملیه لریه متناسب بر مرتبه
 تکمله واصل اولدی . عرب اصول حربی ترکلیک
 اصول وقواعد حربیه لری اوزرینه ده اجرایی
 تأثیر ایلدی . انوار قدسیت فروز پیغمبری جانب
 مشرقدن ظهور ایله اقطار عالمه پرتو هدایت نشار

ایتمکه باشلادیفی زمان بو فیض الهیدن ترکلرده
 حصه مند اولدیلهر. اردولرینی اصلاح ایتدکلی کبی
 اصول و نظامات عسکریه لرینه ده تعدیل ایلدیلهر .
 او زمانلر عربلرک اصول تعلیم و تربیه سی
 قواعد دینه کبی پک متین بر اساس اوزرینه
 مؤسسدی. طاعات و عبادات، افرادک افکار و اذهانه
 برکشایش معنوی و یردیکی کبی صلابت و متانت
 جسمانیه لرینه ده تزید ایلردی. انضباط عسکری ایسه
 دین مین احمدی ایله تنویر قلب و وجدان ایدن
 عموم اهل ایمانک جوامع شریفه ده ایفای صلوة
 ایلدکلی ائنه ده اوزون و منتظم صفر تشکیل
 ایده رک عین زمانه ده کافه آداب صلوتی برلکده
 اجرا ایتلملی ، عین دعایه آمین خوان اولملری
 سایه سنده بر قاندها تسهیل ایدیلیر ، افراد دینی
 بر رابطه نک تاثیر روحانیت بخشی ایله حرکت
 ایلردی. تشکیلات عسکریه لری صرف کندیلرینک
 اثر ایجاددی اولیوب ایرانیلرله بیزانسلرک تشکیلاتنه
 تقلیداً وجوده کتیرلمشدی . محاربه لری دائماً
 یناشیق نظامده اجرا ایدرلر ، سفر بر اردوینی

مرکز، صاغ جناح، صول جناح، بیشدار ودمدار
 قسملرینه تفریق ایدرلردی. هر قسمه برر سنجاق
 ویررلر، سنجاقدارلری ده دائما شجاعت و بسالتی ایله
 ممتاز کیمسه لردن انتخاب ایلرلردی. عموم اردو
 پیاده و سواریدن عبارت اولمق اوزره ایکی صنفه
 تقسیم ایدلمشدی. سواری دائما جناحلری حمایه ایدر،
 پیاده یای و اوقله مسلح اولدینی حالده قطعه اصلی بی
 تشکیل ایلردی. پیاده نك اسلحه سی قالقان ایله
 اوق و قلیجیدن و یا خود یالکز یای ایله اوقدن
 عبارت بولنوردی. اردوده اطاعت و انضباط
 خارق العاده بر درجده ایدی. غزوات جلیله
 پیغمبری تدقیق ایدیله جك اولورسه اطاعت و انضباطه
 پك کوزل مثالر مشاهده اولنور. معیت رسالت پناهیده
 بولنان اردولرك همان کافه سی ده آز بر قوتله فوق العاده
 مظفریتلر استحصال اتمشدر، اکثر غزواتده
 خارق العاده بر انضباط ابراز ایلمشلردر. بو ایسه
 سردار قدسیت شعارك تأثیرات علویه مبارکه سندن،
 دین مبین احمدینك اردو افرادی بیننده حصوله کتیردیکی
 تأثیرات معنویه ایله قوانین مقدسه جهاددن ایلری کلمشدر.

اردوی اسلامك قوتی تزايد ایتدکجه عربلرده اصول حربلرینی تدریجی بر صورتده تبدیل ایلمنشلردر. عربلك اصول حربی، فائق قوتلرله حرکت ایدرهك تعرضی بر صورتده اجرای محاربه ایلمکدن عبارتدی. تعرضده موفقیت حاصل اوله مدینگی تقدیرده، یکیدن محاربه نظامی آلهرق تعرضه قیام ایدرلردی. تعبیهلری صف تمییه سی ایدی. قطعات، یناشیق نظامده بر ویا متعدد صفرلر حالنده طوپلانیرلر، دشمنه بو صورتله هجوم و دشمن هجوملرینه ده بو نظامده مقابله ایدرلردی. حتی بدر غزاسنده افراد یکدیگرینه او درجه ملاصق بر صورتده حرب ایتمشدرکه، آره لرنده جزئی بر آراق بیله بر اقلما مشدر.

قطعات محاربه نظامی آلدینی زمان سردار دائما مرکزده طورر، بورادن حالات فوق العاده ظهورنده آریلیردی. عربلك ایکی نوع هجومی واردی: یا هجوم ایله برلکده رجعت نمایشی اجرا ایدرلر و یا خود صف نظامنده طوغریدن طوغری به هجوم ایلرلردی. برنجی اصولده هجوم ایدلدیکی

زمان آغزلققرله دوه لری بر سپر طرزنده نقطه استناد ودها طوغریسی حمایه موضعی اولمق اوزره کریده تنظیم ایدر لر ، رجعت حرکتی دائماً بو استقامتده اجرا ایدرک تشکیل ایتدکلری سپر لر کریسنده طویلانیر لر ، آندن سوکره یکیدن هجوم ایدر لردی (۱). محاربه لره اول امرده ایکی مشهور جنکاورک صفتن چیقوب یکدیکیدیکرینه اسم و اجدادینی سویلمک صورتیله اداره لسان ایدرک اجرای مبارزه ایتسیله مباشرت ایدیلر ، دهاصوکره ایکی اردو یکدیکیدیکرینه شدتلی بر صورتده هجوم ایدردی . سواری یناشیق نظامده هجوم ایتیبوب طاغنیق نظامده هجوم ایتدکدن سوکره سرعتله کرییه چکیلیردی .

عربلر اصول و قواعد حربیه لرینی تأسیس ایلدکدن سوکره اردولرینی ده اصلاح ایتدیلر .

(۱) قرون وسطاده خرسیتیان اردولری ده بو اصولی قبول ایلشله ، نته کیم متفقین اردوسی وارنه محاربه سنده بو صورتله حرکت ایتشله درر . آغزلققر واسطه سیله کریده تشکیل ایدیلن بوالتجاموضه نه (واغن بورغ) تسمیه ایتمکده درلر .

اردو افرادی اجرتلی عسکر لرله کوکلیلردن تشکیل اولندیگی نظامات عسکریه لری ده رومالیرک نظامات عسکریه سنه تقلیداً وجوده کتیرلدی . عربلرک بو صورتاه مرتبه ترقیه کتیردکلری تدریقات عسکریه ، زکلرک تشکیلات عسکریه لری اوزرینه ده اجرای تاثیر ایتمکدن خالی قالمدی . هجرتک ۵۸۳ (۱۱۸۸ م) سنه سنده ترک اردوسنده خیلی تعدیلات اجرا اولوندی . افراد عسکریه بیگر کشیدن مرکب آایلره تقسیم ایدلدی . پیاده صنفی تیتیلرله چینیلردن ، قسم اعظمی ده افراد ملیه دن اولمق اوزره سواری اوله رق تشکیل اولندی . سوارینک تعبیه جزؤ تامی اللی کشیلک بر قطعه دن . تشکل ایدی . بو قطعه نک هر صره سی اوزر نفر دن عبارت و بش صره ده منقسم اولوب جزؤ تامک مجموع جبهه سی اون کشیلک ایدی . اوکده کی صره آلت مدافعه اولمق اوزره قالفان استعمال ایدردی . هر صره نی تشکیل ایدن اون نفره براونباشی ، اون مانغیه بر یوزباشی ، اون یوزباشی به بر بیکباشی ویرلدی . اون بیکباشیق بر قطعه به

تومان تعیر اولندی . افراد ، اجرای محاربه ایچون طاشیمغه مجبور اولدقلری سلاحردن ماعدا مزراقلری سیوریلتمک ایچون فضلہ بر آکه ، بریزه ، ایپلک و سائرده طاشیمق مجبوریتندہ ایدی . تجهیزات لازمه حربیه نك مکمل اولسی ایچون بر عسکرک اگری قلیج قوللانسی ، وجودینی دمیرلی بر زره و مغفرله ستر ایتسی بھمه حال لازم ایدی . فقط ۵۸۳ سنه هجریه سنده قبول ایدیلن تعیبه تشکیلاتی بالاخره تعدیل ایدلمش ، جبهه لرك طولی یکرمی نفر جبهه سنه ابلاغ ایدلمکله برابر جزؤ تاملرك موجودی ده یوزه چیقاریله رق هر الای بیك کشیدن عبارت اولمق اوزره تنظیم اولنمشدی (۱) .

ترکر اردولرینی شو صورتله تنظیم ، اصول وقواعد حربیه لرینی لایقی وجه ایله اصلاح و تعدیل ایتمکله برابر اوامر قدسیه ربانیه رعایتی دستور مقدسه مظفربات عد ایلدکلرندن سلاح موفقیتلریله پک بیوک قهرمانلقلر ابراز ایتمکله باشلا دیلر . او زمان آسیای غریبنک صحاری وسیعہ سی ترکرلرك

آوازہ بسالت و شجاعت لریلہ طولمغہ باشلادی .
 حسیات دینیہ نك تأثیر حیات بخشاسی اخلاق و عادات
 عسکریہ لرینی ده نقطه کماله کتیردی . بر زمانلر محافظه
 حقوق و منافع اغورنده اجرا ایدیلن محاربه لر ،
 شمدی انوار دلاویز محمدی بی اقطار عالمه ایصال
 ایچون بر غزای مقدس رنگنی اکتساب ایده رك
 عمیق بر خلوص قلب ایله اجرا ایدلدی . بوقتو حات
 متابعه ، شمشعه سلاح شهرت لرینی برقات دهبا اعلا
 ایلدی کندن ترکلر آسیانك اك منتظم و اك جسور
 بر قوه مسلحه سنی تشکیل ایلدیلر . بوندن بشقه
 شهرت جنکاورانه لرندن ده حقیله استفاده ایدوب
 نظامات ملکیه و عسکریه لرینی اصلاح ودها صوکره
 پای سطوت لرینی غربه طوغری توجیه ایده رك
 پرتو سلاح غالبیت لریله اعلان شان و مهابت ایللمکه
 باشلادیلر . هجرتك ۶۳۰ تاریخنده جنکیزك نچه
 ظلمندن قور توله رق (سکود) حوالیسنك زمردین
 وادیلرینه یرلشن شانلی برترك قبیله سی ، جنکاورلکه
 حقیقه نمونه امتثال اوله بیله جک مائر قهرمانانه ابراز
 ایللمکه باشلادی .

۶۸۰ سنه سنده ارطغرل غازی حضرت تلیزینک (سکود) ده عازم دار بقا اولدی اوزرینه یرینه کچن عثمان غازی حضرت تلیز « بر مدت بککک عنوانیله حکم غالبانه سنی اجرا ایتدکدن سوکره برج استقلاله نصب لوای سلطنت ایلدی. شو صورتله تأسیس بنیان سلطنت ایدن بو حکومت ابد مدت ایسه مؤسسینک نام عالی جنکاورانه سنه اضافتله (عثمانلی حکومتی) نامیله تأسیس ایده رک شعشه شمشیر مظفریتله افق سطوت وقهرمانی به ظفر لمعه لری نثار ایلیمکه باشلادی (۱) .

عثمانیلر توسیع حدود و فتح بلاده مباشرت ایلدکلری زمان اول امرده آقنچی نامیله تشکیل

(۱) « ایشته میلادک ۱۲۶۰ تاریخنده (ازنیق) حوالیسینده، بوکونکی سلطان اوکنک همان ربیع تشکیل ایدن محله ساکن رقوة شجیمه، عثمانیلرک مبدأ شان وشوکتی تشکیل ایتش؛ کره ارض اوزرنده حکمران اولان دولتر میاننده ارباب دها یتشدیر مکله الحق برنجیلک شرفی احرار ایدن بو طائله نجیبه تک عناصر شوکت و سلطنتی هب بو نقطه اطرافنه اجتماع ایده رک کسب وسعت ایلمشدر. زول وان زاوهر، ص ۸ - صولاقزاده، ص ۶ - صحائف الاخبار، جلد ۳، ص ۲۶۸

اولنان سوازی عسکرندن استفاده ایتدیئر. آقجیلر سرعت حرکاته مالک بولندقلرندن دشمنی آسزین باصارلز و مظفریتی قطعی بر صورتده تأمین ایدرلردی. ملکک تقسیماتی صرف عسکرک نقطه نظرندن اجرا ایدلمشدی. هر سنجاغک بکی کندی سنجاغک ادارهٔ ملکیه و عسکریه سنه نظارت ایدر، اثنای سفرده عسکرک آتی، اسلحه و مهماتی حاضر بولندیرمغه غیرت ایلردی. اردو، منتظم و دائمی بر قوهٔ عسکریه دن عبارت دکلدی؛ هر آلی سلاح طوتان سفرده بهمه حال حاضر بولنوردی. بر سفر آچیلیر آچیلماز بتون قبیله نك توانا دلاورلری سلاحه صاریلیر، سفری کمال مظفریتله ختام پذیر ایدر ایتمز مملکتلرینه عودت ایدرک ایشلریله مشغول اولورلردی. هر عثمانلی، بو وظیفهٔ مقدسه یی بر عزم متین، بر خواهش قلب ایله اجرا ایدر، بقای موجودیتنه خادم اولان بو فعل لازمی اجرا ایدرکن سردارینک معیتده جلادت خارقه لری ابراز ایلردی. افراد دائماً ایستدیکنی کیر؛ قلیج،

مزراق، اوق و قالقان کبی اسلحه جارحه و تدافعیه استعمال ایدردی .

عثمان غازی طاب ثراه حضر تلی بر سفره مباشرت بیوره جتلی زمان بونی بالجه جنکاو. انه اخبار ایدر لردی. افراد اجرای سفر ایچون طوپلانیر طوپلاتماز یا بالذات غازیء نامدارک و یا خود صورت مخصوصه ده تعیین اولسان بر قوماندانک معیتده اولدق لری حالده فتح بلاده عزیمت ایدر لردی . بو ائنده قوه عثمانیه اولدجه قایل بولندیغندن دشمنه باصقین صورتیله تفوق حاصل ایدیلهرک احراز غلبه یه غیرت اولنوردی. ازجه رجعت ظاهری بی چویرمه حرکاتیه مزج ایتمک خصوصی غایت ماهرانه اجرا ایدیلیر، بو اصولدن نتایج حسنه استحصال اولنوردی (۱).
نته کیم جنته کان عثمان خان غازی حضر تلی (قره جیش) حصارینک ضبطی ایچون اورخان غازی قومانده سنده بر قوه عسکریه سوق ایتدکلری زمان اورخان غازی بو قوه عسکریه بی اوچ قسمه آییرمش ، بولردن برینجی دشمنی جبهه دن اشغاله، دیگر ایکسینی ده یانلردن

(*) صولافزاده ، ص ۱۳ .

چویرمه حرکاتی اجراسنه تعیین ایتمش ، برمدت
صوکره جبهه دن بر رجعت ظاهری اجراسیله دشمنی
ایلری به طوغری جلب ایدر ایتمز ، چویرمه حرکاتنه
تعیین اولنان قطعات ایله خصمك خط رجعتنی قطع
ایده رك پارلاق بر مظفریت احرازینه موفق اولمشدی .

فقط بوائنده حدود عثمانیه برقات دها توسع
ایتمکله برابر اناطولی سوا حانده اجرای حکومت
ایدن روم تکفور لرینك قلاع جسیمه سنه تعرض
ایتمکده ایجاب ایتسی اوزرینه سواریدن بشقه برده
بیاده صنفی تشکیکنه لزوم کورلدی .

دورا ورخان غازیده یایا نامیله بر پیاده عسکری
تشکیل و بونلره اونباشی ، یوزباشی و بیکیباشی نامیله
بر طاقم ضابطلر تعیین اولندی . بونلر یالکنز
سفرده حکومت طرفدن اعاشه ایدیلیر ، وقت
حضرده کندیلرینه کوستریلن اراضینك محصولاتیه
کچینیرلردی (۱) . فقط برمدت صوکره بواردونكده
محاذیر متعدده سی کورلدی (۲) . دائمی بر اردو

(۱) صولاقزاده ، ص ۱۹ ، ۲۰ .

(۲) « بوطاثة پیاده واردجه زیان اولوب سفرلرده

انتظامسزلغه اقدام ایتمکه باشلادیلر » صولاقزاده ، ص ۲۰

تشکیلی کوندن کونه لزومنی حس ایستدرمکه باشلادی. چونکه هر حکومتک بدایت تشکیلنده واقع اولدینی اوزره قومشولرینی دوچارخوف ایده جک وجه ایله سریع و غیرمنتظم حرکات ایله اجرای محاربه ایتمک زمانی کچمش، سوق الحیش نقطه نظرندن قواعد اساسیه تأسیس و منتظم براردو تشکیل ایده رک متین و اساسلی نظاملر قبول ایلمک زمانی کلمشدی.

بناء علیه ارکان و امرای دولتک مذاکرات مهمه سی نتیجه سی اوله رق دوشیرمه اصولی قبول و دائمی براردو تشکیل ای دیله رک هیئت عمومیه سنه یکچجری نامی ویرلدی (۷۳۰). بواردو آوروپاده تشکیل اولنان ایلمک دائمی اردوایدی. اردو بو صورتله تشکیل اواندقدن سوکره عجمی اوغلانلر مکتبی نامیله اردویه افراد یتشدیره جک آریجه برده مکتب تأسیس اولندی (۱). تابعیت عثمانیه یه داخل اولان اولاد رعیه اولا عجمی اوغلانلر مکتبنده تعلیم و تربیه کورر، آندن سوکره قیشه لره توزیع اولنوردی.

(۱) نتایج الوقوات، جلد ۱، ص ۲۱ - تاریخ
سکری عثمانی، ص ۲۵ - لاویس، رامبو، تاریخ
عمومی، جلد ۴، ص ۷۵۸

بونلرک معاشاتی یومینہ برر آقچہ دن عبارت اولوب
بومعاش شجاعت و لیاقت عسکریہ بہ کورہ ایجابندہ
تزییددہ ایدیلیردی .

جنتمکان خداوندکار غازی حضرتلرینک دور
سلطنتلرنده اردو برقات دها اصلاح ایدلدی .
حضرت پادشاه ، اردونک امر قوماندہ سنی لاشاہین
پاشا ایلہ حاجی ایل بک و اورہ نوس بکہ حوالہ
ایتدی . بوشانلی جنکاورلر ، معیتلرینہ تسلیم اولنان
اردوی خارق العادہ بر صورتہ اداره ایدہرک
(قلبہ) و (ایصالہ) یہ قدر اولان اراضی بی کاملاً
ید تسخیرہ کچیردیلر . ممالک مفتوحہنک برقات دها
توسع ایتدی اوزرینہ اموال و غنائمدن عشر آلمسی دہ
اصول اتخاذاوانہرق ثروت عمومیہ خارق العادہ
تزیید ایدلدی .

اردوی تشکیل ایدن عموم افرادہ قول تعیر
اولنددی . ہیئت عمومیہ سنہ او جاق دینلدی . او جاق
متعدد اورتہ لره تقسیم ایدلدی . بو اورتہ لره اوزمانک
تعیہ جزؤ ناملری ایددی . عموم اردو قوماندانہ
یکچیری آغاسی ، اورتہ قوماندانہ چورباجی نامی

ویرلدی. اورته لرك موجودی بدایتده ۱۰۰:۵۰۰ کشیدن مرکب اولوب مجموعی ۱۹۶ اورته دن عبارتدی. هر اورته نك تاريخ وقایعی طوتیلور، هر اورته احراز ایلدیکی . ظمربانه کوره محترم و مقدس عد اولنوردی . افراد، سواری و پیاددن . متشکل ایدی . پیاده ، قپوقولی و سرحد قولی نامیله ایکی قسمه آیرلمشدی . بونلردن پایتخت حکومه تده بولنان قپوقولی، معاشلی؛ سرحد قولی معاشسز ایدی . سواری ده قپوقولی سواریسی و سرحد قولی سواریسی نامیله باشلیجه ایکی قسمه تقسیم اولنوب بونلردن قپوقولی سواریسی سپاهیله ایله (۱) سلحدارلردن، سرحد قولی سواریسی ده زعما و تیمارلیردن مرکب ایدی . پیاده ده اجرتسز افراددن عبارت اولمق اوزره عزبلر، سواریده ده آقنجیلر واردی . بونلرك وظیفه سی محاربه دن اول کشف و آقین کبی وظائف

(۱) نتایج الوقوعات ، جلد ۱ ، ص ۲۱ - « سپاه اوغلی تمیر اولنان عسکر وادباب زطامت و تیمارک آتمکری اولادلرینه توجیه اولمق تیمور ماش پاشانک آثار حسن تدبیرلرندندر . » صحائف الاخبار، جلد ۳ ، ص ۲۹۸

مہمہ اجرا ایلمکدی . طویجی صنفی علی العموم
 جتتمکان فاتح سلطان محمد خان حضر تلیرنک دور
 سلطنتارندہ مرتبہ . کمپلیتہ کتیرلمشدی . اردو شو
 صورتہ صنوف ثلثہ دن مرکب اولمق اوزرہ تشکیل
 ایدلدکن صوکرہ یاوزسلطان سلیم خان اول حضر تلیری
 ظرفندن (چالدران) میدان محاربہ سندن صوکرہ
 ارکان حربیہ ہیئتیدہ تشکیل (۹۲۰) و اردو
 ایلریسندہ دشمن ملکتنہ چاپول ایتمک و ازدودہ
 کشف خدمتی ایفا ایلمک اوزرہ بردہ آقجی
 سوارسی احداث اولندی .

دائمی اردونک صورت منتظمہ دہ تشکیلنی متعاقب
 قوہ موجودہ سی دہ سنہ دن سنہ یہ تزايد ایلدی .
 عموم پیادہ ، جتتمکان سلطان سلیمان قانونی حضر تلیرنک
 دور سلطنتارندہ ۱۲,۰۰۰ کشیدن عبارت اولدینی
 خالدہ سلطان محمد خان ثالث دورندہ ۴۵,۰۰۰ ،
 مصطفی خان ثانی دورندہ ۷۰,۰۰۰ نفرہ ابلاغ
 ایدلدی . جتتمکان سلطان سلیمان قانونی حضر تلیری
 ہجرتک ۹۳۲ سنہ سندنہ مجارستانہ صنوف ثلثہ دن
 مرکب اولمق اوزرہ ۳۰۰,۰۰۰ نفر و ۳۰۰ طوییدن

عبارت بر اردو ایله اجرای سفر ایلدی (۱) .
سلطان محمد خان ثالث حضرتلری ۱۰۰۵ سنه
هجریه سنده ۲۰,۰۰۰ کشیک بر اردو ایله (اکری،
نهراو) میدان محاربه سنی اجرا ایتدی . عثمانیلر
بیوک بیوک مظفریتلر احراز ایتمک ایچون پک
جسیم اردولرله اجرای سفر ایلدیلر . دهها صوکره
اردونک تشکیلات و تنسیقاتی بدرجه دهها کمال
ایده رک قازمه جی و استحکام افرادی ده یتشدیرمه
موفق اولدیلر .

کذا آزرمانده اسلحه موجوده بی ده اصلاح
ایتدیلر . عثمانیلرک پیاده اسلحه سی، اسلحه تدافیه
اولق اوزره زره کوملک ، دمیر الیون ، مغفر،
سپر و قالقاندن عبارتدی . کوكسلك و آرقهلق کبی
آغر زره لر قوللانمازلر، بوصورتله مشیات عسکریه بی
فوق العاده برسرعتله اجرا ایدرلردی . اسلحه
تعرضیه لری ده یقیندن اجرای تأثیر ایتمک اوزره
قلیج ، مزراق ، بالطه ؛ اوزاقدن اجرای تأثیر

(۱) شلوتسه ر ، اسکی عثمانلی اردوسی، ص ۴۹ -

قوبلویزه ر ، مجارلرله عثمانیلر بیننده محاربات ، ص ۲۴۲

ایتمک اوزرہ دہ قارغی، تفنک، قرہ بنا و طبانجہ دن عبارت ایدی . سوارینک اسلحہ تمرضیہ سی اوزون قلیجلرله طبانجہ لردن؛ اسلحہ تدافعیہ سی کوکسلکلی و آرقہ لقلی زرہ لرله دیر الدیونلردن عبارت ایدی . حتی بارکیرلرک نعلی بیله غایت اینجہ بولندیغندن حرکاتی پک زیادہ برسرعتله اجرا ایدرلردی . بونک ایچون ایلری کری حرکت ایتمک، کشف ایلمک، دشمنی تعجیز ویا احاطہ ایتمک، خصمی پوصویہ اوغراتق ویا رجعت ایتمک کبی حرکاتی اجرا خصوصندہ بیوک برمہارت کوسترلردی (۱) .

طوپلرہ کلنجہ، عثمانلی اردوسندہ پک چوق وپک بیوک چاپدہ طوپلر استعمال ایدلمشدر . طوپ ایلک اول ۷۹۱ سنہ ہجریہ سندہ وقوعہ کلن قوصوہ محاربه سندہ استعمال ایدلدی . ۸۵۷ تاریخندہ وقوع بولان استانبول محاصرہ سندہ جنتمکان فانی سلطان محمد خان ثانی حضر تلری طرفندن ۶۲,۸ چاپندہ، ۱۲ کنتال یعنی ۳۰۰ کیلوگرام ثقلندہ مرمر کله اداخت ایدر و اوتوز چفت اوکوز قوشیلہ رق

(۱) مونته فوقولی، خاطرات، جلد ۳، ص ۳۰

تحریرک ایدیلیر جسیم برطوب اعمال ایتدیرلدی .
 طوپلر قسماً آسیاده چیقان باقر و تونج معدنلرندن
 اعمال ایدیلیر، ویاخود انکلتره، فرانسه ویااسوج
 ونوروجدن مبیعه اولنوردی . استحصال اولنان
 طوپلر ۸۰، ۱۰۰، ۱۲۰ لیورهک اولوب یانهرآ
 ویابحراً نقل ایدیلیر ویاخود اوکوز ویا مانده لرله
 سوق اولنوردی . ۹۹۰ تاریخنده شمیدکی تفنکله
 کبی طاشینیر اوفاق وخفیف طوپلر ایجاد ایدلدی .
 برمدت قدر بونلر اوق و صپان ایله برلکده استعمال
 اولندی . تفنک فائده سی میدانه چیقنجه اوق
 و صپان بسبتون قالدیریلهرق افراد کاملاً تفنکله
 تجهیز ایدلدی (۱) . ۸۸۲ سنه هجریه - نه - (اشقودره)
 قلعه سنک فتحی هنکامنده قلاعک فتح وکشادینی
 تأمین ضمننده جتتمکان سلطان محمد خان ثانی
 حضرتلری طرفندن فتح جلیل قسطنطیذیه اثناسنده
 ایجاد بیوریلان هاونلر استعمال اولندی .
 ۱۰۱۰ سنه سنده (قیژه) مدافعه سی هنکامنده
 ۱۰۰ قطعه طوپ ، مظفرتی تأمینه فوق العاده

(۱) تاریخ جودت ، جلد ۲ ، ص ۲۴۴

یاردم ابتدی . عثمانیلر اسلحہ ناریہ پی برقات دھا مرتبہ مکملیتہ کتیر دیلر . مریمانک تاثیرات هوائیہ دن طولانی انحرافنہ مانع اولمق ایچون مریمیائی اکثریا قیون دریلر یله صارار لر ، جبخانہ و ہمہمات سفریہ ۔ لرنی غایت بول بولندیر لرردی . حدود موافقندہ دائما باروت اعمال ایدلدیکی کبی اکثریا مصر و دھا سائر ممالک اجنیہ دن دہ اشترا اولنوردی . اردولرک جبخانہ سی تفنک باشنہ ۳۰۰ ، طوپ باشنہ ۱۰۰ آتیم اولمق اوزرہ حساب ایدیلرردی . نتہ کیم ۱۰۷۴ سنہ سنندہ عثمانیلرک (نویہوسل ، اویوار) هجومندہ ۱۰۰,۰۰۰ کیلو غرام باروت صرف ایتدکری و بومباردمان اثناسندہ ۷۵ سانتیمترہ قطرندہ مر میلر انداخت ایدلکری توارنج اجنیہ دہ بیان ایدلمکدہ در (۱) .

دائمی اردو تشکیل اولندقدن سوکرہ تعلیم و تربیہ دہ صوک درجہ اعتنا ایدلدی . اردویہ آنان افرادک تعلیم و تربیہ سی عجبی اوغلانلر

(۱) مونته قوقوللی ، خاطرات ، جلد ۳ ، ص

مکتبندده ویا اندرون‌هایونده مرتبه کماله کتیرلدکن
 صوکره افراد جناستبق تعلیملری ایله اوق و بایک
 ودهاء و کره تفنکک صورتا-تعمالنی اوکره نیردی.
 بوندن بشته نشانخیلقدده کی . مهارتلرینک تزیی-دی
 ایچون دائما جرید اوینارلر ویا هدفلره انداخت
 ایدرلر؛ افراد، ضابطانک تحت نظارتنده اولدقلری
 حالده دائمی صورتده نشان تعلیملری اجرا
 ایلرلردی (۱) . عجمی افراد اثنای حربده وقوعی
 ملحوظ اولان هر درلو مزاحم دها وقت حضرده
 اوکره دیلیر ، افراد، اک کوچ ال ایشلرینه
 آلیشدرلقله برابر متمادی بر صورتدهده نشانخیلق
 تعلیم ایدرلردی . حتی او درجه ده که، تعایم و تربیه
 خصوصنده هیچ بردقیقه فوت ایدلمیه رک کیجه لری
 بیله جسیم سالونلرده ضابطانک نظارتنی آلتنده
 اوله رق خصوصی تعلیملر اجرا ایدیلیردی (۲) .

(۱) « بر موجب امر عالی طونجه نك اوته یقه سنه
 نشانلردیکوب یکیچری افرادی ضابطلریله صف اندرصف
 ولوله » تفنکدن قبه فلکی برصدا ایتدیلر « نعیما، جلد ۲،
 ص ۱۸۹ .

(۲) رانکه، عثمانیلر، ص ۱۰ .

اردودہ تعلیم و تربیہ و انضباط عسکری اودرجه مکمل ایدی کہ، عثمانلی اردوسی هم جوار حکومتلرک برد مکتب عرفان عسکریسی حکمنده ایدی . حتی قیصر روم بو آنیسک اوغلی اماوئل عثمانلی اردوسنده اکان تحصیل ایلمشدی (۱) . تعلیم و تربیہ خصوصنده اک زیادہ نشانچیلنق و تربیہ بدنیہ جهتلیرینه اهمیت ویررلزدی . بته کیم السنه اجنبیہده مثل سائر حکمنده اولان «برترک قدر قوتلی» سوزی عثمانلیلرک تربیہ جهمانیہ لرینه اک بیوک بر دایلدر (۲) . خصوصیه فکر عسکری اردوده پک عظیم بر تاثیر حصوله کتیرمشدی . بو ایسه تشکیلات اساسیه نک، کملیتندن، عثمانلی قومنک خاصه جنکاور بر قوم بولنمسندن، دها طوغریسی عسکرلکک عثمانلیلرجه بر صنعت ارثی اولمسندن ایلری کلیوردی . عثمانلیلرک تأسیسنه صرف غیرت

(۱) عبدالرحمن شرف، تاریخ دولت عثمانیہ، جلد ۱،

ص ۹۲ .

(۲) قائم مقام دہشہ نعل، قاموس عسکری، جلد ۲،

ص ۱۲۴۸ .

ایلدکری تعلیم و تربیه نك اس الیاسنی فضائل
 مقدسه دینه تشکیل ایدیوردی. دین مین اسلام،
 آنلرک قلب و وجداتی بر جومر دلاویز نورانی کبی
 غریق انوار محمدی ایلدیکندن عمومک حیات
 یکانه سی دین مین احمدی یولده بذل حیات اتمک،
 پادشاه اغورنده فدای جان ایلمک ایدی. آنلرایچون
 یالکز درت نقطه اک زباده حائز اهمیت ایدی :
 اعلاهی دینه غیرت ، پادشاهه اطاعت ، ترقیه ات
 عسکریه به همت، محاربه ده مظفریت. ایشته بو عناصر
 مهمه حریبه عثمانلی سنجاغنک رنک ظریف دلاشوبخی
 ممالک اعدا اورته سنده فروزان ایتمش ، عثمانلیده
 اینانلمیه حق خارقلر اراز ایتدیره رک نام جلیل
 عثمانی بی مرتبه بلند قهرمانی به ایصال ایلمشدر (۱).
 عثمانلیر تشکیلات عسکریه و مظفریات

(۱) «فتح قسطنطنیه دن لیانت محاربه سنه قدر دوام
 ایدن مدت اثناسنده عثمانلیر ناقابل غلبه عنوانی احرار
 ایتشلردر حتی مون لوق : «عثمانلیرک بزم قدر جسور
 اولوب اولدقلرینی یادم. فقط قوی البنیه اولدقلری کبی
 حرب ایچون یشادقلرینه تمامیه واقفم .» دیمشدر
 لئون قاهون، مقدمه، ص ۵ .

خارق العاده لری ایله قومشولرینه پک بیوک بردهشت
ویرمشلردر . فضائل سیاسیه وکالات عسکریه لریله
تاریخده ابدی بر نام براقان رومالیرک جسم
لژیونلری آوروپا دارالحرکاتلری اوزرندن ابدیا
نابید اولدینی بر زمانده عثمانلیرک جسم اردولری
حائز اولدقلری انضباط ، انتظام حرکات وکثرت
فتوحات ایله آروپایی پک آز بر زمان ایچنده
جولان ایتمکک باشلامشردی . خصوصیه شجاعتلری
مثل سائر حکمنده ایدی . بر عثمانلینک قلبنده
اک عالی بر موقع احترامی اشغال ایدن حس ،
قهرمانلقدن ، شجاعتدن عبارتدی . فقط بو حس
بر فکر منفعتده مستند اولمیوب شدت عزم ،
اعتماد نفس ، حرص ظفر ، اعلائی شان ، توسیع بلاد
وابراز حمیت کبی خصائل جمیله قهرمانانه ایلهده
تزین ایتمش بولنوردی . بر عثمانلینک اک شرفلی ،
اک علوی اشتغالاتی حرب ، اک مهم و اک عالی
فضیلتی جسارت ایدی . محاربات سالفده احراز
ایلدکلری مظفریتک تأثیرات معنویه سی افراد
و ضابطانک قلبنده پک بیوک بر اعتماد حاصل

ایلدیکی کبی مناقب دینه و عسکر به نک تأثیر نافعی
افرادک جسارت قلبیه و ترقیات فکر به سنه ده بادی
اولوردی (۱) .

مثلاً؛ استانبول محاصره سی ائناسنده عثمانلی افرادینک
ابراز ایلدکری شجاعتلر خاق العاده عد اولنه جق
بردرجه ده ایدی: ۸۵۷ سنه هجر به سی جمادی الاولینک
یکومنجی صالی کونی هجوم عمومی اجرا اولنه جنی
ائناده اوق میدان صرتلرنده بولنان قول، خلیج
اوزرینه صورت مخصوصه ده قوریلان صالدر
اوزرندن ایلیله رک خلیج سورلرینی زورلامغه ،
هرایکی طرفدن انداخت اولنان طوب و مرملر آفاقی
آتشلر ایچنده براقعه باشلامشدی؛ ایشته او ائناده، سورک
اک زصین قسمنه دال قلیج هجوم ایدن اورته
افرادندن اولوبادلی حسن ، قلیجنی دیشلریله
قاورامش اولدینی خالده او محلی فوق العاده برشدته

(۱) «عثمانیلر فایت جنکاور ، محب حرب وجدال
بر قوم اولوب اطاعت و انضباطه مستعد ، حاصلی فایت
مکمل بر عسکر ایدی . « یوزباشی لاموش ، بالقیان
شبه جزیره سی، ص ۹۲ .

مدافعہ ایدن متفقین افرادینہ مؤثر او قلا انداخت
ایدیور، پیش عزمہ تصادف ایدن مواعی برصولت
قهرمانانہ ایله آتلا بهرق ایلری به طوغری آتیلوردی.
فقط بو ائنادہ مدافعینده صوڪ درجه شدت ابراز
ایلدیکندن، فوق العاده بر غیرتله اجرا اولنان
هجوملردن قطعی برئزه حصوله کله، یوردی.

قهرمان حسن، منسوب اولدینی اورتنک
پک زیاده ابراز قهرمانی ایتدیکی حالده سورک
بو قسم متیننی ضبطه موفق اوله مدیغنی کورنجه،
مجسم بر آتشاره جلادت کسیددی. صول ائندهکی
قالقان ایله باشنی ستر ایتمش، صاغ ائندهکی بالایی
برمتانت حیدرپسندانه ایله هوایه طوغری قالدیرمش
اولدینی حالده اوتوز قدر دلاور ایله ایلری به
طوغری اوغراددی. حسنک صولت شجیعانه سنی
کورن ارقداشلری ده بر حماست مجسمه کسپله رک
سورک دشمن طرفندن شدتلی بر صورتده مدافعہ
ایدیلن قسمی اوزرینه طیرماندیلر. عظیم بر غیرت
نتیجه سنده بدنلر اوزرینه چیقمغه موفق اولورا ولماز
دشمنه پیوک بر هدف اراٹه ایلدکلرندن ایچلرندن

اون سكزى رتبه شهادتى احراز ايلديلر . حسن بوئاناده دشمندن بشقه كيمسه يه باقيور، اطرافنده جريان ايدن احواله عطف نظره اهميت ايتيور ، متصل خارقه عداوانه جق جسا رتلر ابراز ايلديوردى ؛ بر طرفدن معيتمده كي قهرمانلرى تشجيع ، ديكر طرفدن دشمنه اوق انداخت اتمكدن خالى قالمه رق خصمك قوه معنويه سنى ، پاي ثبات و مقاومتنى صار سيوردى .

تام بوئاناده ايدى كه ، دشمن طرفندن آتيلان جسيم بر طاش ، بو شانلى قهرمانه اصابت ايدركه آنى بدنلردن آشانغى يوارلادى . فقط حسن بوندن ذره قدر قنور كتمدى . بدنن آشانغى دوشر دوشمز تكرار آياغه قالمه رق ، اوزرينه تعرض ايدن دشمنلره قارشى قالميله كندى مدافعه يه چاليشدى . جريمه سنك تاثيرمقاومتسوزيله بيتاب دوشونجيه قدر مقابله دن خالى قالمدى . نهايت ، آلمش اولدينى جريمه لرك تاثيريله بسبتون بي مجال قابوده قالمانى آلدن دوشر دوشمز ، ياغمور كى ياغان او قلايچنه كومولدى . قهرمان حسنك بو دليرانه حركتى

بتون افرادی غیرتہ کتیردی . در حال حسنک منسوب
 اولدینی اورته ایله یوز کشیدن مرکب بر قول ،
 بو جسور عسکرک بازوی شجاعت و حماستی ایله
 کشاد ایدیلن طریق مظفریت اوزرندن حرکت
 ایدرک قلعہ بدنلرینه هجوم ایتدی . حسن شهید
 اولدی ؛ فقط سورلرده ، آنک خارقه جلادت
 لاطلاقه شایان اولان شجاعت قهرمانانه سی یوزندن
 ضبط اولندی .

ایشته ، حسیات نجیبه عسکریه ایله پرورده اولان
 عثمانلی عسکرلری بو درجه عالی فداکارلقلر ابراز
 ایدرلردی .

وقتاکه دائمی اردو تشکیل ایدلدی . براردونک
 روحنی تشکیل ایدن انضباط عسکری ، اطاعت ،
 قوانین و نظامات عسکریه به رعایت برقات دها
 جلوہ بروز اولمغه باشلادی . پادشاهه اطاعت ،
 سنجاغہ محبت (۱) ، زینت و دبده کبی جنکاورلک

(۱) عثمانلی سنجاقلرنده کی هلال ایله کوکب بیزانسلردن
 و برروایتہ کوردهده ساسانیلردن انتقال ایتمش وقرمزی
 رنگی ده مشهور قوماندانلر مزندن تیمورطاش پاشا طرفندن

شاننه لایق اولیان خصوصاتدن مجانبت ، صنعت حرب ایله فضائل اسلامیه و عسکریه به انسیت ، اردونک خواص اساسیه سندن معدود اولدی . بو فکره نظراً تعلیم و تربیه ایدیلن افراد، انضباط عسکری به نمونه اوله جق مآثر قهرمانانه ابراز ایلدی . بوکا ال عالی بر مثال ایسه ، تربیه مذکورده سایه سنده ابراز موجودیت ایدن اردومزك جنکاور پادشاهلر معیتده اوله رق بر طرفدن آسیانک نصف غریبسی ایله دیگر طرفدن آوروپانک نصف شرقیسنی یداستیلایه کچیره رك شوکت و استقلالنی هر آن وزمان مدافعه به حاضر و نام عظمت اتسام جناب کبریانک رحمانیت و علویت منجیانه سنی استنادکاه یکانه اتخاذ ایتمش بر قوه جلیله معظمه تشکیل ایتلیدر . عثمانلی

تعیین ایدلشدر ، شلوتسه ر ، اسکی عثمانلی اردوسی ، ص ۶۵ — (المنتخب المختار) مؤلفندن نقلاً (کوکب المسعود فی کوکبة الجنود) نام اثرده بیان اولندیفنه کوره صفین محاربه سنده حضرت علی ایله معاویه اردوسنده ده قرمزی بایراق استعمال اولندیفی ، او زمانلر بر عرب شاعرینک انشاد ایلدیکی منظومه دن اکلاشلمقه در ، کوکب المسعود فی کوکبة الجنود، ص ۷۲ .

اردولرندہ انضباط اولانجه کمالی ایله موجود ایدی. حتی او درجه ده که ، عثمانلیرک انضباط عسکریمی مثل سائر حکمنه کبرمش ، « قرقی بر قیل ایله یدیلور عسکر » قول مشهوری بورادن ایلری گلشدی. « افرادجسور ، مطیع وانتظام پرور ایدی. قوانین ونظامات عسکر به یه فوق العاده رعایت ایدرلر ، اخوت عسکریمه بی محافظه به پک زیاده اعتنا ایلرلر ایدی. بوندن بشقه طاعات و عباداتندن بر دقیقه آیرمدقلری کبی ضابطلرینک او امرینه ده صوک درجه اطاعت ایدرلر ایدی . دائماً منتظم بر حیات امرار ایدرلر ، بونکه برابر غایت چوق چالیشیرلر ، وظیفه لرینی کمال خواهشله ایفا ایدرک صحت و قوه بدنیه لرینی تزئید ایدرلردی» (۱). حسیات عالیله ایله افعال نجیبه بو قوه کزیدرک خواص ممیزه سندن معدود اولوب اردوده اطاعت حقیقه موجود ایدی. حال بوکه اطاعت ، آنجق لیاقت عسکریمه و مهارت حربیه سی ایله ممتاز قوماندانلر واسطه سیله اله ایدیله بیلیر . بر قوماندان مافوقه اطاعت ایتمه

(۱) مونته قوقوللی ، خاطرات ، جلد ۳ ، ص ۱۶۳ .

نه درجه میال بولنور و عسکرده بو خصوصده نمونه امتثال اولورسه ، عسکرده ویریلن امری او درجه بر خواهشله اجرا ایدر. بوندن بشقه بر قوماندانک تأمین مظفرت ایچون ممرات مکمله عسکریه ایله برابر افرادک شوق وغیرنی تزئیده خادم دها سائر خواص عسکریه ایله ده تمیز ایتسی لازم بولندیغنی اونوتاملیدر. براردونک لیاقت عسکریه سنه اک برنجی محک، قوماندانلرینک درایت واهلیتیدر.

عثمانیلر غایت تجربه لی و جسور قوماندانلر معیتنده حرب ایتمشلردر. قوماندان انتخابنده اک برنجی شرط، انتخاب اولنه جق ذاتک شجاعتی، صداقتی، مهارت سیاهی و عسکریه سی ایدی. کرك عن اصل عثمانلی اولان و کرك دوشیرمه اصولیله طوپلانان اطفال، تعلیم و تربیه ری و استعداد مادرزادلری نظر دقنه آلهرق اندرون هایونه قبول ایدیلیر، بوراده آداب اسلامیه و دستایر دیاتنه کسب وقوف ایدر ایتمز سرای پادشاهییه کتیریلیر، بر مدت خدمت شاهانه ده بولندقدن

صوکرہ تدریجاً قطع مراتب ایدہرک میر علم ،
 میر آخور اول ، میر آخور ثانی و قیوجی باشلیق
 رتبہ لرندن بریلہ چراغ ایدیلیردی . بعدہ مرتبہ
 درایتہ کورہ میر میرانلق و بابکربکلمک رتبہ لرندن
 بریلہ طشرملرہ کوندریلیردی . اگر مأمور اولدینی
 ولایتہ ابراز کار آکاهی ایدوبده خدمات رکزیدہ
 ایفاسنہ موفق اولورسہ ، قدری رتبہ وزارتہ اعلا
 ایدیلہرک سرای ہایونہ آلتیردی . حرب
 ظہور ایدر ایتمز سردار اکرم نصب ایدیلیر ،
 معینہ بکربکی و میر میرانلردن لزومی قدرینی
 آلدقندن صوکرہ اردوسیله حرکت ایدردی .
 اگر سردار اولان صدراعظم ایسہ ، یرینہ بری
 قائم مقام نصب اولنوردی . اگر بالذات حضرت
 پادشاہ سفرہ کیدہ جک ایسہ او وقت آناتولی
 وروم ایلی محافظہ سندہ مطلق بری قالیردی . سردارک
 نصبی خصوصندہ اک زیادہ ملکہ و معلومات
 حربیہ ایلہ سفر ایدیلہ جک اراضینک احوال
 جغرافیہ و عادات بلدہ سنہ و قوف نظر اعتبارہ
 آلتیردی .

قوماندانلر اجرا آتنده دائماً مستقل بولنورلر،
 بو واسطه ایله تدارکات حربیه و حرکات سوق الحیشیه بی
 فوق العاده بر سرعتله اجرا ایدرلردی . حال بوکه
 مختصماتده بولندقلری دشمن اردوسی قوماندانلری
 دائماً مربوطیت مطلقه ایچنده حرکت ایلدکلرندن
 عثمانلی اردولری، قوماندانلرینک حرکات مستقلانه سی
 سایه سنده دشمنه هر زمان تفوق ایدرلردی (۱) .
 قوماندانلرک جلائل سیاسیه و فضائل عسکریه بی
 نفسلرنده جمع ایتملیر بیهمه حال لازم ایدی .
 بر قوماندن حربی سیفاً نتیجه پذیر موفقیت ایدر
 ایتمز مسائل سیاسیه بی ده حله مأمور بیوریلوردی .
 انسانی محاربه ده افراده فوق العاده نظارت ایدر ،
 حتی صوگ زمانلرده آنلری تشجیع ایچون کمال
 شجاعتله دشمن صقلری اوزرینه آتیلیردی .
 دها طوغریسی آنلر هب بر حرب قهرمانی ایدی .

(۱) هر مظفریتی متعاقب سفرك اسباب موجب سنی،
 حرکات عسکریه نك صورت اجرا سنی، قوماندانلرک
 افعالی آیات و احادیث شریفه بی نظراً بیان ایتمک اوزره
 حکومات متجاوره بی فتحنامه لر کوندریلیردی . (منشآت
 فریدن بک) بو فتحنامه لرک کافه سنی احتوا ایلمکده در .

عثمان غازی، اورخان غازی، خداوندکار غازی،
 ییلدیرم غازی، فاتح، یاوز وقانونی کبی نام جلالت
 اتساملری سرنامه ظفرنامه عثمانیان اولان دلاوران
 میدان غزباشده اولدینی حالدہ، شہزادہ سلیمان پاشا،
 لالا شاہین پاشا، تیمورطاش پاشا، کدک احمد پاشا،
 اوزدمیر اوغلی عثمان پاشا، فرہاد پاشا، سنان پاشا،
 قیوجی مراد پاشا، تیریاکی حسن پاشا، فاضل احمد
 پاشا، فاضل مصطفی پاشا و دہاساثر مشاہیر جنکاورانمز
 ہپ برز حرب قہرمانیدر۔ آنلرک کافہ سیدہ میدان
 غزادہ اعلان شان جلادت ایدہرک قہرمانلغہ
 اک لایق برر مثال مشخص تشکیل ایلمشدردر۔

عثمانیلرک اصول حربی، اصول حرب نبوی بہ
 و اقوام قدیمہ اسلامیہ اصول حربینہ مستند اولمق
 اوزرہ کندیلرینہ مخصوص برطاقم اساسلر اوزرینہ
 موضوع اولہرق تأسیس ایدلمشدر۔ عثمانیلر نہ زمان
 بر سفر اجراسنہ باشلامق آرزو ایتسہلر ہمہ حال
 تدارکات حربیہ بی اولجہ اکمال ایتمش بولنورلردی۔
 بعض قطعاتک سفر برلکی اتمام ایدلمدیکی تقدیردہ،
 مقصد حرب اصلا بللی ایدلمدن قطعات عسکر بہ

مطلوب ایدیلن عجلده اجتماع ایدنجیه قدر حرکات
عسکریه کیزی طوتولوردی. بر مملکتہ اجرای سفر
ایلمک لازم کلدیکی زمان دیکر بر حکومتہ قارشی
اجرای محاربه یه حاضر لانیلیورمش کبی کورونہ رک
مقصد اصلی یی تأمینہ غیرت ایدر لر، بو وجه ایله
لوازمات و سائرہ یی لایقیله احضار ایلر لردی (۱).
هیچ بر وقت عین زمانده ایکی سفره بردن
باشلاماز لر، و دائماً قیصه حرب لر اجرا ایتمکله برابر
ممکن اولدینی قدرده میدان محاربه لری ویره رک
نتیجه قطعی یی تأمینہ غیرت ایدر لردی. بونک ایچون
غایت آچیق اراضی انتخاب ایدر لر، جسیم اردولر له
اجرای سفره مباشرت ایلر لردی. محاربه ایتک
ایچون دشمنه طوغری اولانجه سرعتله حرکت

(۱) عثمانیلر بو صورتله حرکت ایدر رک اصول حرب
نبوی به اقتفا ایتشلر در. حضرت رسالتپناه افندمزده
تبوک غزاسندن اول بو صورتله حرکت بیورمشلردی.
« رسول اکرم اوتهدن بری بر سمتہ سفر ایدر جک
اولدقدہ بشقه طرفه کیده جک کبی کوسترش ایتک ممتاد
شریف لری ایکن ... » قصص انبیاء، ص ۶۶ - غزوات
جلیلہ پیغمبری، ص ۴۷.

ایدرلر، بو واسطه ایله اردولرینک شان و شرفنی
اعلا و دشمنه خوف و دهشت القا ایدرلردی .
اردو، دائمًا اجرای سفردن خالی قالمدینی جهته
افرادک تجارب حریبه و شجاعت ذاتیه سی دائمی
صورتده تزايد ایدردی. اثنای سفرده قوهٔ اصلیه یی
هیچ بر زمان تقسیم ایتیموب پک نادر حالاتده
قوت افزایدرلردی. برقلعه یی محاصره ایده جکلری
زمان معاون سواریلری مقامنده اولان تانارلری
آقینجیلق ایچون ایلری کوندریرلر، اردوی اصلی یی
دائمًا طویل برحاله بولندیرلردی. حرکات سفریه یه
دائمًا کج باشلارلر و سفره ایرکن ختام ویرلردی .
بونک ده سببی اردو اقسامنک متفرق بولمنسی ،
سواریلرینه الزم اولان اوت و سائره تدارکاتنک
ای بی بر زمانه متوقف بولمنسی ایدی . مایس
آینده لا اقل اون بش کون قدر یشیلک ویرمدکن
ضوکره حرکات عسکریه یه باشلامازلر، ینه بو سببه
مبنی صوک بهارده سفره نهایت ویره رک دائمًا ایلك
بهارده مباشرت ایدرلردی. حتی سفرده ده ا زیاده
قالغه مجبوریت حاصل اولمش اولسه بیله ممکن

اولدینی قدر سفری ختامه ایردیرمکه چالیشیرلردی. هر نه قدر (قندیه) ماصره - نده بر قاچ قیش کچیرمش ایسه لرده ، بوراده سواریلرینک آز و متریسارک استراحته مساعد بولنمی متاعب شتایی حس ایتدیر - میه جک بر درجه یه کتیرمش ، اردونک اسکان و اعاشه سنی بر راده یه قدر تسهیل ایلمشدی.

عُمانیلر ضبط ایتدکری ممالکی دائماً محافظه ایدرلر، ممالک مفتوحه لری آره سنده هیچ بر اجنبی مملکت بر افاضلردی . چونکه بو اصول ، آنلرک هر بر سفرده دشمن مملکتدن کچمک قورقوسی اولمادن حرکات سوق الحیشیه بی کمال سرعت و امنیتله اجرا ایتلرینی تأمین ایدردی . برده حربی اکثر زمان کندی مملکتلرنده اجرا ایتیبووب دائماً دشمن مملکتده اجرا ایدرلر ، «حرب حربی بسیلر» قاعده سندن حقیله استفاده ایدرلردی . حتی عثمانلی افرادی بیننده اک زیاده زباززد ، مشهور بر سوز واردی . آنلر : «قلعه لرک انشاسی دشمنلر مزلک ، ضبطی ده بزم ایشمزدر!» دیرلردی (۱) .

(۱) فردیناند لوقونت ، ۱۸۷۷ سفری ، جلد ۲ ،

عثمانلیلرک اصول حربی اوزمانلر عادتاً نمونه مقامنده ایدی. حتی پروسیا جنراللرندن بارون دو والانتینی، عثمانلی اصول حربینی مشق تقلید اوله رق اراهه ایدن ماره شال مونته قوقولی حقنده : « شوراسی شایان دقتدرکه مونته قوقولی عثمانلی اصول حربی بزه نمونه اوله رق کوسترمکده و عثمانلیلرک تدارکات سفریه لرنده کی مهارت ایله اجراءات حربیه لرینی نمونه امتثال عد ایلمکده در. بویوک آدم، عثمانلیلرک یورویش و قوناق ترتیباتی بزه نمونه اوله رق کوستریورده» (۱) طرزنده اداره افکار ایلمکده در. عثمانلیلر، سفره دائماً ایلك بهارده باشلارلردی. ایلك بهار کلیر کلز اردو اقسامی مختلف قوللرله حرکت ایدر، روم ایلنده وقوع بوله جق سفرلرده دائماً (ادرنه) ده اجتماع ایلرلردی. بعده بورادن اوکده خفیف تاتار سواریلری، صوکره پیشدار، قسم کلی ودها صوکره دم دار اولدینی حالده امنیت ترتیباتی ایله حرکت ایدرلردی. افراد، یورویشده پک بیوک بر انضباط کوسترلردی. یورویشی دائماً

(۱) عثمانلیلر ایله محاربه، ص ۳ .

متعدد قوللرله اجرا ایدرلر، دشمنك اوزاقده اولدیغی اكلاشیلنجه کیجه یورویشلری اجرا سندنده چکنمز لردی. حتی ایجابنده کیجه محاربه سی بیله اجرا ایدرلردی. نته کیم ۹۹۱ سنه هجریه سنده اوزدمیر اوغلی عثمان پاشانك ایران سفرینی نتیجه لندیرن مشعله محاربه سی ایله اگری سفرنده (۱۰۰۵) جعفر پاشا قولنك پك منتظم بر صورتده اجرا ایلدیکی کیجه یورویشلری بونی پك کوزل اثبات ایدر. عثمانیلر دشمن یقینده دائماً طویلی یورورلر، « آری یورومك، طویلی محاربه ایتك » قاعده سنه تمامیله رعایت ایدرلردی. اردونك تأمین اعاشه سی ایچون یانلرنده پك چوق ارزاق و مهمات کتور- دکلرندن آغر لقلری پك زیاده اولوردی (۱). نتیجه حربك حسن صورتله استحصالنه اعاشه نك دخل کلیسی اولدیغنی بیلدکاری جهته خوبات، اوت و یولاف کی مواد لایقيله الدهه ایلمدن سفره

(۱) « ارزاق غایت بولدر؛ هر قوماندانك معیتنده برچوق مواشی وارددر. بوندن بشقه اردونك اعاشه سنه مأمور برده لوازم هیئتی موجوددر. » هامره، ۱، ۲۱۷.

مباشرت ایتمز لردی: ارزاق طاشیمق ایچون ہردرلو حیوانات ایله برابر دوه قوللانیرلر، ایجابنده آرابه لردن ده استفادہ ایدر لردی. خصوصیلہ چوللک اراضیدہ دوه لردن پک چوق فائده کورر لردی. نته کیم ۹۲۲ سنہ ہجرہ سنده جتتمکان یاوز سلطان سلیم خان حضرتلری شام ایله مصر آره سنده تقریباً ۱۵۰ کیلومتره عرضنده بز چولدن مرور ایتمک ایچون بر چوق دوه لرله صو طاشیتمشلردی (۱).

عثمانیلر اکثریا چادرلی اردوکاھده استراحت ایدرلر، اردوکاھلرینک اطرافنی قوۂ اصلیه لرینک پک زیادہ اولسی، آنلری خطوط استحکامیہ ایله ستر ایتمک غایت کوچ بولنسی واساساً کندیلرینده فوق العاده اعتمادلری اولسی حسینیلہ هیچ بر زمان خندق و سائرہ ایله تحکیم ایتمز لردی. اکثریا صو و سائرہ تدارکی ایچون نہر بویلرنده وصولاق محللرده

(۱) «نیچہ یوز قطار دوه آب کشلک خدمتندہ مشک وقرہ ایله صونحیللی ایچون تعین بیورلدی.» صولاقزاده، ص ۲۹۲ - هامرہ، جلد ۴، ص ۳۰۱.

اردوگاه تأسیس ایدر لر ، امنیت ترتیبائی ایچونده
 بش آلتی بیک کشیک سوارى مفرزه لری چیقاره رق
 کشف و دوریه خدماتی ایله بو وظیفه یی ایفا
 ایدر لردی . خصوصیه تعیه لری ، شجاعت فطریه لریله
 متناسب بر درجه ده ایدی . عثمانلیر پیاده یی دائماً
 مرکز ه ، سوارى یی جناح لره ، طو یجی یی ده اکثر یا
 پیاده ایلیسنه ستره مقامنده تعیه ایدر لردی .
 قطعاتی علی العموم مرکز ، صاغ جناح وصول جناح
 نامیله اوج قسمة تقسیم ایدوب مرکز ه حضرت
 پادشاه ، جناح لره ده پاشا لردن و یا بکلر بکیلردن بری
 قومانده ایدردی . اورته لر ایله سوارى بلوکلر یی
 یک زیاده بر قوتده ترتیب ایدر لر ، اللرنده کی سوارى
 قوای کلیه سنک حرکاتنه مساعد بر ساحه حاضر لاه ق
 ایچون دوز یر لری انتخاب ایلر لردی . اراضینک
 بمکن مرتبه چوق بر محلی اشغال ایتک و بو واسطه ایله
 محاربه یه کلیتلی عسکر ادخال ایده رک محاربه ائناسنده
 دشمنی احاطه و یا دشمنک یان و کر یلرینه تعرض
 ایدلسنی تسهیل ایچون جناح ل مرکز ه طوغری
 بوکولمش هلال شکلنده بر محاربه خطی تشکیل

ایلمک اوزره متعدد خطر دن متشکل واسع بر جبهه
 اخذ ایدر لردی . بوندن بشقه خصوصی بر طاقم
 جسم قوللرده تشکیل ایدره آنلرله محاربه ائساننده
 دشمنک یان و کریلرینه وحق اغر لقلرینه قدر
 ایلر یلیوب عظیم بر راحتسزلق حصوله کتیر لر ذی .
 مدافعه ده اولا طوپلرک ایلر یسنده کی پیاده به آتش
 آچدیر لر ، بعده دشمن مؤثر آتش منزله تقرب
 ایدر ایتمز پیاده بی ایکی جناحدن کری به چکهرک
 مدھش بر طویحی آتشی ایله دشمنی عظیم تلفاتہ
 دوچار ایدر لردی . هجوم ایدہ جکلری زمان ایسه
 اولا سردن کچدی لری ایلری کوندر لر ، بعده
 اوکده کی خط آتش آچوب تفوق آتش استحصال
 اولنور اولنماز الله الله آوازہ میله یالین قلیج هجوم
 ایدر لردی . هجومی یا نمایشی یا بار لر و یا خود کری به طوغری
 بر رجعت ظاہری اجرا میله دشمنی مناسب بر نقطه به
 کتیر کتیر من جناحلرله دشمنک اطرافنی احاطه
 ایدر لردی ؛ دشمن افرادینک طاغیلدیغنی کورر کور من
 هجوملرینک شدتی بر قات دھا تزید ایدر لردی .
 محاربه به دائماً بیوک بر جبهه ایله باشلا یوب دشمن

خطنده بر آرهلق کورر کورمز درحال بشقه
 برجبه ایله او آرهلغه کیررلر، دشمنه اصلدا راحت
 ویرمامک و آتی تأثیر آتشدن زیاده یورغئلق
 تأثیریه مغلوب ایلمک ایچون حقیقی ویا جعلی
 بر صورتده اجرا ایلدکلری حرکتلره دشمنی
 تیقظ و تلاش ایچنده بولندیررلر، محاربه خطنی
 متمادیاً تقویه ایدرلردی. انهای محاربهده طاغئبق
 نظامدنده استفاده ایدرلر، حتی بو خصوصده
 پک بیوک برمهارت ابراز ایلرلردی. نته کیم پرنس
 دوایی عثمانیلرک بو خصوصده کی مهارتی شوصورتله
 تصور ایلمکده در: «برچوق عثمانلی نفرلری کوردم که،
 بونلر محاربهده پیاده و طویجی آتشری کندیلرینه
 بر ضرر ایراث ایتمک ایچون طاغئبق نظامه
 کچورلر، حال بوکه کندیلری یناشیق نظامده طوران
 خصملرینه قارشی غایت ایی نشان آلیور و اراضیدن ده
 لایقیله استفاده ایدیورلردی. چقورلر و آغاجلر
 کریسنده منتظماً تستر ایدیورلر، بعده ایلریدن
 یر قازانهرق سنجاقلرینی رکز ایتمک ایچون
 ۴۰ : ۵۰ کشیدن مرکب قطعلر صجرامه لره

ایلری حرکت ایدیورلردی . اوکده کی افراد دیز
چوکوب آتش ایدرکن او برلری سلاحلرینی
طولدریور و بو صورتله مناوبه ایله آتش ایدرک
قدمه قدمه ایلریلیورلردی . برده صچرامه لرله
حرکت ایدن قطعله بر برینی سترایدهرک یکدیکرینک
آتشنه مانع اولماق ایچون بو یایراقلری هپ بر حذاده
رکز ایدیورلردی . آندن سوکره الله ! الله !
آوازه سیله شدتلی بر هجوم باشلیور ، اسلام وخرستیان
بر برینه قاریشیوردی .» (۱) عثمانلیلرک طاغنیق
نظامده کی مهارتلری فوق العاده اولدیغندن ۱۸۰۸
سنه میلادیه سنده آوستریا جنراللری عثمانلیلرک
ترقیات حربیه سنه نظراً کندی تعییه لرینی اصلاح
ایتمک لزومنی بیان ایتمشلردر .

سواری تعییه سنه کلنجه : عثمانلی سواریلری
جسارت و آنی بر صورتده حرکت نقطه نظرندن
عموم دولتر سواریسنه فائق بر مرتبه ده بولنیوردی .
غایت جسیم سواری کشف قوللری طاغله ، قیالره ،
اورمانلر و طارکچیدلر آره سندن بر دنبره ظهور ایدردی .

(۱) شلوتسه ره ، اسکی عثمانلی اردوسی ، ص ۵۱ .

بونلر اولای ایکی اوج کشی کورینور، بو قوت آز بر زمان ایچنده ۵۰۰ : ۶۰۰ راده سنی بولور بولماز دشمن شدتلی بر هجوم قارشیسنده کندیخی غائب ایدردی . جندیلك، قلیج و اوق استعمالی عثمانلی سواریسنك اوصاف میزه سنندن معدود ایدی . آنلرك بارکیرلر اوزرنده آتدقلى اوقلر، بولندقلى موضعدن بر هجوم قولی کبی ایلری یه فیرلار، اوزمانه قدر آوروپالیرله غیر معلوم بر سرعتله خصمک بر جناحنی کاملاً پریشان ایلردی . آنی متعاقب دهشتلی بر هجوم اوقلر کریسندن توزی دومانه قاتهرق اطرافه دهشت ویرمهک باشلاردی . عثمانلی قلیج لرینك حصوله کتیردیکی تأثیر پک مدهش ایدی . عثمانلی سواریلریله اجرا اولنان محاربه لرده خفیف جریحه لره پک نادر تصادف اولنوردی .

عثمانیلر محاصره حر بلرنده ده پک بیوک بر اقتدار کوسترمشلردی . اجرا ایلدکلری سفرلرده یکدیکرندن اوزاق قلعه لره هیچ اهمیت ویرمزله ، اولور اولماز حر کتلاریله وقت غائب ایلمزلردی . بر قلعه نی محاصره ایده جکلری زمان محیط معکوس

ترتیب اتمزلر، بووظیفه‌ی سوارى واسطه‌سیله ایفا ایدرلردی. محاصره ایچون یابدقلری استحکاماتی دشمن استحکاماتنه دائماً عمقاً و عرضاً فائق بر صورتده انشا ایدرلر (۱)، بوسایه‌ده محاصره عملیاتی فوق‌العاده مصرانه اجرا ایلرلردی. عملیاته مباشرت ایلدکلری دقیقه‌دن نتیجه‌ی اخیره‌یه دکین عمله قوللری ایله محاصره مفرزه لرینی اصلادیکشدیرمز لر، محاصره‌ی فائق قوتلرله مختلف نقطه‌لردن اجرایه غیرت ایدرلردی. بناء علیه عثمانیلرک فن استحکامده کی قواعد اساسیه‌لری او زمانک قواعد فنیه‌سنه تامیله موافقدی. حتی پروسیا جنراللرندن فون شروده‌ر ویانه محاصره‌سنه دائر یازمش اولدینی بر اثرده :

« عثمانیلرک ویانه محاصره‌سی تاریخ محاربات قلاع نقطه نظرندن اک مکمل بر مثال تشکیل ایدر . »

دیمشدر (۲) .

بورادن اکلاشیلورکه عثمانلی اردوسی زماننک

(۱) نتایج الوقعات ، جلد ۱ ، ص ۷۳ - جنرال

شروده‌ر ، ویانه محاصره‌سی ، ص ۳۸ : ۴۴

(۲) جنرال شروده‌ر ، ویانه محاصره‌سی ، ص ۴

ترقیات فیه وعسکریه سی نقطه نظرندن اک برنجی و اک منتظم بر اردو ایدی . تشکیلات اساسیه سی منتظم اولدینی کبی تعلیم و تربیه سی ده پک معقول و ثمره دار اساسلر اوزرینه مؤسس بولنیور ، اردونک بومکملیتی نجم شوکت عثمانینک فضای بیکران مظفریته طوغزی صعود ایتسنه بادی اولیوردی . عثمانلیر آلات حربیه و وسائط نقلیه نک هنوز مرتبه کماله گلدیکی بر دورده ، طرق انصالیه سی آز بر اراضی اوزرنده حرکات جسیمه حربیه اجرا ایتشلر ، اوروپاده ایلك اوکجه دائمی بر اردو تشکیل ایلدکلری کبی اسلحه ناریه وقواعد تعیویه وسوق الحدیثیه بی اصلاح واکمال ایده رک مجارستان اووالرنده ، سوریه چوللرنده ، تبریز بحرالرنده جسیم اردولری سوق واداره خصوصنده پک بیوک بر مهارت ابراز ایلدکلردر . زمانمز اصول حربینک ، ترقیات عسکریه سنک نتایج مهمه سندن معدود اولان وعصر حاضر اردولرنده قاعده اساسیه دن عد اولتان قوتلی بطریه لر استعمالیه طوینجی بی متحداً استخدام ایتمک ، اردو ایلریسنده کلیتی سواری قطعه سی بولندیره رق

وظیفہ استکشافی صورت مکملہ شد اجرا ایلمک
 خصوصاً صلی مہاج و چالدران سفر لرنده جتتمکان
 سلطان سلیمان قانونی و یاوز سلطان سلیم حضراتی
 طرف لرندن موقع تطبیقہ قوندینی کبی ہر ولایت
 عسکرینک بکلری معیتندہ اولدقلری خالدہ اردوی
 ہایونہ بالالتحاق قوہ عمومیہ بی تکثیر و بصورتلہ
 تجمعات سوق الحیشیہ مدتی تنقیص ایلملری و بوندن
 بشقہ اردونک خطوط الحركاتی حمایہ ایچون مثلاً
 مرہیج، موروا و طونہ کبی دائمی صورتدہ مجارستان
 سفر لرنده تعقیب اولنان خط الحركاتک یا نلری
 پالانغہر انشاسیلہ تأمین ایتملری و قلعلر اوزرینہ
 سوق ایدلن قطعات عسکریہ طرفندن اول امردہ
 آقجیلر افراز اولنہرق قلعلرہ ہر درلو قوای
 امدادیہ و رودینہ کمال سرعتلہ ممانعت و بو واسطہ ایلہ
 دشمنک تجمعات سوق الحیشیہ سنی تأمین ایچون وقت
 قازانمق مقصدیلہ انشا ایتمش اولدینی قلاعیہ دہ اہمیتدن
 اسقاط ایدرک دشمنہ سوق الحیش نقطہ نظرندن
 عظیم بر فاقیت قازانمق و بدایت مخاصماتدہ سواری
 قطعائی استخدام ایدرک سرحد بکلرندن آنان

معلومات ایله برابر آریجه استکشافات اجرایی ایله ده دشمنه دأر مهم حوادثلر الده ایتمک کبی قواعد مهمه حربیه بی اجراده پک زیاده برمهات ابراز ایلملری عثمانیلرک فنون حربیه به نه درجه لرده خدمت ایلدکلرینی پک کوزل اثبات ایدر . حتی ۱۸۷۰ سفرندن سوکره مرتبه مکملیته ایصال ایدیلن طاغنیق نظامده اصول محاربه بی بوکون نصل اجرا ایدیلیور ایسه اووجه ایله تطبیق ایتمکده عثمانیلرک فوق العاده بردایت ابراز ایلدکلری پرنس دولینیک افادات سابقه سندن اکلاشلمقده و نشان تعلیملرنده کی مراق و ممارسه لرینه ایسه اوق میدانی و نشان طاشی جوارینی جابجا تزین ایدن مرمر ستونلر برر شاهد ابدی تشکیل ایتمکده دره . کذا آلمانیا ودها سائر حکومتلرده بر آلیک تاریخ وقایعی ضبط ایده رک او آلیک شرف و حیثیتی ، اجرا ایلدیکی مآثر قهرمانانه ایله یاد و تذکار ایلمک ، عثمانیلر طرفندن ده موقع تطبیقه قونلمشدر (۱) .

عثمانیلر ارثاً حائز اولدکلری سطوت قهرمانی بی

دین مبین احمدینک شمشعه انوار نصرتیه برقات
 دها رو تقدار ایلدکری کبی عربلرک و دها سائر
 هم جوار اقوامک صنعت حربلرینی ده تدقیق ایدهرک
 احیاسنه دیناً مکلف اولدقلری بو فن جلیلی عملی
 بر صورتده مرتبه کماله کتیرمشلر، آوازه نصرت
 ومظفریتلرینی دها اوزاقلره ایصال ایدهرک پک آز
 بر زمان ظرفنده حدود عثمانینک عقللره حیرت
 ویره جک درجهده توسعنه همت ایلمشلردر. ایشته
 بو غیرت و فعالیت سایه سنده درکه هلال تابان عثمانی
 افق دلاویز مظفریت اوزرنده اولانجه لمعائله
 پارلامغه باشلامش، عثمانیلرک همت جلادتکارانه سی
 شان و شوکت وسطوتلرینک عصرلرجه پایدار
 اولسنه متین بر اساس تشکیل ایلمشدر.

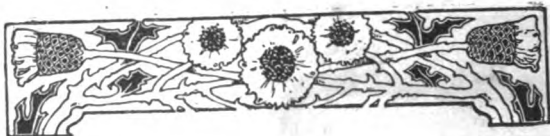

چشمک‌ان سلطان خداوندکار خان فازی حضرت‌تلی

۷۹۱ - ۷۲۶

قوصوه ميدان محاربه سی

(۷۹۱ هـ ، ۱۳۸۹ م)

عثمانیلرک مظفریات متنابعه سی - اسباب حرب - قرال لازارک
الغار و بوشناق لرله اتفاق - عثمانیلرک تدارکات سدریه سی - علی
باشانک حرکات و مظفریات - اردوی همایونک هدفی الحرکات اصلی به
متوجهاً حرکتی - قوصوه صهرامی - طرفینک ترتیبات تعبیوییه سی -
محاربه نك صورت جریانی - ییلدیرم هایزیدک شجاعتی - احراز
مظفریت - محاربه نك نتایجی .

عثمانیلرک سطوت و مهابتی آز بر زمان ایچنده
آفاقی طومتغه باشلامشدی . جنتمکان سلطان عثمان خان
غازی حضرتلرینک کمال شان و سطوتله تأسیس
بیوردقلری دولت معظمه ارکانی، حکومتک تشکیلات
و تنسیقات عسکریه سنی مرتبه مکملیه ایصال
ایلمشلر؛ آزه، فقط منتظم بر اردوایله روم ایلی بی
چولانکاه اتخاذا ایده رک پارلاق پارلاق مظفریتلر

احرازینہ باشلامشردی . بر طرفدن لالا شاهین پاشا، تیمورطاش پاشا و آورہ نوس بکیر کبی دلاورانک ہمت قہرمانانہ سی ایلہ روم ایلینک قلاع و بقاعی ید مہابت عثمانیانہ انتقال ایلیدیکی کبی دیگر طرفدزدہ صرب صیندینی (۱) و قونیہ مظفیرتلی، عثمانلیلرک روم ایلندہ توسیع ممالک ایتمسندن قورقان حکومات صغیرہ بی عظیم براندیشہ یہ دوچار ایلمشدی . بونلردن اک زیادہ اندیشہ ناک اولان، صرب قرالی لازار ایدی . لازار، عثمانلیلرک ترقیاتی چکامہ مکملہ برابر (نیش) شہرینک قبضہ مہابت عثمانیانہ انتقال ایتمسندن صوگ درجہ متأثر کور و نیور، عثمانلیلر طرفدن احراز اولتان بومظفیرتک نتایجندن پک زیادہ قورقیوردی . حتی بو حال، عزت نفسنہ صوگ درجہ طوقوندینی کبی مملکتندہ کی نفوذ و اعتبارینی دہ کوندن کونہ ضایع ایدیوردی . لازار، عثمانلیلرک (نیش) شہرینی ضبطندن صکرہ عثمانلیلرہ سنوی ۱۰۰۰

(۱) صرب صیندینی مظفیرتک وقوعہ کلدیکی محل،

ادرنہ ناک شمال غربیسندہ کائن (جرمن) موقعیدر .

قوبلو یزدہ، عثمانلیلرہ مجارلر بینندہ محاربات، ص ۵

آلتون ویرکو ویرمکی وحضرت پادشاه طرفندن هر نه زمان سفر اجرا اولنسه، عسا کر معاونه اولوق اوزره اردوی هایونه ۱۰۰۰ نفر الحاق ایلمکی قبول ایتمشدی (۲) . بوقید، آنک بتون آمال مستقبله سنی زیر وزبر ایلدیکندن لازار بومکلفیتدن بر آن اول قورتلمق ایستیور، بومقصدک حصولی ایچون کیزلی کیزلی تدارکاتده بولنیوردی .

لازار، ایلك اول همجوار حکومتلره اتفاق ایتمکی دوشوندی . بونک ایچونده مجارلری مقصدینی ایفایه پک موافق بولدی . فقط مجارستانک احوال داخلیه سی بویله بر اتفاقه داخل اولملرینه مساعد اولمدینندن مجارلردن استفاده ایده مدی (۱) . لازار، مجارلری داخل دائره اتفاقی ایده میه جگنی اکلا نیجه، اک زیاده بوسنه قرالی ایله بلغارلردن معاونت کوره جگنی مأمول ایلدیکندن آنلره مراجعت ایتمکه مجبور اولدی . اوزمانلر بوسنه قرالی طوارقو مجارلره

(۱) اونزاء، تاریخ دولت عثمانیه، جلد ۱، ص ۲۰۶

(۲) اوغزا، تاریخ دولت عثمانیه، جلد ۱،

صربلیلرک تعرضاتندن قورتلمش، اولدقجه بر قوت کسب ایتمکه باشلامشدی . فقط عثمانلیلرک مهاجمات استیلاکارانه لرندن صوک درجه اندیشناک اولمغه باشلادیغندن عثمانلیلرله کندی مملکتی بیننده بر مانع وجوده کتیرمک و بو مقصدک حصوله خادم اولوق اوزرده صربستانک قوت و نفوذینی تزئید ایلمک ایچون بو اتفاقی قبول ایتدی . حتی لازاره یالکز قوای امدادیه کوندرمکه اکتفا ایتیب سفره بالذات اشتراک ایده جکفی ده بیان ایلدی .

لازاره بوسنه جهتی تأمین ایلدکن صکره بلغار حاکمی شیمان (۱) مراجعت ایتدی . شیمان او ائنده دولت علیه عثمانیه ایله عقد اتفاق ایتمش، حتی کریمه سنی حضرت خداوندکاره تزویج ایده رک عثمانلیلرک سایه جلا دتنه التجا ایلمشدی ، فقط شیمان بو اتفاقه بر درلو کووه نه میوردی . بر طرفدن ، عثمانلیلرک صربلیلری مغلوب ایده رک اک صوکنده کندی مملکتنده استیلا ایده جکلرندن قورقیور، دیکر طرفدن سعادتیی انجق کریمه سی

(۱) عثمانلی تاریخلرنده سیمان دیه مذکوردر .

بر حیات قالدینی مدتیجه باقی اوله بیلیر ظن ایدیوردی. حال بوکه صربلیلره اتفاق ایتدیکی تقدیرده کندیسنه حقیقی بر متفق قازانه جغنی و صربلیلره بوشناقلر و بلغارلردن مرکب جسم بر اردونک عثمانلیلری بهمه حال مغلوب ایده بیله جکئی مأمول ایدیوردی. شیمان، بتون بوملاحظاته بنای افکار ایده رک عثمانلیلره عقد ایش اولدینی اتفاقدن فراغت ولازارک عثمانلیلره قارشی اجرا ایده جکی حربه اولانجه وسائطی ایله اشتراک ایتکه موافقت ایلدی. تام اتفاقاتمه لک عقد ایلدیکی ائناده ده، عساکر معاونه اولمق اوزره اردوی هایون ایله برابر قونیه میدان محاربه سنده بولنان صربلیلر عودت ایتدی. بونلر محاربه ائناسنده حقوق حربه قطعاً رعایت ایتیه رک اهالینک اموالنه تعرض ایش و بوندن طولاییده طرف پادشاهیدن شدیداً مجازات ایلدیش اولدقلرندن مملکتلرینه عودت ایدر ایتمز کمال صفوت و صمیمیتله معصومیتلرینی ادعا و عثمانلیلرک مجازات شدید سنندن فوق العاده برسوزشله اشتکا ایلدیلر. عساکر معاونه نک بوشکایتی صربستانده عظیم برغلیان

حصوله کتیردی. لازار ایسه، بو حالی تأمین مقصدینه خادم بولدیفندن تدارکات عسکریه بی اکیال واردو افرادینی احضار ایچون بو فرصتدن استفاده ایتمکک باشلادی (۱) .

صرب قرالک بو تدارکاتی حضرت پادشاهک مسموعی اولور اولماز (بروسه) ده بر مجلس حرب عقد ایدلدی. بو مجلسده صربلیلرک افکار و مقاصد عهد شکنانه لری موضوع بحث ایدیلرک اجرا اولنه جق سفر ایچون بر پلان تنظیمنه باشلاندى . اول امرده دشمنه حرکات سوق الحیشیه ده تقدم ایتمک ایچون متفقینک حرکاتنه انتظار و ده طوغریسی حال تدافعی بی اختیار ایتمک ایستیلوب دشمن تدارکات سفریه سنی ، سفر برک حرکاتتی

(۱) « قونیه محاربه سنده موکب هایون معیتنده بر مقدار صرب عسکری بولنوب بولردن اوال اهالی به اطلاع دست تعدی ایدن چند نفر شقی حقنده اجرای سیاست بیورلشدی. بوماده دن صربلیلر پک زیاده منفعل اولوب مملکتلرینه عودت لرنده اظهار عداوته قیام و سالف الذکر اسرای عیسویه بی اضلاله اهتمام ، ایلمش لر در ، نتایج الوقوعات ، جلد ۱ ، ص ۱۰

اجرا ایتمزدن اول تعرض ایتمکه قرار ویرلدی (۱) .
 صرب قرالی لازار، اجرای حربیه بانذات تشبث
 ایتمش بولندیغی جهته ائک طویلی قوتلری بالطبع
 مملکتی داخلنده بولندیره جضدن و صربستانک
 وضعیت جغرافیسی ایسه طوغریدن طوغری به
 صربستان اوزرینه یورومکه مساعد اولدیغندن
 اول امرده صربستانه قارشی حرکات تعرضیه اجرا
 ایدلمه مکه قرار ویرلدی .

بو حرکت غایت معقول ایدی: اردوی هایون
 ایلك اول صربستانه قارشی حرکت ایتمش اولدیغی
 تقدیرده صاغ جناح کاملاً آجیق قالیر، بلغارلرک
 تعرضنه هر زمان معروض اوله بیلیردی . او زمان
 بونلر، کمال سهولته اردوی هایونک صاغ جناحنه
 تعرض ایدرلر، حتی اردوی هایون برازدها ایلر بیلدیکی
 تقدیرده خط رجعتی ده قطع ایده بیلیرلردی . بونک
 ایچون اردونک صاغ جناحنی امین برحاله
 بولندرمق و متفقین اردولرینک برلشملرینه میدان
 ویره دن هر برینی فائق قوتلرله منفرداً تپه له مک

خصوصی نظر دقہ آنہرق اولاً بلغارستانہ قارشى حرکت ایتمکے قرار ویرلدى . بوصولتہ حرکت اولندیغی اثناده، شاید صرب قرالی لازاریله بوسنه قرالی طوارقو بلغارستانہ معاونت ایدهجک اولورلرسه ، دارالحركات غایت محدود و بناءً علیہ عثمانلیلرک حرکاتنه مساعد بر منطقه یه منحصر قاله جق ، عکسی تقدیرده بلغار اردوسی بسبتون یالکز باشنه قاله جغندن آنی منفرداً تپه له مک ، بعده عثمانلی اردوسی ایچون صاغ جناح کاملاً امین برحالده صربستانہ طوغری تعرض ایتمک قابل اوله جقدی .

حضرت پادشاه مجلس حربده احوالی بوصولتہ مناقشه ایتمکدن صکره وزیر اعظم چندرلی زاده علی پاشایه روم ایلینه کچمک و ۳۰,۰۰۰ کشیک براردو ایله بلغارستانہ تعرض ایتمک امرینی ویردی . کندیبی ده شهزاده لری ییلدیرم بایزید ایله یعقوب چلبی ودها سائر امرا ایله قسم کلی بی (قلبه) ده جمع ایدهجک ، بعده علی پاشا معیتنده کی اردونک اجرا ایدهجکی حرکاتک حال وطورینه کوره یا علی

پاشا اردوسنه معاونت ایچون ایلرلیه جک ویاخود
 بوجهته موقیت حاصل اولور اولماز صربستانه
 تعرض ایچون ایجاب ایدن حرکاتی اجرا ایلیه جکدی.
 حضرت پادشاه سفر پلاتنی تعیین ایلدکن
 صکره تدارکات حربیه به کمال کرمی ایله مباشرت
 ایلدی . ییلدیرم بایزید ایله شهزاده یعقوب چلبی بی
 اناطولیدن دعوت وقسطموننی حاکمی اسفندیار بک
 ایله کرمان حاکمی یعقوب بکه ، صاروخان، منتشا
 وحید ایلی حاکمینه مأمور مخصوصلر اعزام ایلدی.
 بونلرک هر بری اردوی هاپونه مناسب مقدارده
 عساکر معاونه کوندریلر (۱) . اردو، تجهیزات
 وتدارکات سفریه سنی اکمال ایدر ایتمز علی پاشا
 فوق العاده بر سرعتله روم ایلینه متوجهاً حرکت
 ایلدی .

علی پاشا اردوسنک دارالحرکات اتخاذا ایلدیکی
 تراکیا حوالیسی ، بالقان طاغری ایله بلغارستاندن
 آیرلش؛ هرابیکی حوالی ییننده کی ارتباط ، مذکور
 طاغیر اوزرنده کی کچیدرله تأمین اولنمشدی .

کچیدلر یدی قدر اولوب هر بری غایت طار،
 وطاقلرک صرتلری طاتلی بر میل اکتساب ایتدجه
 کنیش بر ساحه کسب ایدر؛ داخلرینی مدافعه به
 تخصیص اولنان مواقع مستحکمه ایله نهایت بولوردی.
 بولردن صولی دربند ایله قبولی دربند سلسله
 جبالک منتهای غریبسنده کائن اولوب صوفیه، نیش
 وودین طرفلرینه کیدر؛ قزانلق دربندی نیکبولی به،
 دمیرقو دربندی زشتوی به، شرقده بولنان نادر
 دربندی ایسه شمنی به کیده رک شمنی قلاعیله مدافعه
 اولنوردی. صولی دربند ایله قبولی دربند، صوفیه
 ایله نیش شهرلرینک عثمانیلر طرفندن ضبطندن
 سوکره ید اداره عثمانیانه انتقال ایلمش ایدی ایسه ده
 علی پاشا بو کچیدلردن استفاده ایتمک ایستمدی؛
 چونکه بو ایکی کچید بلغارستان ایله صربستان آره سنده
 بولندیغندن اردوی هایون بو کچیدلردن مرور ایتدیکی
 تقدیرده صرب و بلغار اردوسنک تعرضاتنه دوچار
 اولوق دائماً محتمل ایدی. بونک ایچون علی پاشا،
 بلغارستانه اک زیاده شرقده کی کچیدلردن بری
 واسطه سیله تعرض ایتمکی دوشوندی. بعده اردوسنی

(اسلمیه) جوارنده طوپلایه‌رق (چالی قواق) دربندن
 بلرور (شمی) و (پراودی) آره سندن بلغارستانه
 داخل اولدی .

علی پاشا بلغارستانه داخل اولدقدن صوگره
 تیمورطاش پاشا زاده یخشی بك معیتله (پراودی) یه
 قارشی ۵۰۰۰ کشی کوندردی (۱). کذا (شمی) بی‌ده
 مناسب بر قوتله اشغال ایده رک کندیمی قوای متبایه
 ایله بلغارستانک مقری و شبانک اک مستحکم موقی
 بولسان (طرنووه) یه طوغری حرکت ایتدی .
 بوماهرانه پلان، آز زمان ایچنده قطعی بر موقیتله
 نتیجه لندی : یخشی بك قومانده سننده کی مفرزه
 (پراودی) بی هجوم جبری ایله ضبط ایلدیکی کبی
 علی پاشا طرفندن ده (طرنووه) نک ضبطی اوزرینه،
 (شمی) کندی کندینه سقوط ایتدی .

علی پاشانک مظفریات متابعه‌سی بلغارلری
 عظیم بردهشته دوچار ایتدی . عثمانلی اردوسنک
 غیر مأمول بر زمانده تعرضی آنلری بسبتون

(۱) هامره، تاریخ دوات عثمانیه، جلد ۱ - اوقزاه،

شاشیرتدی . خصوصیه اردولرینک قوتی غایت آز
 و صربستان ایله بلغارستاندن قوای معاونه کلک
 امیددی کاملاً مفقود اولدیغندن بونلر نه یاپاچقلمی
 شاشیردیله . شیمان، بویله آز بر قوتله آچقده میدان
 محاربه سی اجرا ایده میه جکنی بیلدیکندن طونه نهری
 اوزرنده کائن (نیکبولی) موقع مستحکمه چکیلمکه
 و بوراده متفقین اردوسندن کوندریلیر ظننده
 بولندیغی عساکر معاونه نک ورودینه انتظار ایلمکه
 قرار ویردی . علی پاشا، دشمنک نه مقصده مبنی
 رجعت ایلدیکنی بیلدیکندن درحال سریع بر تعقیب
 حرکتی اجرا ایلدی . (طرنووه) بی اساساً آله
 ایتمش بولندیغندن (اوزیم) نهری وادیسنی تعقیب
 ایده رک (نیکبولی) پیشکاهنه موصلت و محاصره
 حرکاتنه کمال فعالیتله مباشرت ایلدی . علی پاشا،
 شیمانی حصر و تضییق ایده رک اردوسنی آجلق تأثیرینه
 دوچار ایدرایتمز شیمان، علی پاشایه مراجعت ایتدی؛
 حقنده حضرت پادشاهه استرحاماتده بولنمسی ایچون
 بک چوق رجالرده بولنهرق نهایت تسلیم اولمغه
 راضی اولدی . حضرت پادشاهک بواثنده یکانه

مقصودی بلغارستانی فتح ایتمک اولمیوب اک زیاده
 صربستانی تأدیب ایلمک اولدیغندن شیپانک تکلیفی
 قبول ایتدی . شیپان ، عقد اولنان مصالحه نامه
 موجینجه (سلستره) بی ترکه و سنوی دولت علیه
 عثمانیه معین مقدارده ویرکو اعصانه مجبور
 اولدی . بوئانده (هیرصوه) ودها سائر شهرلرده
 ضبط ایدلمشدی . (۱) .

علی پاشانک اجرا ایلدیکی بوحرکات عسکریه
 ائناسنده وقوعه کلن ایکی حاده، عثمانلیلرله صربلیلر
 بیننده اساساً موجود اولان خصومتک برقات دها
 تزاید ایتمسینه بادی اولدی . بیک کشیدن مرکب
 برعثمانلی مفرزه سی آرناوودلق حدودینه قدر
 یورومش و برچوق غنائم آلدیه ایدیه رک اردوی
 هایونه النحاق ایتمک اوزره صرب حدودی بوینجیه
 ایلر یلمکه باشلامشدی . صربلیلر ایله بوشناقلر مذکور
 مفرزه نک حرکتی طویارطویماز (ورانا) جوارنده
 غایت فائق قوتلرله تعرض ایتمشله ، مفرزه نک خیلی

(۱) هامره ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص ۸۹

وان فاوهر ، ترکیه ، ص ۳۷

تلفات ویرمسنه بادی اولمشلردی (۱) ، بومفرزه
تیمورطاش پاشا قومانده سنده ایدی .

ینه او ائناده ، بلغار اردوسنک هزیمت کامله سنی
خبر آان صرب قرالی لازار ، بلغارستان حدودی
اوزرنده (نیش) ایله (صوفیه) آره سنده کائن اولوب
عثمانیلرک ید ضبطنده بولنان (شهرکوی) ی ضبط
ایتمک قرار ویرمشدی . (شهرکوی) ک ضبطی
لازار ایچون سوق الحیش نقطه نظرندن بیوک بر
اهمیتی حائر ایدی ؛ چونکه بونقطه ضبط اولدینی
تقدیرده صرب اردوسنک بلغارستان ایله اولان
مواصلاتی تأمین ایتمک هر زمان قابل اولدینی کبی
اسا-أ (شهرکوی) ک وضعیتده صوک درجه مرکزی
اولدیغندن بورادن ایستلیدیکی زمان (صوفیه) ،
ایستلیدیکی زمانده (نیش) اوزرینه کمال سهولتله
حرکت ایتمک قابل ایدی . حتی علی پاشا صربلیلرک
بوتشبتنی خبر آالدینی زمان (شهرکوی) صرب عساکری
طرفندن قسماً اشغال ایدلمشدی .

علی پاشا (شهرکوی) ک اهمیت سوق الحیشیه سنه

واقف اولدیغندن شهرک سریمآ استردادی ایچون
 تیمورطاش پاشا زاده یخنشی بک ایله صوباشی آینه بک
 وصاریجه پاشا معینته ۱۰,۰۰۰ کشی الحاق و شهرک
 هر نه صورتله اولورسه اولسون ضبطی امر ایده رک
 (شهرکوی) اوزرینه سوق ایتدی . بوقوت ، آز
 بر زمان ایچنده پارلاق بزه ظفریت احراز ایلدی .
 (شهرکوی) ضبط اولندیگی کبی عسا کر محافظه سی ده
 کاملاً اسیر ایلدی . یخنشی بک بومظفریتی متعاقب
 دشمنی مملکتی داخلنه قدر تعقیب ایتک ایستدی
 ایسه ده . آز بر قوتک متفقین قسم کلیسنه تصادف
 ایده رک دوچار مغلوبیت اولمسی وارد خاطر اولدیغندن
 حضرت پادشاه ، تعقیب حرکتی اجرا اولنیه رق
 سریمآ اردو قسم کلیسنه التحاق اولنمسی امر
 بیوردی .

مخاصماته هر نه قدر هر ایکی طرف دنده شو صورتله
 مباشرت ایدلمش ایدی ایسه ده بیوک مقیاسده حرکات
 عسکریه یه هنوز مباشرت اولنمآ شدی . فقط هر ایکی
 طرف ده حرب ایتکه قطعاً قرار ویرمش اولدقلرندن
 بر طرفدن تدارکات لازمه اجرا سنه ، دیگر طرف دنده

جریان حالی تدقیق ایله نتیجہ حرکاتہ انتظار ایلمکہ
باشلامشردی .

حضرت پادشاہک سفر بلانی غایت امین وقطی
اساسلر اوزرینه بنا ایدلشدی . بوپلانک برنجی
قسمی تماماً اجرا ایدلش وموفقیّت کامله ده حصوله
گلش اولدیغندن حضرت پادشاہ بلغارستانی دائماً
ترصد آلتنه بولندرمق و آنی بیطرفلنی محافظه
ضوک درجه مجبور ایلمک ایچون علی پاشایه فتح
ایتدیکی شهرلرده عساکر محافظه براقسنی و متباقی
قوتلرله (قلبه) ده اردو قسم کلینسه التحاق ایلمسنی
امر ایتدی . بوندن بشقه روم ایلی عساکرینک
قسم اعظمی (قلبه) یه طوپلادقدن صوکره اناطولی
عساکرینی ده درحال سلاح آلتنه طوپلادی . فقط
اواشناده مریچ نهری فیضان ایتمش بولندیغندن
اردوی هایون برقاج کون قدر (قلبه) ده قالدی (۱) .
نهر مروره مساعد برحال کسب ایدرایتمز حضرت
پادشاہ ۴۰۰۰۰ کشیدن مرکب بر اردو ایله
حرکت ایتدی .

اولا (احتمان) طریقنی تعقیب ، بعده (احتمان) اوکنده تبدیل استقامت ایدرهك صربستان حدودی اوزرنده متفقین اردوسنك تجمع ایده جکفی خبر آلدینی نقطه به طوغری حرکت ایتدی . هدف الحرکاته واصل اولمق ایچون (کوستندیل-قره طووه) طریقنی تعقیب ایلدی . بواننده پیشدار قوماندانلغنی اوره نوس بك ایفا ایدیوردی . مشارالیه حجدن هنوز عودت ایتمش ، فقط حضرت پادشاهك تدارکات سفریه ایله مشغول اولدینغنی کورر کورمز سن شیخوخته بولندینغنی اصلا نظر اعتباره آلمیه رق ایفای فریضه جهاد ایچون اردوی هایونه التحاق ایلمکی آرزو ایتشدی .

اردو ، هدف الحرکاته طوغری اجرا ایلدیکی حرکات ائناسنده دشمن اردوسندن هیچ برقطه به تصادف ایلدی . فقط دشمن اردوسی قسم کلیسنك اجتماع ایتدیکی نقطه به دائر هنوز قطعی برمعلومات آله مامش اولدیغندن پیشدار قوماندانلغنده بولنان اوره نوس بکه بیوک مقیاسده برکشف حرکتی اجرا ایتسی ایچون امر ویرلدی . اوره نوس بك ، پاشا

یکیت ایله برابر معینہ ، ۴ کشیدن مرکب برکشف
 قولی آلدی؛ افراده تعلیمات لازمی اعطا ایده رک
 غایت سریع بر صورتده (اسکوب) طوغری
 ایلر یلدی . بوراده بر قاچ صربلی اسیر ایده رک
 اردو قسم کلیسنه کوندردی (۱) . حضرت پادشاه
 اسرانی استنطاق ایده رک دشمن اردو سنک (قوصوه) ده
 اجتماع ایده جکنی وحقی بر قسمنک اجتماع ایتش
 اولدیغنی خبر آلدی . تام بوائنده ده قرال لازار (۲) دن
 (قره طووه) یه ایکی مرخص کلدی . بونلر ، صرب
 قرالنک ویرکوا عطا سندن امتناع ایتدیکنی و (نیش)
 شهرینک ضبطدن سوکره قبول ایلدیکی تعهداتدن
 صرف نظر ایلدیکنی بیان ایتدیلر . بو ایکی مرخص
 اعلان حربه وسیله اولمق اوزره بوکی بیانانده
 بولندیلر ایسه ده اصل مقصدلری عثمانلیلرک قوتی
 واردولرینک ترتیباتی ایله آللرنده موجود وسائطی
 اکلامق ایدی . حضرت پادشاه ، ایکی مرخصک
 بو مقصده مبنی اعزام ایدلمش اولدقلرینی اکلادی .

(۱) صولاقزاده ، ص ۴۵

(۲) تورایخ عثمانیهده (لاس اوغلی) دییه مذکوردر .

عثمانلی اردوسنک شان وشوکتی خصمنه اکلاتمق
 ودشمنک قوای معنویه‌سی محاربه‌دن اول لرزه‌دار
 اتمک ایچون اردوی هایونه (قره طووه) ده بر
 کچید رسمی اجرا ایتدیردی . بوایکی مرخص عثمانلی
 اردوسنک آز بر قوتده بولندیغنی کورنجه : « واقعا
 عثمانلی اردوسنک قوتی زیاده ؛ فقط بزمکی بوندن
 اوچ منلی فضله ، بوندن بشقه ۵۰۰۰ قدر زر هلی
 عنکریمز وارکه ، یالکز بونلر عموم اردو کزه
 قارشی کله بیلیر . « دیدیلر (۳) . حضرت پادشاه
 بوکا قارشی هیچ جواب ویرمیه رک مرخصلره
 رخصت ویرمکه اکتفا ایتدی . فقط بونلرک شو
 سوزلری و اک زیاده‌ده اردولرینک قوتندن کمال
 امنیت و اعتماد ایله بحث ایتلمری فوق العاده تأثرینی
 موجب اولدی . قارشیسنده کی دشمنک حقیقه
 قوتلی اولدیغنی ، عثمانلیرک روم ایلنده ابراز شان
 وسطوت و تأیید مکنت و سلطنت ایلملری انحق
 بومیدان محاربه‌سنک نتیجه‌سنه باغلی بولندیغنی
 آکلادی . حتی مرخصلرک افاداتی اردویده سرایت

ایدہرک ایچہ اندیشہ بی موجب اولمغہ باشلاذی
ایسہدہ حضرت پادشاہ فطرۃ حائز اولدینی صفت
فاضلہ یہ برنشانہ بسالت اولمق اوزرہ صوک درجہ
محافظة اعتدال ایدہرک حسیات درونہ سنی کتمہ
واردودہ مضر بر فکرک سوء تأثیر حاصل ایتہ مسنہ
موفق اولدی . کذا بومقصدی تأمین ایچون بر مجلس
حرب عقد ایدلدی ؛ بومجلسدہ ، ہیچ وقت فوت
ایدلن سریع بریورویش اجر اسنہ ودشمنہ حرکات
سوق الحیشیہدہ تقدم ایدلمکہ قرار ویرلدی . مجلس
حریدہ ویریلن قرار موجبنجہ پیشدار قوماندانلغنہ
اؤرہ نوس بکلہ پاشا یکیت تعین اولندی . اردو ،
شمالہ طوغری حرکت ایدہرک (اور بہلوز) کچیدن
کچدی . مور او نهرینک ساحل غریبسی اوزرنده
کائن (کמוש حصار) ده اردوکاه قوردی . کیجه لین
آلی فرقیہ تقسیم اولنہرق نہری سریع بر صورتدہ
مرور ایتدی . برنجی فرقیہ صدراعظم علی پاشانک ،
ایکنجی فرقیہ شہزادہ بیلیرم بایزیدک ، اوچنجی
فرقیہ آبنہ بکک ، دردنجی فرقیہ شہزادہ یعقوب
چلینک ، بشنجی فرقیہ صاریجہ پاشانک ، آلتنجی

فرقہ دہ حضرت پادشاہک قوماندہ سندہ ایدی .
 اردو ، مورواوا نہرینی کچدکدن صکرہ بر
 دبدبہ مظفرانہ ایله قوصوہ اووہ سنی احاطہ ایدن
 صرتلر اوزرنده نمایان اولدی . شمالده ، مقابل
 جهتده کی تپہ لرده ده متفقین اردوسی اخذ موضع
 ایتمشدی . متفقینک قوتی ۱۰۰,۰۰۰ راده سندہ
 ایدی .

صرب قرالی لازار ، شیمانک مغلوبیتنی وبلغا-
 رستاندن هیچ بر فائده کورہ میه جکنی آکلانجه ،
 نظر دقتنی اکثریاده ارناوودلق جهتہ عطف ایتمش
 وبوحوالیده کی بکارہ خصوصی مأمورلر کوندرہ رک
 کندیسيله اتفاق ایتملرینی رجا ایلمشدی . بونلر
 ایسه لازارک تکلیفی منفعتلرینه موافق کوردکلرندن
 بوتکلیفی بالقبول متفقین اردوسنه التحاق ایلمشلردی .
 صرب قرالنک دامادی زه تاو پریموریه پر نسی ژورژ
 ایله قره طاغ پر نسی آتیهن چرنویه ویچ ودها سائر
 بکلر کمال خواهشله لازار اردوسنه کلشلردی .
 کذا بوسنه قرالی طوارقوده سوزینی طوتمش
 و معیتنده کی اردو ایله صرب اردوسنه التحاقی

ایلمشدی . متفقین اردوسی عسا کر معاونه ایله اولدججه قوت کسب ایدر ایتمز عظیم بر اعتماد ایله حرکت ایتمشدی . آلات و اسلحه حربیه لرینک فائقیتی ، عثمانلی اردوسنک عددجه اوچ درت مثلی بولمغلی ، بوندن بشقه اردوی هایونک اوزون بر خط الحركات تعقیب ایده رک نتیجه ده یورغون دوشه جکی ملاحظه سی بو اعتمادی برقات دها تزید ایلمشدی . بتون افراد ، احراز ایده جکلرینه قانع اولدقغلی مظفریتدن طولایی فوق العاده بر بشاشت اظهار ایتمک باشلامشردی . اردوده جزئی بر اندیشه یی موجب اولان بر شی وار ایدی ایسه ، اوده ایچلرندن میلوش اوبیلیج نامنده بر بکک عثمانلیره جاسوسلق ایتمش اولسی ظنی ایدی (۱) . فقط بو ظن ده آز بر زمان ایچنده زائل اولمشدی . محاربه زمانی تقرب ایتمکجه لازار اردوسنده عظیم بر فعالیت حصوله کلکه باشلادی . متفقین اردوسی (قوصوه) اووه سنک بری طرفنده

(۱) او قزاق ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۲۱ ص

بولنان عثمانلی اردوسنی کورر کورمز، بویله اثباتی غیر قابل بر طاقم ظن و شبهه لره قابلمقدن زیاده قطعاتک ترتیب و تنظیمی ، محاربه . نظامک منتظم بر صورتله اخذی ایله مشغول اولدی . عثمانلی اردوسنک ، زمردین صحرا لری کلکون بایراق لریله بر لاله زار بسالته افراغ ایلدیکنی کورونجه محاربه نك صورت اجراسنی قرارلاشدیرمق اوزره بر مجلس حرب عقدینه مجبور اولدی . او ائناده کونش غروب ایتمش ، اورته لق تدریجی بر صو- رتده قرارمغه باشلامشدی .

مجلس حربده بولنان پرنس لره قوماندانلردن برچوغی عثمانلی اردوسنک یورغونلغندن وقوصوه اووه سنده هنوز محاربه نظامی آلامش بولنسنیدن بالاستفاده درحال تعرض ایلمسنی بیان ایلدیلر . ایچلرندن بری ده عثمانلیرک قراکلقدن استفاده ایده رک رجعت ایده بیله جکلرینی ، بناء علیه کیجه- لین حرکت اولندیغی تقدیرده عثمانلی اردوسنی تامیله مغلوب ایتمک غیر قابل اوله جغنی سویلدی . بو فکر ، اتفاق آرا ایله قبول ایلدی . بونک

اوزرینہ ، ایرتسی صباح شفقہ برابر تعرض ایتمکہ
واو آنہ قدرده قطعائی محاربه نظامنه قومیمہ قرار
ویرلدی .

متفقین بو صورتله مذاکرات اجرا ایلدیکی
اثناده عثمانلی اردوسنده عظیم بر فعالیت حکم فرما
اولیوردی . حضرت پادشاه ، محاربه نك نتیجه
قطعیه سنه اعتماد ایدوبده اساسز بر مطالعیه بنای
امل ایتمک شویله طورسون ، بالعکس احوالک
وخامتنی صوک درجه تقدیر ایدیور، بتون ترتیبات
وتدارکاتی محاربه نی قطعی بر مظفریتله نتیجه لندیره .
بیله جک وجه ایله احضار ایلوردی . شهریار
خداوندکار، قوصوه اووه سنه کلوبده دشمن اردو-
سی قارشیسنده اخذ موقع ایدر ایتمز ، محاربه
ایده جکی دشمنک قوت و عددینی بالذات کشف
ایتمک ایستدی . معینته شهزاده بایزید خانی آلہرق
متفقین اردوسنی یکنظرده ترصد ایتمک قابل اوله-
حق بر تپه اوزرینہ کلدی . تپه دن بر شوکت
ومہابتله قارشیکی اووه لره طوغری نصب نگاه
ایتدی . پیش انظار قهرمانانہ سنده نمایان اولان

دشمن قوای کلیه سنی کورر کورمز حیرت ایتمکدن
 کندینی آلامادی . « اووه نك بر قسمی کاملاً پیاده
 وسواری ایله طولمشدی . زرهلری شعاع شمسه
 قارشى کوزلر قاماشدیره جق درجده پارلایان سوا-
 ریلر ، اووه نك فسحت بی پایانی ایچنده اوزون
 ومنتظم صفلر تشکیل ایدیوردی . » (۱)

حضرت پادشاه ، قارشیدینده بولنان دشمن
 اردوسنك کندی اردوسنه قات قات فائق اولدیفنی
 رأی العین مشاهده ایتدی . دشمن اردوسنی بو
 صورتله ترصد ایتدکدن صکره محاربه نك وقوعه
 کله جکی اراضیده کمال دقتله استکشافات اجرا
 ایلیدی . اراضینك غایت توزلی وروزکارکده دشمن

(۱) اوغزا ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص
 ۲۴۰ — « کوردیلرکه روی زمین گویا بر آهنین دریا
 اولمش چالقانور یا تور . عسکر اسلام ، خسلری مقدراری
 ایچق اولدینین کورینجک تدبیرکار ایچون امرای نامدار
 اجضار اولنوب عظیم مشاوره اولندی . » صولاقزاده ،
 ص ۴۶ — « عثمانلی اردوسی بوکا نظراً او قدر آز
 مقدارده ایدی که ... لاواله ، تاریخ عثمانی ، جلد ۱ ،
 ص ۲۱۲

جهتیدن وزان اولسی اردو افرادینک صحتله
 انداخت ایتملرینی مانع و بناء علیه نتیجده مضرات
 فوق العاده حصوله کتیرمسی ده ملحوظ اولدیغندن
 حضرت پادشاه بو جهتی عریض و عمیق دوشونمکه
 باشلادی . بو ایکی محذور ، قلب هایونلرینی بر آز
 اندیشه ناک ایلدی ایسه ده اردو افرادینه و معیتی
 قوماندانلرینه هیچ بر شی سزدر میرک عظیم
 بر تجلد مردانه ابراز بیوردی . فقط دشمنک فائقینه
 قارشی مانوره اجراسیله جبر مافات ایتمک ایچون
 سریعاً بر مجلس حرب عقد ایدلمسنه قرار ویردی .
 حضرت پادشاه ، استکشاف اتدن عودت ایدوبده
 قرارگاه عمومی به عودت ایلدیکی زمان اقشام اولمغه
 باشلامشدی . کونش ، قوصوه افقلرینک فسحت
 بیکران لاجوردیسی ارقه سنده کمال عظمت واحتشام
 ایله غروب به میل ایتمش ، افق غربی به نظر نواز
 بر قیزیللق استیلا ایلمشدی . بو ائساده بتون
 قوماندانله شهریار ذیشانک اطرافنه طویلامشله ،
 غروب ایدن کونشک کلکونیء دلارابی چهره لرنده
 خفیف پنهلکله حصوله کتیرمش اولدینی حالده

مذاکرات حربیه به مباشرت ایلمشردی . مذاکرات او درجه امتداد ایلدی که ، ظلام شب بتون حوالی به استیلا ایلدیکی جالده مجلس حرب کمال کرمی ایله وظیفه سینه دوام ایتدی . اجرا ایدیبلان مذاکرته قوماندانلردن بعضری روزگار سکونت بولدقندن و عسکر استراحت ایتدکدن صکره حرکت اولمسنی ، حتی محاربه نیک بر قاج کونه قدر تأخیر ایلمسنی بیان ایلدیلر . بعضریه دشمنک عددجه حائز اولدینی فائقیتی نظر اعتباره آلورق محاربه خطنیک جبهه ایلیسنه بر قاج دوه وضع ایده رک دشمن آتلینی اورکوتنک و دشمنک کندی سواریسندن استفاده ایتمسنه مانع اولبق فکرنده بولندیلر . فقط فطرتنده مرکوز اولان جلادت و حماسله برابر صفت فاضله مردانه ایله ده تمیز ایدن شهزاده ییلدیرم بایزید (۱) ، بسالت

(۱) بایزید عنواننک زهدن کلدیکنه دائر مختلف فکرلر وارددر. آلمان مشاهیر مستشرقینندن و وستن فوله، محی نیک (خلاصه الاثر فی اعیان القرن الحادی عشر) نام اثرندن نقلاً (عرب مؤرخلری و آثاری) نامنده کی اثرنده آتیده کی معلوماتی اعطا ایدیور ؛ « حضر

قہرمانانہ سنہ دلالت ایدہ جک برلسان حماستہ کلامہ
 آغاز ایدہ رك دیدی کہ: « عثمانی عسکر لری بو آنہ
 قدر دشمنلہ کوکس کوکسہ چار بیشمقندن هیچ قور۔
 قشلمیدر؟ آناطولینک واسع صحرالرینی، مستحکم
 شہر لرینی آغر لقلر ودوہ لر کر یسنہ کیزلنہ رکمی ضبط
 ایتدیلر؟ بوکبی خدعہ لر مقصد جهادمز اولان
 فکر مقدسہ یاقیشیرمی؟ اردونک نجات و سلامتی
 ابراز جسارت ایلمکہ متوقف دکلیدر؟ بو حال،
 متفقینہ قارشى رحانیت الہیہ دن شہہ ایتک صایلمہ۔
 زمی؟ رحانیت سبحانیہ یه اولان اعتقادمز، بزم
 اک برنجی قوتمز دکلیدر؟ مظفریتی، کندینی غالب

موت جوالیسندہ (بانو) یرینہ اکثر (با) قوالانیلیر .
 مثلا بانو حسن، بانو حسین، یرینہ یا حسن،
 باحسین دینلدیکی کبی . بونک ایچون (با یزید) ده
 (با نوزید) دن مخفدر . حتی دها اوللری اسملرک
 باش طرفلرنده کی حرف تریفلرده ابقا ایدیلرک (بانو
 الحارث) و (بانوالعنبر) یرینہ (بالحارث) و (بالعنبر)
 نامی قولانلمش، بالآخره حرف تریفده حذف
 اولنمشدی . ووستن فہلد، عرب مؤرخلری و آثاری،

غدایدن طرف قازانیر، یوقسه مغلوب اوله جفندن
قورقان دکل !»

حضرت شهزاده نك بو مطالعات بلیغانه سی
وزیر اعظم علی پاشا طرفندن ده تصویب ایدلدی .
علی پاشاده بر کیجه اول قرآن عظیم الشاندن تفأل
ایتمش، اولاً آیات مبارکه فرقانیه دن: « یارسولاه!
کفار و منافق لره ایفای جهاد ایت !» مأل منیفنده کی
آیت کریمه ، دها صکره ده : « اکثریا چوق بر
قوت ، آز بر قوت طرفندن مغلوب ایدیلیر .»
مأل علویسنده کی آیات جلیله ظهور ایتمشیدی .
صوک آیت کریمه ، مبدأ نصرت اسلامیه بر نشانه
خوارق اتما وجوده کتیرن بدر غزای اکبرندن
صکره شرف نازل اولمش ، قوصوه میدان محاربه-
سی ایسه یدیمین سطوتلرنده سیف بران و دست
یسار مهابتلرنده نص قرآن اولدینی حالده اعلائی
دین مینی سرنامه افتخار عد ایدن عثمانیلرک تأیید
بنیات سلطنت و تزئید سطوت و مهابت ایتلرینه
مدار اوله جق ایلك میدان محاربه سندن معبود
بولندیفندن مجاهدین عثمانیه بر بشارت فوز

و نصرت اولق اوزره ظہور ایدن بو آیت جلیله ،
 عموم افرادك قلبنده احراز مظفریت ایچون عظیم
 براعتاد حصوله کتیرمشدی (۱)۔

کذا روم ایلی بکلر بکی تیمور طاش پاشاده
 تجارب حربیه سنه بنای افکار ایده رک دشمن
 سواریسندن اورکن دوه لرك کری به طوغری
 قاجیشه رق دشمن سواریسنك حرکاتنه حائل
 اولمقدن زیاده عثمانلی صفرلنده دهها زیاده بر انتظا۔
 مسزلق حصوله کتیره بیله جکلرینی سویلیدی ۔
 بونك اوزرینه حضرت پادشاه ، ارکان حربیه
 ریاستنی ایفا ایدن آورده نوس بکه خطاباً : « سن
 بو دشمنك احوال وطیعتنی هپمزدن زیاده بیلیر۔
 سك. خصوصیه بو بایده تجاربك پك چوق اولدینی
 کبی انلرله پك چوق دفعه لرده محاربه ایتدك. سنك
 بو بایده کی فیکرک نه در ؟ » دییه سؤال ایتدی ۔
 آورده نوس بك ، تجارب و مطالعاتی برر برر بیان
 ایتکه باشلایه رق دشمنك اولانه صورتله منتظماً

(۱) صولافزاده ، ص ۴۶ — صحائف الاخبار ،

تعرض ایلیه‌جکنی ، بعده نه درجه انتظامسز لقلر
 اظهار ایده‌جکنی ، خصوصیه مظفریتی احراز
 ایده‌جکنه اعتماد تام کوستره‌رک تصادفه صوک
 درجه تسلیم وجود ایلیه‌جکنی سویلدی . بونک
 ایچون دشمنه درحال تعرض ایتمک ده‌ها مناسب
 اوله‌جغنی وحقی بوسورتله‌حرکت اولندیغی تقدیرده
 قطعی بر مظفریت‌ده احراز ایتمک ممکن اولدیغی
 بیان ایتدی . بوندن بشقه ، بدایتده دشمنک
 اصول تعرضنی نظر دقنه آله‌رق ترتیبات تدافیه‌یی
 اکا کوره انخاز ایتمک و قطعانی، عین نقطه‌ده دائماً
 فائق بر قوت بولند یروب دشمنی فائق قوتلرله
 تپه‌له‌مک قابل اوله‌جق وجه ایله طویل بولند یرمق
 لازم کله‌جکنی سویلدی . حضرت پادشاه بوفکری
 غایت موافق بولدی . ایرتسی صباح بو صورتله
 حرکت ایدلمسسه قرار ویره‌رک قوماندانلره رخصت
 ویردی . بعده قرارگاهه چکیله‌رک اجرا اولنه‌جق
 حرکاتک روشنی ملاحظه ایله مشغول اولدی .
 کیجه ، ساعت درت بش راده‌لرینه کلشیدی .
 اطراف ، عمیق برسکونت ایچنده ایدی . ظلام

شب ، انوار دلاویز قرلہ آلاجه قراکلق حالنه
 تحول ایدہ رک بتون حوالی بی آغوش اسرار آمیزی
 ایچنه آلمش ، نور اقبال عثمانیان کبی سینہ دلارای
 سما اوزرنده فروزان اولان قر ، انوار سمیننی
 قارشیکی تپهلر اوزرینه سرپه رک شانلی اردومزه
 برسایل مظفریت احضار ایتکه باشلامشدی .
 او کیجه ، شعبانک اون بشنجی برات کیجه سی
 ایدی .

حضرت پادشاه ، بو حزن مهابت نمون لیلہ
 قارشی عظیم برخشوع دیندارانه یہ مستغرق اولدی .
 قلب بسالت اتماسنده جوشان اولان حس مناجات
 سیهای صاف ولطفلرینی برنشوه نورانی ایله تابناک
 ایتدی . صوکره ، دو دست نیاز و ابتھالی آسمانه
 طوغری رفع ایدہ رک کوزلرندن مدامع شکر ونیاز
 ریزان اولدینی حالده شو صورتله مناجاته باشلادی :

آب روی حبیب اکرم ایچون ،
 کربلاده روان اولان دم ایچون ،
 شب فرقتده آغلایان کوز ایچون ،
 ره عشقکده سورونن یوز ایچون ،

اهل دردك دل حزینى ایچون ،
 جانہ تاثیر ایدن اینی ایچون ،
 ایله یارب لطفکی همراه ،
 حفظکی ایله ییزه پشت و پناه ،
 اهل اسلامه اول معین و نصیر !
 دست اعدایی بزدن ایله قصیر !
 باقه یارب ! بزم کناهمزه ؛
 نظر ایت ، جان و دلدن آهمزه .
 ایتمه یارب مجاهدینی تلف ،
 تیر اعدایه ییزی قیلده هدف .
 چشمهز صاقله کرد معرکه دن ،
 جند اسلامی بکله مهلکه دن ،
 بونجه ییل سمی و اجتهاد منری ،
 غزوات ایچره ییخشی آدم منری ،
 ایتمه یارب قهرک ایله تباه ،
 یوزمی خلق ایچنده ایتمه سیاه .
 راه دین ایچره بن فدا اولهیم !
 سپر عسکر هدی اولهیم !
 دین یولنده بنی شهید ایله !
 آخرتده بنی سعید ایله !
 ملک اسلامی پایمال ایتمه !
 منزل فرقه ضلال ایتمه !
 کرمک چوقدر اهل اسلامه ،
 دیلرم کیم ایریشه اتمامه . (۱)

(۱) سمدالدین ، تاج التواریخ ، جلد ۱ —
 صولافزاده ، ص ۴۶

حضرت پادشاه بو مناجات عابدانه ده بولندقدن
 سوکره بر خضوع فوق العاده ایله قرآن کریم تلاوت
 بیوردی . بعده غلبه نوم بتون وجودینی بیتاب
 بر اقدیقندن صباحه طوغری کمال سکونتله اویقویه
 طالدی .

وقتا که صباح اولدی، شهریار خداوندکار اویقودن
 اویانیر اویانماز اطرافه نصب نظر دقت ایتدی ؛
 شفقه برابر منبع رحمتدن نزول ایدن بارانک، توزلری
 کاملاً یاتیشدیرمش و اطرافی بر طراوت عنبرینه
 غرق ایتمش اولدیغنی کوردی (۱) . بو محذور، اولجه
 فوق العاده اندیشه سنی موجب اولمش اولدیقندن
 جناب حقل مژده فوز و نصرت اولان شواحسن
 عظیمندن طولایی سجده شکرانه قیاندی . سوکره،
 قوصوه اووه سنده محاربه نظامی آلمش بولنان اردوی
 هایونک یاننه کلدی . اردو، ایجاب ایدن محاربه
 نظامی کیجه لین اخذ ایتشدی .

حضرت پادشاه اصول حرب عثمانی اوزره

(۱) عین حال بدر غزای اکبرنده ده وقوعه کلشدره .

غزوات جلیله پیغمبری ، ص ۹۶

مس‌کزده اخذ موقع ایتدی . معیتنده ، یکیچریلر ایله سلحدارلر و بلوکات اربعه بولنیور، وزیراعظم علی پاشا صاغ جناحنی، تیمورطاش پاشا صول جناحنی محافظه ایدیوردی . اردونک صاغ جناح قوماندانلغنه شهزاده ییلدیرم بایزید ، صول جناح قوماندانلغنه شهزاده یعقوب چلبی تعیین اولنمش، آورده‌نوس بک ایله عزبلر آغاسی صاغ جناحه، صوباشی آینه بک ایله استحکام قوماندانی صاریجه پاشا صول جناحه استناد اولوق اوزره الحاق ایدلشردی . طویجی قوماندانی حیدر آغاده طویپلری یکیچری صفلری آره‌سنه تعیبه ایتمش، آغراقلر کزیده براقلمشدی (۱) ، فقط بو طویپلرک، اوزمانکی حالنه کوره، استعمالندن بر نتیجه قطعیه حصولی غایت مشکل اولدیغندن اردو ارکان حربیه ریاستنی ایفا ایدن آورده‌نوس بکک توصیه‌سی اوزرینه جبهه‌یه تفوق لازمه استحصال ایتمک اوزره ۲۰۰۰ تیرانداز وضع اولنمش، بیگی صاغ جناحده ، بیگی ده صول جناحده استعمال ایدلشدی (۲) . طویپلرایسه انجق دشمنی تخویف

(۱) هامره، جلد ۱، ص ۹۱ - اوقزا، ص ۲۴۳

(۲) صولافزاده، ص ۴۷

ایچون قوللانلمشدی (۱). محاربه نظامی بوصورتله
 اخذ ایدلدکن صوکره، ایجابنده التجا ویا مدافعه
 موضعی مقامنده استعمال ایدلمک اوزره تپه لراوزرینه
 برده اردوگاه تأسیس ایدلمش، اطرافی خندقلرله
 احاطه اولنمشدی .

بو ائشاده متفقین اردوسی ده صحرائک او بر
 طرفنده محاربه نظامی آلمشدی. قرال لازار، صرب
 وهرسک عساکریله مرکزده اخذ موقع ایتمش؛
 صاغ جناح، صربلرک متباقی قالان افرادیله آرناوودلردن
 مرکب اولدینی حالده ووق برانقووویچک (۲)
 قومانده سنه؛ صول جناحده صرف بوسنه لیلردن
 مرکب اولدینی حالده طووارقونک (۳) معینته
 ویرلمشدی. متفقین اردوسنک قوتی ۱۰۰,۰۰۰،
 عثمانلی اردوسنک قوتی ایسه ۴۰,۰۰۰ راده سنده
 ایدی (۴) .

(۱) لاواله، تاریخ دولت عثمانیه، ص ۲۱۳

(۲) ویلیق اوغلی .

(۳) لوند اوغلی .

(۴) مؤلفین اجنیه بو محاربهده عثمانیلرک قوتی

محاربه‌نك زمان اجراسی تقرب ایدیوردی .
 ایکی اردو قوصوه اووه‌سنه سراپا استیلا ایتمش؛
 طالع مظفریتك عرض دیدار بشاشت ایتسنه انتظار
 ایدیوردی. اووه، بیضی برشکلده ایدی. شمالدن
 جنوبه طوغری طولی ۹ : ۱۰ ، عرضی ۳ فرسخ
 اولوب ارتفاعی ۱۴۰۰ قدم و اطرافی آجلاق
 تپه‌جکلره محاط ایدی . بوتپه‌لرک میلی همان حس
 اولنه بیله‌جک درجده ایدی . اووه‌نك اورته‌سنده
 (زه‌نیچه) نه‌ری جریان ایدیور ، اطرافنده‌کی
 زمردین صحرالی اسقا ایلیوردی . اووه‌نك
 اطرافنده کوچوک کوچوک قصبه‌لر وار ایدی .
 عثمانیلر (زه‌نیچه) نه‌رینك صول جناحنده ،
 متفقین اردوسی ایسه صاغ جناحده اخذ موقع
 ایتشلردی (۱) .

ایکی اردو محاربه اجراسنه حاضرلانیبر
 حاضرلانیماز یکدیگرینه بر اوق منزلی قدر تقرب

فضله کوسترمکده ایسه‌لرده محاربه‌نك صورت وقوعی
 نقل ابتدکاری صروده بوفکرلرینی کندی کندیلرینه
 جرح ایتمکده‌درلر .

(۱) اوقرآ، ص ۲۴۴ - ۱۵۴۴، جلد ۱، ص ۹۰

ایتدیله . حضرت پادشاه در حال محاربه امریخی
ویردی . اوکون حزیرانک اون بشی ایدی
(۷۹۱ هـ ، ۱۳۸۹ م) (۱) .

ایلك اول جبهه ایلریسنده بولنان آوجیلر
یاغمور کبی مرملر یاغدیره رق دشمنی شدتلی بر
صورتده صارصمغه باشلادیله (۲) . فقط بوانداخت
جزئی برهدت دوام ایتدی . صربلیله ، عددجه
حائز اولدقلری فائقته فوق العاده اعتماد ایتدکلرندن
هیچ وقت ضایع ایتمدن عثمانلیلرک یعقوب چلبی
قومانده سنده بولنان صول جناخه اودرجه برشدتله
تعرض ایتدیله که ، صول جناح بومصاده یه بردرلو
مقاومت ایده میهرک کریده احتیاطلر اوزرینه
طویلانمغه مجبور اولدی . حضرت پادشاه ، صول
جناحک رجعتدن طولانی قطعات سائره نك متأثر
اوله جغندن قورقدیغندن در حال ییلدیرم بایزیده
قوتنک بر قسمی ایله برادری یعقوب چلبی یه معاونت

(۱) تاج التواریخده محاربه نك ۴ رمضانده ، نتایج
الوقواتنده ایسه شعبانده وقوعه کلدیکی بیان اولنمقده دره .

(۲) صولافزاده ، ص ۸۴

ایلمسنی امر ایتدی. چونکه ییلدیرم بایزیدک صول جناحه معاونت ایتسی ایچون محاربه میداتی یاروب کچمسی وبوصورتله یعقوب چلبی به تعرض ایدن دشمن قولنی یاندن اورمسی لازمدی. بوندن بشقه، یعقوب چلبی اراضی بی خطوه خطوه مدافعه ایده رک کری چکلمکده و دشمنی بوصورتله اشغال ایلمکده اولدیفندن بوحرکتدن نتیجه قطصیه حصولی ده مأمول ایدی.

لازار ايسه، بواننده محاربه نك صورت جریاتی تعقیب ایدیوردی. ییلدیرم بایزیدک یعقوب چلبی به معاونت ایچون هانکی استقامتی تعقیبه باشلادیغنی کورییور، بومانوره نك نه مقصده مبنی اجرا ایدلدیکنی آکلایوردی. لازار، ییلدیرم بایزیدک بومانوره سنی عقیم براقق ایچون درحال صول جناحدن ۲۰,۰۰۰ قدر بوشناق انتخاب ایتدی؛ قرال طووارقونک یکنی ولادقو ووقوویچک معیتنه الحاق ایده رک ییلدیرم بایزید معیتنده درت نعل ایلر یله بن سپاهیله قارشی کوندردی. وقوعه کلان مصادمه پک شدتلی اولدی؛ اودرجه ده که بوسنه لیلر ییلدیرم بایزیدک صولت

قہرمانانہ سنہ بردرلو مقاوت ایدہ مدیلر (۳) .
 پیلدیرم بایزید « بارقہ شمشیر جلا دتیلہ دشمن
 آایلرینک ابرکشیف تحشیدنی پارہ لادقدن سوکرہ »
 برادری یعقوب چلبی بی کری چکلماکہ مجبور ایدن
 دشمنک صول جناحنی دہ زدہ لدی . بو مصادمہ
 نتیجہ سندہ ہر ایک طرفدہ عظیم برقارغشہ لوق حصولہ
 کلدی . یعقوب چلبی معیتندہ کی قطعات ، قارغشہ
 لقدن بالاستفادہ آینہ بک وصاریجہ پاشا معیتندہ کی
 قوتلرلہ تقویہ ایدیہ رک مدہش بر تعرض رجعی
 اجرا ایلدیلر . صربیلیر ، جہہ دن وصول جناحدن
 بودر جہ قطعی بر تعرضہ دوچار اولدقلرینی کورونجہ
 کری چکلماکہ باشلادیلر . عثمانلیلر بوندن برقات
 دہا جسارتہ کلہ رک دشمنی شدتلی بر صورتدہ تعقیب

(۲) « مان صاغ قولدہ شہزادہ ییلدیزم خان صول
 قولک مغلوب اولدین کوریمچک برق خاطر کبی اول
 کروزہ شوم اوزرینہ هجوم ایدیچک سائر اسرای دولت
 شہزادہ عالی ہمتدن اول شجاعتی مشاہدہ ایلدکارندہ
 معاونت ایچون عنان ہمتی اول طرفہ چوریدیلر . »
 صولاقزادہ ، ص ۴۸

ایلدیلر (۱) . حضرت پادشاه مرکزده اخذ موقع ایتمش اولدینی حالده محاربه نك بتون صفحتانی تعقیب ایدیوردی .

محاربه تمام بش ساعت دوام ایتدی . متفقین، عثمانلی سواریلرینك تعقیب حرکاتندن قورتیله میهرق منزهماً فرار ایتمکک باشلادی . صرب قرالی لازار اسیر ایلمشدی (۲) .

حضرت پادشاه ، قوماندانلقده نادرالامثال برمثال بسالت ابراز بیوره رق بوشانلی محاربه یی مظفریتله نتیجه پذیر ایتدکن صوکره یاره لیلری تفتیش ایچون محاربه میداننی طولاشق ایستدی . معیتی ارکانیله محاربه میداننی طولاشدینی ائنده بر صربلی ، حضرت پادشاهدن براستراحی بولندینی سویلدی . خصائل برکزیده انسانیه ایله تمیز ایدن شهریارذیشان، صربلینك رجاسنه موافقت ایتدی .

(۱) بوانئاده آورده نوس بک، شیر صرد بک، مستجاب بک ودها سائر غزات و دشمنه اوقلر آتهرق فوق العاده شجاعت ابراز ایتمش لدر .

(۲) صحائف الاخبار، جلد ۳، ص ۳۰۳ ؛ ۳۰۴

فقط میلویش قابیلوویچ نامندہ اولان بوخائن، حضرت
 خداوندکاره تقرب ایدر ایتمز بلندن بر خنچر
 چیقارہ رق حضرت پادشاهی یارہ لادی (۱). حضرت
 خداوندکار بو یارہ نک تاثیریلہ ارتحال دار نعیم ایدہ رک
 مظفر اردوسنی ماملر ایچندہ براقدی .

قوصوہ میدان محاربه سی، عثمانلیلرک نام عالی
 جنکاورانہ سنی اقطار عالمہ ایصال وشوکت وسلطنت
 عثمانیہ بی روم ایلندہ الی الابد پایدار ایدن مظفریات
 فوق العادہ دندر. عثمانلیلر، صیت وشہرت قہرمانانہ

(۱) حضرت پادشاہک نمش مبارکی بروسہ دہ بنا ایتدیردیکی
 جامع شریفہ نقل ایداش وبوجیمہ جانسوزک خاطرہ سی
 اولق اوزرہ قوصوہ اووہ سنہ اوج طاش رکر اولمشدرکہ،
 بونلرک ایکیمی خان میلویشک قچارکن بر صچرایشده
 قطع ایتدیکی مسافہ یہ، ودیکری دہ یقالانوب قتل اولندی
 نقطہ یہ اشارتدر. کذا حضرت پادشاہک عازم دار نعیم اولدی
 نقطہ یہ آیریجه برترہ انشا اولمش وبوترہ، شہریار
 ذیشان غازی سلطان عبد الحمید خان ثانی افندمز حضرتلری
 طرفندن صورت مکملہ دہ تمیر ایدیلہ رک مخدرات زوار
 ایچون تربہ شریفہ آرقہ سندہ یکی بر حرم دائرہ سی
 علاوہ اولمشدر .

لرینہ نظر استرقاب ایله باقرق تعالیٰ شان عثمانیہ
سد حائل اولمق ایستین حکومتلرک اتفاقہ فارشی
رحمانیت الہیہ التجا و جنکاور پادشاہلرینک اثر
جلیل خسروانہ سنہ اقتفا ایدرک بومیدان محاربه سیلہ
اولہ شانلی بر مظفریت احراز ایلمشدرک، بلغارستان
وصربستان کبی ایکی حکومتی کاملاً قبضہ تسخیرہ
کچیرہ رک (۱) فتوحات عثمانیہ بر مقدمہ موقیبت
وجودہ کتیر مشلر و حدود عثمانی بی مجارستان
وادیلرینہ قدر توسیعہ موفق اولمشلر در .

قوصوہ میدان محاربه سی ، سیاستہ مهم و قطعی
بر نتیجہ حصولہ کتیر مش اولدینی کبی سوق الحیش
و تعیہ نقطہ نظر ندندہ شایان استفادہ نتیجہ لر حاصل
ایلمش ، جنتمکان اور خان خانغازی حضر تلی زمانندہ
تنسیق و شہریار عالیبتبار خداوندکار غازی طرفندن
برقات دها اصلاح ایدیلن اردوی ہایونک ثمرہ
انتظام و مکملیتی بو محاربه دہ بتون منافعیلہ اقتطاف

(۱) قوپلویزہر، مجارلرلہ عثمانیلر بینندہ محاربات،

اولنمشدر (۱) . بومحاربه مشهوره ایله نتیجه لئن
سفرک اعلان جربدن سوکره کی ادواری و دها
طوغریسی عثمانیلیرک سوق الحیش حرکائی نظر تدقیقندن
کچیریله جک اولورسه ، عثمانلی اصول حربی
اولانجه تفرعاتیله تظاهر ایدر .

حضرت خداوندکار ، سفر مذکور ائناسنده
حرکات سوق الحیشیه بی غایت معقول اساسلر اوزرینه
اجرا ایلمشدر . اول امرده دشمنه حرکات سوق
الحیشیه ده تقدم اولنمش اولدینی کبی آز قوتله چوق

(۱) قوصوه میدان محاربه سی ائناسنده طرفینک نه درجه
ضایعاته دوچار اولدیفنه دائر قطعی بر معلوماته تصادف
ایدیله مه مشدر . مؤرخ شهیر خواجه سعدالدین افندی ،
عثمانیلیرک دوچار اولدقلمی ضایعاتدن بحث ایلدیکی صرده
شوصورتله بیان مطامه ایدیور : « کرچه چوق دلور
غازی اول مرکه ، مر بازیده شربت شهادتی نوش و حیات
فانی لذائذین فراموش ایلدی ؛ اما دشمن خاکسار برکشته
روز کاردن دوشن کشته لردن اول بیداده پشته لر پیدا
اولدی . و اول صحرای واسع سیل خون ایله طولدی .
سردان پرستیز ، شود کلو خون ریزا تیدیلرکه ، تیغ الماسکونلری
یاقوت رمائی و سنان جانستانلری عقیق یمائی اولدی »
تاج التواریخ ، جلد ۱

بر قوته قارشى بدایته سواق الحیش نقطه نظرندن
 احراز غلبه ایدلدکن صوکره محاربه میداننده
 غایت معقول بر صورتده حرکت اولمشدر. حضرت
 خداوندکارتک بو حرکتی، ناپولتون بوناپارتک ایتالیا
 سفر لر زنده ودها سائر اسفار مشهوره سنده تطبیق
 ایلدیکی قاعده اساسیه به تمامیه توافق ایدر. ناپولتون،
 اسفار مذکورده کمال موفقیتله تطبیق ایلدیکی
 اصول حربدن بحث ایلدیکی صروده دیورکه :
 « بن نه زمان آز بر قوتله دشمنک چوق بر قوتی
 قارشیسنده بولنسه، اولا دشمنک قوتی منتظماً
 تقسیم ایدر و کندی قوتلرمی هپ بریره طوبایه رق
 دشمنک قوای متفرقه سنی منفرداً تبه له مکه غیرت
 ایدریم. ایشته بو صورتله، دائماً آز بر قوتله چوق
 بر قوته غلبه ایدریم ! » عثمانلیلرک حرکات سوق
 الحیشیه سی ده اثبات ایدیورکه، ناپولتونک بو مطالعه سی
 قوضوه محاربه سنده عینیه اجرا ایدلمشدر. حضرت
 پادشاه، متفکرک برلشملرینه میدان ویرمدن، اولا
 فائق بر قوتله بلغارستانی مغلوب ایشم، اردونک
 صانع جناحی امین برحاله کتیردکن صوکره هدف

الحركات اصلی به طوغری حرکت ایلمشدر .
 عثمانلیلرک اجرای سفر ایلدکری دورلده
 وحقی قوصوه محاربه سندن اوچوز سنه صوکره
 بیوک فره دریق دورینه کلنجیه قدر موضع حربلری
 فوق العاده بر اهمیت کسب ایتمش و مواقع جغرافیه نیک
 ضبطی اردولرک هدف یکانه حرکاتی تشکیل ایلمش
 اولدیفی حالده عثمانلیلر درت یوزسنه اول، ناپولتون
 بوناپارطک ۱۸۰۶ سفرنده پروسیالیره قارشی احراز
 غالبیت ایتمسینه مدار اولان اصولده حرکت ایتمش
 و «هدف الحركات اصلی، دشمن اردوسیدر .» (۱)
 حقیقتی ده اوزمانلر ادراک ایده رک اجرا ایلدکری
 اسفاره مشهورده دشمن اردوسنی آرامش، بولمش،
 قطعی بر صورتده مغلوب ایتمکه موفق اولمشدر .
 قوصوه میدان محاربه سنک پارلاق بر مظفریتله

(۱) « اک زیاده نظر دفته آله جق شی، دشمنک
 اردوی اصلیسیدر . بوقاعده، زمانمز حربلر نده اک مهم
 قواعد سوق الجیشیه دن معدوددر . واقعا مصادمه
 قطعه دن اول اهمیت جزئییه بی حائر بعض حرکات وقوعه
 کلیر ایسه ده، بونلرک اودرجه اهمیتی بوقدره .» فون در
 غولتس، اداره حرب، ص ۱۱

نتیجه‌نمسی، عثمانلی اردوسنک هنوز تشکیل ایدلش منتظم بر اردو اولسندن ایلری گلش اولدینی کبی باش قوماندانلق وظیفه‌سنی ایفا ایدن حضرت خداوندکارتک اوصاف فطریه جنکاورانه‌سنکده احراز مظفریته فوق‌العاده بر تأثیری اولمشدر (۱).
 ناپولئون، باش قوماندانلق اوصافدن بحث ایتدیکی صروده دیرکه : « بر باش قوماندانک اک برنجی اوصافی، هرشیدن طوغری بر صورتده متحسس اوله‌جق وجه ایله براعتداله مالک اولمقدر . باش قوماندان اولان ذات ، ای ویا فنا خبرلره بردنبره قاپیلما‌میلدر . بر محاربه ائناسنده بر برینی متعاقب ویا عین زه‌انده دوچار اولاجنی تأثیرات ، حافظه‌سنده صرولانه‌رق لایق اولدینی مرتبه‌نی اشغال ایتمیلدر .»
 حضرت خداوندکارتک محاربه‌دن اولکی حرکاتی

(۱) « قوماندان‌تده‌کی اوصافی فوق‌العاده اولمقله برابر شانلی برپادشاهه یاقیشه‌جق فضائل برکریده ایله‌ده تمیز ایلمش‌دی . اعلا‌ی دین اسلام افورنده‌کی غیرت واقدامی ، علوم و فنونه رغبتی ، عدالت و شفقتی بتون جهانک مظهر تقدیراتی اولمش‌دی . » دولاقرووا ، تاریخ عثمانی ، جلد ۱ ، ص ۱۲۵ - اوغزا ، جلد ۱ ، ص ۲۴۹

تدقیق ایدیلہ جک اولورسه، بو اوصافه مطابق وحتى
آنلردن دهاعالی بعض اوصافک ابراز ایدلش اولدینی
مشاهده اولنور. حضرت پادشاه، جاسوسلرله
آنه جق حوادثلرک حقیقتدن عاری اوله جغنی
بیلدکلرندن مائر جلادتده فرید اولان شهزاده لری
بیلدیرم بایزید ایله دشمنی کشفه کیتمشلر و خصمک
عدوجه فائقیتنه قناعت کامله حاصل ایتدکلری حالده
معیتی افرادینک قوای معنویه سنی محافظه ایچون
خارق العاده عد اولنه جق بر اعتدال دم ابراز
بیور مشلردر. خصوصیله محاربه دن اول عقد اولنان
مجلس حربده کی طور حکیمانہ لری جداً نظر دقته آنمغه
شایاندر. علی پاشا، قرآن عظیم الشاندن تفال ایدوبده:
«اکثریا آز بر قوت چوق بر قوته غلبه ایدر.»
مال علویسنده کی آیت جلیله ظهور ایتدیکی و عثمانلیلر
ایسه عقائد راسیخه دینیه بی رهبر مظفریات آنخاز
ایلدکلرندن بونص جلیل الهی به کردنداده تسلیمیت
اوله رق احراز مظفریت ایده جکلرینه قطعی بر اعتماد
اظهار ایتک ایجاب ایلدیکی حالده، حضرت پادشاه
مظفریتک انجق نظام وانتظام وغیرت واقدام ایله

ساحه زیب حصول اوله جغنی مین ایات کریمه
فرقانیه واحادیث شریفه نبویه پی ده تأمل بیوره رق
تدبیر و احتیاطده اصلا قصور ایتماشلر، نام جلادت
اتسام خیمروانه لرینی، مادام الادوار کمال شان وسطوتله
پایدار ایده جک شانلی بره ظفریت احرازینه موفق
اولمشلر در .

نيكبولى ميدان محاربهسى

(۷۹۸ ، ۱۳۹۶ م)

يىلدىرم بايزيد - تايد هظقيات - عجارلرك انديشاسى -
آوروپا يىلردن استمدادى - استانبول اوكدده يىلدىرم بايزيد -
عجارلرك اتقاي - منفليهنك حرکات حربيہسى - نيكبولى په متوجہا
حرکتى - طوقان بلك - يىلدىرم بايزيدك نيكبولى په موصلقى -
طرفينك ترتيبات تهيويہسى - عساربه نك صورت جويانى -
منفلقين اردوسنك مفاربتقى - عساربه نك نتاييى .

قوصوه ميسدان محاربهسنده ابراز ايلديكى
حماست دليرانه ايله مائر جلا دتده فريد اولديغنى
اثبات ويىلدىرم عنوانى احراز ايدن شهزاده
بايزيد ، پدر عاليتبارى خداوندكار غازينك ارتحال
دار نعيم ايتلمرى اوزرينه تحت عاليهت عثمانى په
جلوس ايدر ايتمز بر سرعت برقيه ايله روم ايلي
و آناطولينك قلاع و بقاعنى يد فاتحاسنه كچيرمهكه

باشلامش، همجواری بولنان حکومه تله قارشی اتوذج مظفریات اطلاقه شایان خوارق موفقیات ابراز ایلمشدی. بر طرفدن کوبه ابلانی صربستان اوزرینه سوق و صرب قرانی استدعای صلحه مجبور ایده رک زیر حمایت خسروانه سنه آلمش اولدینی کبی دیگر طرفدن اناطولی طوائف ملوکینی برر برر اداره عادلّه عثمانیه ایدخال ایلمش و-اتانبول سورلری اوکنده کمال مهابتله عرض اندام ایده رک استانبول قیصرینی عزل و تکرار عفو ایله مقامنه اقامد ایلمک کبی قدرت و مهابت عثمانیه دال اوله جق افعال مقتدرانه اظهار ایتمشدی.

حضرت پادشاهک آز بر زمان ایچنده احراز ایلدیکی بو موفقیات، مجارلری عظیم بر خوف و اندیشه دوچار ایلمشدی. مجارلر، صرب سیندینی مغلوبتی اوزرینه عثمانیلردن اخذنار ایلمکی اوتهدن بری اخص آمال ایدینمش و فقط بو آرزولرینی قوه دن فعله کتیره جک قوت و قدرتدن محروم بولنمش اولدقلردن عثمانیلرله حرب ایتمک ایچون دائمًا

فرصت کوزتمکده و عثمانلیلر علیهنه حکومت سائرہنی تشویق ایلمکک . تمادیاً چالشمقدمه ایدیلمر . خصوصیلہ بلغارستانک ید اداره عثمانیانه انتقالی بحار قرالی سیزیسوندی عظیم بر اندیشهیه دوچار ایتمشدی . عثمانلیلرک آوازہ شهرت غالبانہسی قولاقلرنده طنین انداز اولدقجه صوک درجه متأثر اولور ، آز بر زمان صکره مملکتنی پای استیلای مظفرانہلری آلتسده چیکنیهچک اولان بو قوم شجیعہ قارشی دائماً بر تدبیر ، بر چاره تحریرسیلہ مشغول بولنوردی . حتی عثمانلیلره قارشی احتیاطمنزجه حرکت ایدهرک نتیجهسنده مغلوبیت قطعیهیه دوچار اولمامق واکزیادهده حضرت بایزیدک فکر و مقصدیغی کشف ایتمک ایچون ، بلغارستانک تخلیهسنی استرحام وسیلهسیلہ حضور بایزیده بر مرخص کوندرمش ، بو مرخص بروسه سراینک بلغارستان سفرلری غنائمیلہ مملو اوطلرنندن برینه قبول ایدلشدی . مرخص ، ییلدیرم بایزیدک حضورینہ چیقهرق بالقان ممالکنک نصل برحق صریح ایله ضبط ایدلش بولندیغنی سؤال ایلدیکی زمان ، ییلدیرم بایزید

اصلاً اعتدالی بوزمادن بر مهابت مردانه ایله الینی دیوارده
 اصیلی طوران سلاحره اوزاتمش ، و : « کیت ،
 حکمداریگه سویله . بلقان ممالکینی ایشته بونرله
 ضبط ایتدم ! » خطابنده بولنمشدی . مرخصک
 بچارستانه عودتنده نقل ایلدیکی بو طور قهرمانانه ،
 سیژیسموندک تلاشی برقات دها آرتدیره شدی .
 ینه اوسنه ، حضرت یازید بر سرعت برقیه ایله
 بلغارستانی یاروب کچهرک اولاح اراضیسینه استیلا
 و اولاح پرئی میرچه پی دولت عثمانیه سنوی
 ویرکو اعطاسنه مجبور ایلمش بولندیغندن بو
 مظفریت مهمه شیریسmondک آمال مستقبله سنی
 زیر وزیر ایش ، انی حکومات سائره ایله اتفاق
 تخریسنه مجبور ایلمشدی (۱) .

سیژیسموند ، بو فکر انتقاجویانه ایله مشغول
 اولدینی حالده ۸۹۶ سنه سنده مولداوادن قالقوب

(۱) « عثمانلیر متادیا ایلمی طوغری حرکت ایده رک
 طونه نهرینک صاغ ساحلنده کی مواقع مستحکمه بی ضبط
 ایشلر و سیژیسموندی خارندن معاونت و پاره تخریسنه
 مجبور ایلمشردی » . قرال قارول ، نیکیولی ، ص ۷

(ز بن بورغ) . کلدی؛ بوراده میرچه ایله . مذاکرانده بولندی (۱) .

میرچه نك اداره سنده بولنان اراضی عثمانیلر طرفندن ضبط اولمش و میرچه دخی دولت علیه عثمانیه به سوی ویرکو اعطاسنه مجبور ایدلش اولدیغندن (۲) سیژ اسموند طرفندن وقوع بولان تکلیفه در حال موافقت ایتدی . حتی سیژ اسموند ، میرچه بی کندینه دهامتین بر رابطه ایله مربوط بولندیر . ایچون انی فوغازا قوتی وسه وهرین بکی نصب ایتدی . ایکیسی بیننده عقد اولنان انفاقد ، عثمانیلرله بر حرب وقوعنده میرچه نك مجارستانه معاونت ایتسنه ، مجار اردوسنك مملکتندن مرورینه مساعده ایلمسنه ، ایجابنده مجار اردوسی اعاشه و مجارلرک خط رجعتی ایله کریده قالان اقسائی محافظه ایلمسنه قرار ویرلدی (۳) .

(۱) هامر ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص

۱۰۳ - ژول وان غاور ، ترکیه ، ص ۴۳

(۲) میرچه ، ایکی سنه دن بری دولت عالییه به خرحکذار ایدی .

(۳) قوپلویزه ر ، مجارلرله عثمانیلر بیننده محاربات ،

ص ۱۰ - قرال قارول ، نیکبولی ، ص ۸

سیژیسموند بو انذقی عقد ایتدکن صکره اوسنه‌نک مایسنده جسیم براردو ایله (تورچبورغ) یکیدنن کچدی؛ وغربه طوغری حرکت ایده‌رک (اولطی) نه‌ری بویجه حرکت ایلدی. بوراده میرچه اردوسی ایله برلش‌رک طونه‌یه طوغری ایلریلدی. بورادوده غران‌پت‌پوسی، فون‌ایلزووا، لورهنج و سائره کبی محار اصیلزادکاننک کافه‌سی موجود ایدی. سیژیسموند ایله میرچه معیتنده بولنان بو جسیم اردو، حدود عثمانی‌یه طوغری ایلریلر ایلریلمز حدود محافظه‌سنه، أمور اولان عثمانلی قوای جزئیه‌سی (نیکبولی) شهرینه چکله‌که مجبور اولدی. متفقین اردوسی عثمانلی‌لرک بو حرکتدن برقات ده‌ها جرأتله‌رک ایلری حرکاتنه کمال فعالیتله دوام ایتمکه باشلادی. فقط بو ائنده سیژیسموند، قرالیچه مارینک وفاتی خبرینی آلتجه محارستانده بولنمغه مجبوریت کوردی. بونک اوزرینه ده‌ها زیاده ایلریلمکدن فراغت ایده‌رک اردوسیله برابر کری دونمکه مجبور اولدی. سیژیسموند، معیتنده کی اردو ایله (کیم بولونغ) و (تورچبورغ)

بیندہ کی اورمانلردن کچدیکی اثناسادہ اولاحلرک
 تعرضہ دوچار اولدی . میرچہ ، سفرك بر دنبرہ
 دوچار انقطاع اولمسندن متأثر اولمش و عثمانیلیرہ
 قارشى هر درلو معاونتدن محروم بر حالده قالدیغنی
 مشامده ایدنجہ، عثمانیلر حقندہ کی صداقتنی اثبات
 ایچون بوصورتلہ حرکت ایتمکہ تشبث ایلمشدی (۱) .
 سیژیسموندک شو حرکت مذبوخانہ بی اجرا
 ایلدیکی اثناسادہ ایسہ ییلدیرم بایزید ، جد عالیہمتی
 جنتمکان عثمان خان غازی نیک وصیت قہرمانانہ سنی
 یرینہ کتیرہ کہ چالیشہرق کمال سطوت و مہابتلہ
 استانبولی محاصرہ ایتمش ، شہری فوق العادہ
 تضیق ایلمشدی . اوزمانلر روما شرق ایمپراطوری
 بولنان امانوئل ، ییلدیرم بایزیدک صولت قہارانہ سی
 قارشیسندہ زبون اولدیغنی کورنجہ خرس تیانلغک
 تہلکہدہ بولندیغنی فکر معہودینی ایلری سورہ رک
 آوروپا حکومتلرینک همان کافہسنہ مراجعت ایتمش ،
 ییزانس خلقنک سوء اخلاق و فضیلتسزک یوزندن
 دوچار اولدیغنی ضعف قہرمانی بی بو صورتلہ تلافی

(۱) قرال قارول ، نیکبولی ، ص ۹

ایتمکه تشبث ایلمشدی . فقط قوای معاونه کوندره جک مملکت‌لره استانبول بیننده کی مسافه غایت عظیم و بونکله برابر قوای معاونه اردوسنک عثمانلیلر طرفندن خط رجعتی ده قطع اولمق محتمل اولدیغندن امانوئلک بو استرحامنه پک قولای موافقت ایدیله‌مه، شدی.

سیژیسموند ممالک‌تنه عودت ایدوب امور حکومتی تسویه ایتدکن صکره یکیدن حرکات خصمانه اجراسنه قرار ویردی . فقط عثمانلیلره یالکز باشنه حرب ایتمکی کوزینه یدیره، دیکندن استانبولک عثمانلیلر طرفندن محاصره ایدلسنی و خرس-تینانلغک تهلهکده بولندیفی وسیله اتخاذا ایدهرک آلمانیا، فرانسه، بورغونیا و ایتالیا یه بر چوق مرخصلر کوندردی . سیژیسموندک تشویقات و استرحاماتی دول خرس-تینانیه اوزرینه ای بر تاثیر اجرا ایتدی. خصوصیه خرس-تینانلغک تهلهکده بولنمی، قرون وسطی افکار سخینه سیله پروده اولان شوالیه‌لرک عروق غیرت تعصبکارانه لرینی تحریک ایلدیکندن هپسیده خرس-تینانلغک

مدافعہ سی ایچون سلاحہ صارفہ حاضر بولندقلربی
 بیان ایلدیله . سیژیسموند طرفندن کوندربیلن
 مرخصله ، سوینجلی خبرلرله بحارستانه عودت
 ایتدیله ؛ فقط نه بحار اردوسی ، نه ده بحارلرله
 معاونت ایچون ممالک سائرہ دن کله جک قطعات ،
 تدارکاتی هنوز اکیال ایتمه مش بولندقلربدن حرکات
 حربیه نک ۱۳۹۶ سنه سنده اجراسنه قرار ویردیله .
 سیژیسموند بحارستانده نفوذوموقعی تقویہ یه
 چالیشدیغی ائشاده ، استانبولی محاصره عثمانیاندن
 قورتاروق و اوروپاده خرسیتیانلغی محافظه ایلمک
 ایچون حرکت ایده جک معاونه اردوسنک
 حاضرلقلری ده خیلی ترقی ایلمکه باشلادی .
 سیژیسموند طرفندن فرانسه یه کوندربیلن استرحامنا .
 مه ده فرانسه شوایله لرینک جسارت و بسالتی حقنده
 عثمانیلرک بیانات محقرانده بولندیغی دره یان
 ایدلمش اولدیغندن بوتزویرات مشوقا فرانسلری
 پک زیاده متأثر ایتشیدی . حتی قرال بشنجی
 شارل ریاستنده اولمق اوزره عقد اولنان بر مجلسده
 سیژیسمونده قوتلی بر معاونه اردوسی کوندربلمکه

قرار و يرلمش ، قورقوسز ژان ترتيبات و تجهيزات
 عسكريه يه كمال كرمى ايله مباشرت ايلمش-مى .
 فقط فرانسه يى بساتون قواى عسكريه دن خالى
 بر اقامق ايجون فرانسه شواليه لر ينك ا ك ر يده لر ندىن
 بيك كنى انتخاب اولمش و بونلره بر م قـدارده
 اجر تلى عسكـر الحاق ايديله رك ۱۰,۰۰۰ كـشـيـك
 بر اردو تشكيل ايـدلـمـشـدى . كذا اردونك اعاشه سنى
 تا مـين ايجون خيلى پاره يه ده احتياج مس ايـتـديـكـنـدىن
 فلاندر ، بورغونيا ، آرتوواز ، نهوهر ، ورتهل
 قونتلقر ندىن بر چوق اعانه جمع ايديله رك ۲,۶۰۰,۰۰۰
 قرونه يقين بر مبلغ تدارك اولنمىشدى (۱) .

تداركات حربيه بوـ ورتله ا كمال ايـدلـدـكـن
 سكره فليپ دوبار ، قونت ژاقوب ، دوق دو بوربون
 ودها ساثر ذواتدن مركب بر مجلس عقد ايديله رك
 قواى معاونه اردوسى باش قوماندانلى قونت
 دونه وهره احاله ايـدلـدى . فوق الماده فدا كاراق
 اختيار ايديله رك جمع و ترتيب اولنان بو اردونك
 مهم بر مقصده مبنى سوق ايـدلـيـكى آشكار اولديغى دن

اردودہ انضباطی محافظہ ایچون افرادہ تلقینات لازمہ دہ بولندینی کبی جزئی بر قباحتی ارتکاب ایدہ نک غایت شدید مجازاتہ دوچار اولہ جنی دہ اخطار ایدلدی . افرادک نظام وانتظام داخلندہ حرکت ایتلرینی تأمین ایچون کندیلرینه پشین اولہرق ایکی معاش ویرلدی . کذا بو ائنادہ ایتلیا حکومتندہ مراجعت اولنای . (جنوہ) دہ منتظم ومکمل بر دونما احضار ووندیکلیلرلده اتفاق ایدیلهرک جسم بر اردو ایله حرکت ایتمه قرار ویرلدی . اجرا اولنان مذاکرات نتیجہ سندہ عموم دونما قوماندانانی وندیکلی طوماچه نیغونک عہدہ سنہ احالہ ایدلدی . طوما ، قرق درت غالہ ردن عبارت اولان بو دونما ایله بوغاز ایچندن مرور ایدہ رک طونہ نہری منصبہ کلہ جک ، بورادہ اردوی برینک حرکاتی حمایہ ایلیہ جکدی (۱) .

فرانسہ دہ تشکیل اولنان معاونہ اردوسی ایتلیا جہتی تأمین وتدارکاتی قطعی بر صورتدہ اکمال ایلدکن صکرہ (دیژون) دہ اجتماع ایتدی .

(۱) قرال قارول ، نیکبولی ، ص ۱۰

اردو باش قوماندانلقنی درعهده ایدن قونت
 دونه وهرده نيسانك اون اوچنجی كونی (دیژون) ،
 كلدی . فرانسه و بورغونیا عساا كرندن تركب ایدن
 اردویی نظر تفتیشدن امرار ایلدكدن صكره
 حركت امرینی ویردی . نيسانك نهایتنه طوغری
 قوس ایله هازی دوبارك معیتهده کی پیشدار
 (لومباردیا) دن كچدی ؛ قسم كایسی ده مایس
 اواسطنه طوغری (ره غنس بورغ) . واصل
 اولدی . بوراده ، آلمان قونترینك الحاق ایلدكری
 ۳۰۰۰ كشیلک قوتله برقات دها تقویت بولدی ،
 آلمان رجالندن شیلدیختن برغهرده بونلر میساننده
 بولنیوردی (۱) .

(۱) قوبلویزه ر، مجارلله عثمانیلر بیننده محاربات ،
 ص ۱۴ - مومی ایله محاربه اثناسنده اسیر دوشمش
 وكنجلكنه حرمة عفوایدیله رك اپی مدت ممالك عثمانیه ده
 اقامت ایلدشدره . بده ۱۴۲۷ سنه سنده مملكتنه عودت
 ایدرك بو محاربه مشهوره حقهده کی خاطراتی نشر ایتشدره .
 - « اردو آلمانیا دن كچدی . یکی اثناسده هو هژزوله رن قوتی
 فره دریق ، توتونیا شوالیه لرله اردویه التحاق ایتشدی . »
 هامر ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص ۱۰۳
 - لاواله ، ص ۲۱۸

قونت دونہ و ہر معیتندہ کی اردو مایسک یکرمی
 دردنجی کونی (ویانہ) بہ واصل اولدی . بورادہ
 یتمش قدر سفائنه ارزاق تحمیل ایدیلہرک اردوی
 اعاشہ ایتک اوزرہ (طونہ) نہرندن سوق اولئدی .
 اردویہ قونت دولاقاستر معیتندہ اولق اوزرہ اون
 بیک قدرده انکلیز التحاق ایتدی . ایتالیا ، پولونیا
 و بوهمیادن کلان اردولردہ (بودا - پشته) شہرندہ
 اجتماع ایلدی . مجار اردوسی ، معاونہ اردولریلہ
 بز لشدیکی زمان جسیم براہل صلیب اردوسی و خودہ
 گلدی . آوروپادن کلن قوای معاونہ مجموعی
 ۳۰,۰۰۰ ، سیزیسمنوند معیتندہ کی مجار اردوسی دہ
 ۳۰,۰۰۰ رادہ سندنہ ایدی . بو قوتہ اولاح بکی
 میرچہ معیتندہ کی ۱۰۰۰ کشی ایلہ قوای ساثرہ دہ
 التحاق ایتمش ، اہل صلیب اردوسنک قوتی
 ۱۳۰,۰۰۰ کشی بہ بالغ اولمشدی (۱) .

(۱) قوپلویزہر ، اہل صایب اردوسنک ۲۰۰,۰۰۰
 رادہ سندنہ بولندینفی بیان ایلمکدہ ایسہ دہ مایہرک سیاحت
 کتابندہ ۱۰۰,۰۰۰ ، صولافزادہ تاریخندہ ایسہ
 ۱۳۰,۰۰۰ کنی کوسترلمکدہ درہ طوغریسی و وسطیسی
 بو اولق ایجاب ایدر .

معاونه اردوسی مجار اردوسنه التحاق ایلدیکی
 زمان قرال سیژ بسموند فوق‌العاده احترامات ابراز
 ایتدی . حتی (بودا - پشته) کلیسا-سندده برده آیین
 روحانی اجرا ایلدی . افراد آره‌سندده عظیم بر اعتماد
 حکم فرما اولمقده ایدی . بتون اردوده : « بزه
 فارشی کیم طوره بیلیر؟ سما بیله سقوط ایتمش اولسه،
 مزراقلریمزک اوچنده طوتارزا » سوزلری اطرافه
 عکس انداز اولیوره، اردو بودرجه متین برفکر
 اعتماد ایله پرورده اولمش بولنیوردی . فقط اردونک
 تشکیلات و ترتیباتی مکمل دکلدی . واقعا عموم اردویه
 مجار قرالی سیژ بسموند باش قوماندان تعیین ایلدیش
 ایدی ایسه ده هر قطعه عادتاً کندی قوماندانلرینه تابع
 مستقل برجزؤ نام حالنده بواندیغندن امر و قومانده
 فقط نظرندن بودرجه متفرق بر اردونک اداره‌سی
 غایت . شکل ایدی .

متفقین اردوسی بتون تدارکاتی اکیال ایتدکن
 صوکره تموزک یکریمی دردنجی کونی ایکی قولدن
 حرکت ایلمکه باشلادی ، غارنک قومانده-سندده
 بولنان شرق قولی (زین بورغ) اوزرندن اولاح

۴-

ممالکنہ داخل اولدی . بحارقرالی سیڑیسموندک معیتندہ کی قسم کلیدن عبارت اولان غرب قولی ده آغستوسک اوز سنکزنجی کونی، کونده ۲۴ کیلو متره مسافه قطع ایتک اوزره ، (دمیرقیو) کچبدن بالمرور (اورصوا) یه کلدی ؛ بعدہ (سوه زین) قریبندہ طونه نهرندن مرور ایدہ رک صربستانک شرق طرفندن حرکت ایلمکک باشلادی (۱) .

صربستانک بوجہ تیرنده ایلك تصادف اولان موقع مستحکم (ودین) اولدیفندن ایلك محاربه بوراده اجرا ایدلدی . عثمانلیلره خراجگذار اولان بلغاریزنی استرازمیر، و دین محافظلغنده بولندیغندن دشمنک هجوم ترتیباتی آلدیفنی کورر کورغر قلعہ بی درخال تسایم ایتدی (۲۸ آغستوس) . متفقین، قلعہ داخلندہ کی عساکر محافظہ نک کافه سنی شهید ایلدکدن سوکره قلعہ نک محافظہ سی ایچون ۳۰۰ کشتی براقدی (۲) . ایلولک ایکنجی کونی اردو

(۱) هامره، تاریخ دولت عثمانیہ، جلد ۱، ص ۱۰۳

- لاواله، تاریخ عثمانی ص ۲۱۸

(۲) قوبلویزدر، عثمانلیلرله مجارلر بئیندہ محاربات،

جنتمکان سلطان ییلدیرم بایزید خان قازی حضرتلری

۸۰۰ - ۷۶۱

طونہ نہرینک صاغ ساحلندہ کائن (راضووه) موقع
 مستحکمى اوکنہ کلدی. موقع مذکورک اطرافندہ
 ایکی قاتلی برسور اولدینی کبی درونندہ ده کلیتلی
 عساکر محافظہ موجود ایدی. فرانسرلر شهرک
 اوکنہ کلیر گلز محاصره حرکاتی اجرا ایتمک لرنندن
 عثمانیلر طرفندن اجرا اولنان خروج لردن تلفات
 کلیه یه دوچار اولدیلر. فقط بر مدت صوکره
 سیڑیسموند طرفندن قوای امدادیه کوندریلیر
 کوندرلمز محاصره حرکاتنه شدتله مباشرت ایتمدیلر.
 محاصره بش کون دوام ایتمدی (۱). بو ائانده شهر
 داخلندہ زادو ذخیره ده بیتمش اولدیغندن محصورین
 صلحاً تسلیم اولمنی آرزو ایتمدیلر ایسه ده متفقین
 بوتکلیفه احواله سمع اعتبار ایتمدیلر؛ شهری کاملاً
 تخریب و درونندہ کی عساکر محافظه یی غدارانه
 بر صورتده شهید ایده رک اھالیسنی فدیہ نجات
 مقابلندہ صالیویردیلر. متفقین بو حرکت ظالمانه یی
 اجرا ایتمکدن صوکره (راضووه) ده عساکر
 محافظه اوله رقی ۲۰۰ کشی براقدیلر. بعدہ ایلولک

سکزنجی کونی (نیکبولی) پیشکاهنه واصل اولدیله شهر ، بحار ، انکلیز ، فرانسه ، ایتالیان ، آلمان ، بوشناق ، بوهمیالی ، اولاح و پولونیالیردن تشکل ایدن متفقین اردوسی ایله برآ محاصره ایدیله جک ، بحرآده جسیم بردونجا اردونک حرکاتی حمایه ایلله جکدی .

نیکبولی شهری ، یدنجی عصر میلادیده ایرانیلره قارشی احراز ایلدیکی مظفریتک بر خاطره سی اولمق اوزره یزانس ایمپراطورلردن عراقلیوس طرفندن بنا اولنمشدی . شهر غایت مستحکم اولوب سورلری بر جلرله تقویه ایدلمشدی . شهرک اطرفنده یولنان صرب و دیک یماجلر اوزرینه انشا اولنان قلعه لر اراضینک حالنه غایت موافق بر صورتده انشا ایدلمش اولدینی کبی شمال و غرب جهتلی ده لایقوله تحکیم ایدلمشدی . وید نهری ، شهرک اون ایکی کیلو متره شمالنده طونه نهرینه منصب اولمقده ایدی .

متفقین اردوسی نیکبولی اوکنه کلدیکی زمان بحار قرالی سیژیسموند ، معینده کی بحار قطعاتی شهرک طرفینه یرلشدیردی . فرانسلرده قطعات

سائرہ دن آیریلہرقی کندی بسائٹلرینی دیکرلرینکنگنہ
 قاریشیدیرماق ایچون جنوبده اردوگاہ قوردیلر .
 باش قوماندانلق وظیفہ-ئی درعہده ایدن سیڑیسموندک
 مقصدی شهری ضبط ایدہرک اردونک بالآخرہ
 اجرا ایدہجکی حرکات ایچون برنقطہ استناد مقامندہ
 استفادہ ایلمک ایدی . فقط اردوسندہ محاصرہ
 آلات وادواتی مفقود اولدیغندن محاصرہ حرکاتی
 انجق برآبلوقہ ترتیباندن عبارت اولہ بیلدی .
 اردو ، آلات وادواتک نقصانندن طولایی حرکاتی
 کمال بطائثہ اجرا ایلدیکی کبی ، مزین چادرلرینی شہرک
 جنوب طرفہ قورمش اولان فرانسزاردوگاھندہده
 عیش وعشرت بردوام اولمقدہ ایدی .

حضرت پادشاہ مجارلرک حرکات خصمانہسنی ،
 آوروپا حکومتلریلہ اتفاق ایچون کافہسنہ بررمرخص
 کوندرلمش اولدیغنی ایپراطور امانوئلہ کوندریلن
 برمکتوبدن تماییلہ اکلامشدی . فقط او ائنادہ
 استانبولی شدتلی برصورتده محاصرہ ایتمش
 بولندیغندن حرکات محاصرہی بردنبرہ براتق آرزو
 ایتمہمشدی . بوندن بشقہ ، دشمنک حرکات سوق

الحیشیہ سنہ دوام ایده بیلیمک ایچون اول امرده
 (نیکبولی) موقع مستحکمفی ضبطه قیام ایده جکتی ده
 بیلیوردی. نیکبولی قوماندانلغنده ایسه، اک جسور
 قوماندانلردن طوغان بک بولنیوردی. طوغان بک،
 حضرت پادشاه معیتده برچوق محاربه لرده بولمنش،
 شجاعت و بسالتی و ثبات قهرمانانه سیله تمیز ایشدی.
 حتی حضرت بایزید، مومی الیهک ثبات و متانتنه
 واقف اولدیغندن آنی اک مهم قلاعدن معدود
 اولان نیکبولی قوماندانلغنه تعیین ایلمشدی.

طوغان بک متفقین اردوسنک حرکات تجاوز
 کارانه سنی خبر آلدیغی زمان ترتیباتی لایقینه اکمال
 ایتدی. متفقین، جسیم برقوتله قلعه پیشکاهنه
 کلدیکی ائنده اردوی هایونک سوق الحیش حرکاتی تأمین
 ایچون صوک راده یه قدر مقاومت ایلیمکه قرار
 ویردی. دشمنک آبلوقه سی آلتی کون دوام ایتدیکی
 حالده (۱) طوغان بک قهرمانانه بر صورتده ثبات
 ایتدی. شهره متعدد دفعه لر هجوم ایدلدی ایسه ده
 بو هجوملرک کافه سی ده کمال ثبات ایله بوسکور تیلهرک

(۱) هامره، تاریخ دولت عثمانیه، جلد ۱، ص ۱۰۳

دشمن تلفات کلیه به دوچار اولدی (۱). طوغان بك،
 آبلوقه دهها زیاده دوام ایتدیکی تقدیرده قوه
 امدادیه به احتیاج حاصل اوله جغنی اکلادیندن،
 درحال استانبول محاصره سیله مشغول اولان ییلدیرم
 بایزیده برخبر کوندردی. حضرت پادشاه بوخبری
 آیر آماز کیمسه به برشی سویلمدی. برکیجه
 اردوگاهده عظیم بر سکونت حکمفرما اولدینی ائنده
 نصف اللیله طوغری آتیه بندی. معینه هیچ بر
 کیمسه آیه رقی ییلدیرم کبی بر سر عتله حرکت ایتدی؛
 کیجه یاریسی نیکبولی پیشگاهنه کلدی. اطرافنی عمیق بر
 ظلمت احاطه ایلمشدی. قارشیده، متفقین اردوگاهنک
 ایشیقاری کورونیور، قلعه دروننده اسرار آیز بر
 سکونت حکمفرما اولیوردی. ییلدیرم بایزیده، اطرافه
 بر نظر تجسسکارانه عطف ایتدکن صوکره قهرمانانه
 سوار اولدینی بارگیری ایله قلعه به حاکم برتبه اوزرینه

(۱) « شهری هجوم ایله ضبط ایتک خصوصاً -نده

ایدین غیرتله به، وده اولش و متفقین اردوسنک حرکات
 تجاوزکارانه سی بوراده قطعی بر توفقه دوچار اولمشدی.»

قرال قارول، نیکبولی، ص ۱۱

چققدی . قلعه یه طوغری نصب انظار مهابت ایدہ رک
 یوکسک برسسلہ : « برہ طوغان ! » دیہہ باغیردی .
 طوغان بک ، شہر یارذیشانک سسنی در حال طانیدی (۱) .
 حضرت پادشاہ طوغان بکہ قلعه نک نہ حالده بولندیغنی
 سؤال ایتدی . طوغان بک ، ارزاقک درجہ کفایہ ده
 بولندیغنی ، فقط قوہ امدادیہ ہر حالده احتیاج
 حاصل اولدیغنی سویلیدی . ییلدیرم بایزید ، عسا کر
 محافظہ نک اوج کون قدر دہا مقاومت ایتسنی
 وقوای امدادیہ نک قریباً ورود ایدہ جکنی خہر
 ویردی . سوکرہ ، بروضع دلیرانہ ایلہ آتی

(۱) « دشمن نیکبولی اوزرینہ دوشوب محاصره ده
 ایکن پادشاہ طالبناہ بو احوال دن آکاه اولیجق اول شاہ
 فیور فایتده بیحضور اولوب اقسام اولدقده کیجه نک
 برینخی کونی کجدی . خدام عالی مقامدن ہیج برینہ
 اعلام ایتیموب برینخی رھوارہ سوار اولوب اول شب
 تاریدہ ییلدیرم کبی حصار یقیننہ واروب برصرتفع یردن
 ندای رعد صدا ایلہ نیکبولی ضابطی اولان طوغان بکہ :
 « برہ طوغان ! » دیو چاغردیلر . طوغان دخی بو صدایی
 کوش ایدیجک صاحب ندایی فراستلہ کیم اولدیغین
 ییلوب کمال سرورندن رقص و سماع ایدہ یازدی . »
 صولاقزادہ ، ص ۶۲

مہموزلیہرقی ظلام لیل ایچندہ نابدید اولدی .
 حضرت بایزید ، بر سرعت فوق العادہ ایله
 حرکت ایدهرک اردوکاھہ کلدی . صباح اولور
 اولماز اردو قوماندانلرینی اطرافہ طوپلایہرق
 وقوع حالی بیان ایتدی . وکافہسنہ اوامر مخصوصہ
 اعطا ایدهرک ترتیبات لازمہ اتخاذا ایتلمرینی تنبیہ
 ایلدی . حضرت پادشاہ ، نیکبولی یہ استیلا ایدن
 دشمنک قوتنہ واقف بولندیغندن ترتیباتی آکا
 کورہ اتخاذا ایتدی . استانبولی ضبط ایتک عثمانلی
 اردوسی ایچون اساساً قولایلاشمش و حکمداران
 عثمانیہنک بیزانس ایمپراطورلری اوزرینہ اولان
 نفوذ حاکمانہسی فوق العادہ تزايد ایتمش بولندیغندن
 اول امرده متفقین اردوسی مغلوب ایتک ، بعدہ
 استانبولی مظفر براردو ایله تکرار محاصرہ ایللمک
 دہا مناسب اولہجغنی آکلادی . قطعانہ کوندردیکی
 امرده (ادرنہ) نی اجتماع نقطہسی اولہرق تعیین
 ایتدی . بو ائنادہ آناتولی قطعانہده امر مخصوص
 ارسال ایدهرک (ادرنہ) دہ اجتماع ایللمرینی امر
 ایتدی . اردو ، آز برزمان ایچندہ اجتماع ایتدی .

آناطولی قطعاتی ده کلیر گلز استانبول محاصره سی
رفع ایدیلهرک اردوی هایون (ادرنه) دن حرکت
(۲۳ ایلول) و بر مدت صکره (فلبه) یه مواصلت
ایدلی . بعدہ شبکہ کچیدنن بالمرور (طرنووه) یه
واصل اولدی .

اردوی هایونک (طرنووه) یه کلدیکی اثناده
ایدی که ، متفقین طرفندن ارزاق تدارکی ایچون
کوندریلن کشف قوللری عثمانیلر طرفندن اسپر
ایدلی . بونلردن بر قاجی فزاره موفق اولهرق
متفقین اردوکاهنه عودت و عثمانیلرک صوک درجه
تقرب ایتیش اولدقلرینی روایت ایلدیلر . متفقین
اردوکاهنده بولسان مارشال بوسی قو بوکا بر درلو
اینانمدی . حتی کشف قولی نفرینک بو روایتنی
بسیبتون صنیعه عد ایده رک نفرک قولاقلرینی بیله
کسیدردی . فقط بو حوادنک قطعاًده اساسدن
عاری اولهمیه جنی دوشونلدیکندن ، بحار قرالی
سیژیسموند اردوی هایونک حقیقه تقریب ایدوب
ایتمدیکنی آ کلامق ایچون ژان ماروطی معیتنه بر
مقدار سواری ویره رک موسی الیهی کشف اجراسی

ايچون غايت اوزاق بر مسافه ايلرى به كوندرى .
 اردوى هايون (طرنووه) به كلديكى صرمده بو
 كشف قولى ده (طرنووه) به واصل اولدى (۱).
 فقط اردوى هايونك بوراده بولنديغنى كورنجه
 تعرض ايتمكدن اجتناب ايدهرك كرى به عودت
 ايتدى (۲) . دشمن كشف قولنك بو حركتى
 اردوى هايوندن كورلدى . درحال حضرت پادشاه
 طرفدن ويريلن امر او زرينه دشمنله تماسى محافظه
 ايتك ايچون بو كشف قولى كوچك بر قطعه ايله
 تعقيب ايتديرلدى .

ماروطى ، اردوكاهه واصل اولديغى زمان
 عثمانليلر كه قدر بر قوتى حازر بولندقلرينى سويلىدى .
 تام بو ائساده (۲۷ ايلول) عثمانليلر كه ورودى
 حقنده مجار اردوكاهنده بر خبر وارد اولدى .

-
- (۱) شيايختن بهرغهر كه روايتنه كوره بو كشف وظيفه سنى
 اولاح پرنسى ميرچه اجرا ايتش و عثمانليلر كه ، بهرى
 ۲۰,۰۰۰ كشيدين مركب ۲۰ آلايدن عبارت اوله رق
 (طرنووه) ده بولنديغنى خبر ويرمشدر .
 (۲) چونكه مقصدلرى ، عثمانليلره ايلك دفعه تعرض
 ايتك شرفنى فرانسزلره براققى ايدي .

کذا فرانسزلر ده عیش و عشرتله مشغول اولدقلری
 بر صر ده بو خبره مطلع اولدیلر . فقط جسارتلرینه
 صوکه درجه اعتمادلری اولدیغندن بوندن ذره قدر
 اندیشه ناک اولدیلر . حق اردوی هایونک ممکن
 دکل قارشیلرینه چیمغه جسارت ایدمه پیه جگنی
 سویلدیلر . بر مدت صکره ، عثمانلی اردوسنک
 حقیقهٴ تقرب ایلدیکی خبر ویریلنجه ، ماصه
 باشندن قالقوب سرمست بر حالده تعرض ایتمکه
 تشبث ایلدیلر . فقط بونکله ده حرصلرینی
 آله میه جقلرینی آکلادقلرندن اولجه (ر اصووه) ده
 اسیر ایلدقلری ۱۰۰۰ عثمانلی بی شهید ایتمکه
 اکتفا ایلدیلر (۱) .

دشمن بو کشمکش احوال ایچنده ایکن حضرت
 پادشاه بر سرعت فوق العاده ایله (نیکبولی) اوکنه
 واصل اولدی (۲۷ ایلول) . دشمن اردوسنک
 بولندیغنی محلی لایقپله کشف ایتدیره رک درت بش
 میل مسافه ده اردوگاه قوردی . حضرت پادشاهک

(۱) هامر ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص

۱۰۴ - قوبلوپزه ر ، ص ۱۹

معینده‌کی اردو جزئی مقدارده علوفه‌لی افراد ایله
 منتظم پیاده‌لردن مرکبیدی . پیاده‌نک اسلحه‌سی
 اوق قلیچ ویا ختچر اولوب برنجی خطده بولنانلر
 قالقان ایله مجهز ایدی . بوندن بشقه اردوده
 سپاهیلرده موجود اولوب قوتلری ۲۴۰۰۰
 راده‌سنده ایدی ؛ اسلحه‌لری اکری بر قلیچ ایله
 اوزون بر مزراقدن عبارت ایدی . تیمارلی سواریلرک
 مقداری ۸۰,۰۰۰ اولوب بونلرک اسلحه‌سی پک
 مختلفدی . روم ایلی عساکرینک اسلحه‌سی مزراق
 و قالقان ، آناتولی عساکرینککی ایسه یای و اوقدن
 عبارت ایدی . اردوده عزبلرله آقنجیلرده موجود
 ایدی . بوندن بشقه عساکر معاونه اولمق اوزره
 صربلیلرده موجود اولوب عموم اردو قوتی
 ۱۴۰,۰۰۰ راده‌سنه بالغ اولمقده ایدی .

(۱) « صربیلرک عثمانلی اردوسنده بوندقلرینه‌داژ
 اوکجه‌دن خبر آله‌مامشدی ؛ بونلرک محاربه میداننده
 آنسزین ظهور ایتملرینه باقیایرسه ، عثمانلی اردوسنک
 نیکبولی‌یه قدرکللرینی بکلدکاری و عثمانلیلر مغلوب اولدقلری
 تقدیرده متفقین اردوسنه التحاق ایچون فرصت ظهورینه
 انتظار ایلدکلری اکلاشیلیر . قوپلویزه ، مجارلر
 ایله عثمانلیلر بیننده محاربات، ص ۲۲

متفقین اردو سندنہ ایسہ اسلحہ حربیہ سی مکمل ،
منتظم بر پیادہ موجود دکلدی . عثمانلی اردوسی
انضباط و تعلیم و تربیہ جہ بونلرہ صوڪ درجہ فائق
ایدی (۱) . خصوصیلہ اردودہ مسکرات و سائرہ
استعمال ایدلما مکله برابر عموم افراد بر شوق
مظفرانہ ایله پرورده اولمش بولندیغندن اردونك
قوة معنویہ سی غایت مکمل ایدی . واقعا متفقین
اردو سندنہ ده فرانسنر شوالیہ لرینك جسارت
و بسالتلری انکار اولنہ مازسہ ده ، عثمانلیلرک
شجاعت و بسالتلری صلابت دینیہ وغیرت مردانہ
کبی ایکی رکن اساسی مظفریت اوزرینہ مؤسس
بولنیوردی (۲) . بوندن بشقہ ، عثمانلی اردو سندنہ

(۱) قوپلویزدر ، عثمانلیلرله مجارلر پینندہ مجاربات ،

ص ۳۲

(۲) عثمانلی اردو سنك قوة معنویہ و فضائل عسکریہ سی
حقنہ وندیکی ترہ ویزانی ۱۵۵۴ سنہ سندنہ نشرایتدیکی
برائزده آئیدہ کی مطالہ ده بولنیور : « عثمانلی اردو سندنہ
شراب و قمارکبی شیلر یوقدر . افراد ، نام عظمت اتسام
الہی بی دائما ورد زبان ایتدکلرندن و کیجہ کوندوز
عبادات ابلہ مشغول اولدقلرندن دائما ظالب کلیرلر . »

طوب و سائرہ کبی آلات مهمہ ناریہ دہ موجود اولدنی حالہ متفقین اردوسندہ طوب دہ بولنیوردی . واقعا ۱۳۲۴ سنہ میلادیسندہ فرانسزلہ انکلیزلر بینندہ وقوعہ کلان حربہ دہ طوب استعمال ایدلمش ایدیسہ دہ بوسفرہ طوب کتیرنامشدی . حاصلی متفقین اردوسنک عثمانلی اردوسنہ نظراً سوق وادارہ و تجهیزات حربیہ جہتدن اولان نقصانی آپ آشکارایدی . بناء علیہ بونلرک بتون جسارتلری ، اساسسز بر اعتماد اوزرینہ مؤسس بولنیوردی .

حضرت پادشاه نیگبولی قارشیسندہ اردوکاہ قوردقدن صکرہ اطراف وحوالی بی کشف ایتدیردی . ایلولک یکریمی یدنجی کیجہ سی اردوکاہنی نیگبولیدن تقریباً ۱۰ کیلو مترہ مسافہ دہ و (اوسما) نہری یقینندہ کی اراضی یہ کتیردی . ظلمت ، بوتون حوالی بی احاطہ ایدر ایتمز فوق العادہ بر غیرتله محاربه ترتیباتی اتخاذا ایدہ رک اردویی ایرتسی صباح اجرا اولنہ جق محاربه جسمیمہ ایچون حاضر بولندیردی . حضرت پادشاه ، کندیسی ۲۰,۰۰۰ : ۳۰,۰۰۰ کشیدن عبارت بولنان مرکز دہ کی قطعاتک

قوماندانلغنی در عهده ایتدی . ایلریده کی اراضی نی
شرانیولر و سائر ایله تحکیم ایتدکن صکره صاغ
جناسه ۱۵,۰۰۰ ، صول جناحده ۱۵,۰۰۰
سپاهی کوندره رک بو صورتله جناحلری ده تحت
امیتده بولندی . بعده دشمنک احاطه و سائر
حرکاتنه مقابله ایتک اوزره کریسنده کی تپه نك
ارقه سنده احتیاط اوله رق ۲۵,۰۰۰ سواری
بر اقدی (۱) .

حضرت پادشاهک بو ترتیبانی اجزا ایلدی کی کیجه نك
صبحی (۲۸ ایلول) شفق سوکمه باشلار
باشلاماز ، مجار قرالی سیژیسموند نیکبولینک
جنوبنده بولنان فرانسلرک اردوکاهنه کلدی .
عقد اولنان مجلس حربده اولاحلرله مجارلرک
عثمانلی اصول حربنه واقف اولملری حسیدله ایلک
خطده بولملرینی و نتیجه قطعیه نك فرانسلره
بر اقلمسنی بیان ایتدی (۲) . آمیرال دوویهن

(۱) قرال قاروله، نیکبولی، ص ۱۲
(۲) « سیژیسموند حضرت پادشاهک تقریبی خبر
آیر آلامز عموم قوماندانلرینی طوبلایه رق بر مجلس حرب

ايله ژاق دو قوس بو فكره موافقت ايتديلر ايسه ده
 ماره شال بوسى قو ايله قونه تابل موافقت ايتديلر .
 سېي ده ، سيژيشموند فرانسزلرك اردوكاهنه كلير
 كلزايك او كجه آميرال دو وييه ن ايله ژاق دو قوسك رايى
 صورمش ، بو ايسه انلرك فوق العاده اغبراريني
 موجب اولمشدى !

سيژيشموند بو موفقيتسنلك اوزرينه مايوسا
 اردوكاهنه چكلى . فقط محاربه زمانى ده تقرب
 ايتمش اولديغندن ايجاب ايدن ترتيباتك اتخادى
 ايله مشغول اولدى . محاربه نظامى آتیده كى وجه
 ايله اوله جقدى : برنجى خطده ، فرانسزلره
 بورغونيا شواله لرى ؛ ايكنجى خطده ، بو هميا ليرله
 بوسنه لير ؛ اوچنجى خطده آلمانلره مجارلر ؛
 صاغ جناحده اولاحلرله برابر ميرچه ؛ صول
 جناحده خرواتلرله برابر استفان لاسقويچ . قطعاته
 ويريلن امر عمومیده ، اردونك بو نظامده اولدينى

عقد ايتدى و محاربه نك پلانى مذاكره ايلدى . اثنای
 مذاكره ده ميرچه نك ايلك اول هجوم ايتمى تكليف
 ايتدى . « قرال قارول ، نيكبولى ، ۱۱

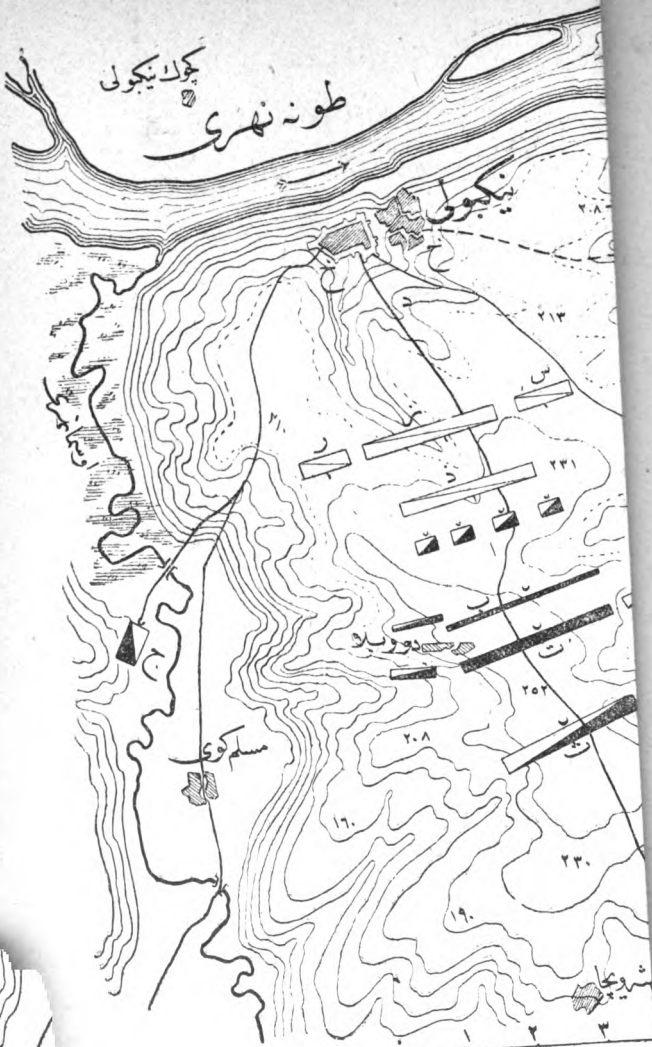
حاله عثمانلیلرک طونه ایله اوسمانهرلری بینندهگی اراضیدن ایلریلمسنه انتظار ایلیه جگی بیان اولنمشدی (۲) .

فقط محاربه نظامی آتیر آلتماز فرانسز شوالیهلری بر لحظه بیله صبر ایده میهرک هجوم ایچون ایلری آتیلدیلر . آمیرال دوویهن ، ژان دارک رسمی ایله مزین بایراغی آینه آلدی؛ معیتنده کی فرانسز لره مؤثر بر نطق ایراد ایتدی . اولجه مجلس حربده بیان ایلدیکی فکرک بسبتون عکسی بر مطالعه ده بولنهرق معیتنده کی عسکری ایلك اول تعرض اجراسنه تشویق ایتدی . مجارلرک جسارتی تحقیر وفرانسز لرک بسالتدن امید وار اولدیغنی بیان ایلدی (۳) .

(۲) قوبلویزه ر ، مجارلره عثمانلیلر بیننده محاربات ،

ص ۴۵

(۳) باش قوماندان قونت دونه وهر دیورکه : « مملو بیتمزله نتیجه لهن بو محاربه حالا کوزیمک اوکنده . بز بو محاربه ده هیچ قورقو کوسترمدیکمز کی مظفر اوله جغمزده صوک درجه اعتماد ایتشدک . مجارلردن معاونت کوره بیله جگمزی مأمول ایتوردق ؛ چونکه

نیگولی میڈان کی پلان

۷۹۵ هـ و ۱۳۹۶ ع

وقرائ سیڑیسموند طرفندن مجلس حریده بیان اولنان فکری اصلا نظر اعتباره آلمان صباحلین ایرکندن تعرضی اختیار ایتدی. قطعات، نیگبولینک جنوبنده کی تپه لره طوغری ایلرلمکه باشلادی .

فرانسزلر، اولاً خفیف سواریلری ایله عزبلره قارشى تعرض ایتدیلر. عزبلرک قوتی ۸,۰۰۰، فرانسزلرکی ایسه بونلره فائق بولندیغندن ایلك حمله ده عزبلری رجعته مجبور ایلدیلر . عزبلرک کریسنده (۱) ۲۰,۰۰۰ کشی قوتنده تیراندازلر بولنیور، بونلر بربار کیربوی اوزونلغنده کی شرانپوللر کریسنده متماًدیاً اوق انداخت ایدیورلردی . فرانسزلر اساساً سواری بولندقلرندن اوقلردن خیلی تلفانه دوچار اولدیلر. فقط تیراندازلره قارشى

بونک بزجه بر اهمیت یوقدی . محاربه بی یالکنز باشمزه ایتش اولسه ایدک مظفریتدن امین اولانلرک نائل اوله جقلى مکافاتہ بزده نائل اولوردق . «

(۱) بو عزبلر، معلوم اولدیغی اوزره ، دلو فہ سز پیاده لر ایدی . بونلر، سواریده کی آقنجیلر کی پیاده قطمه لرنده کشف و ساثره وظاقتی ایفا ایدرلر و محاربه خطنک ایلرلرنده استخدام اولنورلردی .

اسب سوار اوله‌رق هیج برایش کوره‌میه جکلرینی
 آکلاینجه درحال یایا جنک اجرا سینه تشبث ایلدیلر.
 بو ائناده اوق انداختی فوق العاده بر شدت کسب
 ایتمشدی .

فرانسزلر بو مدهش اوقلر آره‌سندن تلفات
 کلیه ویره‌رک مرور ایتمکه موفق اولدیلر؛ صوکره
 شرانپوللری ده کچه‌رک عثمانلی تیر اندازلریله کوکس
 کوکسه محاربه ایلدیلر . عثمانلیلر یناشیق نظامده
 اولدقلری‌حالده فرانسزلرک مهاجماته او درجه
 شدتلی بر مقاومت ابراز ایلدیلرکه ، فرانسزلر
 بوجسور پیاده قطعه‌لریمزی یارمغه بردلرلو موفق
 اوله‌مدیلر . فقط کندیلری زرهلی ، عثمانلی پیاده‌لری
 ایسه زرهسز بولندقلرندن اپی مدت دوام ایدن
 خونریزانه بر مجادله‌دن صوکره پیاده‌لریمزی کری
 چکلیمکه مجبور ایلدیلر . عثمانلی پیاده‌لری دشمنک
 صولت متادیه‌سینه مقاومت ایدهمیه جکلرینی آکلاینجه ،
 حضرت پادشاه طرفندن ویریلن امر اوزرینه ،
 پیاده‌نک کریسنده‌کی سواری خطنک آرقه‌سینه
 چکلدیلر . بو حال فرانسزلری برقات ده‌اشوق

وغیره کتیردی . فرانسلر، بوه و فقیقی بر مقدمه مظفریت عدایده ركدها زیاده ایلر یلمکه باشلا دیلر (۱). فقط گری یه دونوبده بار کیرلرینه یینه جک یرده بوجزئی موفقیته قابیلر ق بی، وایلری آتیلر منی مناب کوردیلر . حضرت پادشاه، خصمنک بو حرکت غافلانه سنی کورنجه، بوندن قطعی بر صورتده استفاده ایتمکی دوشوندی .

دشمن بواننده نظام وانتظامه اصلا رعایت ایتمدن عثمانلی صفرینه تعرض ایتمدی . برنجی خطده کی پیاده لرك رجعتی اوزرینه ایکنجی خطده گری یه چکلدی . بونک اوزرینه حضرت پادشاه معیتدکی سواریلر بالطبع مقاومت ایده میه جکلرندن، اولاً جزئی بر مدت مقاومت ایتمدی؛ فقط صوکره، آنلرده گری یه چکلدیلر . بو گری چکلماکن مقصد ایسه، احتیاطک بولندینی موقعده مقاومت ایتمک و خصمی

(۱) فرانسلرک بوضورتله یایا جنک ایتملی اصول محاربه لری اقتضاسندن ایدی . فرانسلر اولاً یایا جنک اجرا ایدرلر، بده خصملرینی دوچار مقلوبیت ایدر ایتمز بار کیرلرینه بینه رك شدتلی بر تمقیب حرکتی اجرا ایلرل ایدی . نیکبولی، ص ۱۲

مناسب بر مسافہ یہ قدر چکر چکمز شدتلی بر تعرض
رجعی اجرا ایلمکدی .

حال بوکہ فرانسزلرک عادتی ، اولایا یاجنک
ایده رکه خصملرینی رجعتہ مجبور ایبدکن صوکرہ
تکرار آتلیرینہ ینوب شدتلی بر تعقیب حرکتی اجزا
ایلمک ایدی ؛ فقط بوسفر عثمانیلر قارشیسندہ
آتلیرینہ ینمک ایچون کری دونمکی شجاعترینہ
یدیرہ مدکلرندن دوچار اولدقلری تلفاتی اصلا نظر
اعتبارہ آلمان ایلری یہ طوغری آتیلدیلر . کریسندہ
عثمانلی سواریسنک بولندینی تپہ قارشیسنہ کلوبده
عثمانلی سواریلرینی کورر کورمز فوق العادہ دوچار
تردد اولدیلر ؛ فقط ینہ کری دونمکہ جسارت
ایده مدیلر . حضرت پادشاه دشمنک بو ترددینی
درحال آکلادی . معیتندہ کی افرادہ قطعی بر امر
ویرہ رکه فرانسزلر اوزرینہ ییلدیرم کبی برسرعتلہ
آتیلدی . فرانسزلرک ، بارکیرلرندن پک اوزاقدہ
بولملری شوق وغیرتلیرینی بسبتون قاجیرمش اولدیفندن
عثمانلی سواریسنک بو تعرضی اوزرینہ نہ یاباچقلرینی
شاشیردیلر . بایزید اردوسنک صولت شجیعانہ سی

قارشیسندہ پریشان بر صورتده فرار ایلمکه باشلادیلر .
 حتی رجعت ایدن فرانسزلرله برابر بولنان آمیرال
 دوویین ، معیتده کی افرادہ خطاب ایدہ رک ؛
 « شوالیہ لکک ناموسنی قانمزله تمیزمللی یز . بوراده
 یامداؤمه ایتمک و باخود شوالیہ لک اغورنده فدای
 جان ایلمک ایجاب ایدر . » دیبه عسکرک شوق
 وغیرتی غلیانہ کتیرمکه چالیدشدی ایسه ده عثمانلی
 سواریلرینک صولت دلیرانه لری قارشیسندہ بوکچی
 کلمات مشوقانه بی نظر اعتباره آلمغه اصلا وقت بولامدیلر .
 ایلمک مصادمه ده برچوق شوالیہ تلف ایدلدی .
 فرانسزلرک پک زیادہ ایلری یہ آتیلملری ،
 سیژیسموند معیتده کی قطعاتک غایت اوزاقده بولنسی ؛
 شوالیہ لک قطعی بر پریشانلغه دوچار اولملرینی بادی
 اولدی . کریده بارکیلری طوتان افرادہ ، فرانسزلرک
 دوچار اولدق لری فلاکتی کوردیلر سده ، عثمانلیلر
 کندیلریله شوالیہ لک مواصله سنی کاملاً قطع ایتمش
 بولندقلرندن ، ایلری یہ طوغری کیدوب معاونت
 ایتمکه بردرلو موفق اولامدیلر . سیژیسموند هر درلو
 تهلکه نی کوزه آدی ره رق مغلوب اولان فرانسزلر

معاونت ایچون ایلری یہ بر مقدار سواری کوندردی؛ فقط بونلرده عثمانلیلرک مهاجمات غضبفرانه لری اوکنده فرارایدن بارکیلرله چاربارق قارماقاریشیق اولدیلر. فرانسرلرک بومغلوبیتی، کریده احتیاطده طوران بچاراردوسنه ده سرایت ایتدی. بچاراردوسنک صول جناحنده بولنان استفان لاسقوویچ ایله صاغ جناحنده بولنان میرچه قومانده سنده کی اولاحلر، عین فلاکتہ کندیلرینک ده دوچار اوله جقلرینی اکلاقلرندن درحال فرار ایلمکک باشلادیلر .

فقط محاربه فوق العاده بر شدت کسب ایدیوردی. بر طرفدن ییلدیرم بایزید، سیف بران جلادت اتماسیله دشمن صفلری اوزرنده خونین کدیکلر پیدا ایدیور، دیگر طرفدن بتون افراد، دشمنک تعرضلرینی کمال مهارتله پوسکورتیوردی . محاربه نک بو قارغشه لئی اثناسنده، حضرت پادشاه آنسزین مجروح و آتی بردشمن قلیجیله پارچه لانه رق تلف اولدی. حضرت بایزید، جریحه سنک تأثیرینی اصلا نظر اعتباره آلمادن درحال آتندن فیرلادی . اطرافنی احاطه ایدن خاصه افرادی دشمنک تعرضلرینه مقابله

ایتمکده ایکن سریمآ بشقه برآت کتیرتدی. برمهابت
 غضنفرانه ایله آته سوار اوله‌رق دشمنه اسکیسندن
 ده‌ا مدهش تعرضل اجرا ایتدی. حق دشمنک
 پریشانلغندن استفاده ایده‌رک اولجه فرانسزلرک
 تعرضنه دوچار اولان پیاده‌لری ده طویلا دی.
 بونلری سیژیسموند قطمانه قارشی غایت نافع
 برصورتده استخدام ایتدی.

سیژیسموند، حضرت بازیدک تعرضنی کورر
 کورمز طویلی طوران پیاده‌لر اوزرینه تعرض
 ایتدی. حضرت پادشاه درحال قسم‌کلیدن برسواری
 قطعه‌سی افزاز ایده‌رک پیاده‌سنی حمایه ایله‌که تشبث
 ایتدی. ایکی طرف شدتلی برصورتده چارپیشدیلر.
 فقط ییلدیرم بازید، کریدن برصولت قهارانه‌ایله
 ایلری یه آتیلیر آتیلماز دشمن افرادی منزه‌ما
 فرار ایتمکک باشلا دیلر.

محاربه‌نک شو صورتله نتیجه‌ قطعه‌ کسب ایتدیکی
 بر زمانده ایدی‌که، صرب پرئسی، عثمانیلرک غالب
 کلدکلرینی کورر کورمز درجال اردوی همپونه‌معاونت

ایلمکه تثبت ایتدی (۱). دشمن، بوقطعی تعرض قارشیسنده فرار ایلمکه باشلادی .

بحار اردوسندن ایلمک اول فرار ایدن سیژیسموند اولدی . حتی عثمانلیلرک تعقیب انداختدن یک کوچ تخایص کریبان ایده بیلدی (۲). وقره دکزده اردوینی بحراً حمایه ایچون کلان وندیک دونماسینه فوق العاده بر زحمتله ملاقی اولدی . اردو افرادی عثمانلیلرک تعرضاتنه نومیدانه مقاومت ایلدیلر ایسهده نتیجهده هیچ بر موفقیت استحصال ایده میه جکلرینی آکلاینجه ، کندیلرینی طونه نهرینه آتهرق فدا ایلدیلر . بر قسمی ده ارزاق کیلرینه هجوم ایتدیلر؛ فقط بو کیلر اساساً یوکلای اولدقلمی

(۱) هامر هر نه قدر صرب پرنسینی ده عثمانلیلرله برابر محاربه ایتمش عد ایدیور ایسهده بو فکر یا کلسدره . صربلر محاربه یه ، مظفريتک هانکی طرفده تقرر ایتدیکنی اکلا دقن صوکره اشتراک ایتش لدره . شاید بحارلر احراز مظفريت ایتمش اولسه لردی ، بونلرک بحارلرله التعاق ایده جکلرینه هیچ نه به یوقدی .

(۲) قوبلویزه ر ، بحارلرله عثمانلیلر بیننده محاربات ،

حاله برده بو ثقلت انضمام ايدنجه ، بو قدر آغىر بر
 ثقلمه تحمل ايدمه ميه رك آزر زمان ايچنده غرق و نابديد
 اولديلر . افرادك بر قسيمي ده پريشان بر صورتده
 رجعت ايدمه رك يارى يولده آجلقدن و سفالتدن
 تلف اولديلر (۱) . پالاتينا قوتى ، بر ديلنجي
 قيافته كيره رك مملكتته دونمك ايسدى ايسده
 يولده صوك درجه سفالت چكمش ، حتى آجلقدن
 وفات ايلمشدى .

حضرت پادشاه دشمنى نيكبولى يه قدر تعقيب
 ايتدكن صكره معيتى افراديله برابر محاربه ميداننه
 عودت ايتدى . فقط عثمانليغك شانلى ، شرفلى
 نامى محافظه اغورنده فداى جان ايدمه رك محاربه
 ميداننده آل قانلر ايچنده سريلوب ياتان عثمانلى
 شهداسنى كورر كورمز تاثراتى بر درلو ضبط
 ايدمه ميه رك كوزلرندن اشك تاثر روان اولمغه
 باشلادى .

حضرت پادشاه تاثراتى تسكين ايتدكن صكره

(۱) نيكبولى محاربه سنده عثمانليرك تلفاتى ۳۰۰۰ ،

ميتفقينك ۲۰,۰۰۰ در . نيكبولى ، ص ۱۳

دشمندن لایق اولدینی درجده انتقام آلمغه باشلادی . اسرادن بر قسمنک دیار عده کوندرلمسنی امر ایتدیکی کبی بر قسمنی ده کنجکلکرینه مرحمه عفو بیوردی (۳) . بعده محاربه دن طولانی فوق العاده یورغون دوشن غزات عثمانیه بی دیکلندیرمک ایچون محاربه میداننده اوچ کون اقامت ایتدی . یاره لیلری طویلاتوب شهدائی کاملاً دفن ایتدیردی . دیگر جهتدنه بوشانلی مظفریتی هم جوار حکومتله اعلان ایچون ظفرنامه لر ارسال ایتدی . مصر سلطانی ایله آناطولی بکلرینه فتحنامه لر کوندردی (۴) . صوکره ، مظفر اردوسنی معیتنه آلهرق کال شان وشوکتله ادرنه یه عودت بیوردی .

—

(۳) قولویزه ر ، ص ۲۸ - صحائف الاخبار ،

جلد ۳ ، ص ۳۰۹

(۴) مصر سلطانندن وارد اولان جوابنامه ده حضرت ییلدیرمه (سلطان اقلیم روم) خطابنده بولنلمش واو آندن اعتباراً پادشاهان آل عثمان ، سلطان عنوان جلیل الشانیه معنون اولمشلردر . منشآت فریدون بک .

نیکبولی میدان محاربه‌سی ، تاریخ عسکری ،
 عثمانی تزیین ایدن الپارلاق مظفریاتدن معدوددره .
 خصوصیه جتتمکان پیلدیرم بایزید خان کبی
 و تفرق حالنده بولنان بر طاقم اجزای اسلامیه بی
 عنصر عثمانی ایله مزج ایلدکن صکره سیاله دافه
 کبی ، ممالک اعدا اورته سننده ایلریایه رک سرعت
 حرکات و بسالت قهرمانانده زمانک فریدی
 اولدیغنی اثبات ایدن مشهور بر قوماندانک دهای
 عسکریسینی ساحه علانیتیه وضع ایتمش بولندیغندن
 تاریخ حرب و بنساء علیه تاریخ عثمانی ایچون پک
 بیوک بر اهمیتی حائزدر .

عثمانیلر ، اجرا ایلدکلری حرکات عسکریه نک
 کافه سننده اولدینی کبی بو سفر مشهور اثناسنده ده
 سوق الحیش نقطه نظرندن بیوک بر مهارت ابراز
 ایلمشلردر . متفقین اردوسی خیلی مدت تدارکات
 حربیه ایله اشتغال و آوروپادن قوای امدادیه
 آلدقن صکره سرعتلی بر حرکت اجرا ایده رک
 نیکبولی پیشکاهنده کی صرتلری اشتغال ایتمش
 اولدینی حالده ، پیلدیرم بایزید بر صاعقه ظفر کبی

آز زمان ایچندہ دشمنک بنیان مقاومتنی لرزه ناک
 ایدہ جگنی بیلدیکندن دائما متانیانہ حرکت ایتیش
 و دشمنہ او مولدق بر زمانده ملاقی اوله رق
 جسار تدرینه فوق العاده اعتماد ایدن فرانسزلی
 غایت قطعی بر مغلوبتہ دوچار ایلمشدر . بوندن
 بشقہ ، دشمنک آنسزین وقوعه کله جک حرکاتی
 تأخیر ایچون حدود قلاعنده بولندیریلان عساکر
 محافظه نك ، کندی اردوسنه وقت قازاندیرمق
 و حرکات سوق الحیشیه نك سهولتله اجراسنی تأمین
 ایلمک کبی پک بیوک فوائد حصوله کتیردیکی ده
 میاهده اولمشدر .

نیکبولی میدان محاربه سنده احراز اولنان
 مظفریتہ اجرای تأثیر ایدن مؤثرات تدقیق ایدیله جک
 اولورسه ، طرفین اردولرینک حائر اولدقاری
 تشکیلات و تنسیقاتک نتیجه محاربه یه پک عظیم بر
 تأثیر اجرا ایتیش اولدینی کوریلور .

اولا: متفقین اردوسی ملل مختلفه دن مرکب
 و هر ملتک پر نسی عادتا او ملتک وجوده کتیردیکی
 قطعہ عسکر یه نك مستقل بر قوماندانی اولدیفیدن

هموم قطعانك بر آل آلتده سوقی و حرکات عسکر به نك
 باش قوماندان طرفندن اداره سی قابل اوله مامشدره .
 نانیاً : بر طرفدن فرانسزلر شوالیه لك تأثیر به فوق
 العاده بر غرور و اظهار ایده و ك حرکات احتیاطی و روانه دن
 اجتناب ایتمش اولدق لری کبی ، دیگر طرفندن
 هر ملتك ابراز شجاعت و بسالته یالکز باشنه تمیز ایتمش
 خصوصنده کی آرزوسی اردوده عظیم بر انضباط سزاق
 حصوله کتیر مش ، تفقین اردو سنك بو حالی هموم قطعانك
 معناً و مادتاً متفرق بر حالده بولنسنی انتاج ایلمشدره .
 عثمانلی اردوسی ایسته بدایت تشکلندن بری
 مظفریتدن مظفریته سوق اولنه رق عمیق بر نشوؤ
 ظفرله پرورده اولمش بولنیوردی . اردو ضابطان
 و افرادی بیننده اعلا ی اسلا میت ، اطاعت ، پادشاهه
 صداقت و اظهار شجاعت کبی روح اصلی مظفریت
 اولان فکر لر اعماق قلبه قدر نفوذ ایتمش ، تجهیزات
 و آلات حربیه نك مکملیتی کبی وسائط مهمه ماده ده
 بوکا انضمام ایده رك اردو معناً و مادتاً مرتبه قصوای
 مکملیته واصل اولمشدی . ذاتاً ، استانبول محاصره سینه
 مشغول اولان بر اردونك قوجه بر شهر مستحکم

محاصرہ دن فراغت و محاصرہ حرکاتنک یورغونلنی
 هنوز زائل اولمادن غایت اوزاق مسافہ لری جبری
 یورویشلرله قطع ایده رک مدہش بر محاربه دن
 صوکره احراز شان مظفریت ایلمسی، بوجسور
 اردونک نہ درجه عالی بر فکر عسکری، نہ رتبه
 ۵۰۰۰ برحس اطاعتله پرورش یاب اولمش بولندیقنه
 دلالت ایدر .

فقط اردونک بوضورتله حرکت ایده رک احراز
 مظفریت ایتمسنبادی اولان اکیبوک واک مهم بر سبب
 دها واردرکه، اوده ییلدیرم بایزیدک قوماندانلقده کی
 دهای خارق العاده سیدر . ییلدیرم بایزید، پدر
 عالی تباری خداوندکار غازی دن شانلی بر مظفریت
 اشناسنده زیر اداره غضنفرانه سنہ الدینی بو اردوی
 اویله مکمل بر صورتده یتشدیرمش، فکر عالیہمتانہ
 واوصاف سجع اتکسترانه سنی اردو افرادینہ اودرجه
 ماہرانہ بر صورتده تلقین ایلمشدرکه، بشون افراد
 سردار علویت شعارینک اثر عالیٰ خسروانہ سنہ
 اقتضای سرنامہ مباهات عد ایتمشدر، محاربه نک ہر درلو
 مزاحمنہ بر متانت خیدرانہ ایله مقاومت ایلمشدر دز .

يىلدىرم بايزيد، قوماندانلىق خصوصىندە فوق العادە
 براقدار كوسترمش اولدىنى كېرىم و شىفقت و حىيات
 عاليجنابانەدە دىخى نمونە امتثال اولمشدر . شىهريار
 مشاراليهك ، كمال شىجاعت و سطوتله نتيجه پذير
 مظفريت ايلدىكى بو محاربه مدهشه نك ختامى متعاقب
 اسرا مياننده بولنان فرانسه اصيلزادكانندن قونت
 دونه وەرى عثمانلىلره قارشى بردها سلاح قوللانميه جفنه
 يمىن ايتديروب عفو ايلدىكى ائنادە : « ايشته سنى ،
 بكا قارشى بردها سلاح قوللانميه جفنه يمىن ايتديگك
 ايجون عفو ايدىيورم . فقط مرد بر آدم ايسهك ،
 بالعكس سكا مساعده ايدىيورم ؛ كيت ، يئنه سلاحه صارل ا
 حتى بنمله حرب ايتك ايجون بتون حكومتلرله
 اتفاق ايت ا بنى بويله پارلاق بر مظفريتته نائل
 ايتك فرصتى وجوده كئيرسهك ، دهنا زياده
 ممنون ايدرسك ! » خطاب بسالتكارانه سنده بولنىشى ،
 داستان حماست عثمانىانه نقش زرین ايله يازيله جق
 الفاظ قهرمانانه دن عد اولنه بيلير .

وارنه میدان محاربه سی

(۱۴۴۴ م ، ۸۴۸ هـ)

چارلرک نعلن هدی - متفقینک تدارکانی - دشمنک حرکات
کمرشیه سی - سلطان مراد ثانی حضرتلرینک هودتی - تدارکات
شفریه - اردوی هارونک حرکتی - وارنه یه موامتی - طرفینک
ترتیبات آنجیریه سی - محاربه تک صورت جریانی - قرجه حضر -
هنانلیرک مظفرتی - بر جواب حکیمانته - هودت مظفرانه .

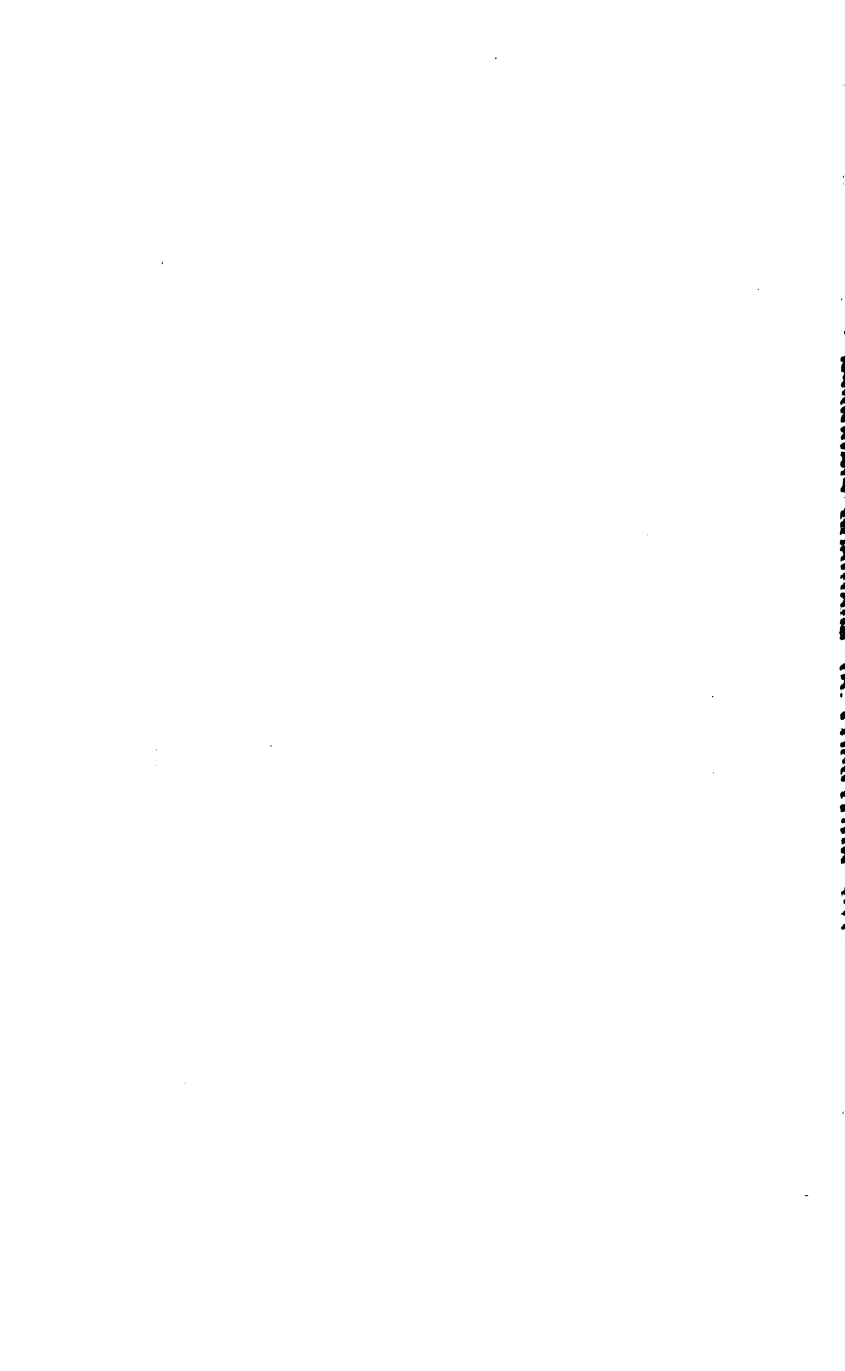
مجدد بنیان سلطنت، چلبی سلطان محمدخان اول
حضرتلرینک جلوسیه سلطنت جلیله عثمانیه ده
تجلی ایدن رونق و مهابت، سنه لردن بری سیف
جلادت عثمانیانه بیون ا کهرک دولت معظمه عثمانیه یه
خرابکذار اولان حکومتلرک نظر کین و عداوتی
جلب اتمک باشلامشدی. خصوصیه جتتمکان سلطان
مراد ثانی حضرتلرینک بر برینی متعاقب احراز
مظفریت ایده رک شانلی بر اردو ایله (بلغراد)

جنتمکان - اطان مراد خان ثانی حضرتلری

۸۰۶ - ۸۵۵

اوکلرینه کلسی، مجار قوماندانی ژان هونیادک نظر استرقابنی جلب ایتمش، عثمانلیلر عایینه یکیدن یکی به افتاقلر حصوله کلسنه بادی اولمشدی. بوندن بشقه، ژان هونیادک یکریمی بیگ کشیک بر قوتله سکسان بیگ کشیک بر عثمانلی اردوسنی موراره صوینی جوارنده موفقیتسز لکه دوچار ایلمسی، عثمانلیلره قارشو فکر عداوت پرورده ایدن حکومت صغیره ده حس جرأت تولید ایلمش، کافه‌سی ده عثمانلیلرله حرب ایتمک ایچون تدارکات حربیه اجراسنه باشلامشردی.

عثمانلیلره همجوار اولان حکومتلرده بوکبی حسیات انتقامجویانه پرورده ایدلدیکی ائنده ایدی که، سلطان مراد ثانی حضرتلری قرمان اوغلنی مغلوب و (ادرنه) به عودتنده مجارلرله اون سنه مدتله بر مصالحه عقد ایتدی. بومصالحه موجبنجه صربستان ایله رومانیادن ضبط اولنان یرلر اعاده ایدیله چک، فقط حکومت مذکورده دولت علیه عثمانیه به سنوی ویرکو اعطا ایدیه چکدی.

حضرت پادشاه صلح و سکوتی شو صورتله

ادامہ آیتدکن صوکرہ اعمار ممالک و ترقی معارف
 امر مهمیلہ اشتغال آیدیلہ جکی بر صرودہ ایسہ بیوک
 شہزادہ علاء الدین چلینک وفاقی قلبندہ فوق العادہ
 برکدر حصولہ کتیردیکندن امور ادارہ حکومتی
 اون ایکی یاشندہ بولنان اوغلی سلطان محمد خان
 حضر تلیزبنہ ترک آیدہ رک کندیسی (مغنیسا) یہ چکلدی .
 فقط بو حال، عثمانیلرلہ حرب ایتمک خصوصندہ دائماً
 فرصت تحریرسیاہ مشغول اولان مجار قرالی لادیسلاس
 ایچون بروسیلہ موفقیت عد اولندی، تام بو اثنادہ
 قرمان اوغلی ابراہیم بک، حضرت پادشاہک سلہ
 تآدیندن اوصلانمیرق مجار قرالنه یازدینی بر مکتوبہ
 حضرت پادشاہک حرب ووغان کاملاً فراغت
 و تخت حکومتہ اون ایکی یاشندہ بولنان مخدومی
 سلطان محمد خان حضر تلیزینی اجلاس ایتمش بولندیغنی،
 عثمانیلیری مغلوب ایتمک ایچون آلہ بوندن کوزل
 بر فرصت کچمیہ جکفی خبر ویردی (۱) . بو خبر،
 مجار قرالک ممنونیت فوق العادہ سنی موجب اولدیغندن

(۱) تاج التواریخ، جلد ۱، ص ۳۷۸، - نتایج

الوقوعات، جلد ۱، ص ۴۴ - صولافزادہ، ص ۲۷۶

لادیسلاس در حال نقض عهد ایده‌رک عثمانلیلرله حرب ایتمک ایچون تدارکات لازمه اجراسنه ابتدار ایلدی . حق بونقض عهدی محق کوسترمک ایچون کندیسنجه بعض اسباب برائی ده دره یان ایتمکدن خالی قالمدی (۱) . از جمله ، معاهده مذکوره نک عقدی ایچون (سکدین) ده مذاکرات صلحیه اجرا اولدینی ائساده قاردینال سزارینی هیسج سسنی چیقارماش ؛ فقط معاهده نامه شرائطی بحارلرک منافعه سوک درجه خادم اولدیغدن معاهده نک عقد ایلمسندده ممانعت ایتمه مشدی . یالکیز ، معاهده صلحیه عقد اولنوبده عثمانلی مرخصلری (سکدین) دن . فارقیت ایدر ایتمز پاپا دونما-نک . آمیرالی قاردینال فرانچسکو ایله بیزانس ایمپراطوری ژان پاله ثولوغ ، بحار قرالی لادیسلاسه برمرخص کوندرمشلر و بورغونیا - ایتالیا سفان حریبه سندن مرکب بردونماک (چناق قلعه) بوغازینی سد و عثمانلیلرک

(۱) « بومعاهده اون سنه مدته عقد اولنش ایکن

دها اون کون کچمدن نقض ایلدی . » هامره ، تاریخ

دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص ۲۰۲

روم اینلنہ عسکر سوق ایتملرینی منع ایلدیکنی و بو ائنادہ
 محارلر طرفدن بر تعرض و قوعه کلدیکی تقدیرده
 عثمانلیلری مغلوب ایتمک غایت قولای اوله جغنی خبر
 ویرمشلردی (۱) . پاپا سزارینی اوتهدن بری تعقیب
 ایلدیکی فکرک قوه دن فعله کله جکندن طولایی
 بو خبرن صوکه درجه ممنون اولدیغنی کبی بیزانس
 ایمپراطوری ژان پاله اولوغ ده هر نه قدر عثمانلیلرله
 عقد صلح ایتمش ایدی ایسه ده اساساً نقض عهده
 فرصت تحری ایلدیکندن بو حالدن پک زیاده ممنون
 اولمشدی .

سزارینی، قرمان اوغلدن محارقرالنه کوندریلن
 مکتوب ایله دوننمانک حرکتنی طویار طویماز محار
 قرالنه مراجعت ایتدی . قرالک عروق غیرت
 دینیہ سنی تحریک ایچون ایجاب ایدن اسبابه توسل
 ایتمکدن خالی قالمادی . کذا محارقرالی لادیسلاسک پاپادن
 مساعده آلمادن عتمد صلح ایتمش اولدیغنی و بوندن
 بشقه ، اسلاملره قارشى ایدیلن یمینک اصلاحکمی
 اولامیه جغنی بیان ایتدی . خصوصیه محار

(۱) هامره، تاریخ دولت عثمانیه، جلد ۱، ص ۲۰۲

موماندانلرنندن ژان هونیادی آلدہ ایتک پاپانک آمالی
ترویجہ پک مساعد اولدیقندن پاپا، بلغارستان
اراضیسی ژان هونیاده وعد ایدہ رک آتش حربی
بر آن اول آلوندیرمکہ غیرت ایلدی .

۴ آغستوس ۱۴۴۴ تاریخنده (سکدین) ده
بر مجلس عقد اولندی . بوجلسده ، پولونیادن کلان
مرخصلر محافظه صلح ومسالمت جہتنی التزام
ایتدیلر ایسده قرال لادیسلاس ایله معیق ارکانی
بہمہ حال حرب ایدیلہ جکفی قطعی بر صورتده بیان
ایلدیلر؛ حتی ایلولک برنجی کونی جسیم براردو ایله
(اورصووه) اوکنده بولنمغہ ودها صوکرہ فوق العادہ
برسرعتلہ حرکت ایدہ رک روم ایلنہ طوغری
ایرلیلمکہ عہد ایتدیلر . کذا حربده لادیسلاس
معیتندہ بولنہ جق ذواتی ده تعیین ایلدیلر ؛ اکری
پسقپوسی سیمون ایله غروس وارداینلی ژان
دودومی نیس ، بوسنہ لی رافائل و مجار قوماندانلرنندن
ژان هونیاد ایله مجار اصلزادکانندن یدی کشی
قرال معیتندہ بولنہ جقلردی (۱) .

(۱) قوبلویزہر، مجارلرلہ عثمانیلر بنندنہ محاربات،

لادیسلاس حربہ شو صورتلہ قرار ویردکن
 سوکرہ تدارکات لازمیہ کمال سرعتلہ ابتدار ایلدی .
 تشکیل اولنہ جق اردو، اولکی سنہ ایدہ کندن دها
 قوتلی ارلہ جندی . بونک ایچون ، مجارستانہ
 خراجگذار اولان مملکتلر ایلہ آوروپا حکومتلرینک
 قسم اعظمندن قوای امدادیہ طلب اولندی . بوسنہ لی
 استفان صاما ایلہ اولاح و مولداوا بکلری قوای
 معاونہ کوندرہ جکلرینی وعد ایلدیلر ایسده صرب
 قرالی برانقوویچ (۱) بو خصوصدن قطعاً
 امتناع ایتدی . برانقوویچ، (سکدین) ده عقد اولنان
 معاہدہ نامہ موجبہ تکمیل اراضیسی استرداد
 ایتکہ موفق اولمشدی . واقعا برانقوویچک اراضیسی
 معاہدہ نامہ احکامنہ نظراً سکز کونده تخلیہ
 ایدیلہ مہمش ایدی ایسده بوکا مسافہ نک بعدتی
 سبب اولمش، فقط اولجہ ضبط اولنان بتون اراضی
 ایلول اواسطنده کاملاً تخلیہ ایدلمش بولندیغندن
 برانقوویچ نتض عہد ایتک ایچون هیچ بر سبب
 بولاماشدی .

(۱) ویلیق اوغلی .

لادیسلاس صربستاندن قطع امید ایدنجبه ،
 حربه مباشرت اولنجغنی تبایغ ایچون پولونیسیاه
 بر مرخص اعزام ایتمکه قرار و بردی . فقط بو
 جواره تاتار لر ، تماماً آقین اجرا ایلدکلرندن
 پولونیالیلر قوای کلیه ایله حربه اشتراك ایتمک کندیلری
 ایچون غیر ممکن اولدیغنی و فقط هر حالده مناسب
 بر قوت کوندره بیله جکلرینی بیان ایلدیلر . لادیسلاس ،
 بو جهتندده کلیتلی قوای امدادیه آله جغندن قطع
 امید ایدنجبه ، بیزانس امپراطوری ژان پاله توغ
 طرفندن کوندر بله جک قوای امدادیه دن بشقه بر
 امیدی قالمدی . واقعا بو ائنده آرناوود بکلرندن
 قاسترییو طاء ، ۳۰۰۰ قدر سواری ایله آرناوودلقدن
 مجارستانه داخل اولمق ایستدی ایسه ده صرب
 قرالی ژورژ برانقویچ حدودده بولنان کچیدلرک
 کافه سنی اشغال ایدرک قاسترییو طانک صربستاندن
 مرورینه مساعده ایتدی . دها طوغریسی فوق
 العاده بر غیرتله تشبث اولان بو سفر عظیم ایچون
 مجارستانده امید اولندیغنی قدر قوت جمع ایدیه مدی .
 بوندن بشقه ، حربه اشتراك ایدن پسقوسلردنده

پك آز قوت كوندردليكندن ، متفقين اردويي سفر برلكنى اكمال ايدهرك (سكدين) . كلديكى انساذه انجق ۱۱,۰۰۰ : ۱۲,۰۰۰ كنى قدر بر قوت جمع ايتك قابل اوله بيلدى . بوقونك اوچده برى مجار ، متباقيسك نصفى پولونىالى و نصفى ده ملل مختلفدن مركب ايدى (۱) . اردونك آغرانى پك زياده اولوب مجموعى ايكي بيك آرابيه بلغ اولمقده ايدى (۲) .

(سكدين) ده عقد اولنان مجلسده ايلوك برنجى كونى اردونك (اورصووه) ده بولنه جننه عهد ايدلمش ايدى ايسه ده مجار قرالى لاديسلاس انجق ايلوك اواخرينه طوغرى (اورصووه) يه كله بيلدى . ژان هونىاد ، بوراده عموم اردو باش

(۱) « لشكر انكروس وآلمان وبوسنه وهرسك وقره بندان واهلاق وفرنك، نفير تام نيق اوزره كوشش اهتمام ايدوب سكسان بيك دشمن مالاكلام جمع اولديلر.»
صولاقزاده ، ص ۱۷۴ - تاج التواريخ ، جلد ۱ ، ص

۳۷۸

(۲) هامهر ، تاريخ دولت عثمانيه ، جلد ۱ ، ص

۲۰۲

قوماندانی تعیین ایدیلهرک فوق العاده مشکلات ایله تدارک و بدنندن صورت مکملده تجهیز ایلدیکی ۴۰۰۰ کشی ایله متفقین اردوسنه النجاح ایتدی. ژان هونپاد معینده کی متفقین اردوسی، ایلولاک یکرمنجی کونی (اورصوه) شهری قربنده طونه نهرینی مرور ایتدی. قرالک زینت و دبدبه سنه متعلق اشیا ایله ۱۰,۰۰۰ آرابه به بالغ اولان آغرا لملر وسائره (سوه رین) نندن طونه نهری طریقله سوق اولندی. اردو کریسندن حرکت ایدجک آغرا لملر مقدارینی تزید و اردونک حرکانی سکتهدار ایتمه مک ایچون آغرا طوپلر کریده بر ایلوب یالکز خفیف طوپلری آمله اکتفا اولندی. اردو، یورویشه باشلادینی ایلك کون (قلادووا) موقعنه واصل اولدی. (قلادووا) نک ضبطی ایچون محافظینی بولنان عثمانلیرله اپی مدت محاربه ایددی. متفقین اردوسی درت بش کون صکره نیموق نهرندن مرور ایدهرک ایلولاک یکرمی آلتنجی کونی (ویدین) اوکنه واصل اولدی. اردو، (اورصوه) ایله (ویدین) بیننده کی ۱۱۰ کیلو متره ک مسافه پی

بش کونده قطع ایستدی . بر قاج کون قدر (ویدین) ده
 قالدی . شهری ضبط ایتمک ایچون اول امرده
 واروشلرینی تخریب ایتمک ایستدی ایسه ده بو
 مقصدینه نائل اولامدی . بعده (راضووه) شهرینه
 واصل اولدی . بو شهر ، بحار اردوسنک ورودندن
 اول کیجه لین تخلیه ایداشدی .

بحار اردوسی ، بو حرکت تعرضیه ائناسنده
 انضباط و نظامات عسکریه یه منافی برچوق حرکتلرده
 بولندی . اردونک خط الحركاتی اوزرنده بولسان
 بتون شهر لر یغما ایدلدی . حتی خرستیان کویلر یله
 کاپسالر بیاه تخریب ایدلدی . اردو ، شو صورتله
 اجرا ایلدیکی انتظام سزاقلردن طولایي اهانلنک
 فوق العاده نفرتی جلب ایتمک باشلادی (۱) .

متفقین اردوسی (ویدین) . کلدکدن صکره
 بورادن (نیکبولی) یه کلوب دونما ایله متحداً حرکت
 ایتمک ، بعده مر یچ نهری وادیسنی تعقیب ایدرک
 (ادرنه) یه کلمک هر زمان ممکندی ؛ فقط بالقان

(۱) قوپولویزه ر ، عثمانلیر بحار لرله بیننده محاربات ،

کچیدلزدن مرور ایتک فوق‌الماده مشکل ایدی .
 واقعا بو کچیدلر او ائناده عثمانلی قطعاتی طرفندن
 هنوز اشغال ایدله. مش ایدی ایسه ده بویله آغرانی
 چوق و جسیم بر اردو ایله قیش موسمنده کچمکه
 هر حالده مساعد دکلدی . بوندن بشقه ، ارزاق
 وسائره کلیه جک اولورسه ، نفوسی غایت آز بولان
 بو مملکتده اردونک آعاشه‌سی ده غایت مشکلدی .
 بو ائناده تعقیبی اک موافق اولان یول ، بالقان
 طاغیرینی طولاشوب (وارنه) یه و اورادنده قره
 دکز ساحفی تعقیب ایدهرک (کلیولی) یه کیدن
 یول ایدی . اردو بو طریق تعقیب ایتدیکی تقدیرده
 اعاشه وسائره‌سی هر زمان قابل اوله جنی کبی دونمانک
 معاونتندن ده هیچ بروقت دور اولامازدی . بناء علیه
 بو یولک تعقیبی هر حالده فائده دن خالی دکلدی .
 ذاتاً بحار قرالی لادیسلا سکه مقصدی (بیزانس)
 شهرینه کله رک روملردن التحاق ایدهرک قوای
 امدادی بی آلمق ، بعده ایمپراطورک کریمه‌سی ایله
 ازدواج ایتدکن صکره (ادرنه) یه طوغری

حرکت ایلمک اولدیغندن (۱) قرال اک زیاده بو طریق انتخاب ایتدی .

متفقین اردوسی یکریمی آلتی کونلک بریورویشدن صکره تشرین اولک آلتیجی کونی (نیکبولی) پیشکاهنه واصل اولدی (۲) . نیکبولی شهری غایت مستحکم اولقله برابر کلیتی عساکر محافظه ایلهده اشغال ایدلمشدی . قلعه محافظی ، عثمانلی قوماندانلرنندن فیروز بک زاده محمد بک ایدی .

متفقین (نیکبولی) اوکنه کلیرکلز اول امرده شهری هجوم ایله ضبط ایتک ایستدیلر ؛ فقط اردوده آغراطویلر ایله محاصره ادواتی بولندیغندن یالکز واروشلری احراق ایتمکه اکتفا ایلدیلر ؛ بونکه برابر خیلی تلفاته دوچار اولدقلری کبی بر

(۱) قرال بی اقبالک آمالی بو ایدی که وارنه دن کچوب استانبوله واروب تکورینک قیزین آلوب ادرنه یه وارنه . انک ایچون وارنه جانبدن عزیمت ایلدی . « تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۳۷۸
(۲) نیکبولی ، ویدینک ۲۲۰ کیلومتره مسافه سنده بولندیغندن مجار اردوسنک کونده ۱۲ کیلو متره مسافه قطع ایتش اولدیغی آکلاشیلیر .

چوقده اسیر ویردیله (۱) . متفقین اردوسی
 (نیکبولی) پیش‌کاهنده بولندینی ائنده ، اولاخ
 وویوده‌سی ولاد دراقولهده ۴۰۰۰ سواری ایله
 متفقین اردو-نه التحاق ایتدی . فقط متفقینک
 مأمول ایلدیکی درجهده جسم بر قوت تدارک
 ایتمه‌مش اولدقلرینی کورنجه، محارقرالی لادیسلاسی
 بوسفردن واز کچیرمه‌که غیرت ایلدی . حتی عثمانلی
 پادشاهنک صید و شکار ایچون معینه آلدینی قوتک
 متفقین اردوسندن چوق فضله اولدیفنی سویلدی ،
 ژان هونیاد بوسوزدن صولک درجه حدتلندی؛ حتی
 قلیجی چکیرک ولاد دراقوله‌نک اوزرینه یورودی (۲) .
 دراقوله فوق‌العاده اصرارده بولندی ایسه‌ده فکرینی
 بر درلو ترویج ایتدیره‌مدی . محارستان قرالی
 لادیسلاس ، برسنه اولکی . و فقیتمدن بسبتون

(۱) « نیکبولی بکی فیروز بک اوغلی محمد بک فرصت
 دمن کوزتلیوب یاننده بولنسان دلاورلر و روم ایلمه
 اشتهار بولمش طولجه لر و آقنچیلر ایله دشمن آردین
 باصوب نیجه آهن پوش دشمنی آلی باغلی درگاه سلطنت پناه
 صوبته کوندردی . » تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۳۷۸

(۲) قو پایوزه ر ، ص ۸۷

جسارتہ گلش و فضلہ اولہرق پاپانک دہ نصالح
 ووصایاسنہ قابلمش اولدینندن در اقولہ نک اخطار اتنہ
 اصلا اہمیت ویرمدی . بوائنادہ ، قاس-تریو طا
 طرفندن کوندیلہ جک قوای امدادیہ نک، صربستاندن
 مرورینہ صرب قرالی ژورژ برانقووویچک مساعده
 ایتیمہ چکی حقندہ کی حوادث شایع اولدی . کذا
 بیژانس ایمپراطوری ژان پالہ ٹولوغدندہ ہیچ برخبر
 ورود ایتمدی . ولاد در اقولہ اینسہ متفقین اردوسنک
 ہودرجہ معاونشدن محروم قالدینغنی کورونجہ معیتی
 عسکرینی اوغلنک قوماندہ سنہ تردیع ایدہ رک
 کندیسسی مملکتہ متوجہاً حرکت ایتدی .

لادیسلاس، اولاحردن کلن قوای امدادیہ بی
 آلدقن سوکرہ ژان ہونیادی اولاح و مجارلردن
 مرکب برقوتلہ اردو پیشدارینہ تعیین ایتدی .
 کندیسسی دہ قطعات ساثرہ و آغزلقلرلہ برابر قسم
 کلی بی تشکیل ایلدی . متفقین اردوسی شو صورتلہ
 اقسام ایتمش اولدینغنی خالدہ (رازغراد) دن مرور
 ایدہ رک (یکی بازار) اوکنہ واصل اولدی . (یکی بازار)
 مستحکم برشہر اولدینندن متفقین اردوسی بورادہ

بر قاج کون قدر قلمغه مجبور اولدی . شهر خلی مدت محاصره و فوق‌العاده مشکلات چکیده‌رک ضبط ایدیلر ایدلر، حیواناته وارنجیه قدر بتون اهایدی قیجده کچرلدی (۱) . تشرین ارک یکریمی دردنجی کونی قرال لادیسلاس جوار اهالیسنه بر بیاننامه کوندردی ؛ بو بیاننامه ده شمعی ، پتریچ ، قاوارنا و وارنه شهر لری ایله تراکیاده عثمانیلر طرفندن ضبط اولنان شهر لرک تسلیم اولمیرینی و درونلرنده بولنان عساکرک تسلیم اولدقلری تقدیرده صالیویریه جکلرینی ، عکسی تقدیرده کافه سنک قلیجندن کچیریه جکلرینی اخبار ایتدی . بو بیاننامه بی تبلیغ ایچونده مقدما عثمانیلردن اسیر ایدیلن افراددن بر قاج کشی کوندردی . فقط عثمانیلر حدوده جوار بولنان شهر لرک کافه سنی تحکیم ایلمش و قلاع واست حکاماتی مداومه یه قطعاً عزم ایشمش اولدقلرندن لادیسلاسک بو بیاننامه سنه جواب رد اعطا ایدیلر .

(۱) « بکی بازار ، بر قاج کون محاصره ایدلدکن هوکره بتون اهایدی قلیجندن کچرلدی ؛ حتی بوندن حیوانات بیله استئنا ایدلدی . » قوپلویزه ، محارله عثمانیلر بنده محاربات ، ص ۸۸

لادیسلاس، عثمانیلردن جواب رد آیر آلماز سریع
 بر صورتہ حرکت ایدہ رک (شمعی) اوکنہ کلدی،
 (شمعی) شهری جسیم برقیالق اوزرینہ مبنی اولمقلہ
 برابر درونندہ کلایتلی عسا کر محافظہ دہ . وجود
 ایدی . عثمانیلرہ شهری کمان متانتلہ مدافعہ ایتدیلر
 ایتنہ دہ . . . کشی تلفات ویرہ رک (۱) تسلیمہ
 مجبور اولدیلر . بو اثنادہ شہر داخلندہ کی قلعہ یہ ۵۰
 کشی قدر اتجا ایتشدی . فقط بر جلر اوزرنده
 کدیك آخیلوبدہ مهاجمین شہرہ داخل اولور اولماز
 بونلردہ بر جلردن کندیلرینی آتوب فدا ایلدیلر .
 متفقین اردوسی بش کون قدر (شمعی) دہ قالدی .
 بو ضرہ دہ مجار قرالی لادیسلاس (طرنووه) یہ
 طوغری . . . کشیدن مرکب بر قوت کوندردی ؛
 بو قوت ، عثمانلی اردوسنک پیشدارینہ تصادف ایدر
 ایتمز . . . کشی تلفات ویرہ رک رجعت ایتمکہ
 مجبور اولدی .

متفقین اردوسی صوستر بر اراضیدہ کمال زحمتہ
 یوروش اجرا ایتدکن صو کرہ (پراوادی) شہرینہ

(۱) هامہرہ، تاریخ دولت عثمانیہ، جلد ۱، ص ۲۰۳

کلدی (۱). اردو، تشرین ناینک دردنجی و بشنجی
 کونلری (پراوادی) ده قالدی، شهری ضبط ایتمک
 ایچون ایجاب ایدن ترتیبائی اتخاذا ایلدی ایسه ده
 فوق العاده مشکلاته دوچار اولدی. شهری ضبطه
 موفق اولدینی زمان البسه و سائره کبی برخیلی غنائم
 آله ایتدی. شهر کاملاً احراق ایلدی. عثمانلیلر
 شهری قورتارمغه صوک درجه غیرت ایتدیلر ایسه ده
 دشمنک مدھش بر اوق انداختنه دوچار اولدیلر.
 فقط متفقین ده شهری پک چوق تلفات مقابلنده
 ضبطه موفق اوله بیلدی. متفقین اردوسی (پراوادی)
 اوکلیبنه کلدیکی ائنده ایدی، که سلطان مراد ثانی
 حضرتلری اداره حکومتی ید جلادتنه آلمش،
 متفقین دونماسنک کوزی اوکنده چناق قلعه بوغازینی
 سرورایدنک جسیم براردو ایله (وارنه) یه متوجهاً
 حرکت ایلمشدی (۲).

مجار اردوسی برکون دها یورویش اجرا

(۱) پراوادی شهری عین اسمده برنهرکنارنده دره
 شهره حاکم بولنان بر تپه اوزرنده طاش حصار خرابه‌سی
 واردر.

(۲) تاج التواریخ، جلد ۱، ص ۳۷۹

ایتدکن صوکرہ (پتریج) ہ واصل اولدی . شہر ،
 یوکسک برتپہ اوزرینہ مبنی اولوب جنوب قسمی
 اوچ مترہ عرضندہ حفر اولمش جسمیم برخندقلہ
 محافظہ اولمقده ایدی . اولاحر اولاشہرک سورلرینہ
 مردیونلرہ چیمق ایستدیلر ایسہدہ اوتوز کشیدن
 زیادہ تلفاتہ دوچار اولدیلر . کذا مجارلرہ بوصورتلہ
 حرکت ایتمک ایستدیلر ؛ فقط قلعه بدنلرندن دوشن
 طاش پارچہ لرندن یکرمنی بشن کشیدن زیادہ تلفات
 ویردیلر . شہر صوک درجہ بر متانتلہ مدافعہ
 اولندیغندن ، شہری هجوم جبری ایلہ ضبطہ موفق اولور
 اولماز بتون محافظیننی قلیجدن کچیردیلر (۴) .

متفقین اردوسی (پتریج) ی ضبط ایتدکن
 صوکرہ آقشامہ طوغری (میخالیج) ہ واصل
 اولدی . تشرین ناینک طقوزنجی کونی شہرہ هجوم
 ایتمک آرزو ایدلدی ایسہدہ شہر کاملاً تخلیہ ایدلمش
 بولندی . فقط متفقین بونکلہدہ حرصلرینی ازالہ
 ایدہ مدکلرندن ، عثمانیلرک خطوط اتصالات اوزرندہ

قولالمق اوزره قامچی نهرنده بولندیردقلری ۲۸
سفينه‌ی تخریب ایتدیله (۱) .

لادینلاس اردوسی تشرین ناینک طقوزنجی
کونی (وارنه) شهرینه واصل اولدی . قرال ،
(وارنه) ارکنه کلیر کلز (وارنه) نک جنوبنده کائن
(غلاطه) حصاريله (ماقروبولیس) و (قاوارنه)
شهرینک آناختارلرینی آلمغه موفق اولدی . متفقین
اردوسی بو موفقیاتنی احراز ایتدکن صوکره
(وارنه) نک شمال جهته‌ده اردوکاه تأسیس ایتدی .
فقط تشرین ناینک طقوزنجی کونی اقشامی عثمانلی
اردوکاهنده یاقیلان آتشلرک طونوق ضیالری اوزاقدن
خفیف خفیف نمایان اولمغه باشلادی . عثمانلی اردوسی ،
مجارلردن ۵۰۰۰ خطوه مسافه‌ده بولنیوردی (۲) .
لادینلاس ، عثمانلی اردوسنک تقریبی خبر آلیر
آلماز تداییر لازمه انخاذا ایتمکله برابر ایلری
قره غوللرینی ده تقویه ایتدیردی . حتی بر تدبیر
احتیاطپروورانه اولمق اوزره بارکیلرک اکریده

(۱) هامره ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص ۲۰۳

(۲) قوبلویزه ، ص ۹۱ - هامره ، جلد ۱ ، ص ۲۰۳

آئندی ؛ بوندن بشمعدہ افرادہ دائمًا محاربه بہ حاضر بر حالہ بواندیرلدی . بعدہ ایرتسی صباح اجرا اولنہ حق حرکات تعیویہ بی مذاکرہ ایتمک اوزرہ بر مجلس حرب عقد اولندی .

دشمن اردوسنک بوحرکاتی عثمانیلر طرفندن کاملاً خبر آئندی . حتی قرمان اوغلتک بحار قرانہ کوندردیکی مکتوب مندرجاتی دہ معلوم بولندیغندن جالس اورنک سلطنت اولان سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینک حضورندہ درحال بر مجلس حرب عقد ایدلدی . بو مجلسدہ خصمک افکار ومقرراتی نظر دقتہ آنہرق سلطان مراد ثانی حضرتلرینہ بز دعوتنامہ کوندرلنکہ قرار ویرلدی . فقط ، متفقین اردوسنک تعرضی و بناءً علیہ تخت عالیخت عثمانی بی تشریف بیورملری استرحامنی مین ارسال اولنان دعوتنامہ بہ حضرت پادشاہ طرفندن ورود ایدن جوابنامہ دہ : « بزم اوغلمز محمدخانہ مقام خلافت وسریر سلطنتی تفویضدن مقصد من بوندن بویلہ استراحت ایلمکدن عبارتدی . پادشاہلق کندیسنہ لازم ایسہ دین ودولتی صیانت ایتسین ا»

بیورلدی . بونک اوزرینه سلطان محمد خان ثانی
 حضرتلری طرفندن تکرار بر دعوتنامه ارسال
 ایدیلهرک : « سلطنت جهانداری کندیلرینه عائد
 ایسه، دفع اعدایه مباشرتلی فرض عیندر . یوق، اکر
 بوجانبه عائد ایسه اولوالامرہ اطاعت لزومی ضمیر
 منیرلرینک معلومیسدر . » طرزنده اداره کلام
 ایدلدی . حضرت پادشاه بو دعوتنامه اوزرینه
 درحال حرکت ایتدی (۱) . آناطولیدن آلنه جق
 قوتلری آز بر زمان ایچنده جمعه موفق اوله رق
 ۴۰،۰۰۰ کشیلک بر اردو ایله (ادرنه) یه متوجهاً
 حرکت ایلدی . فقط او ائنانده دشمن دونماسنک چناق
 قلعه بوغازینی سد ایتمش بولندیغنی خبر آلدیغندن (۲)
 روم ایلنه کچمک ایچون استانبول بوغازی طریقینی
 اختیار ایتدی . حرکات عسکریه بی دشمندن صوک
 درجه کیزلی طوته رق آز بر زمان ایچنده آناطولی

(۱) تاج التواریخ، جلد ۱، ص ۳۷۹ - صولافزاده،

ص ۱۷۵

(۲) « لکن آلتمش پاره فرنک قادرغیسی پروبال
 آچوب مرغ دریا کبی اوچوب کایبولی یوانی باغلامنه
 کلدوکن . . . » تاج التواریخ، جلد ۱، ص ۲۷۹

حصارینک بولندی موقه کلدی . خلیل پاشا
 بر قاج کون اول روم ایلی ساحنه کتیردیکی طوپلری
 ساحله تعیه ایتمش بولندیغندن اردونک مرورینی
 صولک درجه تسهیل ایتدی (۱). اردوی هایون وندیک
 (و یا جنویز) کیلریله قارشی ساحله کچدی . هر نفر
 باشنه اجرت مرور اولق اوزره کیجیلره بر دوقة
 اعطا اولندی . حضرت پادشاهک روم ایلی
 سواحلنده آنسزین ظهوری اطرافه خوف ودهشت
 القا ایتدی . اردوی هایون کمال مهابت و عظمتله
 سنجاقلرینی آچهرق استانبول سورلری اوکندن
 کچدیکی و روملر ایسه بحارلرله متفق
 اولدقلری حالده بو مرور مظفرانهیه قارشی هیچ
 بر حرکت اجراسنه تصدی ایده مدیله .

حضرت پادشاه روم ایلنه کچرکچمز خلیل پاشا
 طرفندن استقبال اولندی . بحارلرک حرکات

() « وزیر اعظم خلیل پاشا دخی روم ایلی حصارینک
 موقعنه کلوب ساحله طوپلر و ضیلله امر مروری تأمین
 ایلدیکنندن سالیماً ادرنهیه مواصات و جنود اسلامیه بی
 بالاستصحاب جانب دشمنه سوق سمند جلادت بیوردیلره »
 نتایج الوتوات ، جلد ۱ ، ص ۴۵

جریه‌سی ایله تجهیزات و قوتنه دائر معلومات لازمه استحصال ایدلدی ؛ تشرین اول او-اطنده معیتی افرادیه برابر (ادرنه) به مواصلت ایتدی . ساچان محمدخان ثانی حضرتلری پدر عالیبتارینی - استقبال ایدهرک دست عالیسنی پوس ایتدی . شهریار ظفر شماره ، شمزاده تاجداری ایله دور و دراز ، مذاکرانده بولندی . حضرت پادشاهک (ادرنه) ده اقامتی اثناسنده ، دشمندن آلمان اسپرلردن متفقین اردوسنک حرکاتنه دأرده معلومات مفصله استحصال اولندی . بونلرک بیاناتندن دشمن اردوسنک (نیکبولی) پیشکاهنه کلدیکی آکلاشلدی . حضرت پادشاه ، دشمن اردوسی حقنده ایجاب ایدن معلوماتی آلدقین صکره سلطان محمد خان ثانی حضرتلرینی (ادرنه) ده براقه‌رق کندیلری بوندن اقدم جنتمکان بیلدیرم بایزید خان اول طرفسندن نیکبولی سفرنده تعقیب ایدیلن خط الحركاتی بالتمعیب (طرنووه) به متوجهاً حرکت ایتدی . متفقین اردوسی حرکات سوق الحیشیه‌یی ده اول اجرا ایتمش بولندیغندن حضرت پادشاه پوناخری تضمین

ایچون حرکات عسکریہ دہ التزام سرعت ایدہ رک
 آز بر زمانده (نیکبولی) اوکنه واصل اولدی .
 حضرت پادشاهک بو حرکتی جداً شایان حیرت
 ایدی : بو ائنده مجار قرالی لادیسلاس طونه نهری
 بو نیجه ایلریلیه جکنه (طرنووه) یه کیدن بولی تعقیب
 ایتمش اولسه ایدی ، حضرت پادشاه مجار اردوسنک
 احوالی آکلار آکلماز بو اردویی سریع بر
 یورویشله تعقیب ایدہ بیلیردی . فقط شهریار نامه داره
 اردو موجودینی تزید ایچون درحال (نیکبولی) یه
 کلدی ؛ نیکبولی عساکر محافظه سنی اردویه الحاق
 ایلدکن صکره شرقه طوغری حرکت ایتدی .
 اجرا ایلدیکی اسفار و محاربات متعددده دارالحکرات
 اراضیسنه و قوف تام حاصل ایتمش اولدیغندن
 حرکات عسکریه بی بر دقت فوق العاده ایله اجرا
 ایتدی . حتی اردونک موجودیتندن دشمنی اصلا
 خبردار ایتدی . بعده دشمن اردوسنک بولندیغی
 موقعی کمال صحتله خبر آلهرق مخاصمین اردوسنی تعقیب
 ایتکه باشلادی .

تشرین ناینک دردنجی کونی عثمانلی پیشداری،

صباحلین مجار اردوسی پیشدارینک ترک ایتدیکی نقطه‌یه واصل اولدی . فقط حضرت پادشاهک مقصدی دشمنی آرزو ایتدیکی بر زمانده محاربه اجراسنه مجبور ایتمک اولدیغندن اردوسی غایت موافق بر نقطه‌یه کتیردی . مجار اردوسی، عثمانلیلرک فائق قوتلری قارشیسنده پک فنا بر وضعیتده بولنیوردی . قرال لادیسلاس بر قاچ کون اول ، اردوسنک بر قسمی ایله عثمانلی اردوسنک یوروشنه مانع اولمق و دیگر قسمی ایله (استانبول) کله‌رک قوای معاونه آلمق امیدنده بولنش ایدی ایسده ، شمدی بو امیدده محو اولمشدی . چونکه مجار اردوسی حدود مواقع مستحکمه‌سی قارشیسنده اوافق تفک محاربه‌لرله اویالانمش و بو سبیدن تلفات کلیه‌یه دوچار اولمش بولندیغندن عثمانلیلرک فائق قوتلری قارشیسنده بو حرکتک اجراسی غیرقابل ایدی . بوندن بشقه اردونک بلغارستان داخاندن رجعت حرکتی اختیار ایتمیده قابل دکلدی ؛ چونکه عثمانلی اردوسی، بو طریق کاملاً سد ایتمشدی . مجار اردوسی ررمانیادن کچوب (زپین

بودغ) . ه كلك ايچون شماله طوغرى رجعت ايتمش اولسه ايدى ، بو حرکت فوق العاده تهلكهلى اولور، حتى اردونك تماماً محويه نتيجه ايردى؛ چونكه او ائناده رومانياجه تارنده عثمانلي ليرك فائق بر قوتلرى بولنديغى كې كرىده طونه نهري كې جسم بر نهرك بولمى و بوندن بشقه كوپرى آلات و مالزمه . سنك مفقوديتى ، اردونك كلياً نهزم اولمسنه بادي اولوردى . كذا دونماتك حرکات بر يه يى حمايه ايچون ورود ايدوب ايتديكنه دائره هيج بر خبر آله مامش اولديغدن اردو ، دونماتك ورودينه انتظار ايتمش اولسه ، اساسنز بر اميده بنای حرکت ايتمش اولوردى . ذاتاً دونما وقتيله يتشهش اولسه بيله بونك قره يه درجه كفايه ده قوت اخراج ايد بيله جكي مشكوك ايدى . يوز يكرمى سفينه دن مركب اولان بودونما ، متفقين اردوسنى عثمانلي ليرك مهاجمتندن قورتارمق ايچون (استانبول) ه طوغرى قاجيرمقدن بشقه هيج بر فائده تأمين ايدمه زردى . فقط متفقين اردوسنده بوكې ملاحظات اصلا نظر اعتباره آلمپوردى؛ بتون قوماندانلر احراز مظفریت

ایدہ جکلرینہ سوک درجہ اطمینان حاصل ایدہ رک
 مجارہ اجرا سنہ فوق العادہ بر غیر تلہ حاضر لانیوردی .
 تشرین ناینک اونجی کونی عثمانلی اردوسی
 (وارنہ) شہری جوارندہ متفقین اردوسی قارشیدندہ
 ترتیبات لازمہ اتخاذ ایتدی (۱) . حضرت پادشاہ ،
 ایسہ (پراوادی) دن کیدن یولدن آریلوب (عجملر) ہ
 کیدن یولک شمالندہ کی تپہ دہ اخذ موقع ایتدی (۲) .
 لادیسلاس ، بولندیغی وضعیتک وخامتنی
 آکلار آکلماز بر مجلس حرب عقدینہ قرار
 ویردی . بوجاسدہ ژان ہونیاد ، تعرض اجرا سنہ

(۱) وارنہ شہری یزانلردن قائلہ جسیم سورلرلہ
 مستکجم بر شہردر . سورک جنوبندہ دوناکولک بر
 بچی کیلو مترہ طولندہ بولنان آباغی منصب اولور .
 دوناکوانک طولی ۲۰ کیلو مترہ در . کولک جنوب
 ساچلی غایت صرب اولوب ۳۵۰ مترہ ارتفاعندہ وصیق
 آفاجلی اورمالرلہ مستور طاغلرلہ محاطدر .

(۲) بورادہ ایکی تپہ موجود ایدی . بری مراد
 تپہ ، دیگر بری سنجاق تپہ ایدی . بولردن برینہ
 متفقینک نقض ایتدکاری معاہدہ نامہ بر مزراغہ تعلق
 اولنہ زق رکز ایدلمش ، دہا سوکرہ دہ لادیسلاسک سر
 مقطوعی رکز اولنشدی .

مقتدر بر اردویی مستحکم بر موقع داخلنه وضع
ایتمک غایت مضر اوله جغنی و دونما یتیشنجیه قدر
آجلقدن یتاب قاله جغنی بدیهی اولان بر اردونک
حرکاتی دونمانک ورودینه تعلیق ایتمک اصلا
مناسب اولامیه جغنی بیان ایتدی . بوندن
بشقه، تعرضک افراد اوزرنده ده بر تأثیر نافع
حصوله کتیره جگنی بیان ایده رک تعرضه کچلمسنی
توصیه ایتدی . بوفکر لادیسلاس طرفندن ده تنسیب
ایدیله رک اردونک تعرضه کچمسنه قرار ویرلدی .
ژان هونیاد ، عموم اردونک باش قوماندانی
اولدیغندن اردویه مناسب بر محاربه نظامی آلدیردی .
عثمانیلرک حائز اولدقلری تفوقه واقف بولندیغندن
او آنه قدر مجارلر طرفندن استعمال اولنان قدمه لی
نظامدن صرف نظر ایده رک اردویی بر خط اوزره
ترتیب ایتدی . بوخط ، مختلف قطعه لردن مرکب
بولنیوردی .

ژان هونیاد ، وارنه سورلردن بیک خطوه
مسافه ده بر موضع انتخاب ایتشدی . بو موضع ، وادینک
نهایتنده کابن و دونا کولی ساحلندن صاعده کی طاغک

آنکنه قدر ۴۰۰۰ خطوه امتداده مالک ایدی ،
 بوطول ، بدایت مخاصماتدن بری وقوعه کلان اوفاق
 تفك محاربه لرله قوتی ضایع ایدن بر اردو ایچون
 بك چوقدی . خصوصیه صاغ جناح ایلریسنده
 بریماج بولنسی ژان هونیادك نظر دقتی جلب ایتمشدی .
 فقط معینده کی قوت درجه کفایه ده بولنمیدیندن
 محاربه خطنی یماجك اوزرینه قدر بردرلو تمدید
 ایده مه مشدی . بوندن بشقه ، صرت سراپا چالیر
 و آغاجلقلرله مستور اولدیندن سوارینك حرکاتنه ده
 مساعد دکدی . فقط بو صرتك محاربه خطی
 ایلریسنده بولنشی ، عثمانلیلر ایچون غایت فائده لی ایدی ؛
 چونکه بو حال ، عثمانلی قطعاتنك بو جناحه طوغری
 مستوراً ایلریلمسنی تسهیل ایتدیکی کبی خفیف
 عثمانلی سواریلرینك ده حرکاتنه مساعد ایدی .

ژان هونیاد ، بو محاذیری کاملاً نظر دقته آله رق
 غروس وارداین بستقوسی معینده کی صاغ جناحی
 براز کری به آدی . بو قطعه نی شهر دن ۲۰۰۰ متره
 مسافه به کتیردی . کندیسیده ۱۰۰۰ متره مسافه ده
 اخذ موقع ایده رک بو صورتله عثمانلیلر طرفندن صاغ

جناحه قارشی اجرا اوانه جق چویرمه حرکتلرینه مانع اولمق ایستدی. بعده اردو قسم کلیسنک بولندی محلهه مستحکم براردوگاه تأسیس ایتدی. سوارینک آغرائی ایله خفیف طویلری بواردوگاهه یرلشدیردی. اردونک کوله استناد ایدن صول جناحده بش ووظف آلائی بولنیوردی. بونلر ژان هونیاد معیتده کی آلائی ایله زین بورغ، زه قلهر و بچار آایلردن عبارت ایدی. مرکزده، ایکی بیوک قطعه دن متشکل اولمق اوزره قرال لادیسلاس معیتده کی آایلر بولنیوردی. بونلردن برینک قوماندانی استقان باطوری، دیکرینک کی لادیسلاس بانفی ایدی. صاغ جناحده ده درت بش آلائی بولنیوردی: آنلرده بوسنه و اکری بسقبوسلری معیتده کی آایلرله خراوتستان بکی فرانچ طالوچینک وقاردینال معیتده کی آایلردن مرکبدی. اردوده پولونیالی و سائرده موجود ایدی. اولاحلر احتیاط عمومی اوزره کریده آلیقونلمش ایدی. هر آلائی قوتنه کلنجه: مجموعی بر آلائی تشکیل ایدن اولاحلرله بچار قرالی لادیسلاس معیتده کی

الایلمسئنا اولدینی خالده هر الای ۱۰۰۰ کشیدن
 مرکبیدی. بو حسابه کوره متفقین اردوسنک تکمیل
 قوتی ۲۵,۰۰۰ کشیدن عبارتدی. افرادک تجهیزات
 واسلحه حربیه‌سی غایت مکملدی. اولاحلردن
 ماعدا بتون افراد زرهللی اولوب ایکی یوزلی
 قلیج‌لره مسلح ایدی. اردوده کوچوک چاپلی بر
 قاچ طوپ واردی؛ فقط بونلر مستحکم اردوگاهی
 حمایه ایچون افراز اولنمشیدی.

متفقین اردوسی هر نه قدر بو ترتیبانی اتخاذا
 ایتمش ایدی ایسه‌ده، جوارده بولنان (وارنه)
 و (غلاطه) شهرلرینکده مناسب قوتلره اشغالی
 لازم کلیوردی. ژان هونیاده، صحرا محاربه‌سنی اجرا
 ایده‌جک اردونک قوتی تنقیص ایتمه‌مک ایچون
 بورالرک محافظه‌سنی روملره براقش، متفقین
 اردوسنک موفقیتسزلکی حالنده روملرک بتون
 قبولری سد ایده‌جکلرینی هیچ خاطرینه کتیرمه
 مشدی.

متفقین اردوسی بو ترتیبانی اتخاذا ایلدیکی
 صرده حضرت پادشاه ده اول ترتیبات لازمی

اتخاذ ایتمشیدی. هموم اردوه طرخان بك قومانده
 سنده بولنان زوم ایلی عسکری ایله قرهجه پاشا
 معینده بولنان آناتولی عسکرندن و حضرت
 پادشاه قومانده سنده کی سپاهی و یکیچریلر ایله عزبلر
 و آقینجیلردن مرکبیدی. اردونك قوتی ۱۰۰,۰۰۰
 کشتی به بالغ اولمقده ایدی .

حضرت پادشاه، محاربه اجراسنه وقت مساعد
 اولدیغندن، اردوی همایونی عثمانلی اصول حربنه
 نظراً ترتیب ایتدی . برنجی خطی کاملاً تیمارلی
 سواریسندن تشکیل ایلدی . محاربه روم اینلنده
 وقوعه کلدیکندن روم ایلی سواریسنی صاغ
 جناحه، آناتولی سواریسنی صول جناحه
 یرلشدیردی. بعده برنجی خطک کری به طوغری
 رجعت ایتمسنی احتمالی نظر دقته آلهرق رجعت
 حرکاتی حمایه و محاربه به کمال موفقیتله دوام ایتمک
 ایچون کریده متعدد قدمه لردن مرکب بر خط
 تشکیل ایلدی. بوندن بشقه، ۳۰۰۰ کشیدن ترکب
 ایدن سپاهیلرده برنجی خطک اجرا ایده جکی
 سواری هجومه اشتراك ایتمک تخصیص اولندی .

ایکنجی خط ، ۱۰۰۰ : ۱۲۰۰ کشیدن ترکیب ایدن
 یکیچریلردن تشکیل ایدلدی . بونلر منتظم برقلعه
 نظامی الهرق (مراد تپه) ایله (سنجاق تپه) اوزرنده
 اخذ موقع ایتدیلر . نیکبولی میدان محاربه سنده
 اولدینی کبی بودفمهده جبهه لرینی شمرانپوللر و سپرلرله
 تحکیم ایلدیلر .

عثمانلیرک بومحاربه ترتیبائی احوال اراضی به
 ودشمنک قوای موجوده سنه نظر آ پک موافندی .
 برنجی خطده بولنان سواریلر دشمنک تعرضی
 اوزرینه کری چکلمکه مجبور اولسه لر بیله ، کریده
 حضرت پادشاه معیتنده یناشیق نظامده اخذ موقع
 ایدن پیاده لر موجود ایدی ؛ بونلر دشمنک تعرضه
 شدتله مقابله ایده بیلیرلردی . بوندن بشقه کریده
 براوچنجی خط دها بولنیوردی ؛ بوخط ، اردونک
 حرکاتی سکتته دار ایتمه مک ایچون مقداری صوک
 درجه تنقیص اولنان آغر لقلرایله اردوکاهدن عبارت
 ایدی . اردونک صول جناحنی حمایه ایتک و دشمنک
 اک ضعیف بولنان صاغ جناحنی ایلری طوغری
 بر حرکت اجرا ایده رک تهدید ایلیمک ایچون آقینجیلر

ایلہ عزبلر جناح لره تقسیم ایدلمشردی (۱) .
ایکی اردو قوملق وقوراق بر اراضیده اخذ
موقع ایدرهك بوصورتله محاربه نظامی آلمشردی .
طرفین اردولرینی یکدیگرندن تفریق ایدن بر
چقورلق موجود ایدی ایسه ده ، سوارینك حرکاتی
بوندن اصلا متأثراولامازدی . کذا عثمانلی اردوسنك
صول جناحی ، ایلرینده یوکسك برتپه نك بولنسندن
طولایی دشمن نظرندن ده محفوظ بولنیوردی .
حضرت پادشاه محاربه ترتیباتی اکمال ایتدکدن
صوکره ، متفقین اردوسنك اک ضعیف نقطه سنی
تشکیل ایدن صاع جناح قارشی برقوت افراز
ایتدی . بوقوت ، دشمنك صاع جناحی ایلرینده کی
تپه کرینده حرکاتی مستوراً اجرا ایدرهك دشمنه
صوکره درجه تقرب ایلدی (۲) . قطعه نك وظیفه سی ،
دشمنك موضعی کشف ایتک و احوالی مناسب
کوردیکی تقدیرده محاربه یه کیریشمکدی . حال بوکه
بو تپه دن ، دشمنك نه قدر برقوته مالک بولندیغنی

(۱) ماهر ، جلد ۱ ، ص ۲۰۳

(۲) قوپلویزه ر ، ص ۱۰۱

ا کلامق غایت قولایدی . عزبلرله آقینجیلر
 ۱۰,۰۰۰ : ۱۵,۰۰۰ کشیک برقطعه تشکیل اتمش
 اولدقلری حالده تبه‌یه واصل اولدیلر ؛ بعده زمین
 عارضه لرندن وچالیلقلردن استفاده ایدهرک وادی‌یه
 طوغری ایندیلر . اوکله‌یه طوغری ده مجارلر ده
 زیاده تقرب ایدهرک مجارلرک صاغ جناحیله سورکل
 بر آوجی محاربه‌سنه باشلادیلر . مجارلر ، کندیلرینه
 طوغری آقینجیلر وعزبلردن مرکب بر قوتک
 ایلر یلدیکنی کورونجه یرلرندن هیچ قیملدامدیلر ؛
 آقینجیلری غیره‌ناسب بروضعیتده بولندیرمق ایچون
 آنلرک وادی‌یه قدر اینسنی بکلدیلر . آقینجیلر اینر
 اینزه ، اگری بسقپوسنک آلییله تقویه ایدیلن یانوش
 ایلری طوغری شدتلی بر تعرض اجرا ایتدی ،
 آقینجیلر ایله عزبلر دشمنک یناشیق نظامده اجرا
 ایلدیکی بو تعرضه مقاومت ایدهمیهرک کری‌یه
 چکلدیلر . فقط قره‌جه پاشا ، آقینجیلرک رجعتی
 کورر کورمز درحال زمین عارضه لرندن استفاده
 ایدوب دشمنه طوغری مستوراً ایلر یلدی . مناسب
 بر مسافه‌یه قدر تقرب ایدر ایتمز شدتلی بر تعرض

اجرا ویانوشی پریشان بر صورتہ رجعت ایلمکہ
مجبور ایتدی. یانوش بوسرہده کریسنده کی اگری
پسقبوسنک آلییله تقویہ ایدیلہرک تکرار بر تعرض
رجعی اجرا ایلدی . یانوشک یان طرفده بولسان
غروس وارداین پسقبوسی ایله قاردینال آیلری ،
تعرضه کچمک ایچون بو آنی غایت مساعد بولدیلر.
فقط عثمانلی آقینجیلرینه طوغری تبدیل استقامت
ایتدکاری ائنده قرهجه پاشا معیتنده کی سواریلر
بردن بره میدانہ چیقہرق بولنرک صول جناحنہ
تعرض ایتدیلر. یانوشک آلابی ایله اگری پسقبوسنک
آلابی بو تعرض آنی اوزرینه منہزماً رجعت ایلمکہ
باشلا دیلر. یانوش ایله قاردینال آلابی کوچ حال یوز
کشی قدر افراد قورتارہرق مستحکم اردوکاهہ جان
آدیلر. اردوکاهہ عودت لرنده قوای موجودہ لرینی
تعداد ایتدکاری زمان پک آز برقوت قورتارہ بیلمش
اولدق لرینی آکلادیلر. عثمانیلر، دشمنک هر رجعتی
متعاقب تعقیب حرکاتی اجرا ایتدکلرندن بودفہده
دشمنی شدتلی بر صورتہ تعقیب ایلدیلر؛ حتی دشمنک
التجا ایلدیکی مستحکم اردوکاهہ قدر کلدیلر.

متفقین قوتلرینک مزر اقلرله وجوده کتیردکاری
 سپرلی کوکسلیله یاره رق مستحکم اردوگاه دروننه
 داخل اولدیلر . وجودلرنده زره اولدینی حالدده
 دشمنله کوکس کوکسه چارپیشمنه باشلادیلر . عثمانلیلر
 بو محاربه خونریزانه نتیجه‌سندده دشمنی کاملاً پریشان
 ایلدکن صوکره اردوگاهده بوانسان آرابه لرك بر
 قسمی تخریب و برچوغنی ده ضبط ایتدیلر . صوکره ،
 اولاحلرك اوکندن فرار ایدن مجارلی دونا کولنه
 قدر تعقیب ایلدیلر . عثمانلی سواریسنک بوتعقیبندن
 اولاحلرده متأثر اولدیلر . اکری پسقپوسی ایله
 غروس وارداین پسقپوسی ، مستحکم اردوگاهدن
 فرار ایده رك (وارنه) یه طوغری رجعت ایتدیلر ؛
 فقط شهرک قپولرینی کاملاً مسدود کورونجه
 نه یاباچقلرینی شاشیردیلر . اکری پسقپوسی (غلاطه) یه
 قدر چکلمک ایستدی ایسه ده تکرار کری دونه رك
 محاربه نك قارغشه‌لنی آره‌سندده غائب اولدی . غروس
 وارداین پسقپوسی ده بارگیری ایله دونا کولنک
 بطاقلقاری ایچنده ترك حیات ایتدی .

محاربه نك بو درجه دهشت کسب ایتدیکنی

کورن ژان هونیاد ، بوسنه بسقپوسی ایله مجارقرالی لادیسلاس معیتند، کی قوتلری بریره طوبایله برق ایلری به طوغری آتیلدی. ژان هونیاد، عثمانلیلرک محاربه ترتیبانه واقف بولندیغندن اول امرده آقینجیلر اوزرینه تعرض ایتیوب اناطولی عسکرینه تعرض ایتدی. هونیادک بومدهش تعرضی، قرهجه پاشا معیتند، کی اناطولی عسکرینی رجعته مجبور ایتدی؛ حتی بو ائنده قرهجه پاشاده شهید اولدی (۱) .
ژان هونیاد ، اناطولی عسکرینی یکیچریلره ۴۰۰۰ خطوه مسافه قالنجه قدر تعقیب ایتدی . آنلری محاربه میدانندن چیقارمغه موفق اولدی؛ تام بو ائنده ده اولاحلر، عثمانلیلرک محاربه خطنده حصوله کان بوشلقدن داخل اوله رق یکیچریلره

(۱) «کروه دشمن بیهار اولفین مجاهدین جاننده انکسار شکلی آشکار اولوب حتی اناطولی بکلر بکی قرهجه پاشا اثنای محاربهده شربت شهادتی نوش وغم دنیایی فراموش ایلمشدر.» صولاقزاده ، ص ۱۷۵ - تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۱۸۰ - پراوادی به کیدن یول اوزرنده پاشا بابا ترهسی نامیله برتره واردرکه، قرهجه پاشانک ترهسی بوراسیدر .

قدر ایلر یلدیلر . حتی عثمانلی اردو کاهنه طوغری
 تعرض ایده رک یغما کر لکه باشلادیلر .
 ژان هونیاد بوموفیقی احراز ایدنبجه ، قرال
 لادیسلاسه تکراراسکی موقعنه کیتمسنی وکندیسنک
 موافقتی اولمادن موقعندن آیرلما سنی اخطار ایتدی .
 بوندن ده مقصدی ، صول جناحکنک محاربه یه کیرمش
 بولندیغنی کوردیکندن ، ایجاب حاله کوره استعمال
 ایتمک اوزره کریده بر احتیاط بولندیرمق و نتیجه
 قطعیه بی بونکله تأمین ایلمک ایدی . بوکاده ،
 مرکزده بولنمی حسیلله قرال معیتنده کی آلا ی
 اک مناسبدی (۱) .

فقط دشمن صول جناحکنک محاربه یه کیریشمی
 اوزرینه روم ایلی سوارسی در حال ایلری طوغری
 حرکت ایتمک باشلادی . دشمن ، روم ایلی سوارسی
 کندینه طوغری جلب ایتدکن صوکره شدتلی
 بر تعرض اجرا ایلدی . عثمانلی سوارسی بو تعرض
 اوزرینه کری چکلکه مجبور اوله رق اسکی موقعنه

(۱) قوپلویزه ر ، مجارلله عثمانلیلر پیننده محاربات ،

قدر رجعت ایلدی . بوراده تازہ قوتلرله تقویه ایدیلیر ایدلمز دشمنه شدتلی بر تعرض رجعی حرکتی اجرا ایلدی . دشمن، عثمانلی سوار ایسنگ بوتعرض مدھشی قارشیسندہ مقاومت ایدہ میهرک پریشان بر صورتده رجعت ایتدی . عثمانلی سوار ایسنگ تعقیب حرکاتی دشمنی تلفات کلیه به دوچار ایلدی .

ژان هونیاد ، صول جناحک پریشان بر حالده رجعت ایلدیکنی کورونجه ، لادیسلاس معیتندہ کی آیلردن بریلہ بوجناحک امدادینه قوشدی . هونیادک مداخله سی، نتیجه محاربه بی اپی مدت مشکوک براقدی . عثمانلیلر، ژان هونیادک تعرضی اوزرینه تکرار کری چکلمه که باشلادیلر . حتی صاغ جناح محاربه میدانندن کاملاً چکلمه که مجبور اولدی . فقط یکچریلر، جناحلری سواریلرله حمایه ایدلمش اولدینی حالده غایت متین بر صورتده مقاومت ایلدیلر (۱) . حضرت پادشاه ایسه صاغ جناحک

(۱) « شهریارالیمقدارک یاننده قبوقولندن واختیار بکردن غیرى برکیمسه قالدی . » صولاقزاده، ص ۱۷۵ - نتایج الوقوات ، جلد ۱ ، ص ۴۵ « قبوسی قولی ایله شاه قالدی . برازانجمه کویا ماه قالدی . » تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۳۸

رجعت ایلیکنی کورونجه صوک درجه متأثر اولمش و دست نیاز و تضرعی آسمانه طوغری رفع ایده رک برخضوع مجاهدانه ایله . نجاته باشلامشدی (۱) .

ژان هونیادک سول جناحده احراز ایلیکنی موفقیت، مجارقرالی لادیسلاسک فوق العاده حسدینی موجب اولدی . لادیسلاس بو فرصتدن استفاده ایده رک یکچیریلره تعرض ایتمک و بوصولته محاربه نیک نتیجه قطعی سنی کندی قازانق ایستدی . در حال ۵۰۰ قدر کزیده سواری بی معینه آله رقی یکچیریلره طوغری ایلر یلمکه باشلادی . حضرت پادشاه ،

(۱) « شهریار کردون وقار، اعتماد ایتدیکی نامدارلرک فرارین کور یجک کوه وار عرصه کاروزارده قرار ایدوب واهب الحاجات درکاهنه مناجات ایتمکه باشلادی . ایتدیکه: آنهی! خواجه کائنات و دیباجه دفتر موجودات حضرت رسالتک روح مطهر لرینک صفا سیچون و اول جناب جلالتک روح منور لرینک ضیا سیچون سپاه اسلامی پایمال اهل اضلال ایتمه . و قازیان فرخنده فرجامی دست نبرد اعدا ایله پریشان حان ایلمه . گروه دشمنی (و کان حقاً هلینا نصر المؤمنین) وعدینه قرین و مزید عنایتکله رفع لوای دین ایله . « صولاقزاده ، ص ۱۷۶

لادیسلاسک ایلیڈیکنی کورر کورمز خصمی
ایکی آتش آرسنه الملق ایچون ایجاب ایدن اوامزی
اعطا ایتدی . قطعات ، دشمنک تقریبی اوزرینه
ایکی قسمه آیرلدی . دشمن بو آره لقدن داخل
اولور اولماز حضرت پادشاه دشمنی هر طرفدن
احاطه ایلمکه موفق اولدی (۱) . یکیکچریلر
بوموفقیتدن برقات دها جسارته کله رک دشمنی شدتلی
برصورتده احاطه ایلدیلر . حتی اودرجه مدهش
برتعرض اجرا ایلدیلرکه ، دشمنی تلفات کلیه یه
دوچار وقرالی تلف ایتمکه موفق اولدیلر . قوجه
حضر نامنده بریکیکچری قهرمانی محاربه نک بو

(۱) « شاه پرتجمل اولدشمنک اوضاعنه تحمل
وامداد رب العباده توکل ایدوب هاله وار اطرافلرین احاطه
ایدن انصار نصرت شمارلینه بیوردیلرکه : بودشمن
مفرور باد غرورایله جمع سپاهندن دور اولوب بوجمله
اقدام و مسارعت اوزره کلمسی ، نکبتی آثارندندر . تدبیر
صائب و فکر مناسب اولدرکه خوک تیر خورده کبی آرا
کوزه کیرملی اولورسه ، شق اولوب یول ویره سزواورتایه
آلوب اهلاکنه مبادرت ایله مشوبات جهاده ایره سز .
تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۳۸۱ - نتایج الوقوات ،
جلد ۱ ، ص ۴۵

قارغشلهنی ائساننده قرالك باشنی كسه رك حضرت پادشاهه تقدیم ایتدی. حضرت پادشاه دشمنك قوهٔ مضویه سنی كسر ایتك ایچون قرالك سر مقطوعنی بر مزرعه طاقدیردی؛ نقض اولنان . ماهده نامه نك مركزوز بولس دینی تبه یه آنی ده ركز ایتدیردی . اردو افرادی قرالك سر مقطوعنی اوزاقدن كورر كورمز اردوده بر خوف عمومی حصوله كلدی . دشمنك مقاومت ایدن اقسامی ده مقهوراً رجعت ایلمكه باشلادی . ۵۰۰ كشیلك بر قطعه دن انجوق بك آز افراد قورتیله بیلدی .

ژان هونیاد، روم ایلی سوار یسنی تعقیدن عودت ایلدیکی ائنده قراكلق باصمش اولدیغندن قرالك حرکات تعرضیه سنه اشتراك ایده مه مشدی . بالآخره وفاتی خبرینی طوینجه، جسدینی اولسون قورتارمق ایسته مش و افرادی صوك درجه تشجیع ایلمش ایدی؛ فقط لادیسلاسك وفاتی ایشیدن اردو افرادی ژان هونیادك وصایاسنی اصلا نظر اعتباره آلمه رق مدهش بر ییلغینلقله فرار ایتمكه باشلامشردی (۱) .

(۱) « هرچنده یاتقو : » بز قرال ایچون كلدك .

ژان ہونیاد، معیتی افرادینک پریشان بر صورتہ
 قاجدقلربی کورونجہ کندیسی دہ فرار ایتمکن بشقہ
 چارہ بولامدی (۱) . عثمانلیلرک تعقیب حرکاتی
 اوکنده فرار ایدن اردو افرادینک بر قسمی (وارنہ) یہ
 طوغری قوشدیلر ایسہدہ شہرک قپولربی کاملاً
 مسدود بولدیلر . قسم اعظمی دہ طونہ نہری وادیسندن
 فرار ایتک ایچون شمالہ طوغری رجعت ایلدیلر .
 جزئی بر قسمی دہ اردو کریسنده کی مستحکم اردو گاہہ
 التجا ایتدیلر .

حضرت پادشاہ دشمن اردوسنک کاملاً رجعت
 ایلدیکنی کیجہنک حلولی مناسبیہ خبر الامامش

بزم جنکمز دین فیرتنہ درہ . دیو دشمن نابکارہ تقویت
 ویروب مقاتلہ یہ تحریک ایلدی . اگرچہ بر مقدار طیاندیلر ،
 حق وار قوتلرین بازویہ کتوروب اوج دفعہ عساکر
 اسلام اوزرینہ حملہ ایتدیلر . « صولاقزادہ ، ص ۱۷۷
 - تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۳۸۲ - « قرالک تلف
 اولسی پک چابق شیوع بولدیفندن بوخبر عظیم بر خوف
 عمومیہ بادی اولدی . « قویلو یزہر ، ص ۱۰۵
 (۱) « ژان ہونیاد ، قرالک تلف اولدینفی کورونجہ
 ظلمت یلدن استفادہ ایدہرک اولاحرلہ برار فرار
 ایتدی . « ہامہر ، جلد ۱ ، ص ۲۰۴

اولدیغندن کیجه یی محاربه میداننده کچیردی . فقط صباحلین کونش، عظمت وسلطنتیله آفاقه ضیا فشان اوله رق عثمانلی اردوکاهنی تنویر ایلمکه باشلادیغنی زمان ، میدان محاربه ده هیچ بر فرد بولمندیغنی، حتی دشمنک مستحکم اردوکاهنده عظیم بر قارغشلاق حکم فرما اولدیغنی مشاهده ایلدی؛ ودر حال مستحکم اردوکاهه تعرض ایده رک ژان باطوری ایله برابر بورایه النجا ایدن فرار یلری رجعت ایلمکه مجبور ایتدی (۸ رجب، ۸۴۸ صالی) .

متفقین اردوسی بو محاربه ده خیلی تلفانه دوچار اولمشدی . طونه نهرنده غرق اولانلر مستثنا اولمق اوزره مجموع تلفات ۱۰,۰۰۰ : ۱۲,۰۰۰ بالغ اولمقده ایدی (۱) . ۲۵,۰۰۰ کشیک بر قوتدن انجق نصفی کوچ حال ایله تخلیص کریبان ایده بیلمشدی . عثمانلیلرک تلفاتی ایسه ۳۰,۰۰۰ راده سنده ایدی .

حضرت پادشاه دشمنی قطعی بر صورتده رجعته مجبور ایتدکدن سوکره بکلر بکی داود پاشایه امر مخصوص اعطا ایده رک مومی الیهی روم ایلی سپاهی لریله

تعقیب حرکتی اجراسنه مأمور ایتدی. داود پاشا، معینده کی سواریلرله دشمنی طونه نهرینه قدر ایکی کون ایکی کیجه تعقیب ایلدی. بعده برچوق اسرا و غنائم آله ایده رک عودت ایتدی (۱) .

حضرت پادشاه، محاربه نك امتدادندن طولای یورغون دوشن افرادی دیگنلندیرمک ایچون اوچ کون قدر محاربه میداننده اقامت ایتدی؛ کمال شان وسطوتله احراز اولنان بومظفریتی فتحنامه لار سال ایده رک عموم ممالکه اعلان ایلدی (۲) . ایرتسی کون یاره لیلری طوبیلا تمق و شهدایی دفن ایتدیرمک

(۱) «کروه دشمن بو وجهله منهزم اولیجق فرمان سلطانی ایله بکیر بکی داود پاشا روم ایلی دلاورلری ایله تعقیب دشمنه شتاب ایدوب طونه یه وارنجه ایکی کون ایکی کیجه علی الاستمرار قتل کفاردن آل چکم دیله.» تاج التواریخ، جلد ۱، ص ۱۸۲

(۲) «جمله دن مصر سلطانه عزب بک ایله یکریمی بش جبهلی کوندروب عرب چندیلرینه جبا صاندیلر. مصر قومی اول قوی هیکل دشمنلرک یال وبالنی کوروب شجاعت عثمانی بی مشاهده ایدیچک (الله ینصر ابن عثمان) صدایی ورد زبانیلری اولدی.» صولاقزاده، ص ۱۷۸ - منشآت فریدون بک،

ایچون محاربه میداتی قفتیش بیوردی. تلف اولان دشمن عساکری آره‌سنده یاشلی بر آدم بولندیغنی کورونجه معیتنده بولان عزب بکه (۱) متفقین تلفاتی آره‌سنده یاشلی باشلی هیچ بر آدم بولندیغنی کمال استغراب ایله سؤوال ایتدی. عزب بک حضرت پادشاهه جواباً: « شوکت‌پناه! ذاتاً بونلرک ایچنده عقلی اوصلی بر آدم اولسه ایدی، عثمانلیله قارشی بویله برحرکته تشبث ایتمز لردی!» صورتنده اداره افکار ایتدی. عزب بکک بوجوابی شهریار ظفر شعاری فوق‌العاده ممنون ایتدی. حضرت پادشاه بوسفر مشهوری ده کمال مظفریت‌له نتیجه پذیر ایلدکن صوکره. مظفرأ (ادرنه) یه متوجهأ عودت بیوردی.

وارنه میدان محاربه‌سی، داستان مظفریات عثمانیه‌یی تزین ایدن اک مشهور محاربه لردنددره عثمانلی اردوسی بومحاربه‌یه تقدم ایدن حرکات عسکریه‌یی

(۱) عزب بکک بروسه‌ده (عزب جامعی) نامینه برجامع شرقی وارددر. صولاقزاده، ص ۱۷۷ - حربه بادی اولان سزارینی‌ده محاربه اثناسنده تلف اولمشدره.

اودرجه سریع بر صورتده اجرا ایلمشدرکه، دشمن حدود قلاعی برر بر ضبط ایده رک ایجه بر مسافه ایلمش اولدینی حالدہ حضرت پادشاه بر سرعت فوق العاده ایله اناطولیدن روم ایکنه کچمش، اکیال تجهیزات و تسریع حرکات خصوصندہ متفقین اردوسنه تفوق ایلمشدر .

عثمانلی اردوسنک بو محاربه مشهوره اناسنده احراز موفقیت ایتمسنه بادی اولان اسبابک الک مهمی، دشمنک حدود قلاعی ضبط ایتمکله وقت کچیره رک نتیجه قطعیه بی تأمین ایدن میدان محاربه سنی نقصان بر قوتله اجرا ایلمش اولمسیدر . واقعا متفقین اردوسی بوانساده اکتمساب ایلدیکی ایلك موفقیتلرله معاً فوق العاده بر فاقیت احراز ایلمش ایدی ایسه ده، اردوده آغر لقلرک غایت فضله بولنسی اردونک حرکاتی صوک درجه اشکال ایتمش، عثمانلیلر ایسه متفقینک بو حرکتدن استفاده ایده رک حرکات عسکر یه ده دوچار اولدقلری تأخیری تلافی و دشمنی آرزو ایتمدیکی بر زمانده محاربه اجرا سنه مجبور ایده رک قطعی بر مظفریت احراز ایلمشدر .

۴	بجار آلائی
۵	ژیلاژی آلائی
۶	لادیسلاس آلابری
۷	
۸	بوسنه بسقبوسی آلابی
۹	فروس وارداین بسقبوسی آلابی
۱۰	فراچ طولچی معینده کی خروآتله
۱۱	قاردینال آلابی
۱۲	اکری بسقبوسنک آلابی
۱۳	مستحکم اردوکاه
۱۴	اولاخر

5-2-10-1

کذا عثمانلیلرک ترتیبات تصویب‌لرنده کی انتظام
 ومکملیتکده احراز مظفریته دخل کایسی اولمشدره
 عثمانلیلر بومحاربه‌ده اراضیک حالندن تامامیله استفاده
 ایتمش اولدقلری کبی اوتهدن بری منافع ومکملیتی
 مجرب بولسان محاربه نظاملرینی ده تطبیق واستعمال
 ایلمکه موفق اولمشلردر. دشمن ایسه، عثمانلیلره
 صوکدرجه مساعد اولان احوال اراضیدن استفاده
 ایده‌مه‌مکله برابر قوای موجوده‌سیله غیرمتناسب
 برجبه اشغال ایتمش وبوسیدن طولای صفت
 تعیه‌سنک منافعدن استفاده ایده‌مه‌مشدر .

وارنه میدان محاربه‌سنده متفقین اردوسی فوق‌العاده
 برغیرت ابراز ایتمش وبالخاصه ژان هونیاد سوق
 واداره خصوصنده بیوک برمه‌هارت کوسترمش ایسه‌ده
 اردو، حرکات سوق‌الجیشیه اثناسنده اجرا ایلدیکی
 خطایی بردرلو تعمیر ایده‌مدیکندن احراز مظفریته
 موفق اولامامشدر. واقعا مجارلر، بومحاربه‌ده عدم
 موفقیتی اک‌زیاده ژان هونیاده عطف ایتمکه
 ولادیسلاسه معاونت ایتدیکندن طولای مومی‌ایهی
 اتهام ایلمکه ایسه‌لرده، محاربه‌یی بشقه نقطه‌نظر دن

حماکه ایدنلرده، ژان هونیادک اخطار آنه احواله
 سمع اعتبار ایتیمه ریک واهی بر امیده قایل دیغندن طولایی
 قرالی مسؤل عد ایلمکده درلر. مع مافیہ حرکات
 عسکریه نیک صورت جریانی هانکی طرفک حقلی
 اولدیغنی پک کوزل اثبات ایلمکده در .

متفقین اردوسی، بر قوماندانک اداره سنه تابع و عین
 صورته تعلیم و تربیه کورمش قطعاً متنشکل
 اولیوب ملل مختلفه دن عبارت و قطعات مختلفه
 بیننده ایسه ارتباط کلیاً مفقود بولندیغندن اردونک
 منتظماً سوق و تحریکی قابل اولاماشدر . بوندن
 بشقه اردو، عثمانلیلر طرفندن او درجه احاطه
 ایدلمش و بر قاج ساعت دوام ایدن مجادلات متبادیه دن
 او درجه یورغون برحاله گلش ایدی که، هر درلو
 امیدى منقطع اولمش بودرجه یورغون بر اردودن
 قطعی بر موفقیت استحصالی اصلاً امید ایدیه مزدی.
 فقط وارنه میدان محاربه سی، حصوله کتیردیکی
 پارلاق و قطعی نتیجه لردن طولایی متفقین اردوسی
 ایچون بر درس عسکری مقامنه قائم اولمشدر .
 اوزمانه قدر الیمعتبر صنف، سواری صنفی اولوب

پياده نك اهميتى لايقيه اكلاشيلامامش اولديفنسدن
 بو محاربه مشهورده عثمانلى پياده سنك ايفا ايلديكى
 وظائف مشكله صوك درجه تقدير ايدلمش وعثمانلى
 پياده سى آوروپا تشكيلات عسكريه سنجه نمونه اتخاذا
 ايدلمكه باشلامشدر .

فتح قسطنطينيه

(۸۵۷ هـ ، ۱۴۵۳ م)

عثمانليلك استانبوله قارشى وقوع بولان حركاتى - اعلان
حرب واسبابى - عثمانليلك تداركات، فريه و حركات سوق الجېشييه سى
- استانبول شهري - استانبول سورلرنيك اهميت عسكريه سى -
عثمانليلك محاصره حركاتى - طرفينك قواى تهرضيه و تدافعيه سى
- طرفينك ترتيباتى - محاربه بھريه - دونقاي هاجرنك قره دن
خلججه اينديرلمسى - خليجده واقعه كلان محاربات - شھرك
ھر ايكي طرفدن محاصره سى - مدافعيته تسليم تكليفي - هجوم
ھوى اتناسنده طرفينك ترتيباتى - هجوم ھوى - احراز مظفریت!

وضعيت جغرافيه و لطافت موقعيه سى ايله
جهانك اك مهم شهرلرندن معدود اولان استانبول
شھري، قرون اولادن برى برچوق اردولرك حركات
استيلاكارانه سنه هدف اولمشدى. پك چوق اردولر
بو شهر شهري قبضه استيلايه كچيره رك اعلان شان
مظفریت ايچون سورلرى اوكنه طيانشلر،

پك چوق دفعه لر شهر ك هر درلو مهاجمانه مقاومت ایدیه جك درجه ده الشا اولئان متین سورلری او كنده بر رجعت مأیوسانه ایله کری چكلمكه مجبور اولمشردی .

استانبولك تاریخچه محاصرانی تدقیق ایدیله جك اولورسه كورولوركه ، شهر مذکور بنا اولندینی تاریخدن عثمانیلر طرفندن فتح ایدیلنجیه قدر اون یدی دفعه یونانیلرله رومالیر و لاتینلر ؛ یدی دفعه عربلر (۱) وبش دفعه ده عثمانیلر طرفندن محاصره ایدلمش ، بو محاصره لرك یدیسنده محاصرینك ید ضبطه كچوب یكرمی ایکیسنده مهاجمینی فك محاصره یه مجبور ایلمش ، نهایت جتتمكان فاتح

(۱) هجرتك ۳۴ سنه سنده معاویه ، ۴۷ سنه سنده ینه معاویه ، ۵۲ سنه سنده سفیان بن هوض ، ۹۷ سنه سنده عمر بن عبدالعزیز حضرتلرینك قوماندانلرندن مسلمه ، ۱۲۳ سنه سنده خلیفه هاشمك قوماندانلرندن سیدبیطال ، ۱۶۴ سنه سنده هارون الرشید ، ۱۸۲ سنه سنده هارون الرشیدك سردارلرندن ابوملك طرفندن محاصره ایدلمشدره بو محاصره لرك كافه سنده اسلام اردولری فوق العاده بر شجاعت ابراز ایتشلر ، شهری اك زیاده تكتفور سر اینك بولندینی مجلده کی سورلرجه تندن تضییق ایلشردر .

سلطان محمد خان غازی حضرت تری طرفندن اجرا
اولسان یکر می طقوزنجی محاصره ده کال
موقیتله فتجی میسر اولمشدر .

استانبولک عثمانلیلر طرفندن وقوع بولان
محاصر اتنک برنجی و ایکنجیسی جنتمکان ییلدیرم
بایزیدخان حضرت تری زماننده، اوچنجیسی ییلدیرم
بایزیدخان حضرت تری شہزادہ لرنندن موسی چلبی
طرفندن، دردنجیسی فاتح سلطان محمدخان حضرت تری
پدر عالیتباری جنتمکان سلطان مراد خان ثانی
حضرت تری زماننده وقوعه کلشدر . بو محاصره لرنک
کافہسی ده، تأسیس بنیان سلطنتہ برعلویت جهانگیرانہ
مزج ایدن مؤسس بنیان سلطنت جنتمکان سلطان
عثمان خان غازی حضرت تری فیکر علوی
دورینانہ لرینی قوہ دن فعلہ کتیرمک مقصد حکیمانہ سیلہ
اجرا ایدلمشدر .

ہلال تابان عثمانی بر عظمت بی نہایہ ایلہ آفاقگیر
سلطنت اولمغہ باشلادینی اثنادہ بیزانس ایمر اطورلنی
اک بیوک ایمر اطورلقر دن معدود ایدی (۱) ؛

 (۱) بیزانس ایمر اطورلنی لاسہدہ مون وقورہنت

استانبول شهرى ايسه ثروت و معموريت جهتيه
 فوق العاده بر مرتبه كاله واصل اولمشدى. خصوصيله
 شهرك ضبطى احاديث شريفه نبويه ايله اك علوى
 بر مظفريت معنويه عدا و نمش و ولتفتح القسطنطينيه
 فلنم الامير اميرها فلنم الحيش ذلك الحيش، حديث
 شريفى، حائز اولدينى انوار بشارته انظار مؤمنينى
 خير مدار شوق و غيرت ايلمش بولنديغندن بر چوق
 قافله مجاهدين آيلرجه قطع مراحل ايدرك
 استانبول سورلرى اوكنه كلشلىر، مواعيد قدسيه
 جناب سيدالقلينه نائلت ايچون احراز رتبه شهادت
 ايله مشردى. بو بشارت علويه مظفرانه، دين ميين
 اسلامك حامى، يكانه جنكاورى اولان عثمانليلرده
 عظيم بر خواهش مجاهدانه توليد ايلمشدى؛
 شهرك موقعا حائز اولدينى اهميت ايسه حقيقه
 پايتخت سلطنت سنيه اولسنه مساعد كورولديكندن

شهرى ايله موره شبه جزيره سنك بر قسمنه، مدالى
 آله سيله طربزون اياالتك حاكم بولنيور، فقط بو
 حاكميت بر اداره واحده به مستند اوليوب يكديكرينه
 جزئى ارتباطده بولنان متفرق بر طاقم بكاكردن،
 اوافاق تفك حكومتلردن متشكل بولنيوردي.

جنتمکان عثمان خان غازی حضرتلری داستان عثمانی به
بر تحفه مظفریت اولان منظومه خسروانه لرنده :

استانبولی آج ده کلزار یاپ !

توصیه حماسکارانه سیله اخلاقه بر نقطه شان و ظفر
ارائه بیورمشلردی . ایشته بو توصیه دوربینانه
اخلاف ذیشانی طرفندن دستور حرکت اتخاذ
اولغش، استانبولک فتحی الکیوک برامل مظفریت
عد ایدلمشدی .

عثمانیلر استانبولک ضبطی فاتحه شان وشوکت
اتخاذ ایلدکلرندن شهرک ضبطی ایچون ایجاب ایدن
وسائطه توسل ایتمکدن اصلا خالی قالمیدیلر .
اول امرده استانبول جوارنده موجود قلاع و بقاعی
برر برر قبضه تسخیره کچیردکلری کبی هجرتک
۷۵۸ سنه سنده کمال شان ومهابتله روم ایلنه مرور
ایتیدیلر . عثمانیلرک بو حرکتی استانبولک ضبطی
ایچون ایلک خطوه مظفرانه ، تأمین بنیان سلطنت
ایچون بر حرکت دوراندیشانه ایدی .

سلطان اورخان وخداوندکار غازی دورلری،
استانبولک ضبطی تأمین ایچون ایجاب ایدن

مواقع مهمه نك ضبطی، آلت یكانه مظفریت اولان اردونك تشكيل و تنسیق ایله آرایشپذیر اولدی . اردو ، تأمین مقصده خادم بر صورتده تشكيل ایدیلهرك شان و شوکت عثمانی افق سطوت و مهابتده درخشان اولمغه باشلادی . بر مدت صکره ییلدیریم بایزید خان غازینك نجم دلارای مظفرتی آفاق وسیعہ جلادتق ظفر ضیالریله تنویر ایلدی . بواننده ایسه ییزانس ایمپراطورلنی طریق انحطاطه طوغری پویان اولمقده ایدی ؛ ییزانسلك بو حالی تأمین موفقیتی تسهیل ایده جك مؤثرات اساسیه دن معدود اولدیغندن شهر ایلك دفعه اولمق اوزره محاصره ایدلدی (۷۹۷) . ییلدیریم بایزید خان غازینك بو حرکت استیلاکارانه سی اقوام خرسیتیانیه نك غیرت دینه و منافع ماده سنه طوقوندی . جسیم بر اهل صلیب اردوسی استانبولی محاصره دن قورتارمق ایچون نیکبولی شهرینی محاصره و جنوبه طوغری حرکات تجاوزیه اجراسنه تشبث ایتدی (۱) . اهل صلیبک بو حرکتق حضرت بایزیدک مسموعی

(۱) نیکبولی میدان مجاربه سنه مراجعت ؟

اولور اولماز، متاعب محاصرہ ایلہ یورغون دوشن اردوسنی عزم عالیہمتانہ سنک تأثیر ساحرانہ سیلہ شوق وغیرتہ کتیرہ رڪ بر سرعت برقیہ ایلہ طونہ بویہ آنلادی . خصمك قوای کلیہ سنی پك شانلی بر مظفریتلہ رہین اضمحلال ایلدکدن صکرہ استانبولی ایکنجی دفعہ اولق اوزرہ محاصرہ و عثمانیلرک روم ایلنہ مرورینی تسہیل ایچون آناطولی حصارینی (۱) انشا ایتدی . فقط ییزانس ایمپراطوری امانوئل ، غلطہدہ اسلام محلہ لری احدائیلہ برابر جوامع شریفہ انشاسنی و جوامع شریفہدہ نام پادشاهی بہ خطبہ او قونمسنی قبول ایتمکلہ برابر حضرت پادشاهہ ہدایای فوق العادہ تقدیمی ایلہدہ بمصالحہ رجاسندہ بولندیقندن وزیر اعظم خلیل پاشانک شفاعتی اوزرینہ ایمپراطورک تکلیفی قبول اولنہرق محاصرہدن صرفنظر ایدلدی .

فقط تیمور وقعہ معلومہ سنی متعاقب روملر درحال نقض عہد ایتدیلر ؛ استانبولہدہ بولتان اہالی اسلامیہ بی کاملاً شہردن اخراج و جامع

(۱) کوزلجہ حصار .

شرفی ده اساسدن تخریب ایلدیلر. حتی استانبولده بولسان اهالی اسلامیه بی، شهردن چیقوب ادرنه و تکفور طاعی جهترینه کلیرکن غدارانه شهید ایتدیلر. بو معامله خائنانه عثمانلیرک قلبنده عظیم بر حس عداوت حصوله کتیردیکندن عثمانلیر بونک انتقامی آلفه کمال شدتله عزم ایلدیلر. بیلدیرم بایزیدک وفاتی متعاقب شهزاده لرندن موسی چلبی، دها صوکره جنتمکان سلطان مراد خان ثانی حضر تلی شهری محاصره ایلدیلر ایسه ده اثنای محاصره ده ظهوره کان بعض ایجابات حریبه دن طولایی فتح و ضبطه موفق اولامدیلر (۱).

بو محاصرات متوالیه دن صوکره بیزانس ایمپراطور لری عثمانلیرک سلاح مظفریتلرینه کزدنداده تسلیمیت اولاجقلرینی اکلادیلر؛ و عثمانلیره قارشی فوق العاده حب و موالات ابراز ایللمکه باشلادیلر. عثمانلی پادشاه لری ایسه بوتاریخدن اعتباراً استانبول سورلرینی ایستدکلری کبی محافظه ایتدیرمک و بیزانس تخت ایمپراطور یسنه آرزو ایتدکلرینی

(۱) هامره، تاریخ دوات عثمانیه، جلد: ۱، ص ۱۸۰.

ایقصاد ایلمک کبی آثار شوکت و حکمرانی ابراز
 ایلدیلر . فقط جنتمکان سلطان محمد خان ثانی
 حضرت تارینک تحت عالییخت عثمانی به جلوسی ،
 استانبولک قبضه مهابت عثمانی به انتقاله بر بشارت
 مظفرانه وجوده کتیردی . حضرت پادشاه ایسه
 اجداد معالی نژادینک آمال معرزه سنی قوه دن فعله
 کتیر مکده هاشمزه زاده لکی زماننده عزم قطعی حاصل ایتمش
 بولندیقندن ممالک عثمانیه داخلنده ادامه صلح
 و مسالته موفق اولور اولماز استانبولک فتحنی
 دوشونمکه باشلادی . بو ائنده روم ایمپراطورلری
 طرفندن بعض مطالبات فوق العاده بیان ایتک اوزره
 حضرت پادشاهه سفیر اعزام اولنسی ، استانبولک
 فتحنی تسریع ایچون اک مهم بر سبب مقامنه
 قائم اولدی (۱) . حضرت پادشاه ، سفیره بر جواب
 موافق اعطا ایتدی . حق : « بو مسئله او درجه
 شایان اهمیت بر شی دکل . آنی ادرنه ده ده رؤیت
 ایتک قابلدرو . دییه رک سفیره فکر مکتومنی قطعاً

(۱) فتح قسطنطینیه و تعریف بنای آیاصوفیه ،

ص ۷۰ — زولوان فاوهر ، ترکیه ، ص ۷۰ .

بللی ایتدی . بر مدت صکره ادرنه بی تشریف
 بیوردی ، ادرنه به موصلت ایدر ایتمز استانبولک
 فتحنی تسهیل ایده جک وسائطک احضاریه
 مشغول اولمغه باشلادی .

حضرت پادشاه بو مقصدک حصوله کلسنی
 تأمین ایچون بیزانس ایمپراطوری قسطنطین
 دراکوزهدن روم ایلی حصارینک (۱)
 انشاسی ایچون بریر طلب ایتدی (۸۵۶) ،
 قسطنطین اراضی مذکورہ نک جنویزلره عائد
 بولندیغنی سویلدی . حضرت پادشاه ، جنویزلره
 اویوشمق کندیسی ایچون دها قولای اوله جغنی
 بیان ایدرک وقتیلہ زویپتہر اوریللو معبدینک
 بولندیغنی محله روم ایلی حصارینی انشایه وعین زمانده
 آناتولی حصارینی تعمیره مباشرت ایلدی .
 حضرت پادشاهک بوندن مقصدی بوغازدن سفائن
 اجنیه نک مرورینی کاملاً سد ایتک و استانبولک
 محاصره سی اتناسنده بو جهندن قوای معاونه
 ورودینی منع ایلیمک ایدی . بو موقع قدیمآده

(۱) بوغازکسن حصاری .

اہمیت مخصوصہ بی حائز ایدی ؛ آندروقلہس وقتیلہ بورایہ جسم بر کوپری قورمش ، دارانک مظفر اردولری بورادن مرور ایلمشردی .

حضرت پادشاہ، حصارک انشاسندن اول مکمل بر پلان تنظیم ایتدی . حصار پلاننک نام جلیل جناب سیدالثقلینی تشکیل ایدن حروفات مبارکہ شکنده اولمسنی آرزو بیوردی ؛ هر (م) حرفنک بولندینی نقطہ یہ بر برج انشا اولمسنی مناسب کوردی . پلان تنظیم اولنور اولنماز موسمک حالی ، قیشک شداند طاقفرسانی اصلا نظر اعتبارہ آمیہرق عموم ممالک شاہانہ یہ فرمان ہایون تسطیر بیوردی . بوفرمان ہایونده حصارک انشاسی ایچون دیوارچی ، کیرچی ، مرانغوز ، ایرغادوسا عملہ لک کوندرلمسنی امر بیوردی . جزئی بر زمان ظرفنده ایکی بیک دیوارچی ، درت بیک مرانغوز و ساثرہ دن مرکب آلتی بیک عملہ تدارک اولندی . بونلر فوق العادہ بر غیرتله حصارک انشاسنہ مباشرت ایلدیلر

(۲۱ مارت ۱۴۵۳) (۱) .

(۱) فتح قسطنطنیہ وتاریف بناء آياصوفیہ، ص ۷۰

حضرت پادشاه حصارك بر ان اول اتمامه
 اهمیت ویریوردی؛ بر طرفدن عمله لری تشویق
 ایدیور، دیگر طرفدن كرك كندیلری و كرك
 صدراعظم خلیل پاشا و وزرادن زغنوس و صاریجه
 پاشار، طاش، طوغله و کیرچ طاشیه رق بو نقطه
 استناده ظفریتی بر آن اول اتمامه غیرت ایدیور لردی.
 حصارك انشاسی تموز او اخرنده یعنی درت آی
 صوکره ختام بولدی. بو ائناده اوربان نامنده
 مجاری بر مهندس، استانبولده معاشنك تزید
 ایدلمه مسندن مغبر اوله رق عثمانلیلره دخالت ایتدی.
 حضرت پادشاه، اوربانی قبول ایدره ك فوق العاده
 التفاته مستغرق ایلدی. استانبول محاصره سنده
 قوللانلق اوزره موعی الیه بر طوپ دوکسنی
 تکلیف ایتدی (۱). روم ایلی حصارینك انشاسی
 ائناسنده اعمال اولنان بو طوپ، خلیل پاشا بر جنه
 قوندی. حق او ائناده بوغازدن جبراً مرور ایتك
 ایستین و ندیکلی قبودان ریچینك سفینه سی بو طوپه

(۱) دو قنور ده ثیه، عثمانلیلرده طوپچیاق،

ایلك هدف انخاڏ اولنه رق غرق ایدلدی . ریجی
 اوتوز کشی ایله بر سنسده آتلا بهرق قورتولمق
 ایستدی ایسه ده قندیلی آقندیسیله روم ایلی ساحلنه
 کلهرك عثمانلیلر الینه اسیر دوشدی .

حصارك دیوارلری یکریمی بش خطوه نختنده
 اولدیفندن او زمانه قدر انشا اولنان قلاع جسیمه
 میانده متاتجه فوق العاده لردن معدود ایدی .
 خصوصیه قلعه نك دکره قریب اولان برجنه
 غایت جسیم طویلر تعیه ایدیلرک متاتی برقات دها
 تزید اولنمشدی . قلعه قوماندانلغنه ایسه فیروز آغا
 نامنده بر قهرمان آمین ایدلمش، معینه ۴۰۰ قدر
 یکیچری ویرلمشدی (۱) . بوغاز بو صورتله تحکیم
 ایدلکدن سوکره کیلردن حق مرور استیفاسنه
 مباشرت اولنمشدی (۸۵۶) .

روم ایلی حصارینک انشاسی ییزانس ایمپراطورینی
 خیلی اندیشهیه دوچار ایتمشدی . ایمپراطور ،
 حضرت پادشاهک بو تشبندن صوڪ درجه متأثر
 اولمش ، شهریار ذیشانی بو فکر استیلاکارانه سندن
 (۱) سعدالدین، تاج التواریخ، جلد ۱، ص ۴۱۸ .

واژ کچیرمک ایچون ایجاب ایدن تشبثانده قصور
ایتمه شدی. حتی انشا آتک تأخیرینی و سلطنت سنییه
ویرکو اعطاسنی بیله استرحام ایتمک ایچون حضور
پادشاهییه بر سفیر مخصوص اعزام ایتمش ایدی
ایسهده حضرت پادشاه، پدر عالیبتارینک وارنه
میدان محاربه سیله نهایتلن سفرا ایچون روم ایلنه مرور
ایده جکی ائناده چناق قلعه بوغازینک سد و عثمانلیرک
حرکات مظفرانه لرینه آچیقدن آچیغه ممانعت
اولندیقنی ایلری سوره رک:

— وارنه محاربه سنه کیدر کن کلیولیدن کچمسنی
منع ایتمدیکنز زمان، بابام بورایه بر قلعه یامنی عهد
ایتمشدی. ایشته بن شمدی آنک عهدینی یرینه
کتیریوروم. ایمپراطور یکنزه دیکنزکه، شمدیکی
پادشاه اسلافنه بکنزه مز؛ قدرتمک یتدیکی یرلره
آنلرک امللری بیله واره مازدی!

صورتنده بره هابت متجلدانه ایله ارانه سطوت
ایتمش، ایمپراطورک تکلیفنی قطعی بر صورتده
رد ایلمشدی.

فقط ایمپراطور بوندن اصلا جسارتتی غائب

ایتمیه رڪ حضرت پادشاهه برمدت سوكره برسفيردها اعزاز ایتدی؛ بوغاز ایچی کویلیرینك اکیئرینی عثمانیلرک خراب ایتدکرندن شکایت ایلدی . حضرت پادشاه روملرک بو شکایتنه هیچ اهمیت ویرمدی . ایمپراطور ، حصارک انشاسی ائناسنده اولدینی کبی بو دفعهده حضرت پادشاهه اطعمه نفیسه تقدیمندن خالی قالدی . فقط بومعامله صرف ظاهری اولدیغندن برطرفنده ایجاب ایدن ترتیبات تدافیهنك اتخاذیله مشغول اولدی . روم ایلی حصارینك انشاسی ختام بولدینی ائساده حضرت پادشاهك دامادی اسفندیار بك تکفور طاغی جوارینه برمقدار عسکر اخراج ایتدی . بو عسکرلر ، یانلرنده کی قیون سوریلرینی اوتلاتمقدلر ایکن روملر سوریلرک کندی باغچلرینه ایراث خسار ایتدیکندن شکایت ایدرک عثمانیلرله مجادلاته باشلادیلر . بو مجادله برقاچ عثمانلینك شهید ایدلمسیله نتیجه لندی . کیفیت کهیا بك واسطه سیله حضرت پادشاهه عرض ایدلدی . روملرک تعرضی فوق العاده اغبراری موجب اولدی . استانبولک فتحی ایسه

اساساً آرزو ايدلديکندن شهرک محاصره سی ایچون تدارکات لازمه اجراسنه مباشرت اولندی. ایمپراطوره عثمانلیلرک بو تشبثی خبر آلیر آلاز بیان معذرت ایچون بر سفیر اعزام ایتدی ایسه ده مقصدینه موفق اوله مدی. بونک اوزرینه شهرک قطعاً محاصره اولنه جفته قاعت ایدهرک استانبول قبولرینی سد ایتدیردی. حضرت پادشاه ایسه بوندن صوک صوک درجه مغبر اولدی؛ روملرک بو حرکت اوزرینه ایمپراطوره: «یا شهری تسلیم ایت و یا خود ایلک بهارده حربه حاضر اول!» یوللو بر تکلیفده بولندی. ایمپراطور ایسه بو تکلیفه قارشی حرباً مقابله یه حاضر اولدیغی بیان ایلدیکندن ییزانس ایمپراطورلغنه اعلان حرب اولندی (۱).

حضرت پادشاه آغستوسک یکر می سکزنجی کونی روم ایلی حصارندن چبقدی؛ استانبولک اطراف و جوارینی کشف ایچون قلعه خندقلری اوکنه کلدی. خندقلرک احوال و وضعینه کوره ایجاب ایدن ترتیباتی تصور بیوردقدن صوکره تدارکات

(۱) ژول وان فاور، ترکیه، ص ۷۱.

حربہ نك اجراسی ایچون ادرنہ بی تشریف بیوردی . اول امرده استانبولك خارجدن امداد آلمسنه مانع اولمق لازمدی ؛ بو مقصدی تأمین ایچون بکلربیکی قوجه طرخان بکی عمر و احمد نام اوغللریله مورہ شبہ جزیرہ سنہ کوندردی ؛ بونلر ، ایمپراطور قسطنطین دراکوزہ نك برادری دیمتریوسک مورہ دن قوای امدادیہ کوندرمسنه مانع اوله جقلردی .

طرخان بك مورہ شبہ جزیرہ سنہ کلدی . مورہ حکمدارینك استانبولہ معاونت ایتمسنه قطعی برصورتده مانع اولدی . بو صرہده ایسہ حضرت پادشاہ ادرنہده تدارکات حربیہ ایله مشغول اولیوردی . استانبول شہرینك سورلری فوق العادہ برمتاتی حائر اولدیفنندن حضرت پادشاہ اول امرده سورلرک تخریبی ایچون جسمیم برطویجی پارقی تشکیلی تصور بیوردی (۱) . مجاری مهندس

(۱) «سلطان محمد خان ثانی حضرتلری تاریخ حربده ایلك دفعه اوله رق جسمیم برطویجی پارقی وجوده کتیردی .» یزانسک صوک کونی، مورتمان، ص ۵۰ .

اوربان ایله صاریجه معمار مصالح‌الدینی حضورینه چاغردی. مکمل بر طویجی باریق تشکیلی ایچون ایجاب ایدن طویلرک دوکلسنی امر ایتدی. اوربان ایله معمار مصالح‌الدین، وزیر اعظم خلیل پاشانک نظارتی آلتنده باقر وتونجیدن طویلر اعمال ایتمهک باشلادیلر. حضرت پادشاه، روم ایلی حصارینک انشاسی ائناسنده اصاغه اولنان طویک ایکی مثلی جسامتده بر طوپ آرزو ایتمش بواندیغندن اول امرده بو طوپ اعمال ایدلدی. بو طوپ، ۱۲ قاریش (۶۲۰۸-۱۱۱۱ متره) چاپنده، ۸۰،۵۹۶ لیبره ثقلتده و ۳۲ قدم طولنده ایدی. انداخت ایتدیکی مرمینک ثقلی ۶۰۰ کیلوغرام، باروت حتی ایسه ۲۰۰ لیبره ایدی (۱). طویک بر محلدن دیکر محله نقلی ایچون آلتی یوز طویجی نفری ایله اللی چفت اوکوزه لزوم کورونوردی.

طویک اعمالی ختام بولدقندن سوکره حضرت پادشاه، تجربه ایدلسنی فرمان بیوردی. اول امرده طوی املایتمک ایچون فوق‌العاده مشکلات

(۱) دو قوتور ده تیه، عثمانیلرده طویجیلق، ص ۹۰

چکلدی . بعمه اهلینک دوچار هیجان اولسنه
 بادی اولماق ایچون ، طویک آتشنه جکی منادیلر
 واسطه سیله هر طرفه اعلان اولندی . طویه آتش
 ویریلیر ویرلمز مدهش بر صدمه اطرافنی لرزه ناک
 ایتدی . کشف بر دومان بتون حوالیه استیلا
 ایلدی . شهرده کی اولرک جامی کاملاً قیرلدی .
 طویک صدای مدهشی بر قاج فرسخ مسافه دن
 ایشیدلدی . مرمی بر میل مسافه یه سقوط و بر قولاج
 قدر طوپراغه نفوذ ایتدی . حضرت پادشاه
 بو نتیجه دن فوق العاده ممنون اولدی . استانبولک
 ضبطی ایچون یکانه مانع عد ایلدیکی سورلرک
 بو مدهش مر میلر قارشیسندنه خاک ایله یکسان
 اوله جغنی تصور ایدرک عظیم بر شوق جنکاورانه
 اظهار ایلدی . بو موقیت ، اجداد عظامنک سنه لر دن
 بری امل یکانه مظفریت عد ایلدکری بر فتح
 مینه مظهریتی قلب شاهانه لرینه احساس ایلمکه
 باشلادی . خصوصیه : « لتفتحن القسطنطینیة .. »
 حدیث شریف حضرت نبوینک معنای جلیل
 نصیرت انتماسی انظار شوکت و مهابتنده برقات دها

بیوپهرك قلب شاهانه لرنده عظیم بر آرزوی
مقاومتسوز حصوله کتیردی . بو امل معززه
نائلیت ارزوی شدید قوای فکریه سنی او درجه
اشغال ایلدی که ، کیجه لری رؤیاسنه کیرمکه ،
کوندزلی بو امل مهابت پروراننک تأثیر لطیفی
آلتنده مسحور قالمغه باشلادی . حتی بوصره لرده ،
بر کیجه صدراعظم خلیل پاشایی حضورینه
چاغرتمش و پاشایی یاتاق او طه سنه قدر کتیرتهرك :
«لالا! شو یاناغی کوریور میسک ؟ ایچنده بر درلو
اویویه میور ، عظیم بر اضطراب چکیورم . روملرک
پاره سیله اغفال اولنمقدن حذر ایت ! یقینده حرب
ایده جک ، عون الهی و امداد پیغمبری ایله روملردن
شو شهری ضبط ایتمکه . موفق اوله جغز . »
بیورمشلردی .

حضرت پادشاه بر طرفدن بو کبی حسیات
جنکاورانه تأثیریه کیجه لری اویقوسز قالیور ،
بر طرفدن ده تدارکات حربیه اجراسندن اصلا
خالی قالمیوردی . استانبولک فتحی ، آرتق آنک ایچون
بر نخبه امل اولمشدی . بتون اشتغالاتی ، بتون

تفکراتی شہرک فتحی تأمین ایدہ جک اسبابک
تخریسنہ معطوف بولنیوردی .

وقتا کہ اردونک تدارکاتی اکمال اولندی ؛
حضرت پادشاہ استانبولہ قوای امدادیہ کلمسی
محتمل اولان طرفلرہ قوای کافیہ سوق و حدودک
نقاط مناسبہ سنی صورت مکملہ دہ تحکیم ایلدی .
بعده استانبول جوارینک خریطہ سنی ، سورلرینک
تعرضہ الویریشلی بولنان نقطہ لرینک پلانٹی ترسیم
ایتدی . سورک ضعیف اولان طرفلریلہ قطعہ اتک
هانکی نقطہ لرہ نہ قدر بر قوتلہ افراز اولنہ جغنی ،
بطریہ لرلہ محاصرہ آلات و ادواتنک موقعی ،
لغم و ساثرہ حفر اولنہ جق محللرلہ هجوم عمومی
نقطہ سنی تعیین بیوردی . بعده استانبول حقندہ
معلومات اساسیہ و عسکریہ یہ مالک ذواتدن شہرک
احوال داخلہ و وسائط تدافعیہ سی حقندہ معلومات
قطعہ استحصال ایلدکن سوکرہ سوقیات لازمیہ
مباشرت ایلدی .

استانبولک برآ محاصرہ سیلہ برابر بحرآدہ
شدتلی بر آبلوقہ آلتہ آلمسی احوال و وضعبت

ایجابندن ایدی؛ بونک ایچون قبودان دریا بالطه اوغلی
 سلیمان بك (۱) قومانده سیله کلیبولی لیماندن بوغاز
 ایچنه بر دونما کوندرلدی. بئده ۲۰۰,۰۰۰ پیاده
 و سواری، ۱۴ بطریه و ۴ جسیم طوپ ایله ۱۰,۰۰۰
 مهمات آرابه سندن متشکل جسیم بر اردو ایله
 ادرنه دن حرکت اولندی (۱ شباط ۱۴۵۲).
 اردو حرکت ایتمزدن اول یوللری تسویه و کوپر یلری
 تعمیر ایچون اردو ایلرینه اللی آرابه جی و ایکی یوز
 قازمه جی سوق ایدلدی. طوپچی پارقنک حرکتی
 غایت بطی اوله جغندن پیاده نك یوروشنه مانع
 اولماق ایچون اولو طوپچی پارقی کوندرلدی.
 طوپلرک سوقنه قره جه بك مأمور ایدلدی.
 طوپچی، مناسب بر مسافه ایلر یلر ایلر یلمز
 اردوی هایون حرکتیه باشلادی. اردونک طوپچی
 مالزمه سی غایت چوق اولدیغندن حرکات سوق الحیشیه
 فوق العاده بر سرعتله اجرا اولنمه دی (۲).

(۱) عثمانلرک آلتنجی قبودان دریاسیدر. سلطان
 مراد ثانی زماننده قبودان دریا نصب اولنش و مدلی
 آطه سی اوزرنده قالونیه قصبه سی ضبط ایتمشدر.
 (۲) ذاتاً اردونک حرکات سوق الحیشیه پی کمال سرعتله

ادرنه ایله استانبول بیننده کی اوج درت کونک مسافه آنجق آلتش درت کونده قطع ایدلدی . اردوی هایون آهسته ، فقط قطعی بر یوروشدن صوکره نیسانک برنجی پنجشنبه کونی (۱۴۵۳) ایوب صرتلری اوزرنده کال مهاتله عرض اندام ایتمکه باشلادی (۱) .

اردوی هایون استانبول سورلری اوکنه واصل اولدینی زمان، روم ایلی حصارینک تاریخ انشاسندن اعتباراً عثمانلیرک آمال مستقبه سنه واقف اولان ایمپراطور شهرک سورلرینی کاملاً تحکیم ایتمش ، ارزاق و مهمات کبی نواقصی اکمال ایلدیکی کبی آوروپا حکومتلرندن ده استمداد ایدهرک قوای معاونه نک ورودینه منتظر اولمشدی . فقط ییزانس ایمپراطورلغنک نجم اقبالی و رای پرده انحطاطده میال اقول بر حالده بولندیغدن ورود ایده جک قوای امدادیده دن، اتخاذاولنه جق ترتیبات

اجرا ایدمه جکی نظر دفته آلتدیغدن اردونک حرکاته سکتیه ایراث ایده جک بموانع کاملاً برطرف ایدلمش ، استانبول داخنده کی روملر دائمی برترصد آلتنه آلتمشدی . (۱) فتح قسطنطینییه و تعریف بناء آباصوفیه ، ص ۱۱۰

تدافیه دن قطعی بر نتیجه استحصالی قابل دکلمدی. دارات و دبدبه به انهماک، بوکا نائلیت ایچون ایجاب ایدن وسائطه محبت، فضائل اخلاقیه و اخلاق حسنه بی اساسندن لرزه دار ایتمش، بر خیلی زماندن بری خلق بیننده عظیم بر اتحاد سزلق تولیدینه بادی اولان منازعات مذهبه حدکالی بولمغه باشلامشدی. عثمانیلر آیلردن بری تدارکات حربیه اجرا ایده رک حرکات سوق الحیشیه به مباشرت ایلدکلی ائشاده روملر مدافعه وطن قیدینه دوشمکدن زیاده روم ولاتین کلیسالرینک بر اشوب برلشامسی مسئله سنک حلیله اوغراشمشدر، و عقد اولنان بر مجلسده منازعه بی بسبتون آزیشدیرمشلردی. روملرده لاتین کلیساسنه قارشلی حصوله کلان عداوت او مرتبه به واصل اولمشدی که، روم اکابرندن لوقا نوطارا: «استانبولده بر قاردینال شاپه سی کورمکدنه، بر عثمانلی صاریغنی کورمک اولادر.» دیمشدی. نتیجه ده ایسه اتفاق آرا حاصل اوله میهرق مجلس طاغیلمش، فضائل اخلاقیه سی اساساً مائل زوال اولان ییزانس قومنه برده دینسزک عارض اوله رق

حسیات اخلاقیه قطعاً مختل اولمشدی. او اسنارده ایسه دین مبین اسلامک فیوضات بی پایانی جهانی انوار هدایته غرق ایلدیکندن، روملردن بعضری دین مبین اسلامی قبول ایله انظار عامه به قارشی آچقندن آچینه اعلان اسلامیت ایلمکه باشلامشردی. جدیت اخلاق بو درجه رهین انحاط اولدینی حالده اعتقادات باطله به اعتماد فوق العاده تزايد ایلمشدی (۱). عثمانلیلرک تدارکات حربیه ده نه درجه غیرت کوستردکلری خلقک معلومی اولدیغندن شهرک آتیمی حقنده غرائب اعتقاداتدن عداولنه جق برطاقمروایتلر شایع اولمغه باشلامشدی. بوروایتلر خلقک پیش انظار جاهلانہ سنده برکسوة حقیقته بورونہرک قوای مغنویه اوزرینه مضر بر تأثیر اجرا ایلمشدی. خصوصیلہ اعزہ نصارادن صورہ نوسه اسناد اولنان: «اوق ایله مسلح بر قوم لیمان طرفندن شهری ضبط ایدهرک روملری مغلوب ایلیه جکدره.» سوزی یکیدن یکی به شایع اولمغه باشلامش، فقط دیکر بر کاهنک ده: «دشمن شهره

(۱) اوقزآ، تاریخ دولت عثمانیه، ص ۱۰۱:۱۰۲.

داخل و بوغا قپوسی ایله بوغا قپوسی میداننه واصل اوله جق، لکن اهالی بوراده تکرار جسارته کلوب دشمنی شهر خارجه دفع ایده جکدره. یولنده کی تفالاتی، صوره نوسک فکرینی جرح ایده جک بر دستور اطمئنان بخش اولق اوزره ایلری سورولمشدی؛ حال بوکه بادی تسلیت اوله جق بوکبی بیانات سخیفه، خلقک اساسندن لرزه دار اولان قوای معنویه سنده هیچ بر اثر حیات حصوله کتیره مه مشدی. حضرت پادشاه ایسه احوال مذکوره یه تامیله واقف بولندیغندن شهرکذی حیات بر قوه مدافعه یه مالک بولندیغنی بیلور، حتی خارجدن قوای امدادیه ورود ایده جکنه واقف بولندیغنی حالده بیله، اخلاقی دوچار فساد اولان بر قوم ایچنده بوکبی قوای متینه دنده بر فائده بکله میه جکنه قناعت ایدیوردی. بناء علیه استانبولک فتحی ایچون سورلرینک متانتندن، قوای تدافعه سنک هجوم قطعی زماننده کی جسارت مایوسانه سندن بشقه هیچ بر مانع تصور ایتمیوردی، استانبول سورلری حقیقه قرون وسطانک

قلع جسیمه و مستحکمه سنندن معدود ایدی ،
 شهرک اطرافنی محیط اولان سورلر ییزانس
 ایمبراطورلری طرفندن متادیا تحکیم ایدلش ،
 حتی ییزانسیک صوک کونلرنده بیله لزومی قدر
 تقویه و تعمیر اولنمشدی . بو سورلر بر قاج عصر
 مدت آوارلر، اسلاملر و اهل صلیب طرفندن
 اجرا اولنان تعرضاته فوق العاده مقاومت
 ایتمش، تابیح محاصرات قلاعده بیوک بر اهمیت
 کسب ایلنمشدی (۱) . شهری محیط اولان سور ،
 براوجی ایوبدن سرای بروننه، دیگر اوجی ایوبدن
 یدی قلهیه، دیگر اوجی ده یدی قلهدن سرای بروننه
 قدر مثلث الشکل بروضعیتده اولوب بر ضلعی خلیجه،
 بر ضلعی قرهیه، بر ضلعی ده مرمریه متوجه ایدی .
 سورک خلیج ایله مرمریه ناظر اولان ضلعلری
 دکزک قریبتندن طولایی مدافعهیه فوق العاده

(۱) استانبول شهری میلاددن ۶۵۸ و هجرتدن
 ۱۲۴۱ سنه اول یونانستانده کائن مغاره حاکمی ییزانس
 طرفندن سرای برونی صرتی اوزرینه بنا و اطرافنه جسیم
 بر سور انشا اولنمشدر . شهری محیط اولان سورلر،
 ییزانس ایمبراطورلری طرفندن انشا و اکمال ایدلشدر .

صالح بولندیفندن یالین قات، قره‌یه متوجه بولنان ضلعی ایسه (بلاکهرن) سرایی تعمیر اولنان قسطنطین سراینه قدر ایکی قات اولقله برابر اوزرنده متعدد بزجری و ایلریسنده قنماً صولی و قسماً قورئی غایت عریض خندقلری حاوی ایدی. تکمیل سور اون آلتی کیلومتره محیطنده اولوب اوزرینه مربعی، مدور، مسدسی، مثنی برطاقم برجلر انشا اولنمش و شهرک خارجله اولان مواصله‌سنی تأمین و حین مدافعه‌ده مدافینک خروج حرکتی اجرا ایتلرینی تسهیل ایچون سورک اوزرینه عسکری و ملکی بر چوق قبولر آچیلمشدی (۱). ملکی قبولر جاده‌لر استقامتده، دیکرلری ایسه جاده بولنیان ظرفله آچیلمشدی. بر محاصره و قوغنده ملکی قبولر قبانیر، عسکری قبولردن ایجابنده خروج حرکتی اجرا اولنوردی.

شهرک قره جهنده کی قبولرینک باشلیجه‌لری:
یدی‌قله قپوسی و یا باب‌الذهب (پورت‌دوره) (۲)،

(۱) مورتمان، بیزانسک صوک کونی، ص ۴۱.
(۲) قپونک جوارنده بش برج بولندیفندن روملر

بلغراد قپوسی (پورت ره کیوم) ، سیلوری قپوسی
 (پورت دوسه له مبه ریا) ، مولوینخانه قپوسی
 (پورتا ملانده زیا) ، طوپقپوسی (پورتا سنتارومانو) ،
 هجوم قپوسی (پورت ده زاوار) ، ادرنه قپوسی
 (پورت دوشاریوس) ، سیرق قپوسی (سیرقاپورتا) ،
 اگری قپو (پورتا قالیغاریا) و انصار قپوسی (قسی
 لوپورتا) دن عبارت ایدی . خلیجه و مرمره یه
 ناظر بولنان قبولک باشلیجه لری ده : ایوانسرای
 قپوسی (پورت قینه ژبیون) ، بلاط قپوسی (پورتا
 بلاکه رنا) ، فنار قپوسی (پورتا فاری) ، آیا قپوسی (پورتا
 ثودوزی) ، جبالی قپوسی (پورتا آل یوزرو) ، اون قبانی
 قپوسی (پورتا آلاپاززا) ایله بالق بازاری قپوسندن
 یدی قله یه قدر بر چوق قبولدن عبارت ایدی .
 بو قبولر غایت متین بر صورتده اعمال اولمش
 و طرفینه متعدد برجلر انشا ایدیله رک قره تدافیه لری
 برقات دها تزید ایدلمشدی (۱) .

مارفدن هیتاپیرژیون تسمه اولمش ، بده عثمانلیلر
 طرفندن ایکی برج دها علاوه اولنه رق یدی قله نامی
 ویرلشدر . یدی قله بالاخره عثمانلیلر طرفندن سفرا یه
 مخصوص حبسخانه حاله قونلشدر .
 (۱) استانبول قبولرینک محاصره اثناسنده اک زیاده

عثمانيلير استانبول اوكنه كلدكلى زمان
 قورشونلى محزنه احتياط اوله رق ۵۰۰ طوب
 قونلمش، سراى برونى ايله قيز قوله سى و مرمره
 سواحلى برچوق طوپلرله تجهيز اولمشدى. شهرك
 تحكيماتى بو درجه ده اولدنى كى اليوم يالى كوشكنك
 بواندىنى (اوژه نيوس قپوسى) ندىن غلظه يه قدر
 بر زنجير كريلمشدى. بو زنجير، كپلر ليمانه
 كيره جكى زمان كوشلديلير، بده تكرر كريلدى.
 غلظه شهرى ايسه استانبولك عادتا بر واروشى
 حكمنده و جنويزلك اداره سنده غايت مستحكم
 بر شهر ايدى .

حضرت پادشاه استانبول سورلى پيشكاهنه
 تقرب ايدر اتمز ايجاب ايدن محاصره ترتيباتنه

ايشه يارايانلى بونلردن عبارتدر . بو باده و پيله جك
 فضله معلومات بالطبع علم آثار عتيقه يه تعلق ايدنه جكندن
 سورلر حقننده تفصيلات لازمه آلق ايتسانلره
 دوكتور مورتمانك (استانبولك احوال طپوغرافيه سى)
 نامنده كى اثريله آلمان سياحين قلوبنك بك اوغلنده او طوقايل
 واسطه سيله نشر ايتديردكلى مجموعه لك برنجى جزئه
 مراهجت اتملىر توصيه اولنور ،

مباشرت بیوردی . اوتاغ ہایونی، طوپقپوسی ایله
 ادرنه قپوسی بیننده کائن هجوم قپوسی قارشیدسنه
 والیوم ماتپہ خسته خانہ سنک بولندینی تپہ یہ تأسیس
 ایلدی . خط احاطه قلمه دن ۱۰۰۰ خطوه مسافده
 تأسیس اولندی . کلیولیدن مرور ایده رک اردوی
 هایونه التحاق ایتمش اولان آناتولی عساکری ،
 بکلربیکی اسحق بک ایله محمود بک قومانده سنده
 اولدینی حالده یدی قوله دن طوپقپوسنه ، روم ایلی
 بکلربیکی قره جه بک قومانده سنده بولنان روم ایلی
 عساکری ده ادرنه قپوسدن تکفور سراینه قدر
 اولان منطقه یی اشغال ایتمش ؛ حضرت پادشاه ایسه
 معیتده بولنان قطعه ایله طوپقپوسی وادرنه قپوسی
 یننده کی هجوم اصلی منطقه سنی احاطه ایلمشدی .
 صاغ جناح قوتی ۵۰،۰۰۰ اولوب ۱۵،۰۰۰
 یکبچری ده حضرت پادشاه معیتده بولنیوردی .
 بوندن بشقه ، احتیاط اوله رق ۱۰۰،۰۰۰ سواری
 آیرلش ، بر مقدار قوت ده غلطه صرتلرندن
 جنویزلی تحت ترصدده بولندرمق ایچون زغنوس
 پاشا قومانده سنده اولدینی حالده بک اوغلی صرتلرینی

اشغال مامور ایدلمشدی. طوپلره کلنجه، بونلردن صورت مخصوصه اعمال ایتدیریلن جسم طوپلر، بدایتده اگری قپو قارشیسنه یرلشدیرلمش ایدی ایسه ده سورک بو قسمنک غایت متین و یوکسک اولسی و طوپلرک تأثیراتندن هیچ برنتیجه حاصل اولماسی حسیدله ادرنه قپوسی ایله طوپقپوسی اره سنده، هجوم اصلی بی احضار ایچون، تمیه ایدلمشدی. دیگر اون درت بطریه ده بالیست و قتاپولتلردن مرکب اولدینی حالده مختلف نقطه لر قارشیسنه یرلشدیرلمشدی. از جمله تکفور سرانی قارشیسنه ایکی، ادرنه قپوسی قارشیسنه ایکی، طوپقپوسی قارشیسنه درت، سیلوری قپوسی قارشیسنه اوج، اگری قپو قارشیسنه ده بر بطریه تأسیس اولنمشدی. شهر بو صورتله محاصره ایدلمش اولدینی کبی خارجدن کله جک برامداد اردوسنه مقابله ایچونده ایریجه بر محیط معکوس تشکیل ایدلمشدی. دونمای هایون ایسه ۱۲ بیوک چکدیرمه، ۸۰ چفته کوکرته لی کمی و ۵۵ کوچوک سفائندن که جمعاً یکون ۱۴۵ کیدن مرکب اولدینی حالده بشکطاش لیماننده

بالطہ اوغلی سلیمان بک قوماندہ سندہ بولنیوردی (۱)۔
 مدافعینہ کلنجہ ، حضرت پادشاہک تدارکات
 سفریہ ایلہ مشغول اولدینی اثنادہ مدافعیندہ
 ترتیبات لازمیہ سنی اگالہ باشلامش ، ژان ہونیاد
 ودھا سائر اوروپا حکمدار لرندن قوای معاونہ طلب
 ایلمشدی۔ فقط ونڈیک حکومتی کندی حربلریلہ
 مشغول اولدینی کبی پایا برنجی نیقولادہ روم ولاتین
 کلیسارینک برلشملرینہ دائر اولان مسئلہ حل
 اولنمدقہ قوای معاونہ کوندرمیہ جکنی بیان ایتمشدی (۲)
 بونک اوزرینہ ایمپراطور ، پاپانک تکلیفی قبول
 ایتمش و مسئلہ نک حل و فصلی ایچون بر مجلس روحانی
 عقد ایلمسنی امر ایلمش ایدی ایسہدہ ایمپراطورک
 بوفکری اصلا قبول ایلمدیکندن پاپادن کوندریلہ جک
 قوای معاونہ نک کچ ورود ایتمسنہ سبیت ویرلمش ،
 بناء علیہ غلطہدہ قیم جنویزر ایلہ بر مقدار عساکر
 اجنبیہ نک معاونتنہ مفتقر قالنشدی۔ جنویزر ایسہ

-
- (۱) ہامہر و دھا سائر مؤرخین اجنبیہ ، عثمانلی
 دونماسنک موجودینی ۱۰۰۰ کمی اولنی اوزرہ کوستر لر۔
 (۲) بو قوۃ معاونہ بالاخرہ اعزام اولنمش ایسہدہ
 شہرہ کچ واصل اولشدر۔

ہانکی طرفی التزام ایده جکلرینہ متحیر قالدقلریندن
عثمانلیلرہ قارشلی اظهار مودت و مخالصتہ قرار
ویردکلری حالده روملرہ ده معاونتسدن خالی
قالمامشردی .

قسطنطین ، شہرک نفوس موجودہ سی ایچندہ
الی سلاح طوتابیلن ۴۹۷۳ کشتی بولہ بیلدی .
بونلرہ ۲۰۰۰ اجنبی ایلہ ۵۰۰ جنویز و دہا سائر
قوای معاوندہ التحاق ایدرک مجموعی عثمانلیلرک
ربی درجہ سنہ بالغ اولدی (۱) . قسطنطین قوای
مدافعہ بی بورایہ قدر تأمین ایترکدن صکرہ شہری
محیط اولان سورلری غایت جسیم افواہ ناریہ ایلہ
تجهیز ایتردی . ہمدہ نیسانک ایکنجی کونی غلطہ دن
سرای برونسہ او جسیم زنجیری کریدردی .
قوای امدادیہ ایلہ برابر کلن مشہور سردارلردن

(۱) مؤرخین اجنبیہ ، بیزانس مؤرخلرینک قولنہ
تابع اولہرق قوای مدافعہ بی آنجق ۷۰۰۰ رادہ سندہ
کوسترمکدہ ایسہ لردہ بومقدار بالطبع طوغری اولہ مازہ
چونکہ استانبولک اوزمانلر موجود اولان ۲۰۰,۰۰۰
نفوسی ایچندہ االی سلاح طوتہ بیلہ جک آنجق ۴۰۰۰ کشتی
بولنہی غیر قابلدر .

ژوستینیانی ، ایمپراطورله برابر سورلری کمال دقت و اهمیتله تفتیش ایتدی . مازغاللر کریسنه ، برجلرک کافه سنه آتش رومی اجراسنه مخصوص آلات ناریه وضع ایتدیردی . اهالیدن آلی سلاح طوتانلره ، اسلحه استعمالیه مهاجینک نه صورتله پوسکوردلمسی لازم کله جکی تعلیم ایدلدی . حضرت پادشاهک ۱۵,۰۰۰ یکیچری ایله اشغال ایلدیکی طوپقپوسنک مدافعه سنه جنویزلی ژوستینیانی معیتنده اولمق اوزره ۳۰۰ کشی کوندرلدی . ایمپراطورده سورک بو قسمنه مأمور اولدیغندن بیزانس بیراغی سورک بوقسمی اوزرنده تموج ایتمکه باشلادی . یدی قلهیه : آندرو نیقوس قانتا کوزن ایله قاترین قونطارینی ؛ سیلوری قپوسنه : نیقولاغوده ایس ؛ ادرنه قپوسنه : لئونتاری بریه نیوس ایله بوچاردی برادرلر ؛ تکفور سراینه : زهرونیمو مینوتی ؛ اکری قپویه : مانوئل غوده ایس ایله تهئودور پالهئولوغوس ؛ انصار قپوسنه : مانوئل پالهئولوغوس ایله لئوناردو لانفاسقو ؛ ایوانسرای قپوسنه : وندیکدن کلن قوای امدادیه ایله برابر غابریل تره ویزانو ؛ فنار قپوسنه : آلكسیوس دیسی پاتوس

ایله آویزیو دیبه دو؛ آیا قپوسنه: یوحان بلاخوس؛
 جبالی قپوسنه: ته ئودور پاله ئولوغوس ایله ۴۰ توختیا؛
 اون قبانی قپوسنه: فیلانطرویه نوس، أمور اولمشردی،
 اون قبانندن سرای بروننه قدر، یعنی عثمانیلرک
 طوغریدن طوغری به تحت تهدیدنده بولنمیان منطقه،
 ضایت ضعیف قوتلرله اشغال ایدلمشدی، قاردینال ایزیدور،
 پاپا طرفندن کوندریلان ۲۰۰ کشتی ایله سرای بروتی،
 دون پترو جولیانو (آخور قپو ایله چاتلادی قپو
 بیننده کائن) بوقوله ئون سرایی ایله مرمره دکزی
 ساحلنده (قوندوس قالیوم) نامی ویریلن قوم قپویه
 قدر اولان سواحلی و بوساحله قارشى وقوعبوله جق
 تعرضات بحریه ائناسنده سورى مدافعه به مأمور
 اولمشردی . صهاتیه جهتلیرنک مدافعه سی زاقوپو
 قونتاریخی به تودیع اولمش، لوقا نوطاراده اوفاق
 بر احتیاط ایله استانبولی تشکیل ایدن یدی تپه نک
 بشنجیسی اوزرنده اخذ موقع ایتمشدی (۱) .
 حاصلی استانبول محاصره ایدلدیکی ائناده عثمانیلرک

(۱) مورتمان، بزانسک صوک کونی، ص ۱۱ =

فتح قسطنطنیه و تمریف بناء آياصوفیه، ص ۱۳

غایت فائق قوتلرینه قارشی مدافعین پک آز بر قوت
جمعنه موفق اولمش ، آنلری شو وجه ایله تقسیم
ایتمشدی .

حضرت پادشاه، نیدسانک اون برنجی کوننه قدر
محاصره خطی اوزرینه بطریه لری تمامیله یرلشدیر-
دکدن سوکره ایمپراطوره تسلیم تکلیفنده بولنسی
ایچون محمود پاشایی ایمپراطوره کوندردی. ایمپراطور،
سورلرک متانتنه و آوروپادن کله جک قوای امدادیه
ایله سلاح مدافعه یه صاریلان خلقک غیرینه اعتماد
ایده رک محمود پاشایه جواب رد اعطا ایتدی. محمود
پاشا، قرارگاه پادشاهی یه عودتله ایمپراطورک جواب
ردینی اخبار ایدر ایتمز حضرت پادشاه سورلرده
کدیک آچیلنسی ایچون ایجاب ایدنلره اوامر لازمه
اعطا ایلدی .

نیدسانک اون برنجی کونی، کونش شمشه اقبال
عثمانی بی استانبول افقرلنده ارانه یه باشلادینی اتناده
عثمانلیرک اک بیوک طوبی آفاقی سامعه فریب کورلتیلرله
ایکلتیمکه باشلادی . بوسره ده محاصره خطنه تعیبه
اولنان طوبلرده استعمال ایدلدیکندن سورلر اوزرینه

اجرا ایدیلن طوبلی آتشلردن واسع کدی بکلر آچیلمغه باشلادی . اک بیوک طوبلی طولدیرمق ایچون ایکی ساعت زمان صرف اولنیور ، کونده انجق یدی مرمی انداخت ایدی یوردی (۱) . بو طوبلر انصار قیوسندن یدی قله یه قدر تکمیل سور اوزرنده خسارات عظیمه وقوعه کتیریور ، صاریجه پاشا ایله اوربان طرفندن اعمال اولنان طوبلر هر نه قدر پک آز مرمی انداخت ایدیور ایدی ایسه ده سقوط ایدن هر مرمی سورلرده غایت جسم رختله پیدا ایدیور دی .

سورلر فوق العاده بر فعالیتله طوبه طوتلدینی ائنده ایدی که ، اوربان طرفندن اعمال اولنان طوب صوک درجه قیزه رق مدهش بر صدمه ایله پا طلادی . بو ضربه ناکهانی یچاره اوربانی خاکه هلاکه سردی . فقط حضرت پادشاهک فکر موجودانه سی بو تهلکه یه قارشیده بر چاره بولمغه موفق اولدی . هر انداختدن صوکره ناملوجدار لرینک زیتون یاغیله طلا ایدلمسنه قرار ویرلدی . ایجاب ایدن یاغله غلطه ده مقیم

(۱) فتح قسطنطنیه و تعریف بناء آياضوفیه، ص ۱۴

جنویز لردن تدارك اولندی . بر طرفدن طوپلر سورلرده دهشتلی خسارات حصوله کتیریور، دیگر طرفدن عثمانلی پیاده لری مدافعینه قارش یاغمور کبی او قلا یاغدی ریور، لغمجیلر تحت الزمین حفریات اجرا ایده رک قلعه خندقلرینه ایلریلیور لر ایدی .

حضرت پادشاه ، قلعه نك ضبطی تسهیل ایچون اصاعه ایتدی ردیکی طوپلردن ماعدا درت قطعه ده تکر لکلر اوزرینه موضوع متحرك قله لر انشا ایتدی رمشدی . کشور کشا نامی ویریلن بو قله لرک یانلرینه داخلأ وخارجأ دریلر قاپلانمش ، دشمن آتشیله یانماق ایچون دریلرک دائمأ یاش طوتلمسنه اعتنا اولنمشدی (۱) . قله لرک اوستنده ، دروننده کی

(۱) بو قله لر وقتیه طائف غزاسنده ده استعمال ایدلمشدره حتی مؤرخ ابن اسحق طرفندن بیان اولندی فنه کوره « طائف غزاسنده اهل اسلام عهد قدیمه جنک آلاتندن صغیر کونندن چوال طرزنده دوزوب قالین اواق حسیه قلعه دن آتیلان اوق وطاش تأثیر ایتمک ایچون ایچنه کیره رک ویا یاواش یاواش قلعه دینه کلوب حصار قلعه یی قپ ایلد کبری والآن متروک اولان دبا به تعبیر اولنان

عسکرلری محافظہ ایچون سبرلر موجود ایدی .
 قسم سفلاسنده ایسه شهره طوغری آچیلیر اوج قپو
 موجود اولوب خندقلری طولدیرمق ومهاجینک
 حرکات تعرضیه سنی تسهیل ایلمک ایچون قله
 دروننه اودونلر، دمتار وضع اولنمشدی . قله لرك
 داخلی یوز یکیکچری استیعاب ایده جک برجسامتده
 ایدی .

برکیجه بوقوله، طویقپوسی قارشیسنه کتیرلدی .
 حضرت پادشاه طرفندن تعرض اصلینک اجرا
 ایدیله جکی نقطه قارشیسنده استعمال ایدلدی . فقط
 ایمپراطور معینده کی عسکرلر صباحه قدر تکمیل
 کدی کلرپی طولدیردقلری کبی آتش رومی (۱)

نسنه نک ایچنه کیروب حائط جوارحصاری احراق ایلمک
 ایچون یوریوب کنار قله یه واردقلرنده دروننده
 محصور اولان ثقیف قبیله سی قیزغین تیمور پارچه لرینی
 عسکر اسلامک اوزرینه آتوب . . . « کوکب المسمود
 فی کوکبة الجنود ، ص ۷۷

(۱) « عربلر استانبولی محاصره ایلدکلری زمان روملر
 بو آتشی آنلره قارشیده استعمال ایتشلردر . بالآخره
 عربلر بو آتشک کوکورت ابله رچینه وزپتون یاغندن

استعمال ایده رک کشورکشایی ده احراق ایلدیلر
(۱۸ نisan ۱۴۵۳) .

خط محاصره نك اك شدتلی نقطه سی ، هجوم
اصلی جبهه سی اتخاذ اولنان طوپقپوسی ایله ادرنه
قیوسی بیننده کی منطقه ایندی . ذاتاً مدافمین ده بتون
قوتی بونقطه یه حصر ایتشدی . بوجهه برطرفدن
عثمانلی طوپلریله تخریب اولنیور ، دیگر طرفدن درحال
تعمیر ایدیلیوردی . بوندن بشقه ، سورلرک بوقسمی
یکی تعمیر ایدلش اولدیغدن انداخت اولنان
مرمیات بونلر اوزرینه ساپلاننیور ، اودرجه
مخرّب برتأثیر حاصل ایتمیوردی .

شهری محیط اولان استحکامات بو صورته
یکرمی کون قدر طوپه طوتلدی . بواننده یدی قله
قیوسنه ، أمور اولان سردار شاعر احمد پاشا
دشمن طرفندن اجرا ایدیلن آتشرک تأثیرینه

عبارت بوانان ترکیبئی کشف ایده رک هجومده وسائط
اساسیه اولتی اوزره استعمال ایلدشرلدر . حتی بو آتشرلدرن
اهل صلیبه قارشئی فرق العاده استفاده ایتشرلدر . «
کوستاوله بون ، عرب مدینتی ، ص ۵۱۴ : ۵۱۵

باقیه‌رق سورک برچوق یرلرینی تخریب اییدیوره
 سیلوری قپوسنه تعیین اولنان حیدر پاشا دشمنه
 برلظه کوز آچدیرمیوردی . مولویخانه قپوسنه
 مأمور اولان عونى پاشا سورلره متادیا تعرض
 ایلدیکی کبی ادرنه قپوسنه مأمور اولان سعدی پاشا
 ایله اکری قپونک تخریبینه مأمور اولان هرسک
 زاده احمد پاشا ، افرادی تشجیع ایدهرک شهرى
 متادیا طوبه طوتیورلردی .

فقط اون ایکی کون دوام ایدن بو محاصره‌نک
 هیچ بر نتیجه‌یه منجر اوله مامسی وحقی متحرک
 قوله‌لردن برینک تخریب ایلمسیله برابر دونمای
 هایونک قوتلی بولنماسندن طولایی یدی قله‌دن
 سرای برونه قدر امتداد ایدن مرمره سواحلندن
 روملره قوای امدادیه ورود ایده بیلمسی احتمالی
 عثمانیلیری ایجه اندیشه‌یه دوچار اتمکه باشلادی .
 بونک اوزرینه حضرت پادشاه ، شهرى یالکز
 قره‌دن تضییق اتمکه اکتفا اتمیه‌رک خلیج جهتندن ده
 تضییقه قرار ویردی (۱) . خصوصیه بری روم

(۱) بواشاده قرمان ، کرمان ، تکه ، آیدین ، صاروخان

ودردی جنویز سفائنندن مرکب بر قوه امدادیه نك
 شهره تقرب ایلدیکنی خبر آیر آماز بشکطاش اوکلرنده
 بولنان بالطه اوغلی سلیمان بکه مذکور دونماتک
 خلیجه داخل اولمسنه مانع اولسنی امر ایتدی .
 بو ائتاده مدافینک ۱۴ سفینه دن عبارت بولنان
 دونماسی غلطه دن سرای بروننه چکیلن زنجیر
 کریسنده حرکت ایتمه کردر لوجسارت ایتیموردی .
 بالطه اوغلی سلیمان بک امر پادشاهی بی آیر آماز
 در حال بشکطاش اوکلندن حرکت ایتدی . شهره
 قوای امدادیه کترین سفائنک بری روملرک ،
 دردی جنویزلرک بایراغنی حامل ایدی . بتون خلق ،
 وقوعه کله جک محاربه بجهریه بی تماشا ایچون استانبولک
 دکزه ناظر بولنان سدلری اوزرینه چیقمشلردی .
 حق شهریار ذیشان سلطان محمد خان غازی حضر تکرده
 غاطه تپه سندن کچهرک طویخخانه جوارینه گلش ،

اوغلری ده معیتلرنده کی افراد ایله اردوی مایونه
 التحاق ایتشلر . بونلردن قرمان اوغلی بدی قه قپوسنه ،
 تکه اوغلی سیلوری قپوسنه ، آیدین اوغلی مولویخان
 قپوسنه ، صاروخان اوغلی طویقپوسنه مأمور اولشلر ،
 بوراده خارق الماده شجاعتلر ابرازینه باشلامشلردی .

بالطه اوغلی سلیمان بکک حرکاتی تماشا ایلمکه
باشلامشدی .

سلیمان بک قوماندهسندہ بولنان مفرزہ بحریہ
۱۸ سفینہ دن عبارت اولدینی حالده بر بورده نظامندہ
ایلر یلدی . دشمنہ کورک ایله تعرض ایلدی ایسهده ،
حین تقر بندہ دشمن طرفندن اوق ، صپان و آتش
رومی ایله قارشیلانندی . بوتعرض ناکهانی اساساً
تجربه سز بولنان افراد بحریہ بی شاشیرتدیغندن دونما
رجعت ایتمکه باشلادی . بو حرکت رجیہ ، دشمنک
شوق وجسارتی برقات دها آرتدیردی . دشمن
سفائی عثمانلی دونماسنه شدتلی بر تعرض اجر ایستدی .
بوانتاده دشمن دونماسندن آتیلان اوقلر و آتش
رومیلر دکوزک یوزینی کاملاً طولدیردی ؛ عثمانلی
کمیلرنده کی کورکیلر ایفای وظیفه دن عاجز قالدیلر .
حتی سفان عثمانیه دن ایکیسی بو آتشلرک تأثیر یله
یانمغه باشلادی . عثمانلی سفائنک آچاق و روز کارک
مخالف جهتدن وزان اولسی ، دونمانک مغلوب اولسنه
بادی اولدی . طوپخانہ ساحلندن بو محاربه مده شه بی
تماشا ایدن حضرت پادشاه ، دونمای هایونک رجعتی

کوروونجه در حال بر آتش پاره غضب کسیدلی . مدافعینک
 احراز ایلدیکی مظفریتی عزم عالیهمتانه سیله استرداد
 ایده جکمش کبی بار کیرینی شدتلی بر صورتده مهموزلدی .
 نظرینی ساحه دریاده حرکت ایدن دشمن دونماسنه
 عطف ایده رک بار کیرینی فوق العاده بر شدتله دکزه
 طوغری سوردی . دونما افرادی ، حضرت
 پادشاهک بو حرکت جلادتکارانه سنی کوروونجه صوک
 بر غیرتله ایکنجی دومه هجوم ایتدیله . فقط روز کارک
 تجدددی سفائن اعدانک حرکاتی تسهیله مدار
 اولدی ؛ دشمن سفائی عثمانلی دونماسی آره سندن
 چکهرک لمانه طوغری ایلریلدی .

دونمای هایونک عدم موفقیتی اوزرینه
 حضرت پادشاه سلیمان بکی تأدیب ایتدی . فقط
 قره جهتدن اجرا اولنان محاصره حرکاتنک هیچ
 بر نتیجه حصوله کتیره مه مسی اردوی هایونده
 خیل اندیشه حصوله کتیردی . وزیر اعظم خلیل
 پاشا روملردن آلدینی رشوتلر اوزرینه حضرت
 پادشاهه فک محاصره تکلیفنده بولندی ایسه ده
 حضرت پادشاه در حال بر مجلس حرب عقدینی

فرمان بیوردی . مجلس حربده ، شیخ الواصلین
 آق شمس‌الدین حضرت‌تلیله خواجه شهریارى منلا
 کورانی و غلطه جهته مأمور بیوریلان زغنوس
 پاشا، محاصره حرکاتنه شدتله دوام اولنمنی موافق
 کوردیلر . فقط شهرک بحرأ صورت محاصره‌سنه
 دائر هیچ بر فکر بیان ایده‌مدیلر . او زمان
 شهریار ذیشانک فکر موجدانه‌سی برضیای حقیقت
 ده‌ها وجوده کتیردی . حضرت پادشاه ، شهری
 برقات ده‌ها تضییق ایتمک لزومنه قائل ایدی ایسه‌ده
 زنجیرلری کسوب شهره داخل اولوق غیر قابل
 و غلطه‌ده کی جنویزلر ایسه بامعاهده بیطرف
 بولندقلرنندن بونلرک اراضیسندن کچمک بالطبع
 حقوق بیطرفی‌نی مغل بولندیقندن حضرت پادشاه
 اخلافنه برده‌های خارقه‌نما کوسترمک ایچون سفائن
 حربیه‌نی قره‌دن قاسم پاشا لیمانه ایندیرمکه قرار
 ویردی (۲۰:۲۱ نیشان) . ودرحال دونما قوماندانی
 ایله ایجاب ایدنلره اوامر لازمه اعطا ایلدی .
 حضرت پادشاهک بو امری اوزرینه نیشانک
 یکرمی ایکنجی کیجه‌سی طولمه باغچه‌دن قاسم پاشایه

قدر بر یول آچلدی . یولک اوزری چام تحتہ لریلہ
 دوشنہرک اوزرینہ ایچ وزیتون یاغی طلا ایدلدی .
 یول تمامیلہ حاضر لاندقندن صوکرہ بشکطاش لیمانندہ
 بولنان ایکی صرہ کورکلی ۷۰ سفینہ ایلہ اوچر ،
 بشر کورکلی سفائن جسیمہ یلکلنر آچہرق
 (طولہ باغچہ - یکی شهر) طریقیلہ قاسم پاشا
 لیماننہ ایندیرلدی (۱) . سفائنک لیمانہ ایندیرلمسی
 ایچون او کیجہ ساحلہ طوپلر آعیہ ایدلدی .
 دونمای هایون بو طوپلرک حمایہ سی آلتندہ اولدینی
 حالہ خلیجہ ایندیرلدی . مدافعین ، عثمانیلرک بو
 دهای جنکاورانہ لرینی کورر کورمز سورک هر
 جہتی فوق العادہ بر دقتلہ مدافعہ یہ وتحت تہدیددہ
 بولنان قسمنہ عساکر امدادیہ کوندرمکہ قرار
 ویردیلر . طوپقیوسی ایلہ ادرنہ قیوسی ارہ سندنہ کی
 هجوم اصلی جہہ سنی ایمپراطور قسطنطین ایلہ برابر

(۱) « ہمت مردان ایلہ بشکطاش دیدکاری یردن
 قاسم پاشا درہ سنہ طوغری کیلرک آلتنہ روغنلہ تربیہ
 اولنمش تکرکر دوشہ یوب بر روایتدہ یلکلنر آچوب
 انلری یوروتدیلر ، « صولافزادہ ، ص ۱۹۶

مدافعه به مأمور اولان ژوستینیانی ، الك زیادہ تحت
تہدیددہ بولنان انصار قپوسی ایله بلاط قپوسی
بینندہ کی منطقہ کلدی ؛ خلیجہ اینز و حمزہ بک
قومانداسندہ بولنان عثمانلی سفائن حربیہ - نی یاقمہ
قرار ویردی . فقط ژوستینیانینک فکری جنویزلر
طرفندن اخبار ایدلدیکندن عثمانلیلر فوق العادہ
احتیاطکارانہ حرکت ایلدیلر (۱) .

بر کیجہ ژوستینیانی خلیج درونندہ برکی بہ
راکب اولہرق عثمانلی سفائنہ تقرب ایتدی .
عثمانلیلر دشمن سفینہ سنی کورر کورمز شدتلی بر
آتش اجرا ایتدیلر . انداخت ایدیلن مر میلردن
بری ژوستینیانینک بولندین سفینہ بہ اصابت ایتدی .
کمی ، درونندہ بولنان افراد ایله برابر درحال غرق
اولدی . ایچلرندن یالکز ۱۵۰ کشی قورتیلہ
بیلدی . عثمانلیلر بو موفقیتدن صوڪ درجہ ممنون
اولدیلر . جزئی بر زمان صکرہ غلطہ اوکنده
ذخیرہ یوکلے طوران بر جنویز کمیسنی آتشی

(۱) هامہر ، تاریخ دولت عثمانیہ ، جلد ۱ ، ص

ص ۲۲۱ - اسفار بحریہ عثمانیہ ، ص ۲۷۰

طوتدیلمر. کمی، عثمانلیلرک مؤثر آتشلری آلتنده درحال غرق اولدی. جنویزلر بیطرف اولدقلری حالده روملره ایتدکلری معاونتک جزاسنی کوردیلر . فقط دونمای هایونک بو حرکتدن طولایی بیان شکایت ایتمکندنده خالی قالمدیلمر . جنویزلرک مسلکی عثمانلیلرجه ذاتاً معلوم اولدیغندن بونلرک شکایتلرینه قارشو کینک سهواً آتسه طوتلمش اولدینی بیان ایدیلمرک ماہرانه برصورتده حرکت ایلدیلمر (۱) .

حضرت پادشاه بو موفقیت بحریه اوزرینه خلیجه تمامیله حاکم اولدی . سورلری دهها زیاده برامینتله دوکه بیلیمک ایچون خاصکویدن ایوانسرایه قدر فوجیلری بربرینه ربط و اوزرلرینه تحتلر فرش ایدهرک برکوپری انشاسنه مباشرت ایتدی (۱۹ مایس) . جبههسی یوز نفر جبههسنه مساوی اولان بو کوپرینک انشاسندن سوکره استانبول

(۱) جنویزلر بو ائناده هر ایکی طرفده خدمت ایتمکدن خالی قالمیورلردی . کیجهرلی روملره معاونت ایتدکاری کبی کوندوزلریده عثمانلیلره خدمت ایدیورلردی .

ساحلہ طوب و عسکر کچیرمکہ باشلادی . عثمانلی
دوئناسی خلیجہ ناظر اولان سورلر اوکنده
لنکر انداز اولدی . روملر عثمانلی سفائنک ایلہ
کوپری بی احراقہ تصدی ایلدیلر . بو وظیفه نك
ایفاسنه مأمور اولان و ندیکلی ژان قوق، روم آتشی
ایلہ مواد ساڑه بی حاوی برکمی به راکب اولدی .
برکیجه قرق کینجی ایلہ برابر عثمانلی سفائنک
بولندیفی نقطه یه طوغری حرکت ایتدی . عثمانلیلر
دشمن دوئناسنی اساساً ترصد ایتدکلرندن ایچلرندن
برکینک کندیلرینه طوغری کلدیکنی کورونجه
درحال اوزرینه تعرض وکیده بولنان افرادک
کافه سنی اسیر ایتدیلر . حضرت پادشاه بو موفقیتی
متعاقب خلیجده بولنان دشمن سفائنک کافه سنی
تخریب و بو صورته بجزاً فوق العاده برحاکیت
احراز ایتدی . بوندن بشقه ، غلطه اوزرنده کی
سن ته تودور تپه سنه ده بطریه لر تأسیس ایتدیردی .
جنویزلر بو ترتیباتک کندیلری علینه اولدیغنه
ذاهب اوله رق حضرت پادشاهه استرحاماتده
بولندیلر . فقط بو ترتیباتک مدافعنه معاونت

ایچون کلن سفائنه قارشی اتخاذا اولندیغنی آکلاینجہ
مستریح اولدیلر .

حال بوکه غلطه تپهسندن دشمن سفائندی
کاملاً طوبه طومتق غیر قابل اولدینی کبی جنویز
اراضیسنه ایراث خسار ایتمه مکده امکان
خارجنده ایدی . بونک ایچون حضرت پادشاه
بتون طوب اعمال ایدنلری حضورینه چاغردی .
جنویز اراضیسنه ضرر ویرمه دن ائدی رکت انداختی
اجراسنه مساعد بر طوب اعمال ایتک قابل اولوب
اولدیغنی سؤال ایتدی . طوبیحیلر ، بویله برطوب
اعمالی غیر قابل اولدیغنی ، غلطه سورلرینک ایسه
بو کبی انداختلر اجراسنه غیر مساعد بولندیغنی
بیان ایلدیلر . او زمان حضرت پادشاه هاون تعبیر
اولنان طوبیلری ایجاد بیوردی ؛ بو طوبیلرده مرعی
فوق العاده بر ارتفاعه انداخت اولنور ، بعده
مذکور ارتفاعدن سفائن حربیه اوزرینه سقوط
ایدردی . حضرت پادشاه بو طوبیک صورت اعمالنی
تعریف ایتدکن صوکره طوبیحیلر غایت مکمل بر
هاون اعمال ایتدیلر . هاونی حسابات مخصوصه به

کوره محله وضع ایتدکدن صوکره اُنْدیرکت انداخته باشلادیلر . زغنوس پاشا معیتده بولنان افراد طرفندن اجرا اولنان بو انداخت تمام اون کون دوام ایتدی (۱). بو صرمده ایسه بشکطاش اوکلرنده بولنان بر قاج - فینه ، مرمره دکزی جهتده بولنان سورلری نظارت دائمه آلتده بولندیریوردی .

دیگر طرفنده، قره جهتده یدی هفته مدت دوام ایدن محاصره شیدیه نتیجه - بنده طویقپوسی برجلرینی دوکن جسیم طویلر غایت واسع کدیکلر پیدا ایدیوردی . عثمانلی افرادی استحکام انقاضیه طولدیریلان خندقلری اشغال ایدیبور ، خلیج طرفنده کی سورلری احاطه ایدن عثمانلی سفان حربیه سی قلعه دیوارلرینی تخریب ایتکه چالیشیوردی . شهر هر ایکی طرفدن مدھش بر صورتده صیقشدرلدینی ائاده ایدی که ، حضرت پادشاه هم دشمنک قوه معنویه سنی اکلامق ، همده اجرا ایدیله جک هجوم عمومی ائاسنده بیوده قان دوکلسنه میدان

(۱) - ده تبه ، عثمانلیرده طویلیلق ، ص ۱۰ : ۱۱

ویرمہ مک ایچون ایمپراطورک نزدینہ اسفندیار اوغلی کوندردی. اسفندیار اوغلی ایمپراطورہ حضرت پادشاہ طرفندن کوندرلدیکی اصلا بللی ایتمدی؛ ایمپراطورایله اولان حقوق سابقہ سنہ مبنی توسط ایلدیکی درمیان ایده رک شہرہ داخل اولدی. ایمپراطور، بتون سرای خلقی اطرافندہ اولدینی خالدہ اسفندیار اوغلی استقبال ایتمدی (۱). اسفندیار اوغلی ایمپراطورایله ملاقات ایتمدیکی اثنادہ، مدافعہ زماننک کچمش اولدینی و بیہودہ قان دوکولدن تسلیم اولدینی تقدیردہ کرک عساکرک و کرک اہالینک بر چوق مساعدتہ نائل اولدجینی بیان ایتمدی. ایمپراطور، اسفندیار اوغلنک بو تکلیفی اوزرینہ بر مجلس عقد ایتمدی. محاصرہ نک قرق سکنزنجی کونی وقوعہ کلن بو تکلیف اوزرینہ عقداولنان مجلسدن سوکرہ ایمپراطور: «بوکا قطعاً امکان یوق. شہری اولنجیہ قدر مدافعہ ایتمک ایجاب ایدیور.» جوابی ویردی. اسفندیار بک ایمپراطوردن بوجوابی الدی.

(۱) ژوآنہن، ژول وان فاوہر، ترکیہ، ص ۷۴.

مدافعینك حالى لایقيله تدقیق ایتدكدن سوكره
قرارگاه هایونه عودت ایتدی .

اسفندیاربك قرارگاه عمومیده حضور پادشاهی به
كلوب احوالی اطرافيله اكلاتدی . حضرت پادشاه
اسفندیاربكدن معلومات لازمه بی استحصال ایتدكدن
سوكره مایسك یكرمی طقوزنجی کونی ایچون
هجوم عمومی امری ویردی؛ هجوم عمومی برأ و بجرأ
اجرا ایديله جکدی . حضرت پادشاه ، بو امری
عموم اردویه تبلیغ ایلدكدن سوکده معیننده بولنان
افراده بروضه مهابت کسترانه ایله خطاب ایده رک:
ایشته ، زور بازوی خسروانه مله آچدیغم
شو کدیكلر سایه سنده حسرة الملوك اولان
بلده قسطنطينیه بی سزلر کبی مجاهدین دین
میین ایچون اوچ طریق ایله داخل اولنه بیله جک
آچیق بر شهر حالنه کتیردم .

بیوردی . کذا آیریجه برده بیاننامه نشر ایدره رک قلعه
بدنلرپنه ایلك اوکجه چیقوب لوای نصرت اتمای

عثمانی بی رکز ایده جک غزات عثمانیه به سنجاق
 و تیمار احسان اولنه جغنی، هجومده اثر جیانت
 کوسترنلرک مجازات ایدیله جکلرینی بیان ایتدی .
 بعده اکشانی قهرمانلره جیبان بروضع حیدرانه ایله
 قلعه اطرافنی طولاشمغه باشلادی. اردوی همایونده
 بولنان مشایخ کرامک فضیلت جهاد حقنده کی وصایای
 عابدانه سی، عسکرک عروق غیرت دینیه سنی برقات دها
 تحریک ایلدی .

مایسک یکرمی سکزنجی بازار ایرتسی کونی
 آقشامی هجومک فردای لیلی ایدی. عثمانلی طوپلریله
 انداخت اولنان مرملرک سورلرده حاصل ایلدیکی
 کدیکلر دشمن طرفندن کمال سرعتله تعمیر ایلدیکندن
 بتون قوت، هجوم عمومی نقطه سنی تشکیل ایدن
 طوپقیوسی ایله ادرنه قپوسی اره سنه جمع ایلدی.
 دشمنک صباحه قدر کدیکلری تعمیر ایتسنه میدان
 ویرمه مک ایچون اوکیجه موم دونماسی یاپیلرسی (۱)

(۱) بوموم دونماسی رسول ذیشان افند مز حضرتلری
 طرفندن ده فتح مکه اثناسنده اجرا ایدلشدر. رسول
 اکرم کیجه اوراده اون بیک آتش یاقیدردی .
 وتشریفنی بر بیوک آتش دونماسیله قریشه بیلدپردی . «
 چودت پاشا ، قصص انبیا ، ۱۲۴

و طوبچی آتشنه کیجه لینده دوام ایدیلهرک شاهراه مظفریتک صورت قطعیه ده کشاد ایدلسی فرمان اولندی . او کیجه استانبول سورلرینک اطرافنی ، لیمانی سراپا احاطه ایدن سفائن عثمانیه دیرکری ، نظر نواز شمشه لر ایچنده بیدار اولمغه باشلادی . بر محیط ضیادار شهرک اطراف وجوانبنی واسع بر هاله ظفرله احاطه ایدیور ، کویا بو جنبش تنویرات ، بر کون سوکره استحصال اولنه جق مظفریت قطعیه نک مقدمه شهر آیینی اخطار ایلوردی . هر طرفه بر آوازه سرور ، بر شادی و مسرت نمایان اولیوردی . تکفور سرایندن یدی قله یه قدر اولان سورقسی بو شمشه مظفریت ایچنده ایدیلن تهلیلات و تکیراتک ، اجرا اولنان طوپ آتشرینک غلغه دهشتناکی ایچنده لرزه ناک اولیوردی .

بو ائساده ایدی که ، ایتالیا نلر ایله مجارلردن مرکب بر قوای معاونه اردوسنک استانبوله طوغری کلکده اولدیغنه دائر بر حوادث شایع اولدی . بو حوادث ، عساکر عثمانیه نک قوه مغنویه سی اوزرپنه پک زیاده اجرای تأثیر ایتدی . محاصره -

نك اشتدادی ایسه بونی برقات دها تزید ایلدی .
 اوکون اورته لغه عمیق بر ظلمت استیلا ایتدی .
 سیلر کبی یاغور لر یاغمه ، هر طرفه ییلدی رملر
 دوشمکه باشلادی . بر مدت صوکره سلطان احمد
 میدانی جهتده ، سهاده بر قیزیللق پیدا اولدی .
 غزات عثمانیه بو قیزیللنی بارکاه احدیته ایصال اولنان
 مناجات قهرمانانه نك رهین اجابت اولدیغنه علامت
 عد ایده رك صوك درجه مسرور اولدی لر . بودیل
 معنوی ، شایع اولان حوادثدن طولانی حصوله کلن
 اندیشه لری بسبتون ازاله ایتدی . بتون افراد ،
 عمیق بر قناعت وجدانیه ایله هجوم عمومی به حاضر-
 لانغه باشلادی .

هجوم عمومی اجرا ایدیه جکی کون حضرت
 بادشاه هجوم حرکتک تسهیل ایچون ایجاب ایدن
 نقاطی اشغال ایتدی (۲۹ مایس ۱۴۵۳) . عموم
 قطععات اوج قوله تقسیم ایلدی . برنجی قول
 ۵۰,۰۰۰ کشی قوتنده اولدینی حالده یدی قله
 قارشیسنده ، ایکنجی قول ۵۰,۰۰۰ کشی قوتنده
 اولدینی حالده تکفور سرائی قارشیسنده ، اوچنجی

قولده حضرت پادشاه معیتندہ کی یکچہرہ یلردن
 مرکب اولدینی خالدہ طوقبوسوی ایله ادرنه قپوسوی
 ارہ سنده بولنان کدیک محلنک قارشیسندہ بولنیوردی .
 خلیجہ ایندیریلن ۷۰ قطعہ سفائن انصار قپوسوی
 ایله اون قبانی قپوسوی آرہ سنده بولنیور ، دونمانک
 بشکطاش اوکلرنده قالان قسمی قویدن چیقہرق
 یکی جامع قپوسندن لنگہ قپوسنه قدر اولان ساحلی
 آبلوقہ ایدیوردی . قرہ جهتندہ بولنان سورلرده
 ایسه ، فی الحقیقہ حضرت پادشاہک بیوردقاری
 کچی اوچ بیوک کدیک آچیلمشدی . بونلرک بری
 سیلوری قپوسندہ ، بری بیرام پاشا درہ سنک
 سورہ داخل اولدینی محل جوارندہ یعنی طوقبوسو-
 سندہ ، دیکریده ادرنه قپوسوی جوارندہ ایدی .
 بو اوچ کدیک ، عثمانیلرک شہرہ دخولنی تأمین
 ایچون اوچ مکمل شاہراہ مظفریت وجودہ
 کتیرہ بیلردی .

مدافعینہ کلنجہ: هجوم عمومی اٹناسندہ مدافعین غایت
 الیم بر وضعیتندہ بولنیوردی . اہالی ظلمت لیل
 ایچندہ پریشان بر خالدہ اوتہ یہ بری یہ قوشیور ،

عمیق بر یأس و نومیدی ایچنده خاطر و خیاله کلیه جک مباحثانده بولنیوردی . فقط بواثنهاده بیژانس راهبرینک اڤ ایلری کله لرندن پترو نامنده بر راهبک اوج یوز کشتی ایله قلمه دن فرار ایده رڤک عثمانلی اردو کاهنه التجا و دین مین اسلامی قبول ایلمسی ، مدافعین اوزرنده فوق العاده بر تأثیر اجرا ایتمدی (۱) . ایمپراطور بوندن بسبتون تلاشه دوشوب مدافعه منطقه لرینی کز مکه ، عسکرک غیرت و شجاعتنی تحریک ایلمکه باشلادی . شهرده الی سلاح طوتان اهالینک کافه سی تسلیحات لازمه بی حازر اولدق لری حالدده قلعه بدنلرینه چیقیدیلر . فقط عثمانلیلرک قطعاً شهره تعرض ایتمیوب یالکز شهری طوپه طوتمقله اکتفا ایده جکلرینه ذاهب اوله رڤ اولرینه چکلدیلر . عثمانلیلر ، مدافعینک سورلرده بولنمامسندن بالاستفاده کدیک آچیلان محللره طولدیریلان سپدلری قانجه لرله چکوب

(۱) بالاخره نامی محمد پترو تسمیه قلنمش وهجوم همومیده کوستردیکی یرارلقه مکافاتاً کندیسنه سنجاق بکاسکی احسان اولنمشدر .

ايتديرديلر . ايمپراطور بوني خبر آليز الماز ، ترك
 موقع ايدنلري شديدأ مجازات ايدجكني بيان
 ايتدي . اهالينك بر قسيمي عائله لر ينك آج و بي علاج
 قالد يئندن طولاي اولرينه چكلمكه مجبور اولمش
 بولند قلريني سويلديلر . او زمان ايمپراطور ، بتون
 مدافعه خطنه ارزاق توزيع ايتديرمكه باشلادي .
 ذاتأ بدایت محاصره ده شهره آلتی آيلىق ارزاق
 جمع ايدلمش اولديغندن بو خصوصه اصلا
 كوجلك چكلمدى .

طوبقپوسى ايله ادرنه قپوسى آره سنده كى كديك
 محلى مدافعه يه مأمور اولان قسطنطين ايله ژوستينيانى
 سورك اتكلريني ، برجلرك خراب محللريني تعمير
 ايله اوغراشديلر . ژوستينيانى بوجهته فوق العاده
 بر غيرت ابراز ايتدي . فقط كنديسنك بويله مهم
 برموقى مدافعه يه مأمور اولمشي ، خليج جهتنى
 مدافعه يه مأمور اولان لوقاس نوتارانك جاتنى صيقدى .
 نوتارا ، مملكتك اك مهم نقطه سنك مدافعه سى
 كنديسنه حواله اولنماسندن صوك درجه مغبر
 اولدى ؛ فقط بولندينى حال اليمى نظر دقته آله رق
 ايفاي وظيفه دن يئنه خالى قالدى .

ژوستینیائی، هجوم عمومی کیجھ سی عثمانلی طوپرلیہ
 آچیلان طوپقپوسی کدیکی آرقہسنہ درین برخندق
 قازدیروب کریسنده سپرلر وجودہ کتیردی. سپرلری
 تجہیز ایچون، خلیج سورلرینی مدافعہیہ مأمور
 اولان لوقا نونارادن برقاچ طوپ ایستدی. فقط
 نوتارا، ژوستینیاینک موقعنہ اساساً نظر استرقاب
 ایلہ باقدیفندن بوتکلیفہ موافقت ایتمدی. قوماندانلر
 یئیندہ حصولہ کلن بو اتحادسزلق، حرکات مدافعہی
 اشکال وایمپراطوری صوگ درجہ مایوس ایتمدی (۱).
 ایمپراطور بو اختلافک اوکنی آلمنہ آلدن کدیکی قدر
 غیرت ایتمدی. بتون مدافعہ منطقہ لرینی طولاشہرق
 افرادی تشجیع ایتمکہ باشلادی. کدیکلر کریسنده
 متین سپرلر تاسیس اولنمقلہ برابر عثمانلی صفرلری

(۱) « ادرنہ قپوسنک محافظہ سنی فرنک طاقتہ سنہ
 سپارش قیلدی . متعلقاتی بو معاندن ییحضور اولوب
 جملہ دن زیادہ اہتمام ایده جک محاکمہ حفظنی کندولرہ
 اہمالرلیوب بیکانہ لرہ اعتماد ایتمدیکندن رنجیدہ خاطر
 اولدیلرہ باری آنلرک اوزرینہ بزدن ناظر نصب ایلہ نصب
 عینک ایسہ بو خدمتی آنلرہ مستقلاً روا کورمہ دیو
 سویلہ یی کوردیلر . قبول ایتمدی . » صولاقزادہ ،
 ص ۱۹۶ - تاج التواریخ ، جلد ۱ ، ص ۲۴۴

اوزرینه مؤثر آتش را اجرا ایدلدی . اهالینک بر قسمی کلیسالره چکلمش، دعا و نیاز ایله مشغول اولیور، بر قسمی ده : « بویله اتفاقسزلق ایله ایش کورولمز ؛ عثمانلی طوپلرینه قارشلی طورولمز . قبول رعیت ایده رک تسلیم اولمق دها خیرلیدر .» صورتنده بیان افکار ایدیورلردی . پاپاسلرایسه اهالینک قوه معنویه سنی ادامه ایچون : « واقعا عثمانلیلر، ایمراطور ایله معیتنده کی قهرمانلرک غیرت و بسالتی خلافتنه اوله رق طوپوقپوسنی زور لایه جقلم و سلطان احمد میدانته قدر کله جکلمر ایسه ده بوراده بلوطلردن بر ملک اینوب آنلری منهزماً رجعته مجبور ایده جک !»

دیورلردی .

بو تشویقات معنویه افراد اهالینک غیرت دینه سنی تزید ایلور، مدافعه نك شدتی فوق العاده تزید ایدیوردی . ایکسی روملر و اونی قوای معاونه طرفندن مدافعه اولنان منطقه لرده عظیم بر غیرت ابراز اولنیور ، عثمانلیلرک مهاجمانه صوک درجه مقاومت ایدیوردی .

نیسانک یکرمی طقوزنجی کونی (۱) فچرک ایلیک
 ضیالری استانبول سورلرینک شواہق مرتفعہ سنی
 لطیف پنبہ لکلرلہ تزیین ایتمکک باشلادی . برکیجہ
 متدایاً اجرا اولنان طوب آتشلریلہ احضار ایدیلن
 هجومک سریماً اجراسی ایچون اوامر قطعیه اعطا
 اولندی . طرف پادشاہیدن صادر اولان بوامر ،
 هجوم قوللرینہ درحال تبلیغ ایدلدی . هجوم حرکاتی ،
 استانبول سورلری اطرافدہ دو مانلر ، ولولہ لر
 حصولہ کتیرہ رک قرہ دن ودکز دن کمال شدتلہ اجرا
 ایدلکک باشلادی .

حضرت پادشاہ ، اول امردہ مدافعینی یورمق
 وقسم کلی بی دشمن طرفندن اجرا اولنہ حق حرکاتہ
 نظراً ک ضعیف نقطہ لرہ سوق ایتمک ایچون
 اک اول عساکر غیر مسلمہ بی ایلری سوردی .
 طویل بر صورتدہ استعمال اولنان بطریہ لرلہ کدیکی
 یکی باشند دو کدیہ رک طریق مظفریتی تماماً
 کشادہ ولندیرمق ایستدی . طرف پادشاہیدن
 ویریلن امر مخصوص اوزرینہ طویلر اطرافی آتشلرہ

غرق ایتمهک باشلادی . غزات عثمانیه نك الله الله
 صدالری، بورو و طاوول سسلری آفاقی دهشتلر
 ایچنده براقدی. صپان و اوق بلوطلریله نیم ظلمت
 کسب ایدن سماء مانجینقلرله آتیلان قیالرك قورقونج
 صدالری، قورشونلرك سافه، خراش و یزلدیس،
 طوپلرك مدھش کورلتیلری ایچنده قالدی . توز
 و دو مانك بر برینه قاریشمسیله محاربلرك اطرافنی
 احاطه ایدن ظلمت، باروت شعله لری، روم آتشرینك
 مدھش آلورلیله لحظه لحظه ضیادار اولمغه، هرایکی
 طرفدن ایدیلن دعا و مناجاتك غلغله سماء کیری اطرافه بر
 حزن و دهشت القا ایتمهک باشلادی .

بو ائساده عثمانلی هجوم قوللری فوق العاده بر غیرت
 ابراز ایدیورلردی . حضرت پادشاه، آللرنده
 مذهب بر طوپوز اولدینی حالده بتون هجوم قوللری
 طولاشیور، فضیلت جهاد حقنده کی وصایای مجاهدانه
 لرلیله افرادی تشجیع بیوریوردی .

فقط ایمپراطور ایله ژوستینیانی معیتده کی افراد،
 عثمانلیلرك بو امرضنه شدتله مقابله ایلدیلر . اک ایلری
 سوق اولسان افراد غیر مسلمه ایله ایکنجی قوی

تلفات کلیہ یہ دوچار ایتدکری کبی قسم کلی بی ده
توقفه مجبور ایلدیلر (١). بوتوقف، بردنبره مدھش
برصولته تحول ایتدی. ژوستینیانی عسا کر عثمانیہ نك
بوصولتی ده عقیم برامق ایچون افراده بالذات نمونہ
امثال اولمغه باشلادی. سورک اوزرینه چیقوب
غیرت وفداکاری ابراز ایلدیکی ائساده، برعثمانلی
دلاورینک کمال دقتله آتدینی اوقه هدف اولدی (٢).
ژوستینیانی، آلمش اولدینی جریحه نك اضطر اباتنه تحمل
ایده مدیکندن یاره سنی صار دیرمق ایچون کندی
کمیسنه چکلمسنی ایمراطوردن استرحام ایتدی.
قسطنطین، ژوستینیانی بی آلیقویمق ایچون هر نه قدره:
« جریحه کز اوقدر مهلك دکل. هم شهر دن طیشاری
نصل چیقه جقسکز؟ » دیدی ایسه ده ژوستینیانی بی

(١) دو قورمورتان، یزانسک صوک کونی، ص ١٦.

(٢) « علی الصباح فرنک طاقه سنک سردار لری بر
برج اوزرینه چیقوب فازیلرک دفعنه قصد ایتدکده
بردلاور نامدار هنکبوت وار حصار دیرار لینه کند همته
عروج ایدوب مرقومک فافل ایکن اکسه سندن تیغ بی درینغ
ایله باشنی طوب کبی پای حصاره دوشوردی. » صولاقزاده،
ص ١٩٧ - صحائف الاخبار .

بردرلو توقیف ایده مدی. ژوستینیانی ایسه: «جناب
حک عثمانیلره آچش اولدینی طریقدن چیقارم ا»
دیبه رک لیمانه طوغری صاوشدی .

بو ائناده تکفور سرانی جهتده کی قول ایله
خلیج طرفنده کی قولده سورلری مدھش بر صورتده
زور لایوردی . خصوصیلہ غلطہ تپه سندن اینن
زغنوس پاشا معیتده کی قول، خلیج سورلرینه
قارشی قطعی بر تعرض اجرا ایتدی . بو تعرضلر
ائناسنده خارقه بسالت عد اولنه جق بر اثر قهرمانی
ابراز ایلدی : عثمانلی دلاورلرندن اولوبادلی حسن
نامنده بر قهرمان ، منسوب اولدینی اورته نک پک
زیاده ابراز غیرت ایلدی کی حالده سورک بوقسمنی ضبطه
موفق اوله مدیغنی کورونجه مجسم بر آتشاره حماست
کسیلدی . صول ائنده کی قالقان ایله باشنی ستر ایتمش
وصاغ ائنده کی پالایی برمتانت حیدر پسندانہ ایله
هویاه طوغری قالدیرمش اولدینی حالده اوتوز قدر
دلاور ایله ایلری طوغری اوغرادی . حسنک
صولت شجیعانه سنی کورن آرقداشلی ده آنک کی
بررحماست مجسمه کسیله رک سورک دشمن طریقندن

اك شدتلى مدافعه اولنان قسى اوزرينه طيرمانديلر .
 عظيم برغیرت نتیجه سنده بدنلر اوزرينه چيقمغه
 موفق اولور اولماز دشمنه بيوك بر هدف ارايه
 ايلدكلرندن ايچلرندن اون سكلزي رتبه شهادتى
 اجر از ايلديلر . حسن بو ائناده دشمندن بشقه
 كيمسه يه باقيور ، اطرافنده جريان ايدن احواله
 عطف نظره اهميت ايتيور ، متصل خارقه عد
 اولنه جق شجاعتلر ابراز ايديوردى . بر طرفدن
 معيئنده كي قهرمانلرى تشجيع ، ديكر طرفدن دشمنه
 اوق انداخت ايتمكن خالى قالميه رق خصمك قوه
 معنويه سنى ، پاى ثبات ومقاومتنى صارصيوردى .
 تام بو ائناده ايدى كه ، دشمن طرفدن آتيلان جسيم
 بر طاش ، بوشانلى قهرمانه اصابت ايدنه رك آنى بدنلردن
 آشانى يوارلادى . حسن ، بوندن ذره قدر فنور
 كتيرمدى . بدنن آشانى دوشردوشمز تكرر آياغه
 قالدى ؛ اوزرينه تعرض ايدن دشمنلره قارشى قالقانيله
 كندىنى مدافعه يه چاليشدى . جريحه سنك تاثير
 مقاومتسوزيله بيتاب دوشونجه يه قدر دشمنه مقابله دن
 خالى قالدى . اك نهايت آلمش اولدنى جريحه لك تاثيريله

بستون بی مجال قاله رق قالدانی آلدن دوشردوشمز
یاغور کبی یاغان اوقلر ایچنه کومولدی . حسنک بو
حرکت قهرمانانه سی بتون افرادی غیرته کتیردی .
در حال حسنک منسوب اولدینی اورته ایله یوزکشیدن
مرکب بر قول ، بو جسور عسکرک بازوی
شجاعت و حماستیه کشاد ایدیلن طریق مظفریت
اوزرندن حرکت ایدرک قلعہ بدنلرینه هجوم ایتدی .
حسن شهید اولدی ؛ فقط قاعه ضبط ایدلدی .

عثمانیلر خلیج جهتده بو درجه فداکارلقلر
ابراز ایتدکری کبی تکفور سرانی جهتنی ده
شدتله زورلامقدن خالی قالدیلر . از جمله اللی قدر
یکچیری دلاوری ، مدافعینک اک زیاده طوقپوسی
ایله ادرنه قپوسی جهتنه اهمیت و یروب سیرق
قپوسی جهتنی اهل ایلدیکنی کشف ایدر ایتزبتون
همتلرینی بو جهته حصر ایلدیلر . تکفور سرانی
جوارنده بولن ان بو قپو ، وقتیه اهل صلیک
تمرزندن قورتلمق ایچون قبادلش ایدی ایسه ده ،
ژوستینیانی مدافعینک خروج حرکتی اجرا ایتسی
ایچون بونی تکرار آچدیرمش و ادرنه قپوسی

جوارندہ تعرضہ مہیا بولنان اوچنجی هجوم قولنہ
مقابلہ ایچون بورادہ کی قوای مداہمیہ او طرفہ
جلب ایتشدی (۱) . یکچیریلر ، بو طرفک قوای
مدافعہ دن خالی بولندیغی کورونجہ شاہینر کبی
قبودن ایچری آتلاہرق سور خارجی ایلہ سور
داخلی آرسنہ کلدیلر . قارشیلرندہ ہیج بر مقاومت
کورہ مینجہ ، دہا زیادہ ایلریلیہرک ادرنہ قپوسی
اوکندہ سور خارجی بی مدافعہ ایدن دشمن
عسا کرینک آرقہ سنی آلدیلر . مدافعین ، عثمانلیلر
طرفدن خط رجعتلرینک قطع ایدلدیکنی کورونجہ
محاربه دن صرف نظر ایدوب ادرنہ قپوسنہ طوغیری
فرار ایتدیلر . عثمانلیلر ایسہ بونلری شدتله
تعقیب ایدہرک انلرله برابر ادرنہ قپوسندن شہرہ
داخل اولمغہ غیرت ایلدیلر . بو اثنادہ ایسہ سیرق
قپوسندن فوج فوج عثمانلی عساگری دخول ایتمش
اولدیغندن عظیم بر قوت ادرنہ قپوسی شدتله
زور لایہرق شہرہ داخل اولدیلر . عثمانلیلرک شہرہ

(۱) دوقتور مورتمان، بزانسک صوئک کونی، ص ۱۷

داخل (۱) اولسی اوزرینه طوبوقیوسی جهتی مدافعه ایدن قسطنطین عظیم بر خوف و دهشته دوچار اولدی . ذاتاً ژوستینیانینک مفارقتی ، موفقیته اولان امیدنی زائل اتمش اولدیغندن ، ایمراطور حضرت پادشاه معیتده کی قطمانک صولت شیرانه لرینه مقاومت ایده مه مکه باشلادی . عثمانلیلر ، مدافعینده کوردکری غیرتسزک اوزرینه تعرضی برقاتدها تشدید ایتدیلر . نهایت صوک غیرتله قطعی بر هجوم اجرا ایده رک عثمانلی سنجاغنی بیزانس سورلری اوزرنده تموج ایتدیر مکه موفق اولدیلر (۲) .

حضرت پادشاه طوبوقیوسندن شهره داخل اولدینی ائنده خلیج جهتندن ده موفقیت حاصل اولمشدی . عثمانلی افرادی اون قبانی قیوسندن مردیونلرله قلعه بدنلرینه چیقمشلر ، مدافعینی

(۱) « ادرنه قیوسنک جانب جنویسنده اولان
دخنه لردن یوروشه همت ومقدورلرین صرف ایدوب...»

صولافزاده ، ص ۱۹۶

(۲) قلعه سینه چون دیکلدی رایت نصرت نما ،
قلعه پارمق قالدیروب اسلامه کادی کویا . تاج التواریخ ،
جلد ۱ ، ص ۴۲۶

مؤثر آتشله پوسکورتدکن صوکره کمال مظفریتله
 شهره داخل اولمشردی. بعده بوموقیت اوزرینه
 بتون قوللر خلیج سواحلنده بولنان قبولردن
 طرف طرف شهره استیلا ایتمشردی (۲۹ مایس،
 ۱۴۵۳) (۱) .

عساکر عثمانیه مختلف قبولردن شهره داخل
 اولور اولماز جسیم طائفه لر کبی اطرافه یاییلدی .
 اللی اوج کونلک بر محاصره ، اون بش عصرلق
 بر شهرت قدیمه نی اساسندن لرزه دار ایتدی .
 قیصرلر زماننده کی ثروت و دبدبه نک ، طنطنه
 و داراتک مقری اولان بو شهر جسیم ، عثمانلی
 سنجاقلرینک رنگ کلکون دلاویزی آلتیده بر
 منظره مهابت عرض ایتمکه باشلادی . عثمانلیلر ،
 شانلی سنجاقلرینی تموج ایتدیره ایتدیره شهره
 داخل اولورلرکن ، بر سوری خلق سلطان احمد
 میداننه طویلاشمشله ، ییزانس راهبرلی طرفندن
 ظهور ایده جکی خبر ویریلن ملکک ظهورینه

(۱) نتایج الوقوات ، جلد ۱ ، ص ۴۸ — هامره ،

جلد ۱ ، ص ۲۳۸

انتظار ايدييورلردى . فقط عثمانليلك شهرى
 كاملاً يد استيلايه كچيرملرى ، آنلك صوك
 اميدلرينى ده محو ايتدى . بونك اوزرينه كافه سيده
 آيا صوفيه معبدينه طوغرى فرار ايدرك اورايه
 التجا ايلدiler . معبدك قبولرينى صورت مكملهده
 قياوب بو صورته تخلص جان ايتك سوداسنه
 دوشدiler .

ايمپراطور قسطنطين آياصوفيه يه طوغرى فرار
 ايدركن اون قبانى جهتدن ايلريه ين قوله منسوب
 برعزب نفرينه تصادف ايتدى . نفر اساساً ياره لى
 اولديغندن ايمپراطور بونى بسبتون شهيد ايتك
 ايجون اوزرينه طوغرى يورودى؛ ايمپراطورك
 مرامنى كشف ايدن بز جسور عسكر درحال
 يرندن فرلادى . ايمپراطورى آتندن آشاغى چكارك
 برقليجده تلف ايتدى (۱) . اهاينك قسم اعظمى
 كليسالره التجا ايتمش اولدقلىرندن مجموع تلفات
 آنجق ۲۰۰۰ كشى يه بالغ اولدى .

حضرت پادشاه صالحى كونى اوكله يه طوغرى

مدبذب بر آلائی ایله شهره داخل اولدی . درحال ایاصوفیه معبدینه کیده رک بوبنای محتمشی کورمک ایستدی . معبدک اوکنه کلیر کلنز ، دروننه التجا ایدن اهالی درحال تسلیم اولدی . آیاصوفیه ساحه سی هیج برقان لکسه یله تلویث ایدلمدی . حضرت پادشاه عمیق برخشوع دیندارانه ایله معبده داخل اولدی . آئنده کی لوای نصرت اتمای عثمانی پی محراب محله مرکز ایتدی . بنانک کوزلری قاشدیران تزینات داخلیه و صنعت معماریه سنی تحسیندن کندینی آلامدی . معبدک رواقلیله زیر زمینده کی کمرلرینی نظر تدقیقدن امرار ایتمک ایستدی . آشاغی یه طوغری ایندیکی زمان بریکچری نفرینک قیمتدار طاشلردن برینی یونتمقله مشغول اولدیغنی کوردی ؛ نفری شدتله مجازات ایتدی . بعده تکمیل معبدی طولاشوب تدقیقاتی اکیال ایتدکدن صوکره مؤذنلردن برینه اذان محمدی اوقوتدی . صلیلرک کافه سی طیشاری چیقاریلوب تصاویر دینه کاملاً تخلیه ایدلمدی . براز صکره ، شیخ الواصلین آق شمس الدین حضرتلری بطریقہ مخصوص اولان کرسی یه چیقیدی ؛

فضیلت جهاده و فتح قسطنطنیه حقنده کی حدیث
 شریف نبویک معانی قدسیه سنه دائر غایت بلیغ
 بر نطق ایراد ایتدی . عموم غزات ، عظمت
 قدسیه اسلامیتک تأثیر روحانیت بخشی ایله اشکریز
 شکران اوله رق بو معبد جسیمک رواق و قبانبی
 صدای صمیمیء تحمید ایله طولدیردیله .

حضرت پادشاه آياصوفیه بی زیارت ایلدکن
 صکره ادرنه قیوسی جوارنده کی تکفور سراینه
 کلدی (۱) . بر زمانلر یزانس ایمپراطورلرینک
 حشمت و داراتی اولانجه مزیناتیله ارائه انظار
 ایدن بو بنای جسیمک شمدی بر خرابه زار پرسکون
 حالده بولندیغنی کوردی . معیتده اک ایلری کلن
 عثمانلی سردارلری اولدیغنی حالده سرایه داخل
 اولدی . بنانک حال خرابیء حزن اتماسی
 قلب شاهانه لرنده عظیم بر تأثر حصوله کتیردی .
 نظر شاهانه لرینی بو بنای محتشمک حزن ماتمین ایچنده

(۱) « اولزمانکم سعادته اسلامبولی فتح ایلدکلرنده

اکری قیو قربنده تکفور مقهورک سراینه قنوب

..... اساس نظام یکیچری ، یازمه ، ص ۱۴

غنوده کورونن در و دیوارینه عطف ایدهرک :

پرده داری میکنند در قصر قیصر عنکبوت

بوم نوبت میزند بر طارم افراسیاب

بیت مشهورینی قرائت بیوردی .

بعده سرایدن چیهرق قسطنطینک وزیر

ورئیس وکلاسی لوقا نوتارایی حضورینه کتیرتدی .

نوتارایه، اسفندیار بک کوندردلیکی زمان قسطنطینک

نه سببه مبنی تسلیم اولدیغنی سؤال ایتدی . نوتارا

جواباً، شهرک مقاومت ایتیمی ایچون حکومات

اجنیه دن مکتوبلر کلمش اولدیغنی سویلدی . حضرت

فاتح، نوتارایی فوق العاده اعزاز ایتدی . بعده

قیصرک جسدینی بولمق ایچون ایجاب ایدنلره اوامر

قطعه اعطا ایلدی . برچوق افراد، طرف طرف

طاغیلهرق قسطنطینک جسدینی آرادیلر . نهایت

جیزمه سنده کی علامت ایمراطوریدن جسدی بولمغه

موفق اولدیلر . حضرت پادشاه، جسدک بولندیغنی

خبر آنجه، احترامات لازمه ایله دفن اولنمسنی فرمان

بیوردی . قیصرک جسدی احترامات لازمه ایله

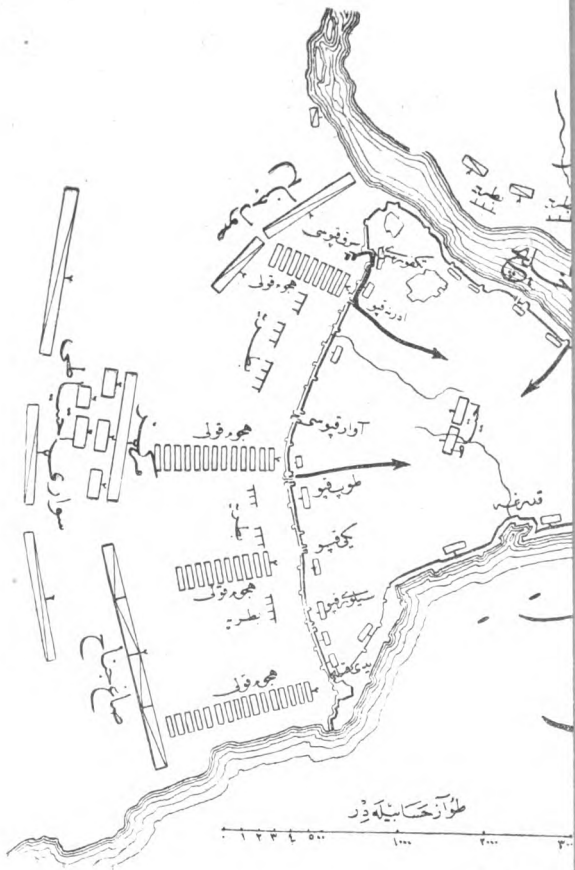
قالدیریلهرق موقع مخصوصنه دفن اولندی (۱) .
 حضرت پادشاه ، بفتح عظیمی متعاقب غزات
 عثمانیه اوق میداننده بر فتح و ظفر آلابی یابدیرلمسنی
 و افراد اوق آتدیریلوب ضیافت ویرلمسنی فرمان
 بیوردی . غزات عثمانیه اوق میداننه طوبلا تدریلوب
 مکمل بر یکید رسمی اجرا اولندی . افراد طاقم طاقم
 اوقلر انداخت ایدرک اظهار شادمانی ایدلدی .
 اوق انداختتک ختامنده حضرت فاتح ، ترسانه
 باغچه سنی تشریف بیوردی . باغچه غایت مکمل
 بر ضیافت کشیده ایدلدی . اوچ کون اوچ کیجه دوام
 ایدن بو ضیافتی حضرت پادشاه بالذات اداره بیوردی .
 افراد و عساکره عطایای سزیه توزیع اولندی .
 عساکرک موجودی یوقلمه ایدلدیکی زمان ، مجموعتک
 ۱۷۰،۰۰۰ کشتی به بالغ اولدینی آکلاشلدی .

طرف پادشاهیدن ویریلن امر اوزرینه آیاصوفیه
 معبدی جمعهیه قدر احضار اولندی . او کون حضرت
 پادشاه آلابی والا ایله آیاصوفیه جامعنی تشریف

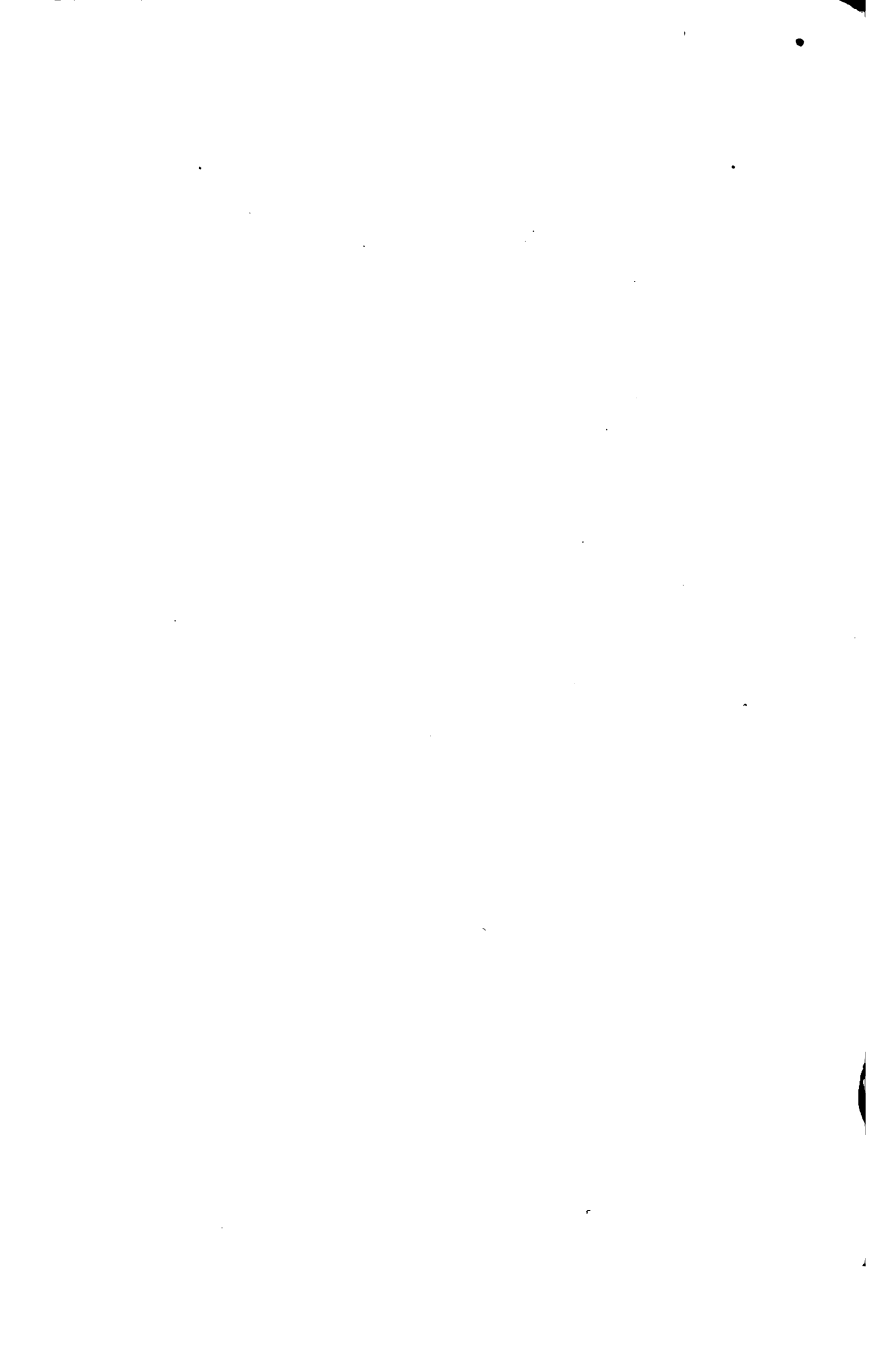
(۱) وفاده طلومبه جی باشی قوناغی اتصالنده کی جسیم
 برخانه تک باغچه سنده در .

بیوردی . حضرت پادشاه جامع شریفه داخل
 اولور اولماز آق شمس الدین حضرت تبری فاتح نامدارک
 قوللرینه کیردی . عمامه سنک اوزرینه برطور ناتلی
 وضع ایدرک حضرت پادشاهه کیدیردی . بعدہ
 آلرینہ یالین برقلیج ویره رک کمال حرمت و تعظیم
 ایله منبره چیقاردی . حضرت فاتح بروضه مجاهدانه
 ایله منبره چیقار چیقماز کمال بلاغته خطبه او قومغه
 باشلادی . بو آوازہ قدسی ، آیاصوفیه جامع شریفنک
 قباب جسیمہ سی اوزرنده کمال عظمت و مہابتہ
 عکس انداز اولدی . خطبه نک ختامنده آق شمس الدین
 حضرت تبری وظیفہ امامتی ایفا ایلدی . دین مین
 اسلامک قدسیت بی نہایہ سی ، آیاصوفیه نک زیر زمینده
 پنهان اولان رهبانی صوک درجه متأثر ایتدی .
 کافہ سی ده میدانہ چیقہرق اعلان شان اسلامیت
 ایلمک باشلادیلر .

حضرت پادشاه صلوة جمعہ بی ادا بیوردقدن
 سوکرہ ایجاب ایدن تشکیلات و اصلاحات ایله
 مشغول اولدی . جنویزلرک حین محاصره ده روملره
 معاونت ایلدکری معلوم اولدیغندن غلظتہ نک ضبطی

سید
 میرزا
 محمد
 علی
 قزوینی

اچون بر مقدار قوت افزاز اولندی. زغنوس پاشا معینده بولنان بو قوت شهرک سورلری اوکنده کورونور کورونمز مدافمین درحال تسلیم اولندی. بو اثناده سیلوری قصبه سنه التجا ایدن بیزانس رؤسای ده تسلیم اولدیله ؛ شهرک اناختارلری درحال حضرت پادشاهه کوندردیله.

حضرت پادشاه آز بر زمان ایچنده فوق العاده اصلاحات اجرا ایلدی. فرار ایدن یرلیلری شهره دعوت و خراب اولان مبانی بی یکیدن انشایه همت ایتدی. فرار ایدنلردن کری کلنره خانه لرینک اعاده ایدیله چکنی و ایکی آیه قدر عودت ایتدکری تقدیرده مصادره اولنه جغنی اخبار ایتدی . رؤسای یونانیه دن جنادیوس بطریق نصب اولندی. حضرت پادشاه ۱۸ : ۲۰ کون قدر استانبولده قالدقن صوکره قاریشدییران سلیمان بکی استانبول دفترداری تعیین بیوردی. سورلرک کافه تعمیراتی سلیمان بکه احاله ایتدی . بعده استانبولک پایتخت سلطنت سنیه اولسنی فرمان بیوردقن صوکره ادرنه بی تشریف ایلدی .

استانبولك محاضرہ و فتحی، تاریخ محاصرات
 قلاع نقطه نظرندن پك بیوك بر اہمیتی حائزدر.
 استانبولی دائرآمدار احاطہایدہرك بر قاج عصردن
 بری ملل مخلفہ اردولرینك تعرضات متوالیہسنہ
 هدف اولان بو قلاع جسیمہ، ہر درلو، ہاجماتہ
 قارشى کمال متانتہ مدافعہیہ صالح بر سد سدید
 وجودہ کتیرمش ایدی ایسہدہ، حضرت فاتحك
 دہای موجدانہسی اسلاف جنکاورانك خاطر
 وخیالہ کلیہجك اختراعات مهمہ ایلہ ثمرات مظفرتی
 تأمین ایلمش اولدیغندن پك چوقعصرلرک محمول
 غیرت وفعالیتی اولان بوسورلر، اللی اوج کونلك
 بر محاصرہ شدیدہ نتیجہسنده کاملاً ضبط ایلمش،
 بر زمانلر قیاصرہ رومك دبده وداراتنہ مقر اولان
 بو بلده معظمہ عثمانیلرک قبضہ فاتحانہسنہ انتقال
 ایلمشدر .

استانبولك فتحی، فاتح نامدار جتہمکان سلطان
 محمد خان غازی حضرتلرینك قدرت جنکاورانہلرینہ
 اك بلیغ بر نمونہ ظفر تشکیل ایدرہ. حضرت پادشاہ
 زیر زمین محارباتی ایلك اول بو محاصرہ مشہورہ

اثناسنده تطبيق ايمش اولديني كبي سيار قوله لر
 انشا وجسيم طوپلرله هاونلر ايجاد ايدهر ك بطريه لري
 طوپل بر صورتده استعمال ايله كه فوق العاده بره هارتله
 موفق اولمشدر. خصوصيله شهر ك ضبطى تسهيل
 ايجون روم ايلي حصارينك انشاسى، فاتح نامدارك
 عثمانلى اصول حربينه تابع اولمق واجداد عظامنه
 تأمين مظفريت ايدن اصوللري موقع تطبيقه قويق
 خصوصنده كى همت عاليه سنى غايت پارلاق بر صورتده
 اثبات ايدر (۱) .

استانبولك فتحى، حضرت فاتحك قدرت
 سياسيه سنه بك جلى بر برهاندر .
 سلطنت سنيه عثمانيه نك بدايت ظهورنده ممالك

(۱) عثمانلىلر مواقع مستحكه يي ضبط ايدهر جكلرى
 زمان دائما آبلوقه اصولنه مراجعت ايدرلر، شهرى ضبط
 ايجردن اول اطراف وجوارينه حصارلر انشا ويا جوارده كى
 قصبانى فتح ايدرلردى . بو صورتله خطوط مواصلاقى
 كاملاً قطع ايتدكن صوكره شهرى صورت منتظمده
 محاصره ايلرلردى . بروسه نك ضبطنده بو صورتله حركت
 ايدلش اولدينى كى استانبول واشقودره محاصره سننده
 عين وجه ايله حركت اولمشدر .

عثمانیہ نیک روم ایلی و آناتولی جہتلزندہ توسع
 ایلمسی واقعا عثمانیلیر ایچون بیوک بر اعمیق حاز
 ایدی ؛ فقط ممالک مذکورہ بی محافظہ ایچون
 استانبولک فتحی عادتاً الزم حکمنده ایدی . بیزانس
 ایمپراطورلنی شرق کلیسا سنک مقری اولدیغندن
 برکون اولوبده حکومت خرسیتیانیہ نیک عثمانلی
 اراضیسی داخلنده بر خرابه زار سفاهت حاله کلن
 بوشهر جسیمی ضبط ایتمک سوداسیله حرکت
 ایده چکلری آپ آشکار ایدی . بو احتمالی بر طرف
 ایتمک و او آنه قدر فتح اولنان اراضی قیطی
 بر صورتده تأمین ایلمک ایچون استانبولک فتحه
 اشد احتیاج حاصل اولمشدی . حضرت فاتحک
 فکر دور اندیشانه سی بولزومی ده شہزاده لکی
 زماننده تقدیر ایلمش اولدیغندن استانبولک فتحی
 بر امل یکانه عد ایتمش ، بوشهر جسیمک ضبطی
 ایچون ایجاب ایدن تدابیره توسل ایلمشدی .
 استانبولک فتحه او آنه قدر مانع اولان سبب ،
 محاصرین اردولرینک دائمآ آز قوتده بولنملری
 و شہری احاطه ایدن جسیم سورلری تخریب

ایده جک آلات حربیه مالک بولناملری ایدی .
 بو ایکی نقطه تأمین اولندیقی تقدیرده احتمال
 موفقیت هر حالده موجود ایدی . بونک ایچون ،
 حضرت پادشاه ۲۰۰,۰۰۰ کشیلک بر اردو جمع
 ایتمش و اردوده غایت جسم طویلردن متشکل
 قوتلی بطریه لر تشکیل ایلمشدی . ایشته بو جسم
 قوت ، یزانس-لرک جزئی بر مقداره بالغ اولان
 عساکر مدافعه و معاونه ایله متین سورلر کریسنده
 مصرانه اجرا ایلدکاری مدافعاتی الی اوچ کونلک
 بر محاصره نتیجه-سنده محو و کسر ایتمکه موفق
 اولمش و بو موفقیت خارق العاده ایله تاریخ عالمده
 بر قرن دیگر کشاد ایلمشدر (۱) .

استانبولک محاصره-سنده موفقیتی تأمین ایدن
 عناصرک بری و الک-مهی، افراد عثمانیه نک قوه معنویه جه
 حائر اولدقاری فائقیتدر . واقعا وطنلرینی مدافعه

(۱) « استانبولک عثمانیلر طرفندن فتحی اون
 بشنجی عصرک وقایع مشهوره-سندندر . قدیم یزانس
 ایمبراطورلنک اون بر عصر صوکره سقوطی ناقابل زوال
 خاطرات بر اقه جق وقایع معظمه دندر . » ژول و انفاوهر،
 ترکیه ، ص ۶۹

قیدیلہ سلاحہ صاریبلان عساکر مدافعہ نکدہ
 فوق العادہ بر ثبات و متانت ابراز ایتیمی طیبی
 ایسہدہ اخلاق و طبایعی دوچار فساد اولان بو
 قوۂ قلبیہ بیندہ عدم اتحاد، استرقاب و کین و غرض
 کبی کرداب انقراضہ طوغری سہ فیلانہ یورالانان
 ییزانس حکومتک کافہ نقائصی موجود اولدیغندن
 بو قوۂ مدافعہ نک عثمانلیلر کبی شعشعہ سطوت
 و عدالتلری رونق طراز عالم مظفریت اولان
 جنکاور بر قومک صوات شجیعانہ سی اوکنده
 مقاومت ایده میہ جکی آشکار ایدی . خصوصیلہ
 اردوی ہایونده آق شمس الدین ، منلا کورانی و امیر
 بخاری کبی ہر بری عصرینک بر علامہ فریدی
 اولان ذوات فضائل سماتک بولنسی افرادک شوق
 جنکاورانہ سی بر قاتدہا تزید ایتمش ، « لتفتحن
 القسطنطیذہ . . . » حدیث جلیلنک معنای قدسی
 بشارت اتماسی بر شعشعہ دلاویز روحانی ایلہ انظار
 غزاتی خیرہ دار شوق و غیرت ایده رک عموم افرادک
 قلبندہ ناقابل زوال بر سرور مظفرانہ حصولہ
 کتپر مشدی . ایشتہ قوای جسمیہ حربیہ بہ بروح

ديكر بخش ايدن بو. و اثرات معنويه شهرک فتحی
 صوک درجه تسهیل ایتش، نام عالی جنکاورانه سی
 تاریخ جلیل عثمانی بی خارقه مظفریتله تزین ایدن
 فاتح نامدارک بشارت جلیله پیغمبری به ظهوریتنی
 تأمین ایدرک عثمانیلری جهانک اک دلارا بر شهر
 جسیمنه نائلیتله ممتاز ایلمشدر .

چالديران ميدان محاربه‌سی

(۹۲۰ هـ ، ۱۵۱۴ م)

پاوزك شوكت سياحه‌سی - اسباب حرب - اجراءت اوليه
وتداركات سفریه - سوق الجیش حرکاتی - سیوايه مواصلت -
منزل خدماتی - مستقل سواری - پرورشه دوام - اردونك
احوال معنویه‌سی - بارقه جلاوت - چالديران صحراسته مواصلت
طرفینك محاربه ترتیبانی - طرفین اردولری - طرفین اردولرینك
قوتی - محاربه‌یه مباشرت - عثمانلی طوبجیسی - پاوزك تدابیر
جنگاورانه‌سی - شاه اسماعیلک فراری - ایران اردوسنك رجعت -
بهریز اوکنده عثمانلیلر.

نام عالی جنگاورانه‌سی مزیات علویه
قهرمانانه‌سی اک بلیغ بر لسان توقیر ایله یاده کافی
اولان جتتمکان سلطان سلیم خان اول حضرتلری
کمال شوکت و مهابتله مقام سلطنته جلوس ایلدیکی
زمان، دولت معظمه عثمانیه‌نك کوکبه اقبالی آسمانکیر
شان و شرف اولمغه باشلامشدی. بوشان و شرف،

حضرت یاوزک آوازه سطوت و جلادتیه امتزاج
 ایده رك اقطار بمیده جهانہ عكس انداز اولمش ،
 بتون حکمدار لر مظهر التفات پادشاهی اولمق ایچون
 خاکپای جناب سلیمه ایلچیلر کوندرمکه تشبث
 ایلمشردی . شهریار ذیشانک خبر جلوسی اطرافه
 اعلان اولنور اولنماز ، مولداوا ، اولاح ، مجارستان ،
 ونديک و مصر حکمدار لر یله ممالک غریبه
 حکمدارانندن طرف طرف ورود ایدن مرخصلر
 برجیله محمدتکارانه اولمق اوزره حکومتلری نامنه بیان
 تبریکات ایلدک لری کبی ، روسیه پر نسی واسیلیدن
 کلن بر مرخصده حکومت متبوعه سی پر نسلرینک
 عثمانلی پادشاه لر یله اوتهدنبری ائتلافکارانه یاشادقلرینی
 بیان ایده رك یاوزک جناح التفاتنه التجا ایتمش (۱) ،
 حتی (آزوف) و (کفه) جهت لر نده سربستی تجارتک
 محافظه سی ایچون مساعده مخصوصه استحصال

ایلمشدی .
 سیمین ۱۸۵۷ء مایه ربه نه
 نلا ما فقط شرقی و غریبک نیتلر نولدی حکمدار لر ی
 در کالین حرامیت و مخبر صیقل جلوه اولدی تبریکاتنه شتایان
 منه (۱) .
 ماها رمی تلخی شد ولیک عثمانیه مملکتیله صلح اولدی .

اولدقلری حالدہ ایران شاہی اسماعیل صفویینک
 هیچ برمرخص کوندرمه‌سی، یاوزکی بتون کره
 زمینی امل علوی استیلاکارانه‌سنه طار کورن
 بر حکمدار ذی وقارک صوک درجه اغبرارینی
 موجب اولمش؛ بو اغبراره اداره حکومتہ اجرایی
 تاثیر ایدن دها سائر اسباب مهمه تاثیریلہ برقات دها
 تزیاید ایلمشدی .

شاه اسماعیلک یکانه مقصدی ، ممالک شاهانه
 داخلنه تخم فساد القا ایدهرک مذهب شیعینی تزیید
 وکندی حکومتک بقا واستقرارینی تأیید ایلمکدن
 عبارت ایدی . بو فکر ، طوتمش اولدینی مجرای
 سهیل ایله او یله بر ساحة انتشار بولمشدی که، مذهب
 شیعینی التزام ایدنلر کوندن کونه چوغالمغه باشلامش،
 حق عثمانلی اردوسی ارکانسندن بعضری نظام
 وقوانین عسکریه یه بسبتون مخالف اوله رق شیعه
 مذهبنی قبول و اعلان شیعیته قیام ایلمشلردی .
 شاه اسماعیلک تأمین منافی یولنده حصوله کلن
 بو مضرتلر ، ذاتاً اولجه بر چوق کشیلرک ضیاعنه
 بادی اولمش اولدینی کپی شمیدی ده اداره حکومتہ

اجرای تأثیر ایدہ جک بر نتیجہ مضرہ حاصل ایلمکہ باشلامشدی. سلطان سلیمک یکانہ مقصدی، عصر لردن بری ایرانیلرله عثمانیلر بیننده منافرت شدیدہ حصولنہ بادی اولان بو منازعات مذہبیہ بی اورتہ دن قالدیرمق، ممالک شاهانہ داخلندہ تنسیقات مهمہ اجرا ایلمک ایدی. بو سببہ مبنی بتون آمال وافکارینی بو مسئلہ مهمہ نک حلنہ حصر ایتمش، سلطنت سنیه عثمانیہ نک ترقیات فوق العادہ سنی تأمینہ مدار اوله جق معظمات اموری برر برر نظر تأملدن کچیرمکہ باشلامشدی. شاه اسماعیلک بو حرکت مغرورانہ سی ایسه، دها شہزادہ لکی زمانندن بری افکارینی اشغال ایدن مسئلہ نک حلی ایچون برسبب مجبر وجودہ کتیرمشدی. خصوصیلہ شاه اسماعیلک آماسیہ والیسی شہزادہ سلطان احمدک اوغللرینی حمایہ و حضرت پادشاهہ برطور اخافہ اظهار ایلمسی اعلان حربہ اک مهم برسبب تشکیل ایلمشدی.

ایشته بو اسبابہ مبنی سلطان سلیم، ایرانیلرله قطعی برحرب اچراسنہ عزم قوی حاصل ایلدی ایسہدہ بو

عزم عالیهمتانه بی ساحه فمله قویمازدن اول ممالک شاهانه داخلنده مذهب شیعه به دونمش اولانلرک خفیا تحقیق و تحریر اولنملرینی امر ایتدی . ایدیلن تحقیقاتده « بونلرک قرق بیک راده لرنده اولدینی تین ایلمله حقلرنده تدایر مقتضیه اتخاذ » ایدلدی . حضرت پادشاهک بوندن مقصدی ، ممالک عثمانیه داخلنده بولنان شیعه لرک بتون قوتی کسر ایدرهک حرکات عسکریه بی بلا مشکلات اجرا ایتک و سفرك اکمهم زمانلرنده ممالک عثمانیه داخلنده غائله مهمه چیقمسنه میدان ویرمه مک ایدی . سلطان سلیم ، بونقطه بی تأمین ایلدکن صوکره سلاح سطوت و مهابتی ایران حدودلرنده تجربه ایلمه قیام ایتدی . ادرنه ده ، ریاست جنکاورانه سنده منعقد بر دیوان عالیده ایران ایله دولت علیه بیننده موجود اختلافات شدید بی برر بر سرد و بیان ایدرهک اعلان حرب به قرار ویردی . بعده اردونک سفر برحاله قونلمسی ایچون بتون ایالت قوماندانلرینه اوامر قطعیه اعطا ایتدی . یکشهر اووه سی ، قطعانک مواقع مختلفه دن ورودینی تسهیل ایدرهک

مرکزی بر وضعیتده اولمقله برابر خطالحرکات
اوزرنده بر تجمع نقطه‌سی اولمق اوزرنده انتخابه
صالح اولدیفندن یکیشهر اووه‌سی تیجمع نقطه‌سی
اوله‌رق انتخاب ایلدی . فقط حضرت پادشاهک
دیوان عالیده‌کی وضع مهابت کسترانه‌سی ، اطرافنده
بولنان قوماندانلری غریق خوف ودهشت ایلمشدی .
بتون قوماندانلر ، حتی بتون وزرا ، حضرت
پادشاهی بر طور تسلیمتکارانه ایله دیکله‌دکاری
اثناده یاوز سلطان سلیم متصل‌الاریله دلیرانه طورلر
آله‌رق : «حرب احرب احرب ایتمک لازم» دییه باغیرمش
انظار مهابت نشاری اوکنده دمبسته خوف وحریت
اولان ارکان دولت هیچ بر جواب ویره‌مه‌مشلردی .
یاوزک صدای جلادت پرورانه‌سی ، اطرافنده
حکم فرما اولان سکون احترامکسترانه ایچنده
ظنین انداز اولدینی اثناده ، عبده نامنده بریکیچری
نفری کمال حرمت و احترام ایله یاوزک آیاقلرینه
قیامش ، نام علوی ظفرنم‌سی رونق طراز عالم
مظفریت اولان بر تاجدار ذیشانک سیف سطوت
وحماسی آلتنده اجرای حرب ایتمک عموم

عثمانی لیرجہ اک بیوک سعادتن معدود اولہ جغفی بیان ایلمشدی . بو تسلیمیت جنکاورانہ ، یاوزک افتدہ سطوت مدارندہ اولیہ بر سرور مجاهدانہ حصولہ کثیرہ شدی کہ ، نفری نظرالتفات شاہانہ سیلہ صوک درجہ مسرور ایتمش ، حتی کندیسنه سلانیک هنجاغنی آرپہلق اولہرق احسان بیورمشدی (۱) .

سفر برلک امرلری آز بر زمان ایچندہ بتون قوماندانلرہ تبلیغ ایلدی . یاوزک معیت جلادت پرورانہ سندنہ اجرای حرب ایتکی اک بیوک بر سرنامہ مباهات عد ایدن بتون افرادک ناصیہ شجاعت وبسالتنده عظیم برسرور قهرمانانہ حصولہ کلککہ باشلادی . افرادہ ، اسلحہ و مهمات حربیہ توزیع اولندی . اردونک کافہ تدارکاتی اوچ کون ظرفندہ فوق العادہ بر سرعتلہ اکمال ایلدی .

اوچ کون صوکرہ حضرت پادشاه (ادرنہ) دن کمال سطوتلہ حرکت ایتدی (۱۱مارت ۱۵۱۴) (۲) .

(۱) صولافزادہ ، ص ۳۵۹ .

(۲) «لالہ لردن روی صحراہ قبزل خیمہ ل و ابردن سرکوهستانہ سراپردہ ل قورولدیفی ہنکامدہ ...»

صولافزادہ ، ص ۳۶۰ .

(۳) صحائف الاخبار ، جلد ۳ ، ص ۴۵۰ .

اردو، ادرنه دن حرکتنک او تڄي کوني استانبول
پيشکاهنه واصل اولدی (۲۹ مارت) . طرف
پادشاهيدن ويريلن امر مخصوص اوزرينه اردوگاه
ايوب سلطان جوارنده تأسيس ايدلدي . چادرلر
فوق العاده برانظام ايله قورولهرق افراده استراحت
ايتديرلدي (۳) . حضرت سليم ، كافة افعال
وحرکاتي براس علويء ديانته مستند بولنديرديغندن
بو سفر جسيمي ده بر مقدمهء ديانت پروري ايله
پيرايه دار ايتمک ايستدي . اوکون عموم افراده
استراحت امريني ويردکن صوکره ارکان وامراسني
معينه آلهرق مرقد جناب ابو ايوب الانصاري به
کلدي . دودست جلادنتي آسمانه طوغري رفع ايدهرک
تربهء مبارکه پيشکاهنده عظيم بر مناجات خاشعانه ده
بولندي . علويت دين اسلام ايچون اجرا ايلديکي
بو سفر مهمده مظهر مظفريت کامله اولسني
جناب حقدن استرحام ايتدي . بومناجات قهرمانانه بي
بر تسليميت ديندارانه ايله ايضا ايلدکن صوکره
عظيم بر حضور وجدان ايله قرارگاه عمومي به
عودت بيوردي . مغنيسادن کلن شهزاده سلطان

سلیمانی استانبولده قائم مقام صفتیله بر اقدی . اول
 امرده اردونك آناتولی به کچمسی الزم اولدیغندن
 حضرت پادشاه، معبئی افرادیله برابر بشکطاش-مدن
 اسکداره مرور ایتدی (۱) . روم ایلی بکاربکی
 حسن پاشا معینده کی افراذك کلیبولیدن کیلره ارکابی
 ایچون امر مخصوص اعطا ایدلش اولدیغندن
 حسن پاشا سریع بر یوروشاه کلیبولی به کلدی .
 افرادی کیلره ارکاب ایدرک روم ایلنه کچدی .
 حضرت پادشاه ایسه اسکداردن نيسانك یکرمنجی
 کونی حرکت ایتدی ؛ اردویه مالته جوارنده
 ملاقی اولدی . نيسانك یکرمی اوچنچ کونی
 اردوگاه جوارنده یقالانان بر قیزباش اسیرینه
 اعلان حربی متضمن بر نامه هایون ویریلرک
 شاه اسماعیله کوندرلدی (۲) .

رخ یاوز سلطان سلیم ایرتسی کون مالته مدن مفارقت
 ایدرک یکیشهر اووه سنه واصل اولدی . روم ایلی

۱۹۰ (۱) نتایج الوقوات، جلد ۱، ص ۸۶ - تاج التواریخ،
 جلد ۲، ص ۲۴۵ .
 (۲) منشآت فریدون بك - ژول وان فاوهر ،
 ترکیله، ص ۱۰۸ .

۴۰۰ خالديران ميدان محاربه سنی

بکمبرکی حسن پاشاده کلیبولیدن چناق قلعه بوغازینی
مرور ایده رک اردو قسم کلیسنه التحاق ایتدی .
حضرت پادشاه یکیشهر اووه سنده اردویه لزومی
اولان موادی اکمال ایتدکن صوکره یورویشه
دوام ایلدی . اوچ کون دوام ایدن بر یورویشدن
صوکره اردوی هایون (سیدغازی) جوارنده
توقف ایتدی . بوراده اوچ کون موله ویرلدی .
سلطان سلیم ، معیقی افرادینک حسیات غیرت
پرورانه سنی تزئید ایده جک مؤثراتک نهدن عبارت
اولدیغنه واقف بولندیغندن افراده آره صره
اظهار التفات ایتمکن خالی قالمدی . حتی عموم
افراد عظیمه احسان ایده رک افرادک شوق و غیرتی
تزییده خادم بالجمله و سائله توسل ایتدی . اردو ،
(سیدغازی) دن اعتباراً امنیت یورویشی ایله
حرکت ایده جکندن حضرت پادشاه اردونک انقسام
عساکرینی تنظیم ایله مشغول اولدی . وزیر
دوقه کین احمد پاشایی ۲۰,۰۰۰ سپاهیدن مرکب
بر قوتله پیشدار تعیین ایتدی . سینوب والیسی
قرهجه احمد پاشایی ده ۵۰۰ قدر سواری ایله

اردو ایلریسندہ استخدام ایتدی (۳) بوسواریتک
 وظیفه سی، اردونک یوروشنی تسهیل ایتک و دشمنه
 قارشنی استکشافات اجرا ایدره ک دشمندن اسیر آلمق،
 خصمک کافه حرکاتنه دائر معلومات لازمه استحصال
 ایلیمک ایدی. دها طوغریسی بو قوت، اردو
 ایلریسندہ مستقل سواری مقامنده استعمال
 اولنه جقدی (۴).

اردوی هایون (سید غازی) دن حرکتله
 (قونیه-قیصری) خطنی تعقیب ایتدی. (قیصری) ده
 بر قاج کون قدر موله ویرلدی. سلطان سلیم بو توقف
 اثناسنده ذوالقدریه حاکی علاءالدوله ایله مذاکرانده
 بولنه رق بر مقدار سواری طلب ایتدی. علاءالدوله،
 طینتنده مرکوز اولان دنائتی اجرادن اصلاحلی
 قلمدی؛ اردوی هایونه قوه معاونه کوندرمک شویله

(۱) «اول اثناده میرلوای سینوب اولان احمد بک،
 قره پاشا نامیله شهرت بلمشدره، بش یوز کزیده یولدش
 ایله قیزلباش بد معاش دن دل آلمافیچون آذربایجان
 طرفنه کوندرلدی.» صولاقزاده، ص ۳۶۱ - صحائف
 الاخبار، جلد ۳، ص ۴۵۱.

(۲) هامره، تاریخ دولت عثمانیه، جلد ۴، ص ۱۸۳.

ظورسون ، اردونك حرکاتی ازعاج بیسه ایتمکه
 تشبث ایلدی . بو حال سلطان سلیمی پک زیاده متأثر
 ایتمدی . فقط بوکا مقابل محافظه اعتدال ایتمکدن ده
 اصلاحی قالمدی . مشی جنکاورانه سنه حیولت ایذن
 موانعک توالی ایلدیکنی کوردکجه ، عزم و شدتی
 برقات دهها تزید ایتمدی . اردوده انضباطک ادامه سنه ،
 یورویشک صورت منتظمه ده اجراسنه عطف دقت
 ایده رک یورویشه کمال غیرتله دوام ایلدی . اردو ،
 زمردین صحرائی ، دلنشین وادیلری بر مشی
 جنکاورانه ایله آشهرق حزیرانک آلتنجی کونی
 (اسکوبی) یه کلدی . فقط یورویشک متاعی افراد
 اوزرنده ناقابل تحمل بر تأثیر حصوله کتیرمکه باشلادی .
 سلطان سلیم تأثیر ساحرانه سنی استعمال ایتمکه
 تشبث ایتمدی . افراد بر تازیانه تشویق اولمق اوزره
 عطیه لر احسان بیوردی . حتی بو التفاتی برقات دهها
 ایلری کتوره رک ، بیک آقچه ک تیمار صاحبی اولان
 بر سواری یه اللی آقچه ضم معاش اعطا بیوره جنفی
 وعد ایتمدی . . .

اردوی هایون زحمتی و متاعب آلود بر یورویشدن

صوکرہ (سیواس) اوکترینہ واصل اولدی. سلطان
سایم، تکمیل اردونک یوقلمه سنی اجرا ایتدی.
اردونک قوه موجوده سی ۱۴۰,۰۰۰ کشی ایدی.
آغراق و سائره سی ایسه ۵۰۰۰ آرابه ایله ۶۰,۰۰۰
دویه بالغ اولیور ایدی .

سلطان سایم، محاربه میداننه قدر تعقیب اولنه جق
خط الحركاتك احوالنه، مرور ایدیله جک حوالیده
متمکن اهلینک طبایعنه واقف اولدیندن (قیصری) ده
۴۰,۰۰۰ کشیدن مرکب بر قوت افراز ایتدی .
بوقوت، اردو ایله ایله برابر کن سقط و عملمانده
افراددن مرکب ایدی. بونلرک وظیفه سی، اردونک
کریلرینی حمایه ایتک، ارزاق و ما کولات ارسالنی
تأمین ایدرک اردویه هم بر منزل خدماتی ایفا
وهمده بر نقطه استناد وظیفه سی اجرا ایلمکدن
عبارت ایدی (۱) .

اردو سریع بریور ویشله سیواسدن حرکت
ایتدی. ايراز خانلرندن اوستاجلی محمد خان، سلطان

(۱) صولاقراده، ص ۳۶۱ - ناج التواریخ،

سلیم اردوسنک حرکات سریع‌تری او کندن فرار
ایدرکن قرا و قصبانک و سائط اعاشه‌سنی تخریب
ایتمش و اردونک تعقیب ایده‌جکی خط‌الحرکاتی
کاملاً تخلیه ایلیمش اولدیفندن اردو، ارزاق و سائره
تدارکنده فوق‌العاده مشکلاته معروض قالدی.
فقط یاوزسلطان سلیم بو محذوری او کجه دن نظر دقته
آلمش، بو باده ایجاب ایدن ترتیباتی کاملاً اتخاذ
ایلمشدی. اردویه لزومی اولان ارزاق و ما کولات
کیلر واسطه‌سیله طریزونه کتیریلیور، بورادن
اردویه استرله سوق اولنیوردی.

سلطان سلیم، شاه اسماعیله کوندردیکی برنجی
مکتوبدن صکره ایکنجی بر مکتوب دها کوندردی (۱).
بعده (ارزنجان) دن او چنجی بر مکتوب دها ارسال
ایده رک اردوسنک (آذربایجان) موصلتنی اخبار
ایتدی (۲). اردوی هایون (یصی چمن) قربنده
اردوکاه قوردی (۱۸ تموز). ایرانیلر طرفندن
کوندریلن برمرخص، حضرت سلیمک ارسال

(۱) صولافزاده، ص ۳۶۲

(۲) هامره، تاریخ دولت عثمانیه، جلد ۴، ص ۱۸۶

ایلدیکی اوچنجی مکتوبک جو ابنی کتیردی . سلطان سلیم بو جوابدن پک منفعل اولدی . حسیات غضوبانہ سنی کتمہ صوک درجہ غیرت ایدہ رک اردویہ او امر قطعہ اعطا ایتدی؛ اوزمان حرکات عسکریہ، دہا زیادہ بر شدت کسب ایتکہ باشلادی . اردو ایلری سندنہ حرکت ایدن مستقل سواری ، اطراف وحوالی بی آراشد برہ رفق فوق العادہ بردقتلہ ایلریلدی؛ فقط دشمن اردوسندن ہیچ بر فردہ تصادف ایتدی . اردو، صوسز ووسائط اعاشہ دن محروم براراضیدہ متصل ایلریلیور، بتون نجات و سلامتی اجرا اولنہ حق میدان محاربه سندنہ تحری ایدیوردی . سلطان سلیم ، بومشکلانک کافہ سنی بر نظر دورینانہ ایلہ تماش ایتدی . یورویش ہنکامندہ ظہورہ کلن مشکلاتی اقتحام ایتکدن ہیچ بردقیقہ خالی قالمدی . اردونک یورویشی فوق العادہ بردقتلہ تنظیم وایران پایتختنہ قدر قطع اولنہ حق مسافہ بی قرق منزله تقسیم ایتدی . یورویشک متاعی اردودہ عظیم بر شطارت سزلک حصولہ کتیردیکی کبی قطعات قوماندانلریندہ اجرای تاثیر ایتکدن خالی قالمدی .

همدم پاشا ، اوزون وزحمتلی بر یورویشدن سوکره
 استحصال ظفر ایتمک غایت مشکک بولندیغنه قائل
 اولدیغندن حضرت سلیمی حرکات عسکریه به دوامدن
 صرف نظر ایتدیرمک ایستدی . دم صباوتندن بری
 سرای پادشاهیده بیویه ریک فوق العاده التفاتلره
 مظهر اولدیغنه کووه نوب کمال احترام ایله یاوزک
 حضورینه کلدی . بوسفر جسیمک مشکلاتی ،
 اردویی صوسز بر اراضیده حرکت ایتدیرمکدن
 متولد محاذیری برر برر تعداد ایتدی . سلطان سلیم
 بومطالعائی برطور ساکتانه ایله دیگله دی . عنزم
 جهانگیرانه سندن نکول ایتمکی قطعاً خاطر وخیالنه
 کتیرمدیکندن پاشانک بومطالعاه سندن پک زیاده
 منفعل اولدی . همدم پاشایه ثباتمز اغنک جزاسنی
 ویردردکن سوکره یرینه زینل پاشایی تعین
 بیوردی (۱) .

سلطان سلیم ، برطرفدن یورویش اجراسنه ،
 دیگر طرفدن دشمنه دائر معلومات آلق ایچون
 ایلری به مستقل مفرزه لر اعزامنه دوام ایتدی .

شہسوار زادہ علی بك ایلہ میخال زادہ بالی بك
 ویاہندر امراسندن فرخشاد بکی بر بلوك قدر بر قوتلہ
 دشمندن اسیر آلتق ایچون ایلری طوغری سوق
 ایتدی (۱) . اردوی هایون ، (چرمیک) موقعنه
 قدر متمادی بر یورویش اجرا ایتدی ؛ بالی بك
 معینده کی مفرزه (چرمیک) جوارنده دشمن
 اردوسندن بر قاچ نفره تصادف ایتدی ؛ بونلرك
 بر قسمی تلف، بر قسمی اسیر ایتدی ؛ سلطان سلیم،
 شاه اسماعیلدن آلدینی مکتوبه جواباً بر مکتوب
 دها کوندری ؛ دها صوکره، سمرقند خانلرندن عید
 خانه بر مکتوب ارسال ایدرک ایرانیلرله حرب
 ایتمک ایچون اردوی هایونه التحاق ایلمسنی تکلیف
 ایتدی .

اردوی هایون (چرمیک) دن (اسکی تپه) یه ،
 اورادنده اوزون حسنک مغلوبیتی ایلہ شهرتشار
 اولان (ترجان) اووه سینه واصل اولدی . سلطان
 سلیم، جوار قصباتی ضبط و اشغال ایلمکی اردونک
 حرکتی تأمینہ دها موافق کوردیکندن او جوارده

متمكن قبائل رؤسا سندن مصطفي نامنده بر قهر مانك
 معينه بر مفرزه تسليم ايده رك (بابسورد) اوزرينه
 سوق ايئدى . اردوى هايون ايسه يورويشنه دوام
 ايده رك بر كون سوكره (صوغهن) موقعنه واصل
 اولدى .

اردونك (صوغهن) ه واصلقى اوزرينه
 كرجستان حاكمى ايله جانيك حاكمى طرفندن كوندريلن
 مرخصلر حضور پادشاهى به كلديلر . علاءالدوله نك
 جانيك حاكمه التجا ايدن ايكي اوغلى ايله اردوى
 هايونه عائد برارزاق قافله سنى حضور هايونه كتيرديلر .
 بو حركت مردانه ، حضرت پادشاهك فوق العاده
 محظوظيتنى موجب اولدى .

فقط اردو ، ايلرجه دوام ايدن ، متاعبدن بشقه
 برشى حصوله كتيرمين بو يورويشدين بيزار اولمغه
 باشلادى . خصوصيله حركات عسكريه به (تبريز)
 اوكلرينه قدر دوام اولنه جنى شايعه سى ، افرادده
 عظيم برفتور ، قوماندانلرده فوق العاده بر تردد
 حصوله كتيردى . بوتائير ، عموم اردو افرادينه
 سرايت ايده رك بعض طرفلردن شكايترلر وقوعه

کلیکه باشلادی . نظام وانضباطک تمثال مجسمی ،
 شجاعت و بسالیک انموذج مکملیتی اولان بو اردوده
 شایان دقت حاکم و قوعه کلدی ؛ سلطان سلیم ، ثباتسز
 بر قوماندانی عظیم بر تردد ایچنده براقه جق بو احوال
 الیمه بی کمال سکونته تدقیق ایتدی . اردونک بو حرکات
 الیمه سندن صولک درجه متأثر اولدی ؛ فقط برسوزی
 ایله ، قهرمانانه بر حرکتی ایله اقطار بعیده جهان
 قدر پیشنده کتیرمکه مقتدر اولدینی بو اردو بی هیچ
 بر مجازات ایله رنجیده ایتک ایستمدی ؛ دوچار
 اولدینی تأثرات قلبیه بی بر مقاومت هضومانه ایله
 کتمه غیرت ایتدی . اوتاغ هایبونه آتیلان قورشونلره
 قطعاً اهمیت ویرمدی ؛ افرادک ، جزئی بر زمانه
 منحصر اولان بوجهالت موقته سنی بر نظر حکیمانه ایله
 تماشا ایتدی ؛ طریق مظفریت اوزرنده یورومک
 ایسته مین بو عسکرلری ضرب نطقیه تأدیب ایتک
 ایچون چادرندن طیشاری چیقدی ؛ کمال مهابتله سوار
 اولدینی اسب جلادتتی بر وضع لوندانه ایله ایلری
 طوغری سوردی ؛ شدت نظری ، قارشیسنه طوبلانان
 افراد اوزرنده بر تأثیر مطاوعت حصوله کتیردیکی

جالدہ اطرافہ غایت مہیب بر نظر بسالت عطف
ایتدی . سوکرہ ، الئی بر وضع مہابتکارانہ ایله
صاغ دیزینہ طیایہ رق قارشیسندہ کی عسکر لره شو
سوزلره مقابلہ ایلدی :

عسکر قیافتلی قور قاقلر ! معیتده ابراز
شجاعت و بسالت ایدہ رک اظهار مباحات ایتک
ایسترن ، شمدی بویله می یامغه قالدیکیز ؟
اطاعت عسکریه ، اولوالامرہ مخالف حرکت
ایتمکدنی عبارتدر ؟ چولغنی چوجغنی ، قاریسناک
قوجاغنی محاربه میدانہ ترجیح ایدنلر کری یه
دونسونلر ؛ بن بورایه کری دونمک ایچون
کلدم ؛ متاعب و مزاحمه مقاومت ایتدن
استحصال مظفریت ایتک نصل قابل اولایاییر ؟
هدف اصایمزه صوگ درجه تقرب ایتمش ایکن
برطور ذلیلانہ ایله کری دونمک عزم و جلادته

پا قیشیر حالردنمیدر؟ ابراز شجاعتده قور
 کوسترنلر، شمشیر جلا دتم آلتنده ابراز سطوت
 و حماست ایدهرک شان جلیل عثمانی بی اعلا
 ایتمک ایستینلردن آیرلسینلر؛ بن قرارمدن
 دونه مم؛ سز کیتمزسه کز بن یالکز باشمه
 کیده رم!

صوک جمله نك عكس شدید جلا دت اتماسی،
 اطرافده مدید برطنین حصوله کتیردی. اردو کاهک
 سکون و عظمتی ایچنده عکس انداز اولان بوسوزلر،
 قلبیری تأثیر هیجان ایله ضربان ایدن افراد اوزرنده
 عمیق بر تأثیر حاصل ایتدی. «عسکر، دهشته مخلوط
 بر حیرت ایچنده قاله رق جاذبه مرکز به دن آیره میان
 مادیات کبی ایستر ایستمز پادشاهک وجهه عزیمتته
 انجذاب ایتدی لر. «سلطان سلیم، ضرب نطقیه
 حصوله کتیردیکی بو تأثیر جلا دتکارانه دن صوک
 درجه محظوظ اولدی. اردویه قطعی بر امر اعطا

ایده‌رك ، اردوی هایون تبریز اووه‌لرینه طوغری حرکت ایتمه‌ک باشلادی .

سلطان سلیم اردوسی ایران‌حدودینه طوغری حرکت ایلدیکی ائنده پیشسدار قوماندانی میخال زاده محمد بك، دشمنك احوال وحرکاتنه دائرخیلی معلومات استحصالنه موفق اولدی. شاه اسماعیل اردوسنك ایلری یوروشنه و دیار بکر والیسی اوستاجلی اوغلنك (خوی) شهرینه مواصلتنه دائر متعدد راپورلر کوندردی . بوراپورلردن سوکره، حضرت پادشاهك مکتوبنه جواباً شاه اسماعیل طرفدن کوندریلن مکتوبده واصل اولدی. مکتوب محتویاتی ، پیشدار قوماندانندن کوندریلن راپورلر محتویاتی کاملاً تأیید ایتدی . بومکتوبك مطالعه‌سی، سلطان سلیمك چهره‌سنده برعلامت بشاشت حصوله کتیردی .

سلطان سایم ، شاه اسماعیلک کندی مملکتی داخنده متین بر موضع اشغال ایده‌رك مدافعه‌یی اختیار ایده‌جکنی تصور ایتشدی . شاه اسماعیل بوضورتله حرکت ایتدیکی تقدیرده ، اوزون

برخط الحركات ثعقوب ایدن ، یورویشک هزدولو متاعبه دوچار اولان بر اردویه هرحالده غالب کله بیلیدی . فقط شاه اسماعیلک طوتمش اولدینی مواقع متینه دن ایلزی طوغری حرکت ایتمش اولدینی مکتوبنده بیان ایلمسی ، سلطان سلیمی پک زیاده محظوظ ایتدی . شاه اسماعیلک اداره حرب نقطه نظرندن اجرا ایلدیکی بوخطایی برضربه مظفریتله مجازات ایتمک ایستدی . افرادی کلمات التفاتکارانه ایله تلطیف ایده رک حرکات عسکریه نك دها زیاده بر سرعتله اجراسنی امر ایتدی .

اردوی هایون (ماقو) قلعه سی قربنده کائن (قازلی کول) . واصل اولدینی زمان شهسوارزاده علی بک قرارگاه عمومی به برقاچ اسیر کوندردی . حضرت پادشاه اسیرلری کمال اهمیتله استجواب ایتدی . شاه اسماعیل اردوسنک تدارکات حربیه سی ، ایران اردوسنک (خوی) ده بولندیغنی خبر آلدی .

اردو (دانه سازی) دن کچدیکی ائناده برکسوف

واقع اولدي (۱) . منجملر بوني اردوي هايون
 ايجون بر فال خير عد ايتديلر . ايرانيلر قديمدن
 بري شمسه پرستش ايتدكلرندن ، بو سفر مهم
 ائناسنده شمسك مبدل كسوف اولسي ، سلطان
 سليمك نجم فروزان سلطنتي قارشيسنده شعشه
 اقبال ايرانيانك دوچار زوال اولديقنه علامت تلتقي
 ايدلدي (۲) . اردوي هايون (دانه ساري) يه
 كلديكي ائناده پيشدار قومانداني شمسوارزاده
 علي بكن (بايزيد) قلعه سنك سقوطي خبر آلدی.
 رجب شريفك ايكنجي كوني ایدی كه، اردوي
 هايون (چالديران) اووه سنه واصل اولدي .
 (۳۳ آغستوس) . اووه، افقه طوغرو نامتتاهي
 بر صورتده دوام ايديبور ، اووه يه حاكم بر تپه
 اوزرنده شاه اسماعيل اردوسنك چادرلري مشاهده
 اولنيوردي .

سلطان سليم ، دشمن اردوكاهني كورر كورمن

(۱) صولافزاده ، ص ۳۶۵ — تاج التواريخ ،

جلد ۲ ، ص ۲۶۱

(۲) هامر ، تاريخ دولت عثمانيه، جلد ۴، ص ۱۹۳

اجرا اولنہ حق حرکاتی ، اتخاذ ایدیلہ جک تدابیر
 تصویبہ بی مذا کرہ ایچون بر مجلس حرب عقدینی
 فرمان بیوردی . اردونک اک مهم ارکانیلہ تشکیل
 اولسان بو مجلس خریدہ ، هجومہ صباحلینمی
 باشلامق ، یوقسہ افراہہ یکر می درت ساعت قدر
 مولہ می ویردیرمک لازم کله جکی مذا کرہ اولندی .
 سلطان سلیمک حضور مہابتندہ بر وضع تسلیمیت
 کارانہ ایله اخذ موقع ایدن معیت قوماندانلری
 اوزون مدت دوام ایدن یوروش حرکاتنک متاعبنی ،
 افرادک یورغون آرغین حرکات تعرضیہ اجرا
 ایده میہ جکنی نظر دقنہ آلہ رق افراہہ استراحت
 ایتدیرلمسی فکرندہ بولندیلر . فقط پیری پاشا ،
 پیرانہ بر ادا ایله سوزہ باشلایہ رق مهم بر مطالعہ
 درمیان ایتدی . اردوی ہایوندہ بولنان آقینجیلرک
 قسم اعظمی شیخی بولنمق حسیلہ اردویہ استراحت
 ایتدیریلوب یوقدن یرہ وقت کچیرلدیکی تقدیردہ
 بولنرک دشمنلہ مخبراندہ بولنہ رق عثمانلی اردوکاھنی
 ترک ویا ایستہ میہ ایستہ میہ حرکت ایده جکلرینی ،
 بنساء علیہ دشمنہ مأمول ایتدیکی بر زماندہ تعرض

ایتمک تأمین مقصده دها موافق اوله جغنی بیان
ایتدی . سلطان سلیم بو مطالعات بسالتکارانه دن
صوڪ درجه ممنون اولدی . پیری پاشایه بر نظر
ممنونیتکارانه عطف ایده رك : « ايشته فکر حکیمانہ
صاحبی بر ذات . سنک شمدی به قدر رتبه و زراتی
احراز ایتمدیگکه تأسف اولنور ! » دیدی .

حضرت پادشاه، مجلس حربده تعرضه قرار
ویرر ویرمز اردویه ایجاب ایدن امرلر تبلیغ
اولندی . اردوی هایون، چالديران وادیسنی کچمک
ایچون تپده موقت بر محاربه ترتیبائی آدی . صباح
اولوبده فجرک ایلك ضیالری چالديران اووه سنی
برغازه پنه قام ایله تزین ایلدیکی زمان ، عثمانلی
سواریلری لوندانه بر رفتار ایله وادی به طوغری
ایتمکه باشلامشردی .

شاه اسماعیل ، عثمانلی سواریلرینک وادی به
طوغری ایلدیکنی کوردیکی زمان سلطان سلیمک
وادیده محاربه اجراسنی اصلا کوزه آلدیرمیجهغه
قائل اولدی . بناء علیه طوتمش اولدینی موضعلری
محافظه به و عثمانلیرک اجرا ایلدکلی حرکاتی ترصده

باشلادی . اول امرده عثمانلی قطعانک صنوف مختلفه سی حقنده معلومات آلمق اوزره یانسه عثمانلی آقینجیلرندن اسیر ایدلمش بر نفر کتیر تدی . عثمانلی اردوسی محاربه نظامی آلمق ایچون ایلری طوغری حرکت ایتدکجه بونفردن مختلف قطعانک اسملرینی صورمغه باشلادی . اولاً : « تپه اوزرنده قان طالغهلری کچی تموج ایدن شو قیرمزی بایراقلر نه دره؟ » دییه سؤال ایتدی . آقینچی نفری : « بونلر میخال زاده مهیتنده بولنان نیکبولی سواریلریدر . » دیدی . سوکره : « شو وادی به اینن یشیل بایراقلر نه دره؟ » دییه صـوردی . « بونلر آقینجیلرله برابر اردو پیشدارینی تشکیل ایدن بولی وقسطموننی سپاهیلرـیدر . » دییه جواب ویردی . اوزمان کشیف برتوز، مدهش بر دومان بتون حوالی بی احاطه ایتدی . بر مدت قدر اورتهلق بر سحاب غبار ایچنده کورونمز اولدی . بر قاچ دقیقه سوکره، آلر کینمش عثمانلر پیاده لری بو سحاب غبار آره سندن بر بارقه ظفر کچی میدانه چیقدی : بونلر عزب افرادی ایدی . بو دومان بلوطلری اوچ درت

دفعه تکرر ایتدی؛ اوج ذرت دفعه ده شاه، سلطان سلیم معینده کی قطعات میدانه چیقہ جق ظن ایتدی؛ فتمط قره مان، روم ایلی و آناتولی سواریلرندن بشقه بر شی گوره مدی . بونلرک کریسندن آلی صاریلی بیاراقلی پیاده لر کلیور، کونشک تار شعااتی باشلرنده کی مزیناتی بر شمشعه نظر فریب ایله تنویر ایدیوردی .

فقط آرهدن بر قاچ دقیقه کچر کچمز سلاح شاقیردیلری ، بارکیر کورلتیلری ایشیدلدی . کثیف بر توز هوایه طوغری قالمه رق اطرافه عظیم بر هیبت استیلا ایتمکه باشلادی . صاغنده قیرمزی ، صولده یشیل سنجاقلر ، آنلرکده اورته سنده بری قرمزی ، دیکری بیاض ایکی بیاراق کورندی . آقینجی نفری در حال شاه اسماعیله خطاب ایدهرک : « ایشته سلطان سلیم ! صاغنده سپاهیلر ، صولنده سلحدارلر ! » دینه باغیردی . شاه اسماعیل بتون بوقوتلرک بر فعالیت جنسکاورانه ایله محاربه نظامی آلدیغنی کورونجه کوزلرینی سمایه طوغری دیکهرک درین بر صورتده ایچنی چکدی .

صوکره اردوسنک یانسه دونه رک محاربه ترتیب آتی
آلمغه باشلادی (۱) .

سلطان سلیم ، اردویی وادی به ایندیرر
ایندیرمنز اوتهدن بری عثمانلی اردوسنده مستعمل
اولان محاربه نظامی آلمغه باشلادی . سنان وزینل
باشالر معیتده بولتان آناتولی وقره مان سواریسنی
صباغ جناحه ، حسن پاشا معیتده کی روم ایلی
عسا کرینی صول جناحه یرلشدیردی . روم ایلی
و آناتولی عزبلرینی هراییکی جناحه تقسیم ایتدی .
یکچلری مرکزه یرلشدیردی . کندی ایسه
دوقه کین احمد پاشا ، مصطفی پاشا ، هر سک زاده
و خاصه افرادی ایله برابر مرکزده اخذ موقع
ایتدی . طویجی بی هراییکی جناح کریمی ایله
عزب بلوکلرینک آرقه سنه تعیه و آره لرینی زنجیرلرله
ربط ایتدی . اردونک جبهه سنی ارا به لر و شرانپولرله
غایت متین بر صورتده تقویه ایلدی .

حضرت پادشاه محاربه نظامنده و مانوره
اجرا سنده بر تجمدد کوسترمک ایستدی . عزبلر

(۱) هامه ر ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۱ ، ص ۴۱۸

طوپلارك او كندن صاغ و صول جناحه آچيلير
 آچيلماز در حال آتش ايتمى ، بوندىن غيرى
 حالاتده آتسه قطعياً باشلاماسنى طوپچى قومانداننه
 امر ايتدى (۱) .

عثمانلى اردوسى بوضورتله محاربه نظامى آلديغى
 كچى شاه اسماعيل اردوسى ده ايجاب ايدن ترتيباتى
 اتخاذا ايتمكده قصور ايتدى . شاه اسماعيل ، اردوى
 همايونه كوندردىكى متعدد جاسوسلر واسطه سيله
 عثمانلى اردوسنده طوپچينك غايت چوق بولنديغى
 خبر آلمش بولنديغندن اردوسنى اكا كوره ترتيب
 ايتدى . اولاً مجموع قوتى ايكي فرقه يه تقسيم
 ايتدى . بوفرقلردن برينى صاغ جناحه ، ديكرينى
 صول جناحه يرلشدردى . صاغ جناحه كى فرقه يى
 كندى قومانداسنه آلهرق صول جناح فرقه سنى
 اوستاجلى اوغلنك قومانداسنه ويردى . بوندىن
 مقصدى ايكي مختلف استقامتنى حركت ايتك ،
 عز بلرك بتون حركاتنى تعقيب ايدهرك بونلرك ياتى

(۱) صولافزاده ، ص ۳۶۶ — نتايج الوقوات ،

آلمق و مناسب بر فرصت ظهورنده یکیکچریله
تعرض ایلمکدی .

ایکی اردو یکدیگری قارشیسنده بو صورتله
مخاربه نظامی آلدقن صوکره اجرا ایدیلهجک
حرکاته انتظار اولندی . اردوی هایونک قوتی
۱۲۰,۰۰۰ کشیدن عبارتدی . بوقوتک ۸۰,۰۰۰
سواری ایدی ایسهده یم و اوت تدارکنک صوک
درجه مشکل اولسندن طولانی حیوانلر حرکات
تعرضیه اجرا ایده میهجک برحاله ایدی . بوندن
بشقه، آیلرجه دوام ایدن یورویشلر افراد اوزرنده
عظیم بر یورغونلق حصوله کتیرمش ، ارزاق
تدارکنده تصادف اولنان مشکلات، بومتاعی برقات
دها تزئید ایلمشدی . فقط یاوزک بتون افراد
اوزرنده، افاضه حیات ایدرجه سنه اجرا ایلدیکی
تأثیر مهابت کسترانه ادامه انضباطی صوک درجه
تأمین ایتمش ، یاوزکبی شانلی بر سردارک معیت
قهرمانانه سنده احراز موفقیت ایلمک اعتمادی
اردوده ناقابل تعریف برحس جنکاورانه حصوله

کټير مشدی (۱) . اردو ، اجرا اولنه حق محاربه بی
بر شجاعت دلیرانه ایله اجرا ایتکه حاضر لانیور ،
هجوم آننه فوق العاده بر صبر سز لقله انتظار
اولنیوردی .

شاه اسماعیل اردوسنده عین مکملیت
نمایان اولیوردی . اردوده سواری موجودی
عثمانی اردوسنده کی سواری موجودینه مساوی
اولقله برابر افرادک قوه معنویه سی ده یرنده ایدی .
۷۰,۰۰۰ کشی یه بالغ اولان جسم بر سواری
قطعه سنک قیرمزی توپلرله مزین مغفرلری
اوزاقدن پارل پارل پارلیور ؛ افرادک صداقت
وانتظامی ، اوزون وزحمتلی بر یورویشله اصلا
یورغون بولنامسی ، شاه اسماعیلک مظفریته
اولان امیدنی برقات دها تزید ایدیوردی .
بوندن بشقه ، دیاربکر والیسی اوستاجلی اوغلی
ایله بغداد ، مشهد و خراسان والیبری کبی تجربه
دیده و حرب آزما قوماندانلرک اردوده بولنسی ؛
شاهک امیدنی صوک درجه آرتدیریوردی . فقط

(۱) هامر ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۴ ص ۱۹۷

اردوده پیاده موجودی نسبتاً آز اولقله برابر
عثمانلی طوپچیسینه مقابله ایده جک بر طوپ بیله
موجود دکلدی . شاه اسماعیل بو نقصانه تامایله
واقف بولندیغندن انی مدبرانه بر مانوره اجرا
ایده رک تلافی ایلمکه قرار ویرمشدی .

سلطان سایم اردویه محاربه نظامی آدیروب
تعرض ایده جکی ائنه ایدی که ، شاه اسماعیل
اردوسی شدتلی بر تعرضه ایلی طوغری آتیلدی .
حضرت پادشاه بو تعرضی کمال موفقیتله بوسکورتمکه
موفق اولنجه ، شاه اسماعیل طرفندن صول جناحه
قوای کلیه ایله اجرا اولنان بو هجومدن هیچ بر
موفقیت حاصل اولدی . صول جناح ، بو هجوم
آینک تأثیریه خیلی تلفاته دوچار اولدی . صاغ
جناح ایسه ، سنان پاشا معیتنده خوارق بسالت
ابراز ایده رک اوستاجلی اوغلنک بتون تشبثاتی
عقیم براقدی . اوستاجلی اوغلی ، شدتلی بر هجوم
اجرا ایده رک صاغ جناح اوزرینه آتیلدی . صاغ
جناحه قومانده ایدن سنان پاشا ، طوپچی خطی
اپلریسنده بولنان عزبلری یان طرفه آچار آچاره ،

دشمن اردوسی عثمانلی طوپلرینک دهان آتش فشانی اوکنده قالمغه مجبور اولدی . طوپچی بو موفقیت غیر مأموله اوزرینه شدتلی بر آتش اجراسنه باشلادی . بر قاچ دقیقه دوام ایدن بو طوپچی آتشی دشمنی خیلی تلفاته دوچار ایتدی . محاربه میدانی دشمن تلفاتی ایله طولمغه باشلادی . اوستاجلی اوغلی ایله دهاسار قوماندانلر بومبارزه مدهشه ائناسنده تلف اولدی . اوستاجلی اوغلنک ضیاعی ، ایران اردوسنک انزامنی بر قات دهاسا تسریع ایتدی . سلطان سلیم صاغ جناحده تأمین موفقیت ایدر ایتمز صول جناحده تنظیم ایتمکة موفق اولدی (۱) . صول جناح صورت منتظمهده ترتیب اولنور اولنماز هموم افراده آتش اجراسنی امر ایتدی . یکیکچریلر ، ککریلرنده طور دقلری سپرلی بر سرعت فوق العاده ایله بیقهرق مدهش بر یایلم آتش اجراسنه باشلادیلر .

(۱) « سلطان سلیم طرفندن صول قول امدادینه قیو قولی بلوکلرندن عساکر منتظمه دخی ارسال قلمغله شاه مزبور بالضروره عودته مجبور اولدی . » نتایج الوقعات ، جلد ۱ ص ۸۷

شاه اسماعیل اردوسی بر برینی متعاقب اجرا ایدیلن بو مؤثر آتشرله دوچار ضعف اولمغله باشلادی . شاه اسماعیل هر نه قدر مقاومت شدیدله اجراسنه صوڪ درجده غیرت ایتدی ایسهده تشبثاتنده هیج بروجه ایله موفق اولامدی . نهایت محاربه نك دهشتی انناسنده قولدن و آياغندن یاره لانه رق آتندن بیتاب بر حالده یره یوارلاندى . عثمانلی افرادی ، شاهك بو فلاکتی اوزرینه برقات دها جسارته کلدیله . حتی شاهى اسیر ایتك ایچون ایلری طوغری آتیلدیله ایسهده شاه اسماعیل مقررلندن اولوب کندیسنه فوق العاده مشاهق بولنان میرزا علی نامنده برشخص ایلری طوغری فیرلادی . کندیسنى شاه کبی کوستره رك اوزرینه تعرض ایدن عثمانلی افردیله مجادله ایتکه باشلادی . عثمانلی افرادی میرزا علی ایله اوغراشمقده لر ایکن بر ایران قوروجیسی شاهك یاننه قوشدی ؛ شاهى بر آته بیندیره رك محاربه میدانندن قاچیرمغه موفق اولدی (۱) .

(۱) هامر ، تاریخ دولت عثمانیه ، جلد ۴ ، ص

۲۰۰ صحائف الاخبار ، جلد ۳ ، ص ۴۵۴

محاربه ، قوشلق وقتدن اقسامه قدر دوام ايتدی . حتی برقاج ساعت قدر فوق العاده خونريزانه بر حال کسب ايتديکندن طرفين اردولري تلفات کليه دوچار اولدی . سلطان سليم اردوسندن اون درت سنجاق بکی شهيد ، شاه اسماعيل اردوسندن طقوز خان تلف اولدی . شاه اسماعيل ظلمت ايلدن استفاده ايدهرک بتون کيجه فرار ايتدی . ايرتسی صباح (تبريز) اوکنه واصل اولدینی زمان بو فلاکت مدهشه دن قورتلديغنه بيک دفعه تشکر ايتدی .

کونش منتهای افقده بر لوحه آتشین ارايه ايلمکه باشلادینی ائئاده ایدی که ، سلطان سليم پارلاق بر مظفریته نائل اولمش ، سنه لردن بری ذهنی اشغال ایدن بر مسئله یی شمشیر سطوت وجلادتيله برقاج ساعت ظرفنده حل ايلمشدی (۱) . عثمانلی اردوسی بو مظفریت عظمایي متعاقب تکمیل محاربه ميداننی اشغال ايتدی . عموم افراده استراحت امری ويريلهرك چالديران اووه سنک

مناسب بر محله چادر لر رکنز اولندی .

سلطان سلیم ، قرارگاه عمومی به چکیله رك شاه اسماعیلک قوروجیلرینی حضورینه کتیرتدی . ایرتسی صباح ، چالديران اووه سنی شعشه نظر نوازیله تنویر ایدن کونش ، عموم افرادک ناصیه بسالتنده بر نشاط مظفرانه حصوله کتیردی . بتون وزرا ، یاوزک حضور جلادت ومهابتنه کلهرك عرض تبریکات ایلمکه باشلادیلر . بومنظره سطوت وحماسقی تماشا ایدن افراد ، عظیم بر سرور قهرمانی به مظهر اولدیلر .

سلطان سلیم ، چالديران میدان محاربه سنی کمال مظفریتله نتیجه پذیر ایتدکن صوکره ، چالديران اووه سندن مفارقت و (تبریز) متوجها حرکت ایلدی . اردوی هایون (تبریز) اوکلرینه اصل اولمازدن اول وزیر دوقه کین احمد پاشا ایله دفتر دار پیری پاشا ومؤرخ ادريس بتلیسی شهره داخل اوله رق اناختار لرینی طلب ایلدیلر . اردوی هایون ایسه بو ائئاده (خوی - باغ دره - اوغال - حاجی بی - پدی چشمه - سلطانه) طریقی تعقیب ایدهرك بش

کونده (تبریزه) واصل اولدی. سلطان سلیمک تشریفی
 خبر آن بتون (تبریز) اهاالسی پادشاه ظفر اکتاهی
 استقبال ایچون سورلر خارجه چیقیدیلر؛ کذرکاه
 پادشاهیده ایکی صره تشکیل ایدهرک سلطان سلیمی
 صیمی بر صورتده آقیدیشلادیلر. سلطان سلیم،
 چالديران مظفریتنک ثمره سطوت اتماسی اولمق
 اوزره (تبریز) شهرینه داخل اولدی. شهرده تنسیقات
 لازمه اجرا ایلدکن صوکره فتوحاتی برقات دها
 توسیع ایچون مظفر اردوسیله قره باغه متوجهاً
 حرکت ایلدی.

چالديران مظفرتی، احتوا ایلدیکی افعال قهرمانانه
 ایله خوارق مظفریات عثمانیه دن معدود اولمقله برابر
 یاوزک دهای جنکاورانه سنی اثبات ایدن اک پارلاق
 مظفریتلردندر. خصوصیه محاربه جسیمه دن اول
 اجرا اولنان حرکات سوق الحیشیه، صوسنر وقوراق
 بر اراضیده اجرا اولنان اوزون و متاعب آلود
 یورویشلر، یاوزک باش قوماندانلق خصوصنده کی
 مزیات برکزیده سنه، اوصاف جمیله ثباتکارانه سنه

الك دلنشین بر نمونہ تشکیل ایدر.

چالديران محاربه سنه كلنجيه قدر اجرا ايديلن
اسفار مشهوره اتنا-سنده منزل خدماتنه او درجه
اهميت ويرلز، اردو بولنديني مملكت داخلندن
اعاشه اولنه رق حرکات عسکريه يه بووجه ايله دوام
اولنوردی. ياوزايسه عثمانلی فن حربی احيا ايدہ جک
دساتير سوق الحيشيه وضعنه مباشرت ايدہ رک قيصری
ايله سيواس بيننده منتظم ومکمل بر منزل خطی
تأسيس ايتمش، بوسايه ده اردونک اعاشه وحمايه سنه
موفق اولدیني کي طربزون طريقيه نقلیات عسکريه
اجراسنی ده تأمين ايدہ رک سوق الحيش نقطه نظرندن
شايان اهميت برتجدد ابراز ايلمشدر.

چالديران سفری عثمانلی اصول حربنده عظيم
برتجدد ارانه ايتمکله برابر طوپچيلق وسواريلک
نقطه نظرندن ده بيوک بر اهميتی حازدر. ياوز سلطان
سليم، کنديسنه خاص بر اقتدار موجودانه ايله اردو
ايلريسنده مستقل سواری فرقه سی استخدام ايتمش
اولدیني کي محاربه اتناسنده کليتی طوپچی استخدامندن ده
فوق العاده استفادہ ايلمشدر. خصوصيله طوپچی ني

پياده قطعاتنك كريلرينه تعيه ايدوب دشمنك
 تعرض مدھني اوزرينه پياده لري بسبتون كرى
 چكديرمسي و طوپلرك فلرينه قدر تقرب ايدن
 دشمن صفلريني شدتلي برطوپجي آتشيله جزئي بر زمان
 ظرفنده خاك هلاكه سرديرمسي، دھاي سياسي
 ايله مشاربالنان اولان بوخارقه فطرتك فن حربده ده
 استاد كل عد اولنه جق بر ذكاي جنكاورانه به مالك
 بولنديغني اثبات ايدر .

ياوزك اسفار و محارباتي تدقيق ايديله جك اولورسه
 كورولوركه، بيوك قوماندانلر آره سنده بر موقع
 ممتاز احراز ايدن بوشهر يار ذي وقار، مالك بعيديه
 اجرا ايلديكي اسفار مشهوره ائناسنده بك بيوك
 مقياسده حرکات سوق الجبشيه اجرا ايلمش؛ صوسز
 و ما كولاتي مفقود بر اراضيده، عربستانك بي پايان،
 قوراق چوللرنده متھادي يورويشلر اجرا ايدهرك
 خارق العاده عد اولنه جق مظفريتلر احراز ايمشدره .
 ياوزك دھاي عسكريسي انظار تقدير اوكنده
 اولانجه مآثر سطوت اتماسيله آشكار ايدن بر جهت
 دھا وارسه اوده، نام علويت اتسام مظفرانه سي

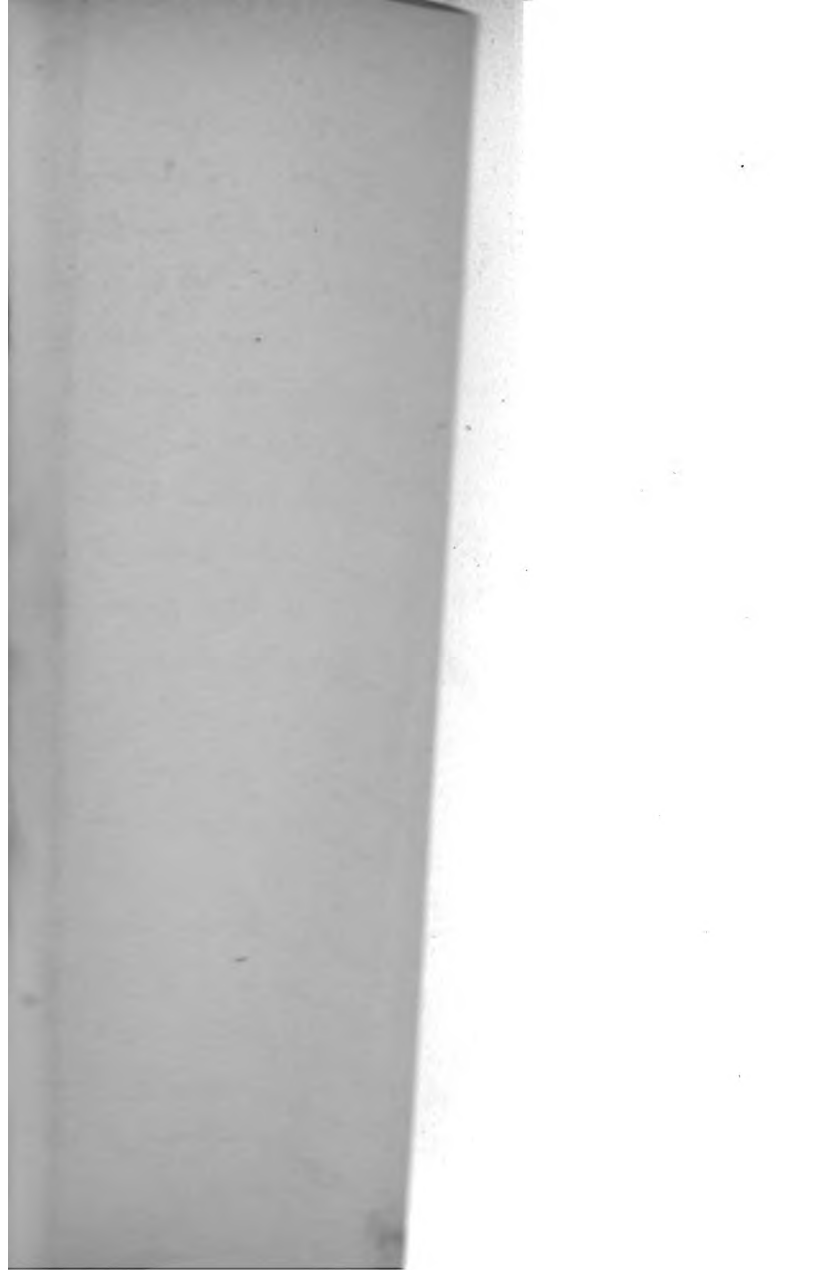
سرنامه داستان عثمانیان اولان بوشهریار ظفرشمارك
 جسیم اردولری سوق و تحریك خصوصندہ فوق العادہ
 بر مہارتہ، افرادی بر رشتہ قویم انضباط ایلہ یکدیگرینہ
 ربط ایدوب ہر درلو محرومیتلرہ ، ہر درلو
 یورغونقلقرہ رغماًینہ معیت جلادت پرورانہ سندہ
 سوینہ سوینہ فدای جان ایتمکہ مجبور ایدہ جک ہر
 خاصہ علویہ بہ مالک بولنمسیدرہ . یاوزہ حصولنی حسن
 ایلدیکی مہم بر انضباطسزلفی، اوفاق بر حرکتی ویا
 مؤثر برسوزی ایلہ ازالہ بہ ہر زمان موفق اولمش،
 یورغون و بیتاب بر اردویی نفوذ شخصیسنک تاثیر
 مہابتیلہ متہادیا پیشندہ یوروتہرک اک اوزاق محرابہ
 میدانلرینہ کتیرمش ، آنلری نشوۂ ظفردن کاملاً
 حصہ مند ایدہرک تاریخ عالمدہ مثلنہ پک نادر تصادف
 اولنان پارلاق مظفریتلر احراز ایلمشدر .

خصوصیلہ ، حربک اک مہم و اک مدہش
 زمانلرندہ بشون تہلکہ لری بر استخفاف دلیرانہ ایلہ
 تلقی ایدہرک نظام و انتظامنی غائب ایدن افرادہ
 قارشی بر متانت شاہانہ ایلہ ایراد نطق ایتیمی ،
 روح بشرہ نہ درجہ لردہ واقف بر حکیم عالیشانہ

- عثمانی اردوسی :
- ۱ حضرت پادشاه معینی
 - ۲ آناتولی عساکری
 - ۳ یکیچریلر
 - ۴ روم ایلی عساکری

- ایران اردوسی :
- ۱ صاغ جناح
 - ۲ صول جناح
 - ۳ آغرقلر

احوال وجدانيه به نه مرنبه افاذ نظر ايتمش بر سردار
 ذیشان اولديغنی اثبات ايدر . ياوز ، بو حرکت
 بسالتکارانه سیله افعال جنکاورانه ایچنده برعلویت
 صرفه وجوده کتیر مشدر .

ياوزك عظمت ومهابته پيرايه دار اولان حیات
 عسکریه‌سی پیش نظر احترامه کتیرلديکی زمان، جهانی
 ولولهٔ مظفرياتنه غرق ایدن بوداهیٔ اعظمک مزیات
 جلیلهٔ قهرمانانه‌سی قارشيسنده دمبستهٔ حیرت
 ومفتونیت اولماق غیر قابلدر .

ياوز، برداهیٔ حرب ایدی ؛ شمشعهٔ شمشیر
 جلادت‌ی چالديران صحرالربنی ضیای فروزان سطوتله
 اشراق ایتمش، دبدبهٔ شوکت وساطتی هم جوار
 حکومتلرک کافه‌سی سرفرو بردهٔ اطاعت اولمغه
 حاضر لامشدی .

ياوز، بر آتشارهٔ جلادت ایدی؛ تأثیر شرارهٔ
 سطوتی محاربه ميدانلرینی آتس طوفانلرینه ، بسالت
 خارقه لرینه غرق ایتمش، نام علویٔ حیدرانه‌سی قلوب
 دشمنده عظیم بر خوف ودهشت حصوله کتیره شدی .
 « نه چاره که عالمی قبضهٔ اقتدارینه آله‌جق قدر زمان

بولمدن شیر پنچہ اجسل وجودینی عالمدن المش ، ،
مفتون محاسن وشجاعتی اولان قلبلرده عظیم برتاثر
حصوله کتیر مشدر .

آز زمان ایچره چوق ایش ایتمش ایدی ؛
سایه سی اولمش ایدی ظالم کیر .
شمس عصر ایدی ؛ عصرده شمسک
ظلی نمدود اولور ، زمانی قصیر .
کیرسه میدان رزمه شیر دلیر ،
چیقسه ایوان بزمه مهر منیر .
حیف ، سلطان سلیمه حیف و دریغ !
هم قلم آغلاسون اکا هم تیغ !

مهاج میدان محاربه سی

(۹۳۳ هـ ، ۱۵۲۶ م)

تداركات سفره - عثمانلی اردوسنك حرکات سوق الجیشیه سی -
بلغراهه مواصلت - مجرورلك تداركات حریه سی - راهم پاشانك
پنهرواردینه متوجهاً حرکتی - ایلک محاربات - پنهرواردینك
ضبطی - اردوی هاپونك دروا نهرندن مروی - مهاج اووه سی -
طرفینك ترتیبات تعبیوبه سی - طرفینك قوای موجوده سی -
مهاربه نك صورت جریانی - اردوی هاپونك مظفری - دشمن
اردوسنك حال پریشانی سی - تبریک ظفر - بودینك ضبطی .

جنتمکان سلطان سلیمان خان قانونی حضر تلیزینك
تخت عالی بخت عثمانی به جلوسی، شوكت جلیله
عثمانیه نك برشعشعه بی نهایت ایله آسمانکیر شان وشرف
اولدینفی دوره ترقی به تصادف ایتمش ایدی. بر طرفدن
دولت ابد مدت عثمانیه به انتقال ایدن خلافت معظمه
اسلامیه نك تأثیر فیض قدسی سی عموم انظار اسلامیانی
شوكت مددبده عثمانیه قارشیدینده دمبسته حیرت

ومفتونیت ایتمش اولدینی کبی دیگر طرفدن سیف
 جلادار عثمانینک آوازہ سطوت ومہابتی عموم اقوام
 خرسنیانہ اوزرنده عظیم برتائیر حصولہ کتیرمش،
 هم جوار حکومتلرک تعدیات بی نہایہ سندن دلکیر
 اولان حکمدارلری آستان سلاطین پناه جناب
 سلیمانی بہ التجایہ مجبور ایلمش ایدی. ایشته، سطوت
 عثمانیہ نک بومرتبہ عال العالہ واصل اولدینی اثنادہ
 ایدی کہ، حضرت پادشاہ (بلغراد) و (ردوس) کبی
 سنہ لردن بری مهاجمات متوالیہ عثمانیہ بہ کوکس کرن
 قلاع متینہ ورسینہ نی قبضہ استیلایہ کچیرمش،
 اصلاح احوال ایچون مصرہ اعزام اولنان وزیر
 اعظم ابراہیم پاشانک عودتی متعاقب فوق العادہ بر
 فعالیتلہ تدارکات حربیہ اجرا سنہ مباشرت ایلمشدی.
 فرانسه قرالی برنجی فرانسوا، حضرت پادشاہ
 بر استرحامنہ کوندرہ رک شارل کہ نک نظر دقتی
 مجارستان جہتیرینہ جلب ایتمک ایچون بو طرفہ
 تعرض ایتمسی رجا وبوصورتلہ عثمانیلیرہ قارشوی بر
 حمیلہ التجا کارانہ ایفا ایلمش اولدینی کبی (۱)

(۱) لاوالہ، تاریخ عثمانی، جلد ۱، ص ۳۰۶

وندیکلیله راده مصالحه ایدلمش اولدیغندن تدارکات حربیه نك هانکی حکومت قارشی اجرا ایدلینکی بردرلو اکلایشله مامش ایدی. فقط ایران حکمداری شاه طهماسب ، ایران حکمدار لرینک اوتهدن بری عثمانلیله قارشی اظهار ایلدک لری حسیات خصومت کارانه یه تابع اوله رق حضرت پادشاهه جلوس تبریک نامه سی کوندره کی اھمال ایلمش اولدیغندن حرکات حربیه نك اک زیاده ایران اوزرینه اجرا ایدیله جکی ظن اولنمش ، حق بو بایده برامید قوی بیله حاصل اولمش ایدی .

ابراھیم پاشا استانبوله عودت ایدر ایتمز تدارکات حربیه برمدت دھا دوام ایتدی. اردونک حرکات سوق الحیشیه سنی بر سهولت تامه ایچنده اجرا ایللمسنی تسهیل ایچون ایجاب ایدن وسائط کاملاً تدارک اولندی . ایلک بهارک حلولی اجرای سفر ایچون بر مبدأ لطیف وجوده کتیردی . بتون قطعاً سفر برلك امر لری اعطا اولنه رق هدف الحركات حقنده هیج بر معلومات اعطا اولنمندی (۱).

حضرت پادشاه ، رجب شریفک اون برنجی کونی ارکان و معیتی و زراسیله ابو ایوب الانصاری رضی عنہ الباری حضرت لرینک تربہ منیفه لرینی زیارت ایتدی . روحانیت جلیله جناب ابو ایوب ایله تنویر قلب و وجدان ایلدکن صوکره اجداد عظامنک مراقد مبارکه سنی زیارت ایلدی . بعدہ بر ایکی کون قدر استانبولده اقامت بیوردقدن صوکره جسیم بر اردو ایله (ادرنه) یه مواصلت ایتدی .

حضرت پادشاهک (ادرنه) یه مواصلتی متعاقب آناتولی بکلی بکی بهرام پاشا ، معیتی افرادی ایله (کلیبولی) دن مرور ایده رک (ادرنه) ده اردوی هایونه التحاق ایتدی (۱) . شهر مذکورده آلتی بلوکک یوقلمه سی اجرا و سائر مهمات سفریه تدارک اولندقدن صوکره وزیر اعظم ابراهیم پاشا اردوی هایونک حرکتدن بر هفته اول پیشدار مقامنده ایلری سوق ایلدی (۲) .

(۱) پجوی ، جلد ۱ ، ص ۸۴

(۲) «آصف آرا ابراهیم پاشاده اول زمان وزیر

ابراهیم پاشا، سائروزرا و موالی کرام طرفندن فوق العاده بر احترام ایله تشییع اولندی . فقط کنديسنگ رأیندن استفاده ایدلمک اوزره قرارگاه عمومیده بولنمسی الزم اولدیغندن ابراهیم پاشا قطعه قوماندانلغنی روم ایلی بکلر بکی بولسان دفتردارینه تودیغ ایدرهك معیت پادشاهی به التحاق ایلدی .

بر هفته سوکرده، اردوی هایون عظیم بردبدبه بسالتکارانه ایله (ادرنه) دن حرکت و بر مدت مرورنده (فلبه) یه مواصلت ایلدی (۱) . (فلبه) دهده بر قاچ کون آرامساز اولدقدن سوکره شعبانک اون آلتجی کونی (صوفیه) یه کلدی . اوتاغ هایون ، شهر خارچنده بر محله قورولدی . (صوفیه) ده

اهظم ایدی وهم میرمیران روم ایلی ایدی . دلاوران روم ایله پادشاه نصرت پناهدن بر هفته اول کوچوب باغلق قربنده اوتاغنی قوردی . « صولاقزاده ، ص ۴۵۲ (۱) » اردونک بالقان طاغلقریله فلبه دن نیشه کیدن کچیدلردن سروری یاغمورلر حسسیله کسب مشکلات ایتدی . قطعاتک ترازان کچیدنن سروری ائناسنده پک زیاده فلبه لك ایتهمک ایچون ایزلادی کچیدینه سوق اولنان آناطولی سوارسی فلبه ده اردوی هایونه التحاق ایلدی . « هامره ، تاریخ دوات عثمانیه ، جلد ۱ ، ص ۴۸۴

آلتی کون اقامت ایلدکدن سوکره نقصان قالان
مهمات اکیال اولندی .

حضرت پادشاه ، سفری بلا مشکلات اجرا
ایچون لازم کلن موادی اکیال ایلدکدن سوکره
۲۰۰۰ پیاده و ۱۵۰ طوپچی ایله ابراهیم پاشایی
پیشدار مقامنده ایلری سوق ایتدی (۱) . وزیر
ثانی مصطفی پاشا ایله وزیرتالک آیاس پاشا و آناطولی
بکلیر بکی بهرام پاشا ، قطعات سائره ایله برابر
معیت پادشاهیده قالدیلر .

رهضان شریفک اون طقوزنجی کونی اردوی
هایون (بلغراد) اوکنه مواصلت ایتدی (۲) .
یورویش اتناسنده نظام و انتظامه صوک درجه
رعایت اولندی . اردو ، فوق العاده بر انتظام
ایچنده یورویش اجرا ایتک ایچون ایجاب ایدن

(۱) « و بو منزلدن روم ایلی عسکر یله صدر اعظم
بر قوناق ایلر و کیتمک فرمان اولندی . بلوک خلقتدن
یجه بهادر و یکیچربدن ایکی بیک تفنک انداز و یوزالی
ضربزن معاً تعیین بیورلدی . » پچوی ۱ ، ص ۸۵
(۲) صولافزاده ، اردوی هایونک ۲۲ شوالده
بلغراد مواصلت ایلدیکنی بیان ایتکده در ، ص ۴۵۳

وسائلك كافه سنه توسل ايتدی (۱) .

اردوی هایونك حرکتی ائناسنده مجارلر اردونك تشکیلات و ترکیباتی حقتده پك ناقص معلومات آلمغه . موفق اوله بيلمشر ، حرکات عسکریه نك کندی مملکتلرینه طوغری اجرا ایدلدیکنه بر درلو واقف اولامامشردی . بو ایسه ، عثمانلیرك تدارکات سفریه ائناسنده حربی هانکی حکومته قارشى اجرا ایده جکلرینی بللی ایتمه ملرندن ایلری گلشدی .

عثمانلیرك بو حرکتی دشمنی عظیم بر تردد ایچنده بر اقمشدی . بر قاج آیه قریب بر زماندن بری تدارکات سفریه اجرا اولندیفی حالده الآن سلاح سطوت عثمانیه نك کندی مملکتلری اوزرینه توجیه اولنه جفته قائل اولامامشردی . دهه ۱۵۲۵ سنه سی صوك بهارنده ، عثمانلیرك مجارلره حرب ایتك نیتنده اولدقلرینه دائر (اوفن) (۲) شهرنده بر

- (۱) هامره ، تاریخ دولت عثمانیه جلد ۱ ، ص ۴۸۴
 - قوبلویزه ، مجارلره عثمانلیرله بیننده محاربات ، ص ۲۲۷
 (۲) مجارلرک (اوفن) و عثمانلیرک (بودین ، بدون)
 تسمیه ایتدکبری شهر ، شمديکی (بودا) شهریدر .

چوق حوادثلر شایع اولمغه باشلامشدی . الك قطعی خبر، ۱۵۲۶ سنهسی بدایتنده پول باقیه طرفندن کتیرلمش ، بوذات حضرت پادشاه ریاستنده انعقاد ایدن بر دیوان هایونده (بودین) شهرینک اهمیت سوق الحیشیه سندن بحث اولندیغنی وحق (بلغراد) ، (سه وهرین) و (شاباج) شهرلرینک حدود عثمانی بی محافظه یه کفایت ایتیوب (بودین) شهرینک عثمانیلیره انتقالی سوق الحیش نقطه نظرندن فوق العاده بر اهمیتی حائز اولدیغنه دائر بعض مطالعه لر درمیان ایدلمش بولندیغنی خبر ویرمشدی . پول باقیه نك بو حوادثی مجارلر ایچون بیوک بر اهمیتی حائز ایدی ؛ چونکه (بودین) شهری سقوط ایتدیکی تقدیرده مجارستانده مستحکم اوله رق هیچ بر موقع قالمیه جقدی .

بر روایت کورده ده ، عثمانلی امراسی مجارستانه (زین بورغن) جهندن داخل اولمق ایستمشلر ، فقط صریلی بر قلاغوز بو جهتلرک صرب طاغلق و بوندن بشقده پک غلبه لک اولدیغنی و بناء علیه مجارستانک سائر جهتلرندن زیاده بوقسمنک دشمن

طرفندن دها قولای مدافعه اولنه جغنی خبر
 ویرمشدی . بو طریقك بر محذوری ده ، طونه وتایس
 نهر لرینی ایکی دفعه کچمک مجبوریتنک حاصل
 اولسی ایدی . بونک ایچون اردوی همایونک صاوا
 وادیسندن مجارستانه داخل اولسنه و بو صورته
 (بودین) وحتی (ویانه) طریقنک کاملاً آچیق
 بولندیرلسنه قرار ویرلمشدی . کذا ، حضرت
 پادشاه طرفندن استحصال معلومات ایچون جلب
 بیوریلان سنجاق بکلری ده اک امین طریقك صاوا
 وادیسسی اولدیغنی بیان ایلمشلردی . بونک اوزرینه
 حضرت پادشاه ، صاوا وادیسنک تعقیب اولمسی
 امر ایتمش ، (بلغراد) جهتلرینه بر چوق کوپری
 آلات و مالزمه‌سی سوق ایچون اوامر لازمه اعطا
 ایلمشدی .

عثمانیلرک بوتدارکات وحرکاتی کرک استانبولدن
 مجارستانه کلن پولونیا امر خصلری و کرک طومورینک
 جاسوسلریله ممالک شاهانه دن کلنلرک روایتندن
 آکلاشلمش ، حتی (بودین) شهرنده تدارکات
 حربیه اجراسنه مباشرت اولنه رق شهرک عملیات

تحکیمیہ اشتغال اولنخہ باشلامشدی (۱) .
 فقط مجارلرک حکومت ساثره ایله اتفاق ایتلمی
 ایچون هیچ بر واسطه قلامشدی . فرانسه قرالی
 برنجی فرانسوا ، ۱۶ شباط ۱۵۲۶ تاریخنده
 (مادرید) ده عقد اولتان بر معاهده نامه ده دولت
 علیه عثمانیه ایله بر حرب و قوعنده مجارستانه معاونت
 ایده جگنی وعد ایلمش ایدی ایسه ده عین زمانده
 حضرت پادشاهه ده استرحامانده بولتهرق مجارستانه
 تعرض ایتسنی رجا ایلمشدی . بونک ایچون ،
 مجار قرالی لوئی هم جوار حکومتلردن قطع امید
 ایدهرک حکومت ساثره یه استرحامنامه کوندرمش ،
 بو استرحامنامه لرک جوابی کلنجه یه قدر تمام دوت
 هفته مرور ایتمشدی .

فقط آره دن بر مدت کچمش ایدی که ، عثمانلی
 اردوسنک حرکاتنه دائر بر برینی متعاقب ورود
 ایدن خبرلردن ، حضرت پادشاهک جسیم بر اردوایله
 مجارستان اوزرینه یوردیکی قطعی بر صورتده تحقیق

(۱) قوبلویزه ر ، مجارلرله عثمانیلر بیننده محاربات ،

ایتمکه باشلادی. مارت آبی، ترددلر، شبهلر ایچنده
 مرور ایتدی. تیسانک اون اوچنجی کونی طوموری،
 (بودین، اوفن) شهرینه کله رک عثمانلیلرک حرکات
 سوق الحیدشیه به مباشرت ایتمش اولدقلرینی و هدف
 الحرکاتکده (بودین) شهری اولدیغنی خبر ویردی.
 قرال لوتی بو ائشاده برای سیدوشکار (غران) (۱)
 شهرینه کلش اولدیغندن (نوتیوس) نام ذات
 (غران) شهرینه کوندریله رک قراله معلومات
 ویرلدی. عثمانلیلرک اول امرده (پتروارداین)
 شهرینه تعرض ایتملری محقق اولدیغندن، شهر
 مذکورک مدافعه سی ایچون ایجاب ایدن ترتیباتک
 مذاکره سیله اشتغال اولندی. تدارکات حربیه تک
 اجراسی خصوصنده نوتیوسک پک چوق برارلنی
 مشاهده ایدی. موخی الیه، جزئی برزمان ظرفنده
 ۵۰۰ پیاده، ۲۰۰ سواری، ۳۰ کوچوک طوب
 و ۴ تفشکدن عبارت بر قوت تدارک ایتدی.

بعده (بودین) ده انعقاد ایدن بر مجلس
 عمومیده، اجرا اولنه جق حرکات عسکریه دن

بمخت ایدلدی . قرال لوئی بو مجلسده ، اجرای حزب ایچون هر درلو وسائطه توسل ایده جکنی بیان ایتمکله برابر اک زیاده ده سفر بر اردو ایچون قوماندان انتخابیله مشغول اولدی . قوماندان انتخابی مسئله سی ، قرال ایله معینی ارکاتی صوک درجه اشغال ایتدی ؛ فقط ینه قطعی اوله رق هیچ بر قرار ویریله مدی . واقعا او ائنده قوماندانلق وظیفه سنی ایقابه مقتدر اولاییله جک زاپولیدن بشقه کیمسه موجود دکل ایدی ایسه ده مومی الیه اعتماد ایدلدی کندن خارجدن بر قوماندان انتخاب ایتمک آرزو ایدلدی . بونک اوزرینه اوستریا ایمپراطورینک قوماندانلرنندن نیقولاس زالم قوماندان تعیین اولنق ایستلدی ؛ فقط مومی الیه ، نتیجه سی مشکوک اولان بویله مشکل بر ایشی در عهده ایلمکله جسارت ایده مدی کندن کندیسنک سن شیخوخته بولندیغنی بیان ایده رک ایشدن صیرلق آرزو ایتدی .

حزیرانک ایکنجی کونی ، قرال لوئی اردو قوماندانلغنی بالذات در عهده ایده جکنی بیان ایتدی (۱) .

(۱) قوپلویزه در ، مجارلله عثمانی لر پننده محاربات ،

اردونك اكمال مهمات و نواقصی ایچون پاپا و سائره طرفندن معاونت لازمه استحصال اولندی. و یانه دن اسلحه ناریه تدارك اولندی کبی، عثمانلی اردوسنك حرکاتی تعقیب ایتمکدن ده خالی قالمدی.

اردوی هایون (بلغراد) ده بر مدت اقامت ایلدکن صکره شوالک دردنجی کونی صاوا نهرینی مرور ایده رک (زمین، زمون) یقه سنه مرور ایتمک ایچون کوپر یلر قورمغه باشلادی. کوپرینک انشاسنه بالی بک مأمور ایلدی. کثر تله یاغان یاغور لر عملیات انشائییه یی فوق العاده تصعب ایندی. کوپری، حزیرانک نصف اخیرنده اكمال اولندی. اردوی هایون کوپریدن کال سرعتله مرور ایندی (۱). حضرت پادشاه کوپریدن مرور ایلدکن صوکره قرارگاه عمومینک (اسلانقمن) جوارنده تأسیس اولمسنی فرمان بیوردی. بعده وزیر اعظم ابراهیم پاشا معیتنه ۴۰,۰۰۰ کشیک بر قوت الحاق ایده رک (پتروارداین، وارداین) قلعه سنک ضبطی امر ایندی.

ابراہیم پاشا بر قاج کون سوکرہ (بلغراد) ہ
 واصل اولدی . بورادہ ، بوسنہ و ہرسک سنجاق
 بکلریلہ میخال اوغلی ، اسکندر اوغلی ، یحشی بی
 و سلیمان رئیس قوماندہ سندنہ بولنان ۸۰۰ کئی
 ابراہیم پاشا فرقہ سنہ التحاق ایتدی (۱) . تموزک
 اون برنجی کونی ابراہیم پاشا نہردن مرور ایتدی .
 اون بشنجی کونی یعنی استانبولدن مفارقتدن
 اوچ آی سوکرہ ، حضرت پادشاہ (بلغراد) اوکنہ
 واصل اولدی .

بو ائنادہ دشمنده تدارکات لازمه اجر اسندن
 خالی قالدی . صاوا خطنی مدافعہ یہ مأمور اولان
 ظوموری ، (پتہروارداین) قلعه سنک جسامتیلہ
 متناسب بر قوتی (۱۰۰۰ کشی) مذکور قلعه یہ
 افراز ایتدکن سوکرہ معیتندہ کی قطعات ایلہ
 طونہ نہرینک صول ساحلنہ کلدی . بورادہ ،
 شمیدیکی (نوی زاتس) شہرینک بولندینی محلده
 مستحکم بر اردوکاہ تأسیسیلہ مشغول اولدی .

(۱) «آستانہ سعادتدن تعیین اولنان سکز یوز پارہ
 کیلرہ باشبوغ اولان سلیمان رئیس . . .» پچوی ،
 جلد ۱ ، ص ۸۵ .

جنتمکان سلطان سایمان خان قانونی حضرتلری

۹۷۴-۹۰۰

ابراهيم پاشاه امر بادشاهی بی آلدقندن بر قاج کون
 ضرورنده (پته روار داین) اوکنه واصل اولدی .
 مذکور قلعه مجارستانک قلاع متینه ورصینه سندن
 مغدود اولوب جنوبدن کله جک بر اردونک غایت
 طار برجهه ایله تعرضه مجبوریت حاصل ایلمکده
 ایدی . قلعه نك مدافعه سی ایچون ترتیبات لازمه
 اتخاذایدلمش اولدینی کبی، پاپا طرفندن کوندریلن
 اجر تلی عسکر لردن و او جوارده مقیم چایکیستلردن
 مرکب غایت منتظم بر قوه محافظه طرفندن ده مدافعه
 اولنمقده ایدی (۱) .

ابراهيم پاشانک (پته روار داین) محاصره سنه
 مباشرتی بتون مجارستانک ، حتی بتون اورویانک
 نظر دقنی جلب ایتدی . قلعه نك اهمیت صو ک درجه
 تقدیر اولندیغندن عثمانیلرک بو نقطه مهمه بی آلد
 ایتملی تکمیل مجارستانک استیلا سی کبی تاقی ایدلدی .
 طوموری ایسه قلعه نك کافه احوالنه واقف بولندیغندن
 قرال معیتنده کی امداد اردوسی قلعه جوارینه
 مواصلت ایدنجه قدر (پته روار داین) قوای

(۱) قوپلوزره، ص ۲۲۹ .

مدافعہ سنک نبات ایدہ بیلہ جکنہ قانع اولیوردی .
 بوندن بشقہ ، حضرت پادشاہک (پتہروارداین)
 اوزرینہ قوای کلیہ سوق ایتسی (بودین) ده
 فوق العادہ بر ممنونیتلہ تاقی ایدیلیوردی ؛ چونکہ
 عثمانلی اردوسی بوصولہ حرکت ایدوب (بودین) ی
 هدف الحركات اتخاذ ایتدیکی تقدیرده مجار اردوسنک
 تشکیلات و تجهیزات سفریہ سی ایچون ایچہ بر زمان
 قازانق قابل اولہ جقدی .

ابراہیم پاشا (پتہروارداین) اوکنہ مواصلت
 ایدر ایتمز محاصرہ عملیاتنہ مباشرت ایتدی . قلعہ
 اطرافندہ اجرا ایتدیردیکی استکشافندن اہمیت
 موقعیہ و تدافعیہ سنی تماماً اکلادی . ودر حال هجوم
 نردبانلری و سائرہ بی احضار ایدہ رک تموزک اون بشنجی
 کونی ایلک هجومی اجرا ایتدی . بو هجوم ، قوای
 مدافعہ طرفندن موفقیتسزلکہ دوچار ایدلیدیکی کبی
 قلعہ درونندہ بولنان چایکیستلر ، طوموری معیتندہ کی
 طوپلرک آتشدن استفادہ ایدہ رک عثمانلی دونماسنی
 خسارات کلیہ یہدہ دوچار ایلدیلر .

او کیچہ ابراہیم پاشا ، معیتندہ کی اردودن

برقوت افراز ایده رك طونه نهرینك او بر ساحلنه
 کوندردی؛ او وجه ایله که، محاربه او کون کیجه
 یاریلرینه قدر بری و بحری بر صورتده اجرا ایدلدی.
 طوموری، عثمانلی اردوسنك مهاجمات متوالیه سی
 قارشیسنده اوزون مدت ثبات ایده میه جکنی اکلاینجه
 بر مجلس حرب عقد ایتدیردی. بر مجلسده معیت
 قوماندانلرینك کافه سی، (نوی زاتس) قریب انشا
 اولسان استحکاماتده یالکنز باشلرینه قالدقلردن
 طولای، قوتی متمادیا تراید ایدن عثمانلی اردوسنه
 قارشی اوزون مدت مقاومت ایده میه جکلرینی،
 حال بوکه قرال لوئی معیتنده اولمق اوزره
 (پتروارداین) ی تخلیص ایچون کله جک
 اردویه التحاق ایلدکلری تقدیرده محاربه بی کمال
 موفقیتله اجرا وبلکه (پتروارداین) ی ده تخلیصه
 موفق اوله جکلرینی بیان ایلدیلر. بونک اوزرینه
 طوموری اردو کاھدن مفارقت و طونه نهری بویجه
 حرکت ایده رك (باچ) شهرینه واصل اولدی.
 بوراده بوسنه بسقپوسنه بر مکتوب ویره رك قرال
 لوئی به کوندردی؛ بو مکتوبده ایسه: «پتروارداین

دها سگزاون کون قدر مقاومت ایده بیلیر . قلمه یه مناسب بر قوه امدادیه کله جک اولورسه دشمنله محاربه اجراسنده موفق اوله بیلیر . « طرزنده بیان کیفیت ایلدی (۱) .

طومورینک (پتهروارداین) دن مفارقتی اوزریته ابراهیم پاشا حرکات محاصره یی برقات دها تزید ایلدی ایسه ده قلمه محافظی ژورژ آلپی فوق العاده بر مقاومت اجراسندن خالی قالمدی . فقط عثمانیلر طرفندن اجرا اولنسان ایکنجی هجومک موفقیتله نتیجه لندیکنی کورر کورمز معینده کی قوتله برابر کریده کی حصاره رجعت ایلدی .

ابراهیم پاشا ، (پتهروارداین) قلمه سنی ظن ایتدیکی قدر قولای ضبط ایده میه جکنی اکلا نیجه هجوم منتظم اجراسنه قرار ویردی . قلمه یی بر قاج کون تمادیا طوب آتشنه طوتدی ؛ قلمه دروننده کی مبانی جسمه دن بر چوغنی تخریب و شهر ی محیط اولان سورلر اوزرنده غایت جسم کدی کلر پیدا

(۱) قوبلوزره ، عثمانیلرله مجارلر بیننده محاربات ،

ایتدی . عثمانلیلرک بوشدت ودهشتی قارشیسندہ
 مدافعین ینہ ثبات و مقاومت اجراسندن خالی قالمدی .
 عثمانلیلر طرفندن اجرا اولنان ایکی هجوم بربرینی
 متعاقب موفقیتسزلکله نتیجهلندیلمکله برابر شدتلی
 برده خروج حرکتی اجرا اولندی . ابراهیم پاشا ،
 دشمنک بومقاومتی اوزرینه محاصره عملیاتی برقات
 دها تشدید ایتدی . قلعه دیوارلری آلتنه غایت منتظم
 لغملر حفر ایتدییره رک محاصره نک اون ایکنجی
 کونی (۱) بتون دیوارلری برهوا ایتدیردی . قلعه
 دیوارلرینک منهدم اولسی اوزرینه اهالی ایله قوای
 محافظه بیننده عظیم برقارغشهلنق حصوله کلدی .
 ابراهیم پاشا بوقارغشه لقدن استفاده ایدره رک قطعاته
 هجوم عمومی اجراسنی امر ایتدی . پاشانک مفتون

(۱) پچوی ، قلمه مذکورہ نک یدی کون محاصره دن
 صوکره ضبطنی شوصورتله بیان ایلمکده در : «سمادتلو
 بادشاه کردون وقار اسلانقمن نام قلعه جوارنده قرار
 ایدوب وزیراعظم وسردارا کرم ابراهیم پاشا حضرتلرینی
 قلعه مزبورہ فتحنه نامزد ایتدیلر . روم ایلی بهادریله
 واروب یدی کون محاصره دن صوکره طاقت لغم ایدوب
 فتحنه موفق اولدیلر . » جلد ۱ ، ص ۸۵

بسالت وشجاعتی اولان عموم افراد ، برصولت
 غضنفرانہ ایله ایلری آتیلہرق دشمنک دوچار هیجان
 اولان قوای مدافعه سنی آز زمان ایچنده پریشان
 ایتمکة موفق اولدیلر . عثمانیلر ، فوق العاده برشدتله
 اجرا ایلدکلی بو محاربه ده دشمنی تلفات کلیه یه
 دوچار ایلدیلر . دشمن اردوسندن قورتیلان ۹۰
 کشی کریده بر برج داخلنه چکیلوب اجرای مدافعه یه
 قیام ایلدیلر ایسه ده اوراده ده موفق اولامینجه
 ابراهیم پاشا اردوسنه تسلیم اولدیلر . عثمانیلرک
 دشمندن آلدقلی اسیرلرک مقداری ۳۰۰ کشی یه
 بالغ اولمقده ایدی (۱) .

تموزک اوتوزنجی کونی حضرت پادشاه معیتنده کی
 اردو قسم کلیسی (پته روادین) اوکنه واصل
 اولدی . قلعه نک سقو طی خبرینی کتیرن ذات ، حضرت
 پادشاه طرفندن فوق العاده بر مکافاتہ مظهر ایلدی .
 ابراهیم پاشانک بو موفقیتی ، حقنده کی توجه پادشاهی پی
 برقات دها تزید ایتدی . ینه بو ائنا ده ، بوسنه
 بکلری طرفندن (پتروویچه ، متروچہ) نک ده
 ضبطی خبری واصل اولدی .

(۱) هامر ، تاریخ دولت عثمانیہ ، جلد ۱ ، ص ۴۸۵

ابراهیم پاشا بوموقیقتی متعاقب (پتهروارداین) (ایلوق) . قدر اولان مسافه داخلنده اردوگاه قوردی . (پتهروارداین) قوای محافظه سنک قلعه بی مدافعه ایتمک خصوصنده کی ثبات و مقاومتی نظر دفته آلهرق (ایلوق) قلعه سنی هجوم منتظم ایله ضبطه قرار ویردی . قلعه سورلرینی برقاچ کون قدر شدتلی برطویجی آتشنه طوتدقدن صوکره مدافعینک قوه مقاومتی آز برزمان ایچنده کسره موفق اولدی . مقداری ۳۰۰ کشتی یه بالغ اولان قوای مدافعه ، ابراهیم پاشایه برمرخص کوندره رک قلعه نك تسلیمی ایچون مذاکرات لازمه اجراسنه تشبث ایلدیله . ابراهیم پاشا، مدافعینک کاملاً صالحیوریله جکفی بیان ایدر ایتمز جمله سی ده کمال ممنونیتله تسلیم اولدیله .

ابراهیم پاشا فرقه سنک مظفریات متوالیه سی آز برزمان ایچنده بتون حوالی یه عکس انداز اولدی . قوتیک ، اریک ، غوغورجه ، لوکای ، صوتین ، دلقوار، اردود، چرونیک وراچه شهرلرنده بولنان اهالی، قلعه اناختارلرینی کوندره رک تسلیم اولمغه مسارعت ایلدیله (۱) .

آگستوسک طقوزنجی کونی ابراهیم پاشا
 فرقه‌سی، اردو قسم‌کلیسنه التحاق ایتدی. حضرت
 پادشاه عموم قوماندانلره خطاباً ایراد ایلدیکی بر
 نطقده هدف الحركات اصلینک (بودین) اولدیغنی
 و حرکات عسکریه‌نک فوق‌العاده برانتظام ایله اجرا
 اولنه‌جغنی بیان ایتدی. اردو، ایلك ضربه موفقیته
 طریق مظفریتی کشاد ایدرایتمز (ایلوق) اردو کاهندن
 مفارقت و فوق‌العاده بر شدتله نزول ایدن بارانی
 اصلاً نظر دقته آلمه‌رق بر سطوت جهانگیرانه ایله
 (اوسک، نه‌سک) شهرینه متوجهاً حرکت
 ایلدی (۱) .

عثمانیلر بودرجه بر سرعت و انتظام ایله حرکات
 سوق‌الحیشیه اجرا ایلدکلی ائنه دشمن اردوسنده
 عظیم بر بطائت نمایان اولمغه باشلادی. (پته‌روارداین)
 عساکر محافظه‌سی نتیجه قطعیه محاربه‌سی اجرا
 ایتدیکی و طوموری ده (باچ) شهرینه کله‌رک قرال
 لوئی معیتده کی امداد اردوسنک و رودینه فوق‌العاده
 بر صبر سزقله انتظار ایلدیکی ائنه، قرال لوئی

کوج حال ایله اجرای سفره مباشرت ایتدی .
 تموزنجی یکرمنجی کونی ۶۰۰ ی بوهمیالیردن عبارت
 اولمق اوزره ۴۰۰۰ کشیک براردو ایله (بودین) دن
 مفارقت واردو قسم کلیدسنک محل تجمی اولان
 (طولنا) شهرینه طوغمری حرکت ایلدی . مجار
 اصیلزادکانی ایله خارجدن کله جک قوای امدادیه نك
 اردویه التحاق ایتسنه میدان براقق ایچون یوروشی
 فوق العاده بر بطائنه اجرا ایتدی .

اردو، (بودین) دن مفارقت ایلدیکی اثناده
 (زین بورغن) ایالتی ده داخل اولدینی حالده
 مجارستاندن ۵۰،۰۰۰ و بوهمیادن ۱۶،۰۰۰ کشیک
 بر قوت چیقہ بیله جکی تخمین اولندی . خرواتستان
 اها لیسنک حربہ اشتراک ایتمه سی، مجاراردوسنک
 قوتی پک زیاده تقلیل ایتدی . عثمانلیلرک منتظم
 و حرب آشنا اردوسنه مقابله ایچون بو قدر بر قوت
 تخمین اولدینی حالده بو قوتی سوق و اداره ایدہ جک
 بر قوماندان اتخابنه بر درلو موفقیت حاصل اولمدی .
 اولجه اردو قوماندانی اولمق اوزره پالاتن ،
 طوموری وزاپولیانک اتخابی قرارلاشدیرلمش ایدی

ایسہ دہ بالآخرہ بوقرار دن دہ صرف نظر اولندی .
 تموزک یکر می بشنجی کونی قرال لوئی (آرچی) دہ
 اردو گاہ قوردی . (بہروازداین) ک تخلیصی ایچون
 طوموری طرفندن بیان استرحامی حاوی کوندریلن
 مکتوب ، قرال لوئی نک ائینہ بورادہ کچدی .
 طوموری بو مکتوبنہ ، امداد اردوسی کلدیکی
 تقدیردہ حضرت پادشاہ ایله مذاکر اتدہ بولنہ رق
 ویرکو اعطاسنی قبول ایلیہ جکنی بیان ایتمشدی .
 طومورینک بومطالعہ سی نہ درجہ معقول اولورسہ
 اولسون ، قرال طرفندن بالطبع قبول ایلیہ مزدی ؛
 چونکہ مجار اسیلز ادکانی عقد مصالحہ بی قطیاً تجویز
 ایتمدکارندن بو حال داخلی براغتشاشک حصولنہ
 بادی اولہ بیلیردی . بونک ایچون قرال لوئی ، پالاتہ نک
 (طولنا) یہ کیدہ رک طوموری ایله برلشمسنہ
 وکندی دہ ایلری طوغری یورویش اجراسنہ
 قرار ویردی .

برقاج کون سوکرہ یوهان زاپولیدن دہ خبر
 کلدی ؛ مومی ایله قرالہ برمکتوب یازہ رق امرینہ
 دائماً حاضر بولندیغنی بیان ایتمدی . بونک اوزرینہ

بالا تہ نك اوغلی ستہ فان باطوری، زاپولیایہ کونڈریلہ رك
 زاپولیانك ۴۰,۰۰۰ كشی یہ بالغ اولان اردوسپہ
 (طولنا) جوارینہ كلسی امر اولندی .

قرال لوئی (آدونی)، (دونابہ نتہلہ) و (فولدوار)
 اوزرینہ اجرا ایلدیکی یورویشه دوام ایدہ رك
 آغستوسك دردنجی كونی (پاقس) موقعنہ واصل
 اولدی . تام بورایہ كلدیکی اننادہ (پتہروارداین) ك
 سقوطی خبرینی آلدی . بوخبر، آز بر زمان ایچندہ
 بتون مملكتہ شایع اولدی . آغستوسك آلتجی كونی
 قرال لوئی (طولنا) یہ كلدی . معیتندہ کی قطعات
 (سن ژورژ) قصبہ سی جوارندہ اردوكاہ قوردی .
 اردویہ التحاق ایدہ جك اولان مأمورین عسكریہ
 وروحانیہ بورادہ اجتماع ایتدی . بو اننادہ نونتیس دہ
 پایا طرفندن کونڈریلن مبلغ ایلہ طوپلادیفی عساکری
 قرال لوئی اردوسنہ کونڈردی . اردو بوضورتلہ
 درمہ چاتمہ قطعاتدن تشکیل اولندیفندن تأمین
 انضباطہ پك کوچ موفقیت حاصل اولدی (۱) .

(۱) قوبلویزہر، مجارلرلہ عثمانیلر پینندہ محاربات ،

حتی اجرتلی عسا کردن بر چوغنک پاره لری آیر الماز
 سلاح آتندن قاچدق لری واقع اولدی .
 اردو بوصورتله تشکیل اولندقدن صوکره
 (طولنا) ده عقد اولنان بر مجلس حربده سفر پلانی
 حقنده مذاکرآده بولندی . اثنای مذاکرآده
 بر چوقلری قرالک دراوا نهرینه چکلمسنی و عثمانلی
 اردوسیله اوراده بر محاربه اجرا ایتسنی تصویب
 ایلدیله . بوندن بشقه، عثمانلیلرک قوتی ده فوق العاده
 اهمیتسنر تلقی ایلدی؛ بحار اردوسنک قوتنه بالعکس
 صوکره درجه اعتماد کوسترلدی . مذاکره ده حاضر
 بولنان بروداریچ ، بوبابده فوق العاده احتیاطکارانه
 حرکت اولنوب قرالک (طولنا) ده قالمسنی و پالاته نیک
 دراوایه قدر ایلریلمسنی توصیه ایتدی . بومطالعه
 قرالک پک خوشنه کیتدی ؛ مشارالیه ، پالاته ن
 عثمانلی اردوسنی دراوا نهرنده توقیفه موفق اوله مدینه
 تقدیرده کندیسسی خرواستانه چکیله رک بوراده
 فرانکه بان طرفندن جمع اولنان قوتلردن و اوستریالیلر
 طرفندن تحکیم اولنان استحکاملردن بالاستفاده
 عثمانلی اردوسنی ایکی قسمه تفریق ایده بیله جکی

ملاحظه ابتدای . فقط مجلس حربده حاضر بولنان
 محار اسیلزادکانی قرالک منفرداً حرکت ایلمسنی
 تصویب ایتیمه رک : «عثمانلی اردوسی نصلکه پادشاهلری
 قومانده سنده بولنیورسه ، قرالک ده کندی اردوسی
 قوماندانلغنده بولمنسی ایجاب ایدر .» دیدیلر .
 بونک اوزرینه قرال ، او آنه قدر اظهار ایلدیکی
 ترددی بسبتون ستره چالیشه رق ظاهری برجسارت
 کوسترمک ایستدی ؛ و : « هرکس ایشک ایلرینه
 دائماً بنی سوریور . مملکتی مدافعه یه دائماً حاضر م .
 مادامکه بنسز هیچ بریره کیتمک ایستنلمیور .
 بک اعلا ! بنده جناب حقک معاوندنه سیغنه رق
 آنلرک ایستکلری یره قدر کیده جکم . » دیهرک
 اجرای محاربه یه قطعی بر صورتده قرار ویردی .
 آغستوسک اون دردنجی کونی قرال (سکسار) ده
 اردوگاه قوردی . اون آلتنجی کونی (باطل) یه کلدی .
 بوراده ، اک زیاده اردویه بر باش قوماندان اتخابیله
 مشغول اولدی . بسقپوس طومورینک اوصاف
 وجسارتی تقدیر ایلدیکندن مومی الیهی باش قوماندان
 تعیین و (زین بورغن) وویوده سنک برادری

زاپولیائی دہ معاون صفتیہ معینہ آخاق ایلدی .
 (باطا) جواری، نصفی سواریدن تشکل ایدن
 اردونک یایلمسنہ مساعد اولمدیغندن اردوکاهک
 (مہاج) اووہ سندنہ قورولمسنہ و عثمانلیلرہ آجیق
 سحرادہ مقابلہ ایدلمکہ قرار ویرلدی .

عثمانلیلر (نہسہک، اوسک) اوزرینہ طوغری
 خرکتہ مباشرت ایلدکلی ایشادہ ، طوموری
 معیندہ کی قوت طونہنک صاغ ساحلندہ کائن
 (بہزدان) موقعندن بالمرور پتہ رہہ رہنی طرفندن
 طمشوار حوالیسندن کوندریلن قطعات ایلہ برابر
 ۶۰۰۰ کشی بہ بالغ اولدینی حالہ (مہاج) ک ۲۴
 کیلو مترہ جنوبسندہ کائن (بارانیاوار ، پرنوار)
 موقعنہ کلدی ؛ و بورادہ قرال معیندہ کی قسم
 کلی بہ التحاق ایللمکہ غیرت ایتدی . قرال ایسہ
 ایشارینک ہنوز گلہ مش اولسندن طولایی حرکاتی
 بر درجہ تخفیف ایدہ رک (مہاج) دن ۱۳ کیلومترہ
 مسافہدہ کائن (دونازہ کزو) موقعندہ قالمغہ مجبور
 اولدی .

فقط بوصرہدہ عثمانلی اردوسندن کلن

جاسوسلر ، عثمانلیلرک درمه چاتمہ افراددن مرکب اولدقلرینی و ایچلرندہ مسلح اوله رق آنجق پک آزر قوت بولندینی خبرویدیلر (۱) . ضابطانک بر قسمی بو معلوماتہ اعتماد کوستردیلر ایسہدہ طوموری بو شایعہ لہہ قطعياً اہمیت ویرمدی ، بنا علیہ مختلف قطعاتہ اوامر سریمہ اعطا ایدہ رک محاربات ترتیبائی آلمغہ باشلادی .

دشمن محاربه ترتیبائی آلمقدہ ایکن ، آغستوسک طقوزنجی کونی (ایلوق) دن حرکت ایدن عثمانلی اردوسی شدتلی یاغهورلر آلتندہ سطوتلی بریوروش اجرا ایدہ رک آغستوسک اون اوچنجی کونی (اوسک) پیشکاهنہ واصل اولدی . (بلغراد) دن کتیریلن کوپری آلات و مالزمہ سیلہ داروا نہری اوزرینہ برکوپری انشاسنہ مباشرت ایچون لازم کلن امرلر اعطا اولندی . کوپری انشاسنی تسریع ایچون حضرت پادشاہ ، چادرینی نہر کنارینہ رکز ایتدیردی . ۲۰۰ مترہ طولندہ انشا اولنان

(۱) قوپلویزہر ، مجارلرلہ عثمانلیلر بینندہ محاربات ،

بو کوپری بش کون (۱) ظرفنده اتمام اولندی .
 آغستوسک یکر منجی کونی عثمانلیرک ایلك مفروضی
 نهردن مرور ایده رک نهرک او بر طرفنده بولنان
 جبار ایلری قره غوللرینی کری چکلمکه مجبور
 ایتدی . آغستوسک یکر می ایکنجی کونی تکمیل
 عثمانلی اردوسی نهردن مرور ایتدی ؛ او کیجه ،
 صادر اولان امر پادشاهی اوزرینه پارلاق بر موم
 دونماسی اجرا ایدلدی (۲) . ایرتسی کون (اوسک)
 شهری احراق اولندی . بعده اردوده کری
 چکلمک امیدینک ازاله سی و خروا تستاندن کلمسی
 محتمل اولان بر اردونک نهردن مرورینی اشکال
 ایچون کوپری کاملاً تخریب ایدلدی (۳) .

-
- (۱) « عساکر منصوره مرور و عبوری ایچون
 اوج کونک ایچنده بر جمر وسیع بنا ایدوب . . . »
 پچوی ، جلد ۱ ، ص ۲۶
- (۲) « اول کیجه عساکر اسلام موم دونماسین
 ایدوب کویا افلاک تسه نک نجومی بر یره مجتمع اولوب
 عالمی رشک روز نوروز ایتشلر ایدی . » پچوی ،
 جلد ۱ ص ۸۸ — صولاقزاده ، ص ۴۵۴
- (۳) « آغستوسک اون سکرنجی کونی طوموری
 . . . کشی ایله ایلری حرکت ایده رک حضرت پادشاهک

عثمانلی اردوسنك قهربی حقنده کی خبر لر
 قرال لوئی اردوکاهنده شایع اولور اولماز اردوکاهده
 عظیم بر دهشت حصوله کلمکه باشلادی . عثمانلیلرک
 بو درجه بر سرعتله قهر ب ایده جکلرینه اصلا
 احتمال ویریله مەمش اولدیفندن قرال معینی عظیم
 بر دوشونجه آلدی . جمع اولنان اردو قوتی حربه
 کافی بر درجده اولدیفندن آله موجود قوتلرله
 (بودین) اوزرینه چکیله رک یوقاری مجارستان ایله
 (استونی بلغراد ، شتول وایسنبورغ) دن ، اوستریا
 و بوهمیادن کله جک قوتلرک ورودینه انتظار ایلمکه
 و مملکتک حیاتنه ، قرالک شرف و ناموسنه اجرای
 تأثیر ایده جک اولان بر حربه بو قدر آز بر قوتله
 کیریشلمه مکه قرار ویرلدی .

نونک اوزرینه قرال لوئی بتون قوماندانلر
 ایله اصیلزادکاندن مرکب بر مجلس عقد ایتدیردی .

دراوا نهرندن مرور ایتمسینه مانع اولمق ایستدی ایسه ده
 آغستوسک یکرمنجی کونی عثمانلی اردوسنك بر قسمی
 اوبر ساحله کچمش اولدیفندن کندیبسی (باران یاوار)
 اوزرینه چکلکه مجبور اولدی . « فرانق نوی ، مهاج
 محاربه سندن اول مجارلر ، ص ۲۹۹

سویلدیله؛ بالاخره مجلس خربه قدر کلدیله. مجلس
 خرب مواجه سه کلیر گلر عثمانلیلرک آز بر قوتده اولد
 گلرینی سویلدیله. حتی دهاز یاده سرت بر لسان استعمال
 ایدرهک : « مظفری قازانه جفمزه هیچ شبهه
 بو قدره عثمانلیلرک ضعیف جهتلرینک نه دن عبارت
 اولدیغنی بیلیورز . جناب حق بز بر احسان
 عظیمی اولان طالعدن استفاده اتملی یز . قرال
 ایله برابر اردو کا همزه کللیسکنز . عثمانلیلرک تعرضه
 اورادن مقابله اتمک ده قولایدز . بو تکلیفمزی
 گم قبول اتمز سینه بارچه بارچه ایدر چکن ! »
 دیدیلر . بو طور تهدیدکارانه، عظیم رسکوت حصوله
 کتیردی . بونک اوزرینه قرال لوئینک مهاج
 اردو سینده محاربه اجرا اتمسینه قرار ویریلرک
 بو قرار کال ممنونیتله قبول ایدلدی .

صوک کونلرده ، طولیله طولو کیلرله برابر
 قرالک اشیاسی ده ورود ایتدی؛ بونلدر حال (مهاج)
 جهتته کوندرلدی . بر مدت صوکره قوای
 معاونده ورود ایتدی . آکسیوس تورجی ۲۰۰
 آوجی؛ خرواستان بکی فرانچ باتیانی ایله یوهان

طاہی و پوهان بانفی ۳۰۰۰ سواری و بر مقدار
پیادہ کوندردی . اردونک موجودی ، نصفی
سواریدن مرکب اولق اوزره ۲۸،۰۰۰ کشتی
ایله ۸۰ طوپ راده سنه بالغ اولدی (۱) .

بو ائنادہ ایدی که ، اردوی هایون (اوسک)
دن مفارقت ایتدی (۲۰ آغستوس) . هوانک
فقالغی اصلا نظر دقتہ آلمیهرق کمال متانتله ایلری
یورویشه دوام ایلدی . یاغمور اودرجه متادی ،
اودرجه شدتلی بر صورتده نزول ایدیوردی که ،
طونه ایله دراوا بیننده کی اراضی کاملاً بطاقلق
خاله کیریور ، بوطاقلغک ایچنده یالکز یوکسک
قصبه لر منظور اولیوردی . آغستوسک یکرمی
آلتنجی کونی اردوی هایون ۳۰ کیلو متره قدر
برمسافه قطع ایتدکن صکره (باران یوار ، پرنوار)
قصبه سنه واصل اولدی . (قارازیمچا ، قرایشچه)
صوینی آنجق بونقطه ده کچمک قابل اولدیغندن (۲)

(۱) قولویزه ر، مجارلرله عثمانلیلرله بیننده محاربات،

ص ۲۴۰ — پچوی ، جلد ۱ ، ص ۱۱۱

(۲) « پرنوار قربنده بالفعل کوپری وضع اولنان

حکک الت یاننده قرایشچه کولی ایاقدن کچیلوب . «

پچوی ، جلد ۱ ، ص ۸۸

حضرت پادشاه بتون اردویی بورایه جمع ایدهرک
ایکی کون قدر موله ویردی . بو ائساده دشمن
افراندن طوتیلان اسیرلر قرارگاه عمومی به کتیرلدی .
اسیرلر استجوابندن قرال لوئینک کلیتی قوای
امداده ایله (مهاج) صحراسنه کلدیکی و بوراده
مستحکم براردوگاه تأسیس ایلدیکی خبر آئندی (۱)
(مهاج) قصبه‌سی ، طونه نهرینک صاغ
ساحلنده و (چهله) صوینک منصبندن باشلایوب
(قارازیمچا ، قرایشچه) نهری و سطنده نهایت
بولان ۱۰,۰۰۰ خطوه طولنده بر اووه کنارینه
مبنی ایدی . اووه‌نک شرق طرفی طونه نهرینک
بر چوق قوللریله اسقا ایدلمش اولدینی کبی الیوم
متعدد قنالرله قورودولمش اولان جسیم برده بطاقلق

(۱) « تکرار براردیلرکتوروب خبر آلدیلر و آگاه
اولدیلرکه قرال ضال یعنی لاش دیدکری بدفعال دشمن
بکارندن امداد ایستیوب اوچیوز بیک مقداری مرتب
ومسلح آهن پوش دشمن نا استوار ضلالت شمار جمع
ایتمش ومقر سفر ، منتظر اولان تخشکاهندن برخیلی
منزل برو مهاج دیمکاه مشهور صحراده طابور قوروب
واطرافنه عظیم خندقلر قازوب . . . » صولاقزاده ؛
ص ۴۵۴

موجود ایدی . اووہ نك غرب طرفندہ ، ۳۰ : ۴۰
 مترہ ارتفاعندہ بر تپہ موجود اولوب اوزرنده پر
 چوق اولرلہ بر کلیسا موجود اولدیغندن عثمانیلر
 طرفندن (پوصو کلیسا) تسمیہ اولمشدی (۱) .
 (یاران یوار) دن (مهاج) . کیدن یول بو نقطہده
 اووہ یه واصل اولمقدہ ایدی . بو یولک بطاقلق
 اراضی یه تقرب ایلدیکی نقطہده بش مترہ ارتفاعندہ
 (ترک تپہ سی ، خنکار تپہ سی) موجود ایدی کہ ،
 بو تپہدن اووہ نك (مهاج) . قدر اولان قسمی
 کورمک قابل ایدی . مهاج اووہ سی تارالار ، مرطالر
 و قسماً اورمانلرلہ مستور جسم بر صحرادن عبارت
 ایدی .

عثمانلی اردوسی بو صورتلہ ایلری طوغری
 یورویشه دوام ایلدیکی اثناده دشمن اردوسنده
 عظیم برتردد حکمفرما اولیوردی . واقعا آغستوسک
 یکرمی آلتیسندن اعتباراً عثمانلی اردوسی پیشدارینه
 منسوب افراد ایله مجار ایلری قره غوللری ارسنده

(۱) بو تپہ نك اوزرنده الیوم (لانیچوق) ، (نازی
 نیاراد) و (مهج) قصبه لری واردر . شمیدیکی اسمی
 (بوزیقلیسا) در . قوبلویزه ، ص ۲۴۰

اوقاق تفك بعض محاربه لر وقوعه كلديكندن طولايي اردوي هايونك پك يقين بر مسافه ده بولنديني معلوم ايدي ايسه ده. آغستوسك يكرمي سكرنجي كوني مجار اردوكاهنده عثمانلي اردوسنك احوالنه دائر هيچ بر معلومات آله نامشدي؛ حق اردوي هايونك بركون سوكره محاربه به باشلايه جني خاطر و خياله بيله كتيرله مشدي .

طوموري، مجار اردوسنك غايت متردد بر حاله بولندينه واقف اولديفتدن در حال عموم قوماندانلري اطرافنه طولايه رق محاربه پلانتي تعين ايله مشغول اولدي . طومورينك رياستي آلتنده انعقاد ايدن بو مجلس حريده حاضر بولنان پولونيايي غنويه نسكي، محاربه نك كسب ايده چكي ادوار و صفحاتي غايت مشكوك بر صورتده بيان ايده رك آله موجود آرا به لرك كافه سيله مستحكم بر اردوكاه تاسيسي و عثمانليرك تعرضه بورادن مقابله ايدلسني توصيه ايتدي . مجار اصيلزدكاني ايسه بو فكري قبول ايتيميرك مستحكم بر اردوكاه تاسيسي ايچون وقت قالمديني، بناء عليه عثمانليرله اچيق صحرا ده محاربه

ایتمک دها مناسب اوله جغنی بیان ایلدیلر. حال بوکه عثمانلی اردوسنک تشکیلاتی حقنده ویریلن بر طاقم یا کلس خبرلر بحار اردوسنده جای اعتماد بوله بیللمش اولدیفندن بتون ضابطان احراز مظفریت ایده جکلرینه اعتماد ایدیور، کمال ثبات و متانتله اجرا ایدیله جک ایلك نتیجه قطمیه نك قازانیله جغنه اعتماد ایده رک محاربه ترتیبائی آلمنی زائد کور یورلردی. بحار اردوسی بو درجه اساسسز بر طاقم فرضیاته بنای حرکت ایلدیکی انصاده، عثمانلی اردوسی کمال دقتله محاربه ترتیبائی الهرق ایلری یوروشه دوام ایدیوردی.

آغستوسک یکریمی طقوزنجی کونی طلیعه انوار سما، افق شرقی بی نظره پیرا رنگرله تلوین ایلمکه باشلادی. خط دلارام افقده حصوله کلن قیزارتیلرک انعکاسات ملونه سی عثمانلی افرادینک سلاحلری اوزرنده مهابتلی پارلتیلر، دیده نواز ششمه لر حصوله کتیردی. بتون اردوکاهه عکس انداز اولان اذان محمدی، مجاهدین اسلامک عروق بسالتنی برقات دها تحریک ایلدی. صباح نمازی،

عظیم برمهات دیندارانه ایله ادا ایدلدکن صوکره اردوی هایون (باران یاوار) دن مفارقت ایتدی . حضرت پادشاه اوکون محاربه ایتمک نیتده اولمدیضدن اردو برمعتاد آلمش اولدینی نظامده ایلری یورویشه باشلادی . دور سلیمان قانونینک مشاهیر رجالندن یحیی پاشازاده کوچک بالی بک ۵۰۰۰ سواری ایله پیشدار تعیین اولندی (۱) . بوسنه بکی خسرو بک بوسنه عساکریله دمدار تعیین ایدلدی (۲) . دها صوکره ، تفنکله مسلح ۲۰۰۰ یکیچری ایله بر مقدار طوپ وروم ایلی عساکریله برابر وزیر اعظم ابراهیم پاشا ، آنک کریسندن آناتولی عساکری و مقدار طوپ ایله بهرام پاشا ، دها صوکره ده یکیچریلرک ۱۰,۰۰۰ کشیدن عبارت بولنان قسم کلیسی وبر مقدار طوپ ایله برابر حضرت پادشاه

(۱) « کندوسی قوللرندن بیک مقداری آدم ایله سفر آشرمش . سمندره عسکری دخی درت بیک جبهلوو چوشنلو و قوستانجه لو عسکر اولورمش . طلیعه عسکر اسلام اولوب یعنی دلجی وچرخه جی تعیین اولنوب .»

پچوی، جلد ۱، ص ۸۸ .

(۲) پچوی، جلد ۱، ص ۸۸ .

حرکت ایتدی. حضرت پادشاهک اطرافندہ منتظم
 سواری ایلہ برابر قیو قوی افرادی یولنیوردی.
 اردو، بوضورتلہ ترتیبات الہرقی ۶۰,۰۰۰، ۷۰,۰۰۰، ۷۰,۰۰۰
 کشیک بر قوتلہ یوروشہ باشلادینی اثنادہ تقریباً
 ۵۰,۰۰۰ خطولک بر مسافہ اشغال ایدیوردی.
 قطعانک قوای متفرعہ سی بروجه آئی ایدی.
 برنجی خط - قوماندانی ابراہیم پاشا، ۱۲,۰۰۰
 روم ایللی سواریسی، ۲۰۰۰ یکپجری، ۳۰ طوب.
 ایکنجی خط - قوماندانی بہرام پاشا، ۴۰,۰۰۰
 یکپجری، ۲۰۰۰ آناطولی پیادہ سی، ۲۰,۰۰۰
 آناطولی سواریسی، ۲۷۰ طوب.
 سائر قوللر - بالی بک معیتندہ، ۵۰۰۰ بوسنہ
 سواریسی، خسرو بک معیتندہ، ۵۰۰۰ بوسنہ
 سواریسی، حضرت پادشاہ معیتندہ ۱۰۰۰ سواری کہ
 مجموعی، ۱۴,۰۰۰ پیادہ، ۴۳,۰۰۰ سواری
 و ۳۰۰ طوبدن عبارت ایدی (۱).

اردوی ہمایون بو ترتیباتی اخذ ایتمش اولدینی
 حالہ ایلری طوغری یوروشہ باشلادینی اثنادہ

(۱) قولویزہر، مجارلرلہ عثمانیلرلہ بینندہ مجاہدات، ص ۲۴۷

ایندی که، بالی بکه مهاج اووه سنی احاطه ایدن تپه لر
 و اورمانلردن تستر ایده رکه دشمنک صاغ جناحنی
 تهدید ایتمک ایچون (ن. نیارادی اچقالوپه) به طوغری
 حرکت ایتمسی و بوراده هجوم اصلی قولنک حرکتنی
 بکلمسی فرمان بیوردی. حضرت پادشاه اوکله دن اول
 (پوصو کلیسا) به واصل اولدینی زمان، مجار
 اردوسنک مهاج اوکنده مجار به به حاضر بر جالده
 بولندینی خبر آلدی. صوکره، (ترک تپه سی،
 خنکار تپه سی) دنیلن محله کله رکه آتندن ایندی.
 تپه به چیقدینی زمان، صورت مخصوصه ده قوریلان
 برکریسی اوزرنده اخذ موقع ایتمدی. بو ائشاده
 ابراهیم پاشا روم ایلی آلایلرینی تنظیم ایتمکدن
 صوکره حضور پادشاهی به کلدی. حضرت پادشاه،
 دشمنک احوالنه و اراضینک طبیعتنه دائر معلومات
 مفصله آلق ایچون سرحد بکلرینک دعوت اولنمسی
 فرمان بیوردی. درحال اطرافه چاوشلر کوندرلدی؛
 قرارگاه عمومی به ایلك اول خسرو بک کلدی.
 ابراهیم پاشا حضور پادشاهیده خسرو بکه خطاب
 ایده رکه: «سرحد امورینه هر کسدن زیاده واقف

اولمکر حبیبہ حضرت پادشاہ سزکله مشاوره
ایتمک ایستیور . ایشته مهاج صحراسی . دشمندن
اثریوق . دشمنه دائر نه معلوماتکز وارسه سویلیکیز .
دیدى . بونك اوزرینه خسرو بك : « بز كندی
رایمز ایله بر ایش کورمیز . فرمان بیوریلورسه
کیدوب سائر ارقداشلرمزله مذاکره ایدهلم .
آندن سوکره قطعی معلومات ویره بیلیرم . » دیدى .
خسرو بکک بو جوابی اوزرینه حضرت پادشاہ ،
مذاکره ایدیله جک آدملرک حضورینه کتیرلسنی
فرمان بیوردى . خسرو بك ، معیتی افرادندن
برینه خطاب ایده رک قوجه آلاى بکی ایله قره عثمان ،
محمد صوباشی ، عدل طوجه و بلبان چری باشینک
چاغرلسنی امرایتدی . هرکس اجرای مشاوره ایله
قطعی بر قرار ویرمک ایچون ، حدود بکلرینک
سرفرازاندن معدود اولان بو ذاتلرک ورودینه
انتظار ایلدیلر .

آره دن بر مدت کجدی . اوزاقدن ، طولغاسی
ارقه سنده ، کینکی باشنده اولدینی حالده قرارگاه
عمومی به طوغری بر آتلینک ایلدیلدیکی کورولدی؛

بو ذات ، عدل طوجه ایدی . خسرو بك ، عدل طوجه بی کندی دعوتی اوزرینه کلدی ظن ایتدی . مومی الیه دها زیاده یاقینلاشنججه اوزرینه طوغری کیده رك : « حضرت پادشاه سزکله مشاوره ایدلسنی فرمان بیوردی . » دیدی . عدل طوجه ایسه اساساً دشمنه دائر معلومات آلهرق قوجه آلائی بکنک امریله گلش اولدیقندن : « جانم ، شمدی الك برنجی مشاوره ، محاربه ایتمکدر . بنی قوجه الای بکی کوندردی . دشمن آایلری کورونمش . چرخه جیمز الله شمهک باشلامش . هرکس سنجاغنک دینده بولنسون . آایلر اغراقلردن ایری قونسون ! » دیدی . صوکره هیچ بر لحظه فوت ایتمه رك آتی دیدی . کندی آلاینه طوغری ییلدیرم کبی بر سرعتله حرکت ایتدی (۱) .

ینه بو ائنده ، سواری قوماندانی کوچوک بالی بك طرفندن کوندریلان بر اسیردن دشمنک تقرب ایلدیکی ، اووه یه ناظر بولنان بوغازدن دشمن آایلرینک ایلر ییلدیکی و تپه لرده دشمن

بایزاقلری مشاہدہ اولندینی خبر آلتدی . بونک
 اوزرینه اردو، دشمنہ قطعاً بللی ایتمدن یوزویش
 ائسانسندہ محاربه ترتیبانی آلتدی . برنجی خطلی
 تشکیل ایدن روم ایلی عساکری، آناطولی عساکریلہ
 یکیکچریلر محاربه نظامی آنجیه قدر اورمانلہ
 تستر ایدرک سلاح آلتندہ قالدی . اوکلہ دن صوکرہ
 شدتلی بر فورطنہ اطرافہ دهشتلر القا ایتدی .
 مهاج اووه سنده توز دومان بر بریشہ قاریشمغہ ،
 بومدهش قارغشعلق ائسانسندہ کوزکوزی کورمہنکہ
 باشلادی . بونک اوزرینہ حضرت پادشاہ قطعاً تک
 اورماندن چیقہرق کری چکلمسنی امر ایتدی .
 بر مدت صوکرہ فورتنہ بردنبرہ سکونت
 کسب ایتدی . مهاج اووه سنی سراپا قابلایان عثمانلی
 قطعاً تنک قلیچ و مزر اقلری، ضیانشار اولان کونشک
 اشعہ تابانیلہ پارلدامغہ باشلادی . حضرت پادشاہ ،
 اورمان کریسندہ کی قطعاتی میدانہ چیقاردی .
 روم ایلی عساکریلہ یکیکچریلردن و بر قسمی ده
 طوپچیلردن مرکب اولوب ابراهیم پاشا قوماندہ سنده
 بولنان برنجی خط (فولدوار) طوغری ایلریلدی .

۴۸۴. ۱. یکجہزی ایلہ جتدار کافی طوبندن و آتا طولی
 عساکر کوندن تشکر ایدن قطعت دم بہرام پلشیا
 قوماندہ سندن اولدیقی حالہ انکنجی خطی تشکیل
 ابتدی و دہا سوکرہ قبو قولدی و سائر ایلہ برابر
 حضرت بادشاہ اخدموقع ایلدی. اردو یو صورتہ
 تربیات الدقن سوکرہ اغر لقلر کر یلرہ بر اقلدی.
 حضرت بادشاہ ابراہیم باشا ایلہ سائر ارکان و امرانی
 معینہ الہزق افرادی تشویق و تشجیع ایچون
 الای الای طولاشدی. ہر الایک سنجاغی دینہ
 کلدیکی زمان عمیق بر خضوع مجاہدانہ ایلہ مناجات
 عابدانہ دہ بولندی. بومناجات دیندارانہ قلب اخلاص
 مدارندہ او درجہ عمیق بر تاثیر حصولہ کتیردی کہ
 کوزلرندن بلا اختیار اشک تاثیر روان اولمغہ
 باشلادی (۱). شہر یار دیشانک بوتائرات صمیمانہ سی

(۱) «بادشاہ غازی و مجاہدانک سرفرازی ہر سنجاغک
 دینندہ مبارک اللہین قالدیروب الہی حول وقوت سنک.
 الہی تصرف و نصرت سنک. عنایت سنک. حمایت سنک.
 بر باوک امت محمد ضعیفاسن بر بندرمہ. بر نیجہ اقویا
 دیودست دشمنی سویندرمہ. دیو مبارک کوزلرندن
 یاش آقیدوب زاریلق ایتمکدرین عسکر اسلام مشاہدہ
 ابتدکدہ...» پجوی، جلد ۱، ص ۹۱.

افرادك عروق غيرت وشجاعتنى برقات دها تحريك
 ايتدى . هبى ده اعلاى دين اسلام ايچون اغور
 پادشاهيده فداى جان ايدہ جکلرينى مفتخرانه سويلديلر .
 حضرت پادشاهك بو تشويقاتنه ابراهيم پاشاده
 اشتراك ايتدى . عموم قطعاه بر نطق ايراد ايدهرك
 اغور پادشاهيده دلاورك ايدنلرك مظهر عاطفت
 اوله جفنى بيان ايتدى (۱) . بتون افراد، بوتشويقات
 جنكاورانه ايله شوق وغيرته كلهرك محاربه امرينه
 فوق العاده بر صبر سزلقه انتظار ايلديلر .

بحار اردوسنه كلنجه ، بحار اردوسنك محاربه
 ترتيباتى آلمسى ايچون ، (مهاج) ك جنوبنده .
 (ن. نيارد) ايله (كولككند) بيننده كى اووه انتخاب
 اولندى . صول جناح (طونه) يه استناد ايتدى .
 صاغ جناحك محاربه جبهه سنى ممكن مرتبه تمديد
 ايتسيه تحت امنيتده بولنديريله بيلير ظن ايديلهرك
 (ن. نيارد) ك كريسندكى تپه لره هيچ اهميت
 وپرلمدى (۲) . فقط محاربه نك موقفيتسزلكلده

(۱) پچوى، جلد ۱، ص ۹۲ .

(۲) قوبلويزه، بحار لرله عثمانيلر بيننده محاربات، ص ۲۴۴ .

نتیجه‌نمسی احتمالی نظر دفته آلن‌هرق ایجابنده
 قرالی قورتارمق ایچون لازم کلن ترتیبات‌ده
 دوشونلمکه باشلادی. بعضلری قرال ایچون محاربه
 میدانندن اوزاقده بر محل تعیین ایتمک ایستدیلر؛ فقط
 بر چوققلری‌ده بوتکلیفه مقابل قرالی عسکر صفلری
 آره‌سند کورمک آرزو ایلدیلر. اک‌صوکننده ایسه
 بحار اصیلزادکانسندن اولوب قرالک فوق‌العاده
 اعتمادینی قازانانلردن بر قاج کشی، محاربه ائناسنده
 قرالی محافظه ایلمک وظیفه‌سنی درعهده ایتدیلر .
 آغستوسک یکریمی طقوزنجی کونی ، اوزون
 مدت یاغان یاغمورلری متعاقب هوا فوق‌العاده بر
 کشایش کسب ایتدی . بتون قطعات، ویریلن امر
 مخصوص اوزرینه موقعلرینی اشغال ایلدی. برنجی
 خط ، یناشیق نظامده اولدینی حالده ۱۰,۰۰۰
 کشی قوتنده بر پیاده قطعه‌سیله تشکیل اولندی .
 بو خطک اوکنه و آره‌لقلرینه ۸۰ طوب‌یرلشدرلدی .
 آنطون پالوچی ، فرانچ دروکت ، غابرییل پهرینی ،
 طومازه‌چی ، آندره اباطوری و نه‌مهریخ چیپاق ،
 قطعات قوماندانلقلرینه تعیین اولندی . بهری ۲۰۰۰

کشیدن عبارت ایکی سواری فرقه سی جناح لڑہ
 ویرلدی . صاغ جناح سواری قوماندانلغنه باتی بانی
 ایله طاهی ، صول جناح سواری قوماندانلغنه
 بہ تہ رہہ ریخی ایله قونت دو طمشوار تعین اولندی .
 تکمیل محاربه خطی ۴۰۰۰ خطوہ لک بریر اشغال
 ایتدی . ایکنجی خط علی الموم سواریدن و قسما دہ
 پیادہ دن تشکیل اولندی ؛ پیادہ جناح لڑہ تقسیم
 ایدلدی . سواری قوتی ، بہری ۳۰۰۰ کشیدن
 مرکب قطعہ لڑہ تقسیم اولندی ؛ ہر قطعہ ، یکدیگری
 کریسنده اخذ موقع ایتدی . برنجی خط ، نیقولا
 طار چایک ؛ ایکنجی خط قورلات کویسک ؛
 اوچنجی خط ترہ پتا ایله شیلیقک تحت قوماندہ سنہ
 ویرلدی . اک کریدہ دہ یوہان دراغفینک قوماندہ سنہ
 اولدینی حالہ ۱۰۰۰ قدر زرہلی عسکر اخذ
 موقع ایتدی . ہر جناحہ خفیف پیادہ دن ۲۰۰۰
 کشی ویرلدی . مہاج اردوکاھی ، شہرک تقریباً
 ۵۰۰۰ خطوہ جنوبندہ ، ۵۰۰ قدر آرابہ ایله منتظم
 بر مستحکم اردوکاہ حالہ قونلدی ؛ بورانک
 محافظہ سنہ ۲۰۰۰ کشی تعین اولندی . عہوم

فوتلرک قسیمیاتی بروجہ آتی ایدی :

برنجی خط - صاع جناح : قوماندانلری بآنی
 یانی وطاهی؛ ۲۰۰۰ سواری. مرکز: ۱۰۰۰ پیاده،
 ۸۰ طوب. صول جناح: قوماندانی پهرینی، ۲۰۰۰
 پیاده .

ایکنجی خط - طارچه معیتندہ، ۳۰۰۰ سواری؛
 قورلات کووی معیتندہ، ۳۰۰۰ سواری؛ ترہ پتا
 ایله شیلیق معیتندہ، ۳۰۰۰ سواری؛ دراغنی معیتندہ،
 ۱۰۰۰ سواری؛ خفیف قطعات: ۲۰۰۰ پیاده .
 اردو کاکہ محافظہ‌سی ایچون: ۲۰۰۰ کشی کہ مجموعی ۱۴۰۰۰

پیاده، ۱۴۰۰۰ سواری و ۸۰ طوبیدن عبارتدی (۱).
 قطعات یرلی یرینه یرلشیر یرلشمز قرال لوئی
 پالاتن ایله برابر بتون قطعاتی طولاشه‌رق افرادہ
 شجاعت آمیز نطقلر ایراد ایتدی . اردونک سوق
 وادارہ‌سنہ تعیین اولنان طوموری و زاپولیا ایله
 برابر استرغون بسقپوسی و دها سائر بسقپوسلر دہ
 قرال معیتندہ بولندی . اتخاذا اولنان محاربه پلانی

(۱) فوبلویزہ ر ، مجارلرله عثمانلیلر بینندہ محاربات،

موجب‌جه ، برنجی قدمه تکمیل خط بونجه محاربه‌یه باشلايه جق و عموم قوتيله عثمانلیلرک برنجی خطی اوزرینه آتيله جقدی . کندی اعتقادلرینه کوره ، بو تعرض نتیجه‌سنده عثمانلیلرک برنجی خطی همه‌حال رجعت ایده‌جکندن ، سواری قطمه‌لری محاربه‌یه کیریشه‌جک ، رجعت ایدن عثمانلی قطمانی ایله کریده کی قدمه‌لرینی چیکنیهرک غالبیتی قطعی بر صورتده تأمین ایله‌جکدی (۱) .

مجارلر بو صورتله ترتیبات آلدقندن سوکره محاربه‌نک وقوعنه صبرسنزقله انتظار ایلمکه باشلادیلر . صباحلین کونشک طلوعنی متعاقب یاغمور سرپه‌لمکه باشلادی . اوکله‌یه طوغری اورته‌لق دهشتلی بر قرارتی پیدا ایتدی . اطرافه عظیم بر خوف ودهشت القا ایدن بو فورتنه کمال شدتله اجرای تأثیر ایلدی . مجارلردن بر چوغی برقاچ کوندن بری پک یورغون دوشمش اولدقلرندن عثمانلیلرک او کون تعرض فکرنده اولدقلرینی بیسان ایده‌رک اردوکاهه‌چکلمک ایستدیلر . فقط برمدت سوکره ،

(۱) قوبلویزه ر ، ص ۲۴۴ : ۲۴۵

بالی بك قوماندہ سنندہ بولنان سواری قطعاًتندن
 برقاج كشف قولنك (ن . نیاراد) جہتہ طوغری
 اورماندن ایلر یلدیكنی مشاہدہ ایلدیلرہ . (باطوری)
 کنار اققدن خیال میال کورونن بو سواریلری ،
 اردوی قوشاتمق واردو کاہدہ کی افرادی راحتسز
 ایتمک ایچون سوق اولنان قطعہ لر تلقی ایدہ رك
 قرالدن آلدینی امر مخصوص اوزرینہ
 راتکنك معیتہ برقاج سواری ویردی . بك
 اوزاق مسافہ دن کورونن بو سواریلرہ محاربه
 ایتدکن صوکرہ تکرار کری یہ کلوب محیاربه
 نظامندہ کی یرلرینی اشغال ایلملرینی امر ایدہ رك
 انلری ایلری طوغری سوق ایتدی . بو ائنادہ
 عثمانلی قطعاتی ، ویریلن امر پادشاهی اوزرینہ
 ہر طرفدن ایلر یلمکہ باشلامش ، ایلک تعرض
 جہہ دن نمایان اولمشدی . وزیر اعظم ابراہیم پاشا
 قوماندہ سنندہ کی برنجی خط ایلہ بہرام پاشا قوماندہ
 سندہ کی ایکنجی خط جہہ دن تعرض ایدیور ،
 بالی و خسرو بکلر معیتدہ کی سواری فرقہ لری دشمنك
 صاغ جناخذہ چورمہ حرکتی اجرا ایلور لردی .

مجارلر عثمانلیلرک ایلریلدکلرینی کورر کورمن
 تعرضه مباشرت ایلدکلرینی آکلایه رق درحال
 محاربه یه باشلادیلر . مجار طوبولریله انداخت اولنان
 مر میلر هیچ برتأثیر حصوله کتیره مینجه باطوری
 درحال تعرض ایچون امر ویردی (۱). صول جناحک
 ایلریسندده حرکت ایدن وسطده کی خط روم ایلی
 عسکری اوزرینه تعرض ایتدی . قطعات مذکورده
 محاربه یه حاضر برحالده بولندقلرندن دشمنک تعرضنه
 دوچار اولور اولماز رجعت ایتمکه باشلادیلر (۲) .

(۱) قابولندهده ، مهاج محاربه سنه عائد اثرنده عین
 فکری درمیان ایتشدیر .

(۲) صولاقزاده عثمانلیلرک بورجعت حرکتینی
 ایضاح ایتدیکی سردهده (ص ۴۵۶) ، عثمانلی قطعاتنک
 ایکی شق اولسی اولجه تنبیه ایلمش اولدیغنی و عسکریک
 بوسبیه مبنی کری چکلدیکنی بیان ایلمش ايسهده وثائق
 مهمه دن معدود اولان تاریخ یچویده شو صورته بیان
 معلومات ایلمکده در : « طومری ، وزیر اعظم آلابی
 اوکنده اولان ضربزنلرک زنجیرلر ایله آتیلان ضربزن
 دانه سندن و تفنک فندیغندن آلابندن دوشن مرده سنه
 وآت لاشه سنه اصلا باقیوب و حتی ضربزنک اوکندن
 سپروب کیدوب انتها سنده غالبافرجه وکدیک بولدیغنی که

بالانهك برادری آندره آباطوری عثمانلی قطعا.
 تنك بوحرکتی کورر کورمز : « دشمن رجعت
 ایدیور . مظفریت بزمدرا . « دیبه فریاد ایتکه
 باشلادی . بونك اوزرینه مجار سوارسی محاربه‌یه
 مباشرت ایتدی . عجا بو سوارسی طومورینك
 ویاخود قرالك امریله می محاربه‌یه اشتراك ایتدی ،
 یوقسه احوال محاربه‌یه استحصال مظفریت ایچون
 مساعد بولدی ده کندی کندینه می حرکت ایلدی؟
 بورالری معلوم دکلدر . فقط یالکز شونقطه ناقابل
 انکاردرکه ، بو سواریلر تعرضه اشتراك ایدر ایتمز
 محاربه‌نك اداره‌سی عدیم الامکان بر حاله کلمشدر .

مجار سوارسی ، اول امرده عثمانلیلرک منتظم
 بر محاربه نظامی آلمش اولان ایکنجی خطنه تعرض
 ایتدی . حتی بر قاج سوارسی ، حضرت پادشاهک
 یاقینه قدر تقرب ایتدیلر ایسه ده قیو قولی افرادی

یا آلابی اولان محل ایدی ، اندن دخول ایدوب عسکر
 اسلامی شق و تفریق ایتشیکن بالی بک و بوسنه بکی
 خسرو بک سنجاقلری عسکرله آردین آلوب قویولدیله .
 جلد ۱ ، ص ۹۳

طرفدن مدھش بر صورتده بوسکورتلدیلر (۱) .
 بچار سواریلری . انداخت اجراسنه فوقالعاده
 آلیشتمین بولنان عثمانلی پیادهسی ایله ، آرابه لری
 زنجیر لره یكدی بکرینه مربوط بولنان طوب آتشرندن
 او درجه عظیم بر تلفاته دوچار اولدیلر که ،
 عثمانلیلرک مدھش آتشرلی آلتنده بر خطوه دها
 ایلریلمکه جسارت ایدهمدیلر . ایشته او زمان
 محاربه فوالعاده بر شدت کسب ایتدی . بتون آفاق ،
 دو مانلر ، آتشر ایچنده قالدی . طبل و کوس
 آوازه سی ، زورنا ونای صداسی ، بپراق شاقیردیی
 آت کیشنه سی ، طوب صداسی اطرافه دهشتلر
 ایچنده براقدی (۲) . بر طرفدن سواریلر یكدی بکرینه
 شدتلی بر صورتده هجوم ایدهرک اطرافه دهشتلر
 القا ایدیور . دیگر طرفدن پیاده آتشرلی دشمن
 سواریسنی خاک هلاکه سریوردی . محاربه بر
 مدت بو صورتله دوام ایتدکن صوکره بر دنبره
 سکونت بولمغه باشلادی ؛ عثمانلیلرک مؤثر آتشرندن

(۱) صولاقزاده ، ۴۵۷

(۲) پچوی ، جلد ۱ ، ص ۹۲

قورتلمغه موفق اولانلر ، عظیم بر دهشته فرار
ایلمکه باشلادیلر (۱) .

اورته‌ده کی قدمه‌نک بو حرکتی ایله سوارینک
تعرضه اشتراکی اثناسنده مجارلرک صاغ جناحی ،
(ن . نیاراد) تپه‌لرندن کوزوکن عثمانلی قطعاتنک
منفرد سواریلردن عبارت اولیوب صاغ جناح ایله
کریلری تهدید ایده‌جک و کریدن مؤثر بر حرکت
تعرضیه اجرا ایله‌جک قطعاتدن عبارت بولندیغنی
آکلادی . بونک اوزرینه ، سواری قطعاتنه
الحاق اولنان پیاده‌لرله برابر تکمیل قوتی صاغ
جناحه حصر ایلمکه قرار ویردی . فقط عثمانلیلر
ضایت اوزون برجبه اشغال ایده‌رک مهاج اووه‌سنی
بویدن بویه اشغال ایتش اولدقلرندن بو جناح ، بالی
بک طرفندن اجرا اولنان تعرضه بدرلو مقاومت
ایده‌مدی . عین زمانده کریدن‌ده تعرضه دوچار
اولدیغنی کورونجه طونه نهرینه طوغری فرار
ایلمکه باشلادی .

ایشته او زمان عثمانلی قطعاتی، دشمنی هرایکی

طرفدن مدھش آتشار ایچنده براقیدی . بالی
 و خسرو بکجر قومانده سنده کی سواری قطعه لری
 بیوک مقیاسده بر چویرمه حرکتی اجرا ایده رک
 دشمنک خط رجعتنی قطع ایتدی . مجارلرک فرار
 ایدن صاغ جناحی ، سواریلری اوزرینه دوشه رک
 کندیلریله برابر آنلری ده طونه نهرینه سوروکلدی .
 عثمانلیر ، دشمنک بو پریشانلغندن بسبتون جسارته
 کله رک آرسلانر کبی محاربه ایتدی لر . ایکی ساعت
 دوام ایدن بر مجادله خوزریانه دن صوکره محاربه
 بسبتون ختام بوله رق مجار اردوسنی کاملاً پریشان
 ایتمکه موفق اولدی لر (۱) .

بو محاربه مدھشه نتیجه سنده دشمن اردوسندن
 تلف اولانلرک ویا طونه نهرینه دوکولنرک مقداری
 ۲۵،۰۰۰ ، اسرآنک عددی ۲۰۰۰ ایدی (۲) . فورتنه دن
 استفاده ایده رک پک آز کشتی قورتلمشدی .
 محاربه ائناسنده طوموری تلف ایدلمش ، سرمقطوعی

(۱) قوبلویره ، ص ۲۴۸ .

(۲) لاویس ، رامبو ، تاریخ صومی ، جلد ۴ ، ص

۷۲۳ : ۷۲۴ ، ۶۲۱ — آلبه رلوفه ور ، مجارلر ، جلد

۱ ، ص ۳۳

بر مزراقی اوجنه طاقیله رق عثمانلی قطعانی ایچنده
 کزدیرلمشدی. عثمانلیلرک تلفاتی آنجق ۱۵۰ کشیدن
 عبارت ایدی (۱) .

قرال لوئی محاربه نك غائب اولدینغی کورر
 کورمز فرار ایتمکه قرار ویردی . معیق ارکاتی
 یانسه آلهرق (بودین) طوغری فرار ایلمکه باشلادی.
 (چهله) صوبنه واصل اولدینغی زمان یاننده پک آز
 کشی قالدی. (چهله) صوبی واقعا درین دکل ایدی
 ایسه ده کثرتلی باغمورلردن، طونه نك فضله صولردن
 فوق العاده قبارمشدی. قرال لوئی نهردن کچه جکی
 اتماده، بارگیری صوک درجه یورولمش اولدینغدن
 نهرک صرپ و بطاقلق ساحلنه بردلو چیقهدمی .
 صوکره، بردنبره کری ییقیلهرق سوارسی ايله برابر
 بطاقلق ایچنده نابدید اولدی . قرالک معیتده
 بولنانلردن یالکز اوبالد زه توپج قورتیلهرق قرالک

(۱) «اول عصرده بولنان اختیارلردن روایت اولنورکه
 انشای جنکده طرف مسامیندن انجق یوز الی غازی
 افسر شهادت ايله زمینه غلطان اولدینغین تحقیق اوزره
 بیان ایدرلر.» صولاقزاده، ص ۴۵۷

خبر وفاتی (بودین) ده اشاعه ایتدی (۱) .

محاربه بودرجه پارلاق و شانلی بر مظفریتله
 نتیجه پذیر اولور اولماز حضرت پادشاه تعقیب
 امری و یردی. فقط کونش، مهاج اووه سنی شعاع
 واپسینه غرق ایده رک کنار افقده میال غروب
 برحاله اولدیفندن تعقیب حرکتنده فاصله و یرلدی.
 او کیجه بتون اردو، محاربه یه حاضر بر حاله
 ترتیبات آلدی .

ظلام لیل اطرافه استیلا ایلمکه باشلادینی
 صروده تکرار شدتلی بر یاغور نزول ایتدی .
 هرکس چادرینی بولمغه، یرلرده یا تمغه مقتدر
 اوله مدیفندن کیجه بی آت آرقه سنده کچیره که
 مجبور اولدی (۲) .

فقط صباحین کونش، تمثال دلاویز ظفر کبی
 بر عظمت بی نهایت ایله طلوع ایده رک مهاج اووه سنی
 اشعه تابانیله تنویر ایدر ایتمز تلفاتک کافه سی دفن
 ایدلدی .

(۱) پچوی، جلد ۱، ص ۹۴ - ژولوان ظاور،

ترکیه، ص ۱۲۸ .

(۲) پچوی، جلد ۱، ص ۹۴ .

بعده اوتاغ هایون ایله قطعاته مخصوص
چادرلز رکزا اولندی. اوتاغ هایون اوکنه فوق العاده
مرصع بر تخت وضع ایدلدی. حضرت پادشاه
بروقار مظفرانه ایله تخت مذکور اوزرنده اخذ
موقع ایتدی. بتون وزرا وامراء تبریک مظفریت
ایچون حضور پادشاهی به کلدیله. کافه سی ده آیری
آیری عطایای سنیه ایله بکام بیورلدیله. رسم دامن
پوسی اجرا ایدلدیکی اثناده موسیقه ده ترنمساز
اولغه باشلادی. بو شانلی مظفریتی اعلا ایچون
آوازه شوق و شادی تلال و جبالده عکس انداز
اولدی. بتون ایالتلره فتحنامه لر یازیلهرق اعلان
مظفریته برقات دها غیرت اولندی (۱).

حضرت پادشاه، ایکی ساعتک بر مجادله
قهرمانانه دن سوکره مجارستانک کاملاً یدم مظفریت
عثمانیانه انتقالیله نتیجه لهن بومشهور محاربه‌یی اجرا
ایلدکن سوکره، مظفر اردوسیله (بودین) اوزرینه
یورودی. شهرک اهالیسی، عثمانیلرک آوازه
مظفریتلرندن دوچار هراس اولدقلرندن

اناختارلری در حال تسلیم ایلدیلر. اردو، بر دبدبه مظفرانه ایله یورویشه دوام ایدرک ایلولک اوننجی کونی مجارستانک مقر اداره سی اولان (بودین) شهرینه داخل اولدی .

مهاج مظفرتی، حائر اولدینی عظمت نتایج و اهمیت سیاسی ایله داستان مفاخر عثمانیه بی ترین ایدن مظفريات عظیمه دندر. سلطنت سنیة عثمانیه نك بدايت ظهورندن اعتباراً فوق العاده بر دقت ، خارق العاده بر غیرتله وجوده کتیریلن تشکیلات و تفسیقات عسکریه نك كافة نتایجی بومحاربه مشهوره اثناسنده تظاهر ایتمش ، ایکی ساعتک بر مجادله قهرمانانه نتیجه سنده مجارستان کبی بر خطه وسیعه عثمانیلرک ید مظفریتنه انتقال ایلمشدر .

مهاج سفرنده عثمانلی اردوسنک استحصال مظفريت ایتسنه مدار اولان عناصرک بری و بلکه برنجیسی، عثمانلی تشکیلات عسکریه سنک مکملیتی و عموم اردونک اداره واحده آلتنده حرکت ایدوب سفر برلکنی عین زمانده اکمال و دشمن مملکتته

جزئی بر زمانده استیلا ایلمسیدر . اردو ، شهریار
 ذیشاننک معیت جلادت پرورانسنه قطعی بر امراله
 التحاق ایتمش ، بتون قطعه لر اردو قسم کلیسنه
 التحاق ایچون خط الحركات اوزرنده حاضر
 بولنمشدر .

سفرک ادوار متعاقبه سندنده . اکلاشیلپورکه ،
 مجارلر عثمانلیلرک افکار و تصوراته پک کج واقف
 اوله بیلمشدر . عثمانلیلر ، اوتهدن بری تعقیب
 ایلدکلری اصول موجبنجه تدارکات سفریه نک
 هانکی حکومته قارشى اجرا ایلدیکنی بللی ایتمیره ک
 استحضارات حربیه بی آزر زمانده اکمال و حرکات
 سوق الحیشیه بی فوق العاده برانتظام ایله اجرا ایده رک
 مجار اردوسنه سوق الحیش نقطه نظرندن عظیم
 بر فائیت قازانمشلردر . مجارلر ایسه بو ائناده
 سفر برلکلرینی اکمال ایتمک شوینله طورسون ،
 بر بردن صوک درجه متفرق بولنان قوای معاونه
 و امدادیه بی جمع و توحیده بیله وقت بولامدقلرندن ،
 خصمک تشکیلات عسکریه جهتیله ، وجود شو
 نقصانندن عثمانلیلر بحق استفاده ایلمشدر .

عثمانلیلرک مهاج میدان محاربه سی اٹناسندہ
 اجرا ایلدکلری حرکاتک اک مهمی، بیوک مقیاسدہ
 اجرا اولنان چویرمه حرکتلریدر. بالی وخسرو بکلر
 کبی سینن وفیره دن بری مجارستان حدود لرندہ آقینجیلق
 وظیفه سی ایفا ایدن مشهور سواری قوماندانلری
 طرفندن اجرا اولنان بو حرکتلر او درجه قطعی
 بر تاثیر اجرا ایلدمشدر کہ ، محاربه نک پارلاق
 بر مظفریتله نتیجه لئمنسه سبب یکانہ تشکیل ایتمشدر.
 دشمن اردوسندہ ایسه بوکا مقابل غایت وخیم
 خطالار ارتکاب ایلدمشدر. مجار ایلری خطنک
 زوم ایلی عساکرینه تعرض اٹناسندہ مجارسواری سنک
 تعرضه ناپهنکام بر صورتده اشتراکی محاربه بی اداره
 ایدیله میه جک بر حاله کتیرمش ، مجارلرک قطعی
 بر انہزامه دوچار اولملرینه سببیت ویرمشدر .
 فقط مجارلرک اسباب مغلوبیت و فلاکتی ،
 مجار اردوسنک عثمانلی اردوسنه نسبتاً حائر اولدینی
 عددجه مادونیتدن زیادہ مجار تشکیلات عسکریه سنک
 نقصانده آرامق اقتضا ایدر . اولا مجار اردوسی،
 درمه چاتمہ افراددن واجرتله استخدام اولنان

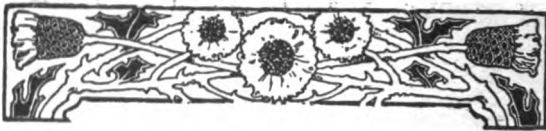
تربیهٔ عسکریه سی نقصان عسکر لردن مرکب دی ؛
 افرادی حسیات و طنپور رانه و ناموس عسکری
 موجود دکلدی. حتی بر قسمی محاربه به کیریشمزدن
 اول فرار ایتشدی . ثانیاً ، پیاده نك قسم اعظمی
 اوق و بر قسمی تفنگله مسلح ایدی. بو پیاده نك ،
 اسلحهٔ ناریه ایله مسلح عثمانلی پیاده سی قارشیسنده
 مقاومت ایده میه چکی طبیعی ایدی. حتی محاربه دده
 عین حال وقوع بولمش ، مجار پیاده سی عثمانلی
 پیاده و طوپچی آتشنه قارشی هیچ بر موفقیت
 استحصال ایده مینجه محاربه نك دها بدایتنده
 کوکس کوکسه محاربه اجرا سنه تثبیت ایتمش ،
 نتیجه سنده تلفات کلبه به دوچار اولمشدر. خصوصیه
 پیاده آتشرینه قارشی تعرض ایدن مجار سوارینسی ،
 هیچ بر موفقیت احراز ایده مه مشدر.

اسباب سالفهٔ ماده دن طولایی محاربه مجار لر
 ایچون بودرجه مهلك بر حال کسب ایتمش ایکن ،
 اردو قوماندانلی وظیفه سنی در عهده ایدن طومورینک
 ایلك خطده محاربه به کیریشوب وقتسز بر زمانده
 تلف اولسی ، اردویی معنوی بر مغلوبیته گرفتار

ایلمشدره حال بوکه بر قوماندان ، تعرضک آنجق
 صوک دورنده، اوده فوق العاده بر حال وقوعنده،
 افرادی تشجیع و تشویق ایچون محاربهیه اشتراک
 ایده بیلیر .

بناءً علیه مجارلرک سوق الخیش و تمیه نقطه
 نظرندن اجرا ایلدکلری خطیثاته مقابل عثمانایلرک
 فوق العاده بر فائقته مالک بولنملری سفرك شانلی
 و پارلاق بر میدان محاربه سیه نتیجه لئسنه بادی
 اولمشدر ؛ او درجه ده که ، عثمانلی اردوسی ، مهاج
 اووه فی شعضه تیغ مظفریتله اشراق ایلدکن
 صوکره ، تاریخده مثل سبق ائمه ش بر دبدبه
 جهانگیرانه ایله (بودین) قبولرندن داخل اولمش،
 سنه لردن بری مهاجمات متوالیه عثمانیانه مقاومت ایدن
 مجارستان حکومتی دائرة انقیاد و تابعیتنه آلهرق
 جهان عسکرییه شانلی بر درس مظفریت اعطا
 ایلمشدر .

خاج اووه ميدان محاربه سی

(۱۰۰۵ ، ۵ ۱۵۹۶ م)

اسباب حرب - تداركات سفره وحرکات سوق الجبیه -
مدنی الحركات تمییمی - اکری به طوغری - اکری محاصره سی -
محاصره علیاتی وجموم هموی - اکریک شیطی - دشمنک اکری بی
لور تارمق ایچون متهداً حرکتی - جعفر پاشا قولنک دشمنه طوغری
سوقی - بر محاربه مدهشه - مذکور قولک جمعق - کیجه
پرودیشلری - اردوی هاپونک (خاج اووه) به متوجها حرکتی -
طرفینک ترتیبات تمییمی سی - طرفینک قوتی - محاربه نك صورت
جریانی - عثمانیلرک جمعق - شالی بر تعرض رجی - احراز مظهریت.

هجرتك ۱۰۰۴ سنه سنده ایدی که ، افلاق
وویوده سی میخال بکک تأدینه مأمور اولان فاتح
یمن سنان پاشانک (بکرش) و (ترغویشته) قصبه لرنده
عدم موفقیتی و اوغلی محمد پاشانک ده آوستریالیلرله
اجرا ایلدیکی محاربه ده (استرغون، غران) قلعه سنک
ایادی دشمنه انتقالی ، سلطنت سنیه عثمانیه نك

سنہ لردن بری آوستریا و مجارستان صحرالزندہ احراز
ایلدیکی شمشہ مظفریتی اخلال ایده جک حالاتدن
بولنسی حسبیلہ فاتح یمن سنان پاشا ایله مؤرخ شہر
خواجہ - عدالدین افندینک تشویقات خیرخواہانہ لریلہ
مجارستانہ اجرای سفر ایلمکہ قیام اولندی (۱) .
اوانساده اریکہ پیرای سلطنت عثمانی اولان جتتمکان
سلطان محمد خان ثالث حضرتلری سفرك اهمیت
وفضائلنه دائر سنان پاشانک مطالعات سیاسیہ سنی
وخواجہ سعدالدین افندینک وصایای عالمانہ سنی
دیگلدکن صوکرہ، تدارکات سفریہ اجراسی ایچون
عموم ولایات شاہانہ یہ امرلر کوندرلسنی فرمان
بیوردی . اول امرده (بلغراد) ده مهمات سفریہ
تدارکی، کوپریلرک تعمیری ویوللرک تنظیم و تطہیری
الزم اولدیقندن مواد مذکورہ نک ایفاسی ایچون
جراح محمد پاشایہ یوز اللی بیک آلتون ویریلرک
(بلغراد) کوندرلدی . سائر مهمات سفریہ نک
تدارکی ایچون ده مناسب مأمورلر تعیین ایلمکہ برابر

(۱) فذلکہ کاتب چلبی ، جلد ۱ ص ۶۸ - نیمیما ،

خاج اووه میدان محاربه سی ۴۰۵

تاتارخاننك حربه اشتراكی الزم اولدیغندن قریمه
برمعتاد قبوجی باشیلر اعزام اولندی .

تداركات سفریه فوق العاده بر غیرتله اجرا
ایدلیکی انئاده وزیراعظم سنان پاشا وفات ایتدی؛
بونك اوزرینه رتبه وزارت عظمی، ابراهیم پاشایه
احاله اولندی . ابراهیم پاشا، رتبه وزارتی احراز
ایدر ایتمز تداركات سفریه خصوصنده خیلی مساعی
صرف ایتدی . (بلغراد) . اعزام اولنان جراح
محمد پاشا ایله برابر جعفر پاشا، کوپری آلات
ومالزمه سنك تداركنه فوق العاده غیرت ایتدیلر .
(بلغراد) ده بش یوزقدرکمی وسائره تدارك اولندی .
بعده (بودین ، اوفن) . چاوشلر کوندریلهرک
قوماندانلرک (نهسهك ، اوسك) ده طوپلانملری
ایچون اوامر مخصوصه اعطا اولندی (۱) .

تداركات سفریه نك ختامنه طوغری ایلك بهارده
حلول ایتدی . آنلر چایردن کتیریلهرک قطعانه توزیع
اولندی . داود پاشا اردوگاهنده عظیم بر فعالیت
نمایان اولمغه باشلادی : بر طرفدن چادرلر حاضر لانیور،

(۱) فذلکه کاتب چلبی، جلد ۱ ، ص ۶۹

دیگر طرفدن جیخانہ واسلحہ ناریہ تدارکی ایچون
صوک درجه غیرت ابراز اولنیوردی .

شوالک یکر می دردنجی کونی اردوی هایون
عظیم بردبدبه جنکارانه ایله استانبول قبولرندن
چیقمغه باشلادی. اردو، برمعتاد تعقیب اولنان
خط الحركاتی انتخاب ایدهرک (ادرنه) یه متوجهاً
حرکت ابتدی. قطعات سائر نک وقت غائب ایتمدن
خط الحركات اوزرنده اردوی هایونه التحاق
ایلمری امر ایدلش اولدینندن اردوی هایون
ایلری یه طوغری حرکت ایتمکجه قوتی برقات ده
تزايد ایلمکه باشلادی. (قاریشدیران) ده، شام قوی
بشیوزکشیلک برقوتله اردوی هایونه التحاق ایدهرک
وزیر ثانی چناله زاده سنان پاشا معینته الحاق اولندی.
ذی القعدة نک سکزننجی کونی اردوی هایون

(ادرنه) یه واصل اولدی. اردونک (ادرنه) ده
آلتی کون دوام ایدن مدت اقاقتی اثناسنده سیواس
بکدر بکی معیتی عساکریله اردوی هایونه التحاق
ایتدی. فقط صادر اولان امر پادشاهی اوزرینه
آپلری (بلغراد) . سوق ایلدیکی کپی قوای

ساتره نك (بلغراد) ه كله رك (بانجوه) مھراسنه
 طوپلانغری امر اولندی . بعده اردوی هایون
 (ادرنه) دن حرکت ایده رك (۸ ذی القعدة) بش
 منزله (فلبه) یه کلدی . (فلبه) دده درت کون
 اقامت ایدلدی . اردوی هایون (بوغاز دلن -
 نیش - یاغودینه) خطفی تعقیب ایتدی . حضرت
 پادشاهك (یاغودینه) یه موصلتی ائناسنده سنان
 پاشا زاده وزیر محمد پاشا ؛ حسن پاشا پالانقه سنه
 موصلتی ائناسنده ده جراح پاشا ، معیتلری عسا کر یله
 اردوی هایونه داخل اولدیلر . (بلغراد) ه کلنجیه قدر
 برچوق قوماندانلر قوای کلیه ایله اردوی هایونه
 التحاق ایده رك اردونك قوتی خیلیدن خیلی یه تزبید
 ایتدیلر (۲) .

اردوی هایون (بلغراد) ه تقرب ایدر ایتمز
 (بلغراد) قارشیسنده کائن (خنکار تپه سی) نده اخذ
 موقع ایتدی . طوپلر ، تفنگلر انداخت ایدیله رك

(۲) « بلغراد و ارنجه هر کون بروزیر آلائی کوستروب
 بلغراد و اولدینی کون وزیر اعظم ابراهیم پاشا جمله دن
 زیاده آلائی کوستروب مظهر تحسین یحساب اولدی . »
 فیما ، جلد ۱ ، ص ۷۰

مکمل شنیکلر اجرا اولندی. بعدہ افرادہ ارزاق و ذخیرہ توزیع اولندی کبی طونہ دن سرحداتہ در قایق و واسطہ سیلہ ایجاب ایدن مهمات سوق ایلدی (۱) .

اردوی هایون الی کونده (بلغراد) مواصلت ایدہ رک (صاوا) نهرینی مرور و (اسلانقمن) جهتہ عبور ایتدی، (اسلانقمن) ده عموم وزرا و قوماندانلر حاضر اولدقلری حالده بر مجلس حرب عقد ایدیلہ رک هدف الحركات تعیین ایدلک آرزو اولندی . مجلس حربده چقاله زاده سنان پاشا (قومران، قومورن) قلعه سنک ضبطی حدود عثمانینک محافظه امنیتنی هر حالده کافل بولندیغنی بیان ایلدی ایسده ساثر وزرا وارکان عسکر به ، مذکور قلمه نک هیچ بر اهمیت سوق الحیشیہ بی حائر اولندیغنی و بوندن بشقه حضرت پادشاه معینده کی بر اردونک وجهه عزیمتی اولمغه لایق بولندیغنی ، حال بوکه (اکری، نه کەر، نه لارو) قلعه سی غایت جسیم برقله اولمقله برابر اطراف و جوارینک

(۱) فذلک کاتب چلبی، جلد ۱، ص ۷۰

زوت معادن جهتیله ده شهرتیاب بولندیغنی بیان
 ایدرهك (اكری) نك فتحه قرار ویردیلر (۱) .
 مجلس حربده اكری فتحه قرار ویرلدكن
 صوكره اردوی هایونك ایلری یورویشنی تسهیل
 ایچون ایجاب ایدن تداركات ایله اشتغال اولندی .
 طونه نهری اوزرنده اردونك كچه جکی نقطه لره
 مناسب کوپر یلر قورولمق ایچون اردو ایلر یسنه کوپری
 مالز مه سی سوق ایدلدی . بوندن بشقه ، جعفر یاشا
 معینده کی قوتلرك (سكدین) ، كلوب (تایس) نهری
 اوزرندن سه ق اولنان سفائن ایله ارزاق و مهماتی
 (صولتق) نلعه سنه ایصال ایتسی ایچون او امر لازمه
 اعطا اولندی (۲۷ ذی الحجه) .

اردوی هایون ، تداركات مذکور ه بی اجرا
 ایتدكن صوكره محرم بدایتنده (وارادین -
 پته روارادین) قلعه سی اوکنه واصل اولدی .
 (سكدین) صحرا سنه كچمك ایچون (اوسك، نه سه!) دن

(۱) نخبه التواریخك بیاننه کوره اكری قلعه سنك
 هدف الحركات اوله رق انتخابنه (خطوان) قلعه سنك دشمن
 طرفندن محاصره ایدلمکده اولمسی ده سبب اولمشدره .

کلن یوز قطعہ طونباز لرلہ اوچ کونده آلتی یوز
 زراع طولنده برکوپری انشا ایتدی (۱) . کوپرینک
 انشاسندن برکون صوکرہ یکچیری قطعائی ، اوچ
 کون صوکرہده حضرت پادشاه ومعیتی کوپریدن
 مرور ایدهرک (سکدین) صحراسنه کلدیله (۱۰۰۵) .
 اردوی هایونک (سکدین) . موصلتی انشاسنده
 ایدی که ، (خطوان) حصارینک دشمن طرفندن
 محاصره ایلدیکی حوادی شایع اولدی . بونک
 اوزرینه وزیرتاک چغاله زاده سنان پاشا معیتنه
 اون بیک قدر عسکر ویریلهرک حصارک محاصره دن
 قورتارلمسی فرمان اولندی . فقط دشمنک قلعه
 محافظینه بک چوق اذیتلر ایدوب کری چکلدیکی
 خبری ورود ایدر ایتمز سنان پاشایه عوت امری
 ویرلدی .

ینه بو انشاده روم ایلی بککریبکی حسن پاشا ،
 عموم ایلت عسکر یله اردوی هایونه التحاق ایتدی .
 معیتی افرادینک تعلیم و تربیه واسلحه حربیه جهتیله
 فوق العاده مکمل بولنشی ، اردوی هایون افرادینه

بر حیات تازه بخش ابتدی . حسن پاشا ، مکمل
 بر عسکرله اردوی هایونه التحاق ایلدیکی کبی
 بیوک چاپده غایت منتظم طوبلری ده (ویدین)
 ساحلندن طونه کیلریله (تاپس) نهرینی خطوط
 الموصله مقامنده استعمال ایده رک (سکدین)
 جوارینه کتیرتدی .

محرمک اون سکزنده اردوی هایون (صولق)
 قلعه سی جوارینه کلدی . غازی کرای خانک برادری
 فتح کرای ، معیتنده کی تانار سواریلریله اردوی هایونه
 التحاق ابتدی . اردونک (صولق) ده موله ویردیکی
 ائناده جمفر پاشا ایله حضر پاشا اگری قلمه سی
 برکون اول محاصره ایتمک ایچون ایلری طوغری
 سوق اولندی .

محرمک یکر می سکزنجی کونی اردوی هایون
 (اگری) صحرا سنده اردوکاه قوردی . ایکی کون
 دوام ایدن موله ائناسنده امنیت ترتیبائی لایقیله
 اتخاژ و دشمنه طوغری کشف قوللری سوق ایلدی .
 او زمانلر اگری قلعه سی متانت و رصانت جهتیله
 فوق العاده شهرت بولمشدی . خصوصیه موقعنک

اهمیت فوق العادهٔ عسکریهٔ بی حائز اولمسی حسیدیه
جنتمکان قانونی سلطان سلیمان خان حضرت تری
طرفدن قرق بش کون قدر محاصره ایدلدیکی حالده
ینه ضبطی میسر اولمامشدی (۱). قلعه نك بناسی
غایت متین اولوب جوانب اربعه سنده مازغاللر
آچیلمش واصل قلعه دخی جهت شرقیسی بزطاعه
مستند اولوق اوزره یوکسک بر تپه اوزرینه انشا
ایدلمشدی (۲). قلعه ده بری آوستریالی، دیگر مجار

(۱) «وجهه فازیان قلعه مزبورده واروب محاصره
ایتدیلر. وتمام قرق بش کون اولقدر کوشش و اقدام
ایتدیلرکه هرکز برقلعه ده اولمش دکل ایدی.» پجوی،
جلد ۱، ص ۲۹۵ : ۲۹۶.

(۲) «قلعه مزبورده مسافه بمیده دن کوه مثال کورینور
بر قلعه سردرنک اولوب قات اندرقات برجلری ویا نلرین
قون بارولری و جوانب اربعه سی کوزلر طولمه پلنقه لرپله
اصل حصار بر طاع اوزره واقع اولوب اوج جانی
کسمه قیا اوزرنده محکم طاش وکرج ایله ملمع و موضع
و ایچی بروجله طولمه که اصلا طوب کار ایتمز و جانب
شرقیسنده بر معدنی طاغه متصل اولوب استحکام ایچون
بر عریض و عمیق خندق کسلمش بر حصن حصین ایدی.»
نمایه، جلد ۱، ص ۱۴۹.

اولق اوزره ایکی قوماندان موجود ایدی .
 اردوی هایون ترتیبات لازمه سی اتخاذ ایدرائیمز
 (اکری) قوه مدافه سنه بر امرنامه کوندریله رک
 یا دین مین اسلامی قبول و یا خود عرض تسلیمیت
 ایتملی تکلیف اولندی. حال بوکه قلمه ده موجود
 عساکر محافظه ، بیان تکلیفات ایچون کوندریلن
 عسکری جاسوسدر دیبه حبس ایتدکلرندن ،
 عساکر شاهانه در حال سپرلر کریسنه یرلشدرلدی
 (۱ صفر ۱۰۰۵). اول صدر اعظم ابراهیم پاشا
 معیتنده کی قوت یدی قطعه طویله واروش قبوسنده ،
 جراح محمد پاشا درت بال یمز طوی ایله ایچ قلمه
 قارشیسنده بولنان کلیمسا اوکنده ، یکیچری آغاسی
 اوچ طویله اووه قبوسنده اخذ موقع ایتدی .
 روم ایلی بکلربیکی حسن پاشا ، قلمه نک کریسنده
 و قلمه یه حاکم بر محله سپرلر حفر ایتدیکی کبی
 چغاله زاده سنان پاشاده شام عساکر یله اردو اطرافنی
 محافظه یه مأمور اولدی (۱). قلمه محاصره سنه تخصیص
 اولنان طویلرک مجموعی یکر می اوچه بالغ اولمقده ایدی .

او کیجه اردوی هایون (اکری) اطرافنده
 لغملر حفریله مشغول اولدی. صفرك ایکنجی کونی
 آناطولی بکربی محمدپاشا و حلب بکربی چرکس
 محمود پاشاده ایالتلری عسکریله اردوی هایونه
 النحاق ایدنجه، محاصرینک قوتی برقات دها تزايد
 ایتدی. او کیجه دشمن، تحکیماتی برقات دها تزاید
 ایتدی. بونک اوزرینه حسن پاشا، روم ایلی
 عسکریله موازیلر حفر ایتمک باشلادی. آتی کون
 ظرفنده (اکری) اطرافنه وقلعهیه حاکم نقطه لره
 سپرلر حفر ایدیلرک طوپلر تعیه ایدلدی. قلعه نیک
 اک مهم نقطه لری شدتلی طوبجی آتشنه طوتیلارق
 بر چوق یرلرنده کدیکلر پیدا ایدلدی ایسه ده
 بر چوق یرلرینک طاشلری یموشاق اولدیغندن
 بورالردن کدیک آچغه امکان حاصل اولامدی.
 بونک اوزرینه عساکر عثمانیه لغم حفرینه باشلادی.
 محاصره نیک یدنجی کونی لغملر آتیلارق عساکر
 شاهانه جدی بر تعرض اجرا ایتدیلر سه ده دشمنک مؤثر
 آتشلری التنده ایلریلمکک بردلرلو موفق اولامدیلر.
 بونک اوزرینه موازیلر حفرینه مباشرت ایتدیلر،

دشمن، عثمانلی قطعاتنك تعرضندن هیج برنمره حاصل اولمادیغنی کورونجه خروج اجرا ایتدی ایسه ده متین سدله چاربان امواج دریا کبی تکرار کلدیکی نقطه یه رجته مجبور اولدی . بو ائشاده قتیخ کرای معینده کی تانار سواریلری اطرافه آقین ایتمکن خالی قالمیدلر .

محاصره نك سکزنجی کونی قلعه اطرافنده کی خندقلر چوال طولیسی طوبراقلرله املا ایدلدی . طقوزنجی واوتنجی کونی موازیلر حفرینه دوام اولندی . اوز برنجی کونی اوچ دفعه لغم آتیلدقدن سوکره اردوی هایون قلعه یه داخل اولدی . دشمن ، عثمانلیرك صولت مهابت کسترانه سی قارشیسنده تاب آور مقاومت اولامیهرق ایچ قلعه یه چکلدی . بو هجوم عمومی ائناسنده دشمندن بش التی یوزکشی تلف اولدینی کبی اردوی هایوندزده خیلی افراد شهید اولدی .

او کیجه قلعه جوارینك محافظه سی ایچون ایلری قره غوللر چیقاردلی . محاصره نك اون ایکنجی کونی ایچ قلعه ده طوبه طوتیلارق لغملر حفر

اولندی. اوزن اوچنجی کونی دشمندن آلتان اسیرلردن آرشیدوق ماقسیلمیلیه‌ن ایله اردل قرالی سیژیسموندک حرکاتی خبر آلتیر آلتماز اطرافده کی قره غوللرک مقداری برقات دها تزیدد اولندی.

بعده بش کون قدر محاصره عملیاتنه دوام اولنورق بو ائساده اوچ دفعه لغم آیلدی. قلعه اطرافنده متعدد کدیگر آچغه موفقیت حاصل اولدی ایسده کیجه کوندوز شدتله نزول ایدن باراندن هجوم عمومی اجراسی غیر قابل اولدیغندن بومدتن بالاستفاده سائر سپرلرک طویه طولمسینه اشتغال ایلدی. محاصره‌نک اوز سکزنجی کونی یاغورلر برقات دها کسب شدت ایلدی. عساکر عثمانیه یاغورلرک شدتندن هجوم عمومی اجراسنه بر درلو تشبث ایده‌مدی؛ فقط دشمن، عثمانیلرک ثبات مصرانه‌لرینه قارشلی مقاومت ایده‌میه‌جکفی اکلائیجه عظیم بر خوف و دهشت ایچنده قالدی؛ ودرحال باش قوماندانه ایلری کلن بکلرندن برقاچنی کوندوره‌رک تسلیم اولمغه موافقت ایلدی (۱).

(۱) محاصره یکریمی کون دوام ایتشدر. نتایج الوقوات، جلد ۲، ص ۵۰.

جنتمکان سلطان محمد خان ثالث حضرتلری

۱۰۱۲-۹۷۴

خاج اووه میدان محاربه سی ۴۱۷

دشمنك تسلیم تكلینی اوزرینه عساكر شاهانه
طرف طرف حصاره داخل اولدیلر . بر مدت
صوكره قلعهك كافه جوانینی كشف ایده رك كدیكلری
تعمیره مباشرت ایلدیلر .

محاصره نك یكرمی ایکنجی کونی حضرت پادشاه ،
اسب سوار جلادت اولدینی حالدہ اکرینك شایان
اهمیت نقاطی کاملاً تماشا ایتدی . یكرمی اوچنجی
کونی قلعه خارجنده حفر اولنان سپرلرده کی بیوك
چاپلی طوپلر قلعه یه كتیرلدی . یكرمی دردنجی کونی
قلعه اطرافنده کی سپرلر کاملاً تعمیر اولنه رق
واروشده کی جسم کلیسا جامع شریفه بالتحویل
جمعه نمازی اوراده ادا ایلدی .

اردوی هایونك فوق العاده بر ثبات نتیجه سنده
(اکرى) قلعه سنی ید استیلایه کچیردیکی ائساده
ایدی که ، آرشیدوق ماقسیلمیه نك چه ، لهستان ،
اسپانیا و پاپادن استمداد ایده رك ۱۰۰,۰۰۰ پیاده
وسواری و ۱۵۰ طوپدن مرکب بر قوتله (اکرى) نك
شرق شالیسنده (توقای) قلعه سی جوارنده اردوگاه

قوردینی خبر آندی (۱). وزیر اعظم ابراہیم پاشا، کوندرمش اولدینی جا-وسلردن بونی خبر آلیر آلماز در حال حضرت پادشاهه عرض ایتدی (۲). صادر اولان امر پادشاهی اوزرینه وزرای شجاعت نشاندن جمفر پاشا معینہ ۱۵,۰۰۰ پیاده و سواری و ۳۰ طوپ و یریلہرک (۳) دشمن اوزرینه کوندرلدی. خصمک قوای کلیہ ایله اجرا ایلدیکی شو حرکتدن مقصد، (اکری) قلعه سنی عثمانیلرک محاصره شدیدہ سندن قورتارمق ایدی ایسده (اکری) نک ضبطی خبرینی آلیر آلماز قلعه نک استردادینہ تشبث ایتدکری خبر آلمش و دشمنی عزمندن چورمک ایچون مناسب بر قوتله اوزرینه واریلہرق مقابله ایتمک قرار ویرلمشدی. او ائنادہ دشمن اردوسی قوماندانی بولنان ایمراتور ماقسیمیلیہن، اداره حربہ غیر مقتدر بولنمق حسیدیلہ اردو قوماندانلغنی قاردشی

(۱) آبه رله فہور، مجارلر، جلد ۱، ص ۲۲۸ دہ
 بو قوتی ۶۰,۰۰۰ پیاده و سواری و ۱۲۰ طوپ
 اولہرق کوسترمکده در.

(۲) صولاقزادہ، ص ۶۳۲.

(۳) فذلکہ کاتب چلبی، جلد ۱، ص ۸۲.

ماتیاسه احاله ایتمش ، ماتیاس ده اردل قرالی
سیژیسموندا یله اتفاق ایده رک (اکری) نک تخلیصنه
قرار ویرمشدی (۱).

جعفر پاشا امنیت ترتیباتی آلوب دشمنه طوغری
حرکت ایلدی. یاغمور لرك شدتی، هوانك برودتی
حرکات عسکریه بی فوق العاده اشکال ایتمدی .
بوندن بشقه دشمنه طوغری کوندریلن جاسوسلردن
خصمک قوای کلیه ایله ایلریلدیکنی خبر آلیر آلماز،
معینده بولنان قوای جزئییه ایله دشمنه مقابله ایتمک
غیر قابل اولدیغنی خبر ویردی . بونک اوزرینه
روم ایلی بکلربیکی ولی پاشا . میتنه اوتوزطوب ویریلهرک
جعفر پاشایه قوه معاونه اولمق اوزره کوندرلدی.
فقط پاشانک بو حرکتته بر تملل نظریله باققندن ده
کری طورلمدی.

جعفر پاشا، قوای معاونه بی آلدقندن صوکره
ایلری طوغری حرکت ایتمدی . اوکله یه طوغری
تاتارسواریلرینک آلدیه ایتمک کیری اسیرلردن دشمنک

(۱) نهمیا، جلد ۱، ص ۱۵۳ — پجوی، جلد ۲،

(توقای) دن قالقوب ایلری طوغری حرکت ایلدیکی
و مقصدینک قطعی بر محاربه اجر اسندن عبارت
بولدینی اکلشلیدی . جعفر پاشا ایلری طوغری
بر کشف قوی کوندردی . دشمن پیشدارینک
ایلر یلدیکی خبر آلیر آلاز عسکری محاربه نظامنه
کچیردی . طویلرینک بر قسمی، ایلر یسنده بولسان
صودن کچوروب بر قسمی کریده براقدی . فقط
بو ائناده دشمنک قسم کلیسی میدانه چیقهرق
(خاج اووه ، کرستهج) بی کاملاً احاطه ایتدی .
جعفر پاشا بر تپه اوزرینه چیقوب دشمنی ترصد
ایتدی (۲)؛ فقط دشمنک قوای کلیه ایله صحرا بی
احاطه ایتدیکنی کورونجه محاربه یه باشلامقده برآز
تردد ایلدی . دشمن ایسه بو ائناده جعفر پاشا
معیتندکی قوای جزئییه بی جاسوسلردن خبر آلدی؛
عثمانیلرک بو قدر جزئی بر قوتله محاربه یه مباشرت
ایتمه جکلرینی بیلدیکندن بو قطعه نک کریسنده
قسم کلینک بولدیغنه قائل اولدی . بونک اوزرینه

(۲) «کوردیکه بر عسکر بی پایان دریا کبی اول فضاء
بی ائتاده چالقاز» فذلکه کاتب چلبی، جلد ۱، ص ۸۳ .

نمایشی بر محاربه اجرا ایده رک عثمانلیلردن بر قاج
 نفر اسیر ایتدی. اسیرلرک افاداتندن عموم قطعانک
 کوردکلرندن عبارت اولدیفنی اکلائیجه ایلری
 طوغری شدتلی بر تعرض اجراسنه باشلادی.
 جعفر پاشا قولندن درت بشیوز کشیک بر قوت،
 ایلریسندمه بولنان بطاقلقدن کچهرک دشمنه طوغری
 ایلریلیدیله. فقط دشمن قوای کلیه ایله بونلرک
 اوزرینه تعرض ایدر ایتمز جمله سی ده رجعت ایتمکه
 مجبور اولدیله.

دشمن، قطعان مذکوره نك رجعتی کورونجه
 بر مقدار دها ایلریلیدی. بطاقلق اوزرنده بولنان
 کچیدکر یسندمه محاربه نظامی آلان عثمانلی قطعانک یاتی
 کچیددن حرکت ایده رک اورمق قابل اولدیفنی اکلائیجه
 کچیده طوغری تعرض ایتدی. جعفر پاشا، کچیدکر یسندمه
 اخذ موقع ایده رک دشمنه شدتلی بر مقابله ده
 بولندی. معیتنده کی افراددن بر چوغی دشمنک
 مؤثر آتشریله برر برر اطرافنه سریلدیکی حالده
 جعفر پاشا، ثبات و مقاومتی بر درلو آلدن بر اقمدی.
 فقط کچجه نك جلوی محاربه اجراسنی عدیملامکان

بر حالہ کتیردی . جعفر پاشا ، دشمنک قوای کلیہ سنہ قارشی معیتندہ کی عسکرلہ مقاومت ایدہ میہ جگنی آکلاینجہ کیجہ نک حولندن بالاستفادہ منتظم بر رجعت حرکتی اجرا ایلدی (۱) ، بورجعت ، تمام اوج کیجہ سوردی . جعفر پاشا ، منتظم بر صورتدہ رجعت ایلدیکی ائنادہ دشمنک جعفر پاشا قولنک پیشنہ طاقیلہ رق اردو قسم کلپسی باصمق احتمالی دہ ملحوظ اولدیفندن جعفر پاشانک رجعتی ایله اردونک قسم کلپسی ، محمود پاشا زادہ حسن پاشا طرفندن حمایہ ایلدی .

وقتا کہ صباح اولدی ؛ ابراهیم پاشا سائر وزرا وارکان دولتلہ برابر اوتاغ هایونہ کلدی . عقد ایدیلن مجلس حربده بعض وزرا حربدن صرفنظر فکرنده بولندیلر ایسه ده خواجه سعدالدین افندی بر طور مجاهدانہ ایله سوزہ باشلایہ رق اعدای

(۱) « بوجنکده یکریمی اوتوز پیاده و آتلو شهید اولدی . چله ضرزنلر و سائر احوال و اقبال عدویہ انتقال ایلدی ، و اعدا بتاغک اوتہ طرفنہ کچیددن بئید یرده طاہور قوروب طوردی . » فذلک کاتب چلبی ، جلد ۱ ، ص ۸۳

دین ایله محاربه ایتمک قدسیتنی ، دشمنه قارشى
 ایدیله جک بر حرکت رجیمه نك دشمنك قوه
 معنویه سنی تزید و اردونك قوه معنویه سنی تنقیص
 ایده جکفی بلیغ برلسان حماستکارانه ایله سویلدی .
 بعده (اگری) نك وضعیت موقعیه سی ایله اخذی
 لازم کلن ترتیبات حربیه حقه ده بیان مطالعات
 ایده رك (اگری) قلمه سی اتکلرینك آلچاق
 و یکیدلرینك طار اولسی حسیله دشمنه قارشى
 کنیش برجهه ایله حرکت ایتمک غیر قابل اولدینفی ،
 خصوصیه طوپلرینی تپه لره یراشدیرلدیکی تقدیرده
 حرکت تعرضیه نك بستون کوجلشه جکفی ، حال
 بوکه دشمنك بواندینفی (خاچ اووه) نك غایت واسع
 بر محل اولسی حسیله دشمندن اول حرکت
 تعرضیه بی اختیار ایده رك بوراده بر میدان محاربه سی
 ویرمک دها مناسب اولاجفنی بیان ایتدی (۱) .
 خواجه سعدالدین افندینك بو مطالعه سی سائر
 وزرا طرفندن ده قبول ایدلدی . اردونك (خاچ

(۱) صولاقزاده ، ص ۶۳۴ — نعمیا ، جلد ۱ ؛

اووہ) یہ طوغری حرکت ایتسنہ قرار ویریلہ رک
تزییات لازمه اتخاذ اولندی .

ابراہیم پاشا ، ختام مجلسی متعاقب (اکری)
قلعہ سنہ کلدی . اردو ایلہ برلکده کتورلمسی ایجاب
ایدن طوپلری انتخاب ایتدی . بعدہ قلعہ یہ لزومی
قدر قوہ محافظہ ایلہ برابر آناطولی بکتر بکی لالا
محمد پاشایی ایالتی عسکری ایلہ (اکری) ده براقدی .
دها صوکرہ . اوتاغ ہایونہ کلہ رک آلات وادوات
حربیه نیک اکیال وتنظیمی ایلہ مشغول اولدی .
فقط بو ائنادہ خواجه سعدالدین افندی دن وارد
اولان برتذکرہ ده آناطولی عسکرینک قلعہ محافظلغندہ
براقلمسی تنسیب ایدلدی . چونکہ عثمانلیلرک نظام
حربی اقتضاسدن اولہ رق روم ایلندہ اجرا اولنان
محاربه لردہ حضرت پادشاہک صاغ جناخندہ آناطولی
عسکری بولنق لازم و حال بوکہ آناطولی عسکرینک
بولنماسی صاغ جناحک بوش قالمسنہ بادی اولنق
حسدیلہ لالا محمد پاشا درحال معیتی افرادیلہ اردوی
ہایونہ التحاق ایتدی .

مع مافیہ سفر برلک آنندن اوکونہ قدر مظفریات

متعدده احراز ایدملکه برابر خیلی ده وقت کچمش
 اولدیغندن اردوده ارزاق و ذخیره احتیاجی یوز
 کوسترمکه باشلادی. فقط تشنه ظفر، خون جلادتی
 مایه قهرمانی ایله یوغورلمش اولان عثمانلی افرادینه
 بونلری پک چاق اونوتدیردی . دشمنله شانلی
 برغزای اکبر اجراسی قلوب صادق موحدینی
 غلیبانه کتیردی . درحال ترتیبات لازمه اتخاذ
 اولنهرق دشمنه طوغری حرکت ایدلدی. اردوی
 هایون هرنه قدر ایکی اوج آیدن بری خیلی تلفات
 دوچار اولمش ایدی ایسهده قوتی ینه ۱۳۰،۰۰۰
 پیاده و سواری و ۵۰ طوپه بالغ اولمقده ایدی (۱).

(۱) « بو سفر ظفر اثر جلوس عقبنده واقع اولغله
 انعام جلوسی ویریلن قیو قوللری سکسان بیکدن زیاده
 اولوب الی بیکدن متجاوزی بو سفرده موجود
 ایدی . روم ایلی و ااطولی و سائر ایالتلر و آقینجی
 واشکنجی و تاتار و بونلرک خدمتکارلری آلتمش بیکدن
 متجاوز نعیم ، جلد ۱ ، ص ۱۶۸ — پجوی ،
 جلد ۲ ، ص ۲۰۲ — « قریم خانی فازی کرایک برادری
 فتحکرای یکرمی بیک تاتار سواریسی ایله معیت پادشاهیده
 ایدی . » نتایج الوقوات ، جلد ۲ ، ص ۶ - آبه رله فهور
 عثمانلیلرک قوتی ۱۵۰،۰۰۰ پیاده و سواری ، ۴۰۰

اردوی ہایون جعفر پشانك مقدا طومش
 اولدینی محله کلیرگلز ابراہیم پاشا دشمنك احوالی
 کشف ایچون بر تبه بیچیدی . خصمك آلمش
 اولدینی ترتیباته و اجرا ایتمکده بولندینی تدارکاته
 نظراً ایتسی کون محاربه نك بهمه حال ظهوره
 کله جکنه قانع اولدی .

ابراہیم پاشا اقساملین غروب شمسى متعاقب
 اوتاغنه کلیرگلز حضرت پادشاهدن کندیسنك سردار
 تمین ایدلیکی و آرزوی شاهانه نك (استانبول) .
 عودتدن عبارت بولندینی حقنده بر خط ہایون آلدی (۱)
 ابراہیم پاشا ، خط ہایون پادشاهی یہ جواب
 یازہ جنی صرہده اوتاغ پادشاهیدن بر چاوش کلوب
 ابراہیم پشانك چاغرلدیغنی خبر ویردی . پاشا
 درحال حضور پادشاهی یہ کلدی . اجرا ایدیلن

طوب و ۱۰۰۰ دوه اولق اوزره کوسترمکده در ،
 مجارلر ، جلد ۱ ، ص ۲۲۶

(۱) « مفہومی ، سزی سرعسکر ایدوب آلیقوسم
 و بن استانبوله کیتیم اولز می دیو تخریر اولمش »
 صولافزادہ ، ص ۶۳۵ — فذلککہ کاتب چلبی ، جلد ۱ ،
 ص ۸۵

مذاکراتده حضرت پادشاه ، اردو قوماندانلغنی درعهده ایدرک محاربه یه شدتله دوام ایلمکه قرار ویردی .

ابراهیم پاشا اوتاغ هایبوندن چیقیدینی ائنده تاتار سواریلرینه قومانده ایدن فتح کرای طرفندن کوندریلن اوج اسیره تصادف ایتدی . یانسه چاغردینی برقیوجی یه ترجمانلق ایتدیره رک اسیرلری استجوابه باشلادی . اسیرلرک ویرمش اولدقلری معلوماته نظراً اردل (۱) بکی سیژیسموند ایله برابر سائر قوای متفقه نك یوز اللی طوب ایله یوز بیک کشیدن زیاده برقوت جمع ایتمش بولندقلرینی و مقصد اصلیلرینک مهاجمات متوالیه عثمانیانه بر مقاومت شدیدله کوسترمکدن عبارت بولندیغنی بیان ایلدی . ابراهیم پاشا اسیرلردن دشمن اردوسنه دائر معلومات کافیله آلدقن صوکره چادرینه کلدی . ایرتسی کون (۴ ربیع الاول ۱۰۰۵) (۲) آغزلقلر کزیده براقیلهرق شهریار ظفرشعاریمین ویسار

(۱) ترانسیلوانیا .

(۲) ۲۶ تشرین اول ۱۵۹۴ ، ایستوانی ، مجار

تاریخی ، ص ۴۳۰

آلایرلیله ایلری طوغری حرکت ایتدی. دشمنده
اوزون منزلی طوپلر بولنق حسـبـیلـه حضرت
پادشاهک بولندیفی برنجی خط، طوپ منزلی خارچنده
اخذ موقع ایتدی ایسه ده دشمن جبهه سنده بر
بطاقلق بولنسی واردوی هایونده موجود طوپلرک
منزلی خصمکنه نسبتاً دها قیصه اولسی حسبیلـه
برنجی خط بر مقدار دها ایلری آندی. اخذ
ایدیان محاربه نظامنده حضرت پادشاه، کریسنده
آلتی بلوک، صاغنده وزرا، صولنده روم ایلی
و آناتولی قضائی ایله خواجه سعدالدین بولندیفی
حالده مرکزده اخذ موقع ایتدی. جبهه ایلیسنده
طوپلر بر معتاد زنجیرلرله یکدیگرینه باغلامش
اولدینی حالده متین بر خط مدافعه تشکیل ایدیور،
صاغ جناح آناتولی (قره مان) حلب و مرعش
بکلیر بکی، صول جناح ده روم ایلی و طمشوار
بکلیر بکی قومانده سنده بولنیوردی؛ دیار بکر بکلیر بکی
قیوجی مراد پاشاده چغاله زاده سنان پاشا معیتنده
پیشداری اداره ایدیوردی (۱).

(خاج اووه) به طوپلانان طرفین عسا کری
 بر برنی کورر کورمز هر ایکی طرفدن شدتلی
 آتشر اجرا ایدلمکه باشلادی . اولا پیشدارده
 بولنان چغاله زاده سنار پاشا ایله فتح کرای و دیار بکر
 بکسر بکی قیوجی مراد پاشا آلائی آلائی ایلری
 حرکت ایتدیله . فقط دشمنک اوکنده (خاج اووه) ده
 کائن اوفاق بر نهرک تشکیل ایلدیکی . بطاقلق ایلری
 حرکت مانع اولمق له برابر هر یردن کچید ویرمه مکده
 و بللی باشلی کچیدلری ایسه دشمن طرفدن اشغال
 ایدلمکده اولدیغندن پیشدار قوماندانلری اول
 امرده اشغال ایدیلن کچیدلری زور لادیلر . حال بوکه
 دشمن ، اوزون منزللی طوپلری ایله کرایدن کچیدی
 حمایه ایلدیکی جهته ابراهیم پاشا دشمن طوپلرینی
 اسکات ایچون قرق قدر طوپی دشمن طوپلرینه
 توجیه ایتدیره رک مؤثر بر طوپچی آتشی اجرا
 ایتدیردی . بعده پیشدار قطعاتی طوپچینک حمایه سی
 آلتنده اولدقلری حالدده ایلریلیدیله . طوپلر کچیدک
 صوک جناحنده بولندیغندن دشمنک صاغ جناحنه
 خیلی تلفات ویردیردی . فقط کچیدی مدافعه

ایدن قطعات پك اوزاقده بولندقلرندن طوپلرك منزلی انلره ده مقابلهیه کفایت ایده مدی . دشمن طوپلرینك اوزون برمنزله مالک بولنسی طوپلرینك تمامیه استفاده ایدلمکه مانع اولدی . حتی بو طوپلرك منزلی او قدر زیاده ایدی که ، آتیلان بردانه حضرت پادشاهك خاصه آلابی اوزرندن آشوب کری به دوشدیکندن حضرت پادشاهی تهلکدن سیانت ایچون کندیلرینه کریده متفرقه یونس آغانك چادرندن قومانده ایتملری استرحام ایدلدی .

دشمن ، بطاقلنگ کنبارنده کائن برکلیدسا خرابه سنی مدافعه حاله قویه رق مقاومت ایدیوردی . فقط بره دت سوکره کلیدسا مدافمیندن برقاچ بیک کشی شدتلی برخروج حرکتی اجرا ایتدیله . بونك اوزرینه پیشدار قوماندانی سنان پاشا ، خصمه قارشى بر رجعت ظاهری اجرا ایدرهك دشمنك خط رجعتنی قطع ایتدی . دشمن بو محاصره شدیدده آلتده ۲۰۰۰ کشی تلفات ویردی ؛ فراره موفق

(۱) نعمنا ، جلد ۱ ، ص ۱۵۹ - پجوی ، جلد ۲ ،

اولانلری ده فتح کرای معیق طرفندن اسیر ایدلدی. بواننده دشمن افرادندن بر قسمی یکیدن بر خروج اجرا ایتدی. ابراهیم پاشا، تقویه ایتمک اوزره آلتی بلوک سلحدارانلی کوندردی ایسه ده ااعشاه طوغری ظهوره باشلایان یاغموورله اطرافلی کاملاً احاطه ایدن ظلمت شام، اجرای مهاربه به مالع اولدی (۱). بناءً علیه افراد کاملاً کری دونه رک اولدقلری یرده قالدیلر. «بر مرتبه اختلاط و ازدحام ایدیکه عسکرک اکثری آت آرقاسنده کوندرینه طیانوب طوردی». و اطرافه در حال ایلری قره غوللر افراز ایدیلهرک عسکر صباحه قدر منتظماً استراحت ایتدی (۲).

وقتاکه صباح اولدی (۵ ربیع الاول ۱۰۰۰) خاج اووه افقلرینی قاپلایان سحاب خونین آره سندن کمال عظمتله طلوع ایدن کونش، اطراف و حوالی به شعاع ظفر نثار ایتمک باشلادی. حضرت پادشاه وزرا و قوماندانلری یاننه چاغر، ورق ترتیبات لازمه

(۱) فذلکه کاتب چلبی، جلد ۱، ص ۸۷

(۲) نعیم، جلد ۱، ص ۱۶۰

اتخاذ ایدلسنی امر ایتدی . ابراهیم پاشا ودها سائر
وزرا آیلیری تنظیم و ترتیب ایده رک دشمنه
طوغری ایلریلدیلر . حضرت پادشاه ، معیق ارکان
و محافظینی ایله برابر کریده ، سائر قطعات ایلریده
اولدقاری حالد و وزیر اعظم ابراهیم پاشا مرکزده ،
سنان پاشا ایله تانارخانی فتحکرای پیشدارده ، جراح
محمد پاشا ایله جعفر پاشا ، روم ایلی ، اناطولی ،
قرمان ، سیواس ، دیار بکر و حلب بککر بکلریله قپو
قولی یرلی یرنده اخذ موقع ایتدیلر . پیشدار ،
دشمنک مدافعه ایتدیکی بطاقلق کر یسنده کی کلیسا
قارشیسنه کلدیکی زمان دشمن ، بطاقلق جوارندن
چکیله رک کیجه لین مستحکم اردوکاهنه کیرمش
بولندینی جهته کچیدلری مدافعه سز بولدیلر . فقط
دشمن پیاده لزندن بر قسمنک کچیدک یارم میل قدر
صولنده کائن بر کلیسا جوارنده اخذ موقع ایده رک
سپرسز مدافعه به تشبث ایتدکرینی کورر کورمن
آلای آلای کچیددن بالرور دشمن قارشیسنده ترتیبات
لازمه آلدیلر و یالکز حضرت پادشاهک بولندینی
قطعه بی بطاقلق کر یسنده براقیدیلر .

عثمانی اردوسی :

- ۱ یکپچریلر (قوماندانی ابراهیم پاشا)
- ۲ آناتولی عساکری
- ۳ روم ایلی عساکری
- ۴ حضرت پادشاه و معینی
- ۵ تاتار سواریلری (فتح کرای)

چغاله زاده سنان پاشا، فتح کرای ایله برلکده
 ایلیریده اخذ موقع ایده رک دشمن پیاده لرینه آتشله
 مقابله ایتدیله؛ فقط دشمن، کندیسنه قارشى ایدیلن
 آتشله ایکندی به قدر هیج مقابله ایتدی. ایکندیدن
 صوکره اوپله منتظم وجسیم بر قوتله ایلیرى حرکت
 ایلیدی که، چغاله زاده معیتنده بولسان پیشدار،
 قسم کلی اوزرینه چکلمکه مجبور اولدی. دشمنک
 برنجی خطی پیاده، ایکنجی خطی سواری، اوچنجی
 خطی ینه ۱۰,۰۰۰ پیاده، دردنجی خطی ده بش
 آلتی بیک آوستریا سواریسندن عبارت اولقی اوزره
 اردوی هایونک صاغ جناحی اوزرینه یورودی (۱).
 صاغ جناح، دشمنک قوای جسمه سنه قارشى مقابله
 ایده مدیکندن بطاقلقده موجود کچیددن مرور ایتمک
 ایچون سول جناحده وکچید حذاسنده طوران قپو
 قولی افرادینه طوغری حرکت ایتدی. صاغ
 جناحک بو صورتله حرکت ایتمکن مقصدی دشمنی
 قسم کلیسندن آیره رق منفرداً تپه لمکن عبارتدی؛
 فقط بو ائساده تانار عسکری دشمنک کریلرینه

(۱) فذلکه کاتب چاپی، جلد ۱، ص ۸۸

طوغری حرکت ایدوب کری به پوسگوردلنجه ،
 صاغ جناحك حرکته ده سهکته ایراث ایتدی .
 بونک اوزرینه صاغ جناح ، کریده کچید حذاسندم
 طوران قوقولی افرادی اوزرینه دوشدی . قطعات
 آره سنده عظیم برقارغشلق حصوله کلدی . دشمن ،
 بوتصادفی حالاتی کندی اثر مهارتی عد ایلدیکی
 جهته شوق وغیرتی برقات دها تزايد ایلدیکندن
 درحال تکمیل قوتیله بطاقلنگ ایلریسنده کی میدانه
 چیقوب منتظم بر ترتیبات ایله اوتاغ هایون اطرافنه
 جمع اولان قوای کلیه نك صاغ وصول جناحنه
 تعرض ایتدی (۱) .

او اثناده روم ایلی بکلر بیکی حسن پاشایه قوه
 امدادیه ایله کلسی ایچون امر کیتمش بولندیغندن
 حسن پاشا درحال محاربه میدانه یتیشه رک صاغ
 جناحدن ایلریله ین دشمن قطعاتنک ارقه سنی
 چویردی ایسه ده دشمنک مؤثر آتشرینه قارشلی

(۱) « قرال واردل و مجار عسکری خنکار اوتاغی
 اوزرینه و قره هر سک و تارا زلی ابراهیم پاشا اوتاغنه صول
 و صاغ قوله هجوم ایتدیله . » فذلکه کاتب چاپی ،
 جلد ۱ ، ص ۸۹

تاب اور مقاومت اولامیه رق رجعتہ مجبور اولدی .
 بونک اوزرینه عسکرك قوه معنویه سنه خلل
 کلدیکندن قسم اعظمی رجعت ایتمه باشلادی .
 دشمن ، ایکندی یه طوغری صول جناحدن بردرلو
 ایلریلیه مدی ایسه ده صاغ جناحده کی بوزغونلقدن
 بالاستماده اردوکاه چادرلرینه قدر تقرب ایتدی .
 حتی دشمن افرادندن بمضاری حضرت پادشاهه
 بر اوق منزلی مسافه ده محاربه ایتمه باشلادی . بونک
 اوزرینه آتش محاربه سی بردن بره انقطاع یوز
 طوته رق مدهش براساحه جارحه محاربه سی اجرا
 ایدلدی . بر طرفدن سواریلر یالین قلیج بربری
 اوزرینه هجوم ایدیور ، دیگر طرفدن پیساده لر
 کوکس کوکسه چارپیشیورلردی (۱) .

وزرا وارکان دولت ، حضرت پادشاهی احاطه
 ایده رک قهرمانانه مدافعه ایلدیلر . بومدافعه ،
 ناپولیونک و اتلولوده کی خاصه اردوسنک مدافعه سی

(۱) « اردو ایچنده مسلمان واعدا سیف ایله بری
 برینه کیروب فنکدن فراغت اولندی . بوظاز بوظازه ،
 یقه یقه یه جنک ایدرلردی . » فذلکه کاتب چاپی ،
 جلد ۱ ، ص ۸۹

قدر و بالکہ - تأمین مظفریتہ بر سبب یگانہ تشکیل
ایلدیکی ایچون - دہا پارلاق بر صورتہ اجرا
ایلدی .

بواننادہ خواجہ سعدالدینک نصایح حکیمانہ سی،
حضرت پادشاہک ثبات شہریارانہ سی، عسکرک
شوق وغیرتی برقات دہا تزید ایتدی. دشمن،
مدافعینک قلتدن بالاستفادہ چادرلرہ طوغری هجوم
ایدہرک مدہش بر یغما کر لکہ قویولدی . حتی
بعضری صندوقر اوزرینہ چیقہرق دانس ایتمکہ
باشلادیلر (۱) .

دشمنک بوصورتہ یغما کر لکہ قویولہرق نظام
وانتظامی ضایع ایلمسی بر فرصت غیر مترقبہ یرینہ
کجدیکندن درحال « عسکر اسلامک ات اوغلنلری
و آشجی و خربندہ و دوجی و سائس واردوجی
مقولہ سی، خدمتکار طاقتہ سی چادرلرہ کیرن کفارہ
کیریشوب بالطہ و بیجاق و بولدقلمی آلات ایلہ قیرمغہ
باشلادیلر . (۲) . عثمانلی افرادینک بوشجاعت

(۱) پچوی، جلد ۲، ص ۲۰۰ - صولافزادہ، ص ۶۳۷

(۲) نسیما، جلد ۱، ص ۱۶۳

رستم‌نامه‌سی دشمنك تاب وطاقنی پریشان ایتمکله برابر اختیار رجعت ایدن قسم‌کلی افرادینك ده (۱) شوق و غیرتی تازه‌لدیکندن چغاله زاده معیتده بولنان ۴۰,۰۰۰ کشی ایله اجرا اولنان بر مقابل تعرض، دشمنی مدهش برانهزامه دوچار ایتدی . بوموفقیّت ، اردونك قوهٔ تعرضیه‌سنی برقات دها تزئید ایلدی . شدتلی بر تعقیب حرکتی دشمنی ۵۰,۰۰۰ کشی تلفاته دوچار ایتدی . بهری اون بیک فلوریلک طقسان بش قطعه طوپ ، عثمانلیلرک ید غنیمته کچدی (۲) .

دشمن ، پریشان برحاله رجعت ایتدی . محارلر بیدنه (چنت قروچ) یعنی (صلیب مقدس) تسمیه اولنان (خاج اووه) میدان محاربه‌سی عثمانلیلرک شان و شرفنی برقات دها اعلا ایدهرک شعشعهٔ سیف

(۱) رجعت ایدنلر، اردونك درتده بری قدرایدی .
 (۲) ۱۵امهر، غنائم حربیه‌نك ۱۰,۰۰۰ دوقه آثونی ایله فایت مکمل طقسان طوپ « اولدیغنی بیان ایلمکده ایسه‌ده موسی‌الیهک رسموی، اثرینه مأخذ اتخاذا ایلدیکی ترکیه متنی لایقيله آکلايه مامسندن ایلری کلمشدره،

عثمانی بی یکی برشعله مهابتله فروزان ایلدی .

جنتمکان سلطان محمد خان ثالث دورینک وقایع
معظمه عسکریه سندن معدود اولان خاج اووه
مظفرتی ، دورسلیمان قانونیدن بری آرام کیر کنج
سکون اولان رایات ظفر آیات عثمانینک مجارستان
صحرا رنده یکیدن موجه یاب نصرت اولمسنه بادی
اولان مظفريات مهمه دن معدود بولندیغندن نتایج
سیاسیه وعسکریه اعتباریله اک مهم مظفريتلردن
عد اولنه بیلیر .

خاج اووه مظفرتی ، سطوت قاهره عثمانیه بی
دول متفقه اردوسنه قارشی اولانجه مهابتیله اثبات
ایلدیکی کچی عثمانلیلرک مجارستان حوالیسندنه پک چوق
زمانلر تأمین موقع ایتملرینه بادی اولمش و عثمانلیلره
شمالی قارباط جهتلرینی کاملاً کشاد ایدره رک یاپانک
و سیژیسموندک تشویقیله عثمانلیلره قارشی عقد
اولنان بتون اتفاقلرک محو و کسر ایدلسنی تأمین
ایلمشدر .

محاربه مذکوره سوق الحیش نقطه نظرندن جالب

دقت بر اهمیتی حائز اولمقله برابر تعیه و مؤثرات مغنویه
فقطه نظر نندن ده بیوک بر اهمیتی حائز در .

خاج اووه میدان محاربه سی مصمم محاربه لردن
مغدود در . بو محاربه ده دشمنک ایلک دور لرده
تأمین موفقیت ایللمسنه اک زیاده اسلحه ناریه تأثیری
سبب اولمشدر . دور سلیمان قانونیده مرتبه مکملیه
ایصال اولنان تجهیزات و ترقیات عسکریه، مرور زمان ایله
اسکی مکملیتی غائب ایتمش، بو ائناده ایسه هم جوار
حکومتلر سنه لردن بری کورمش اولدقلری درس
تجربه دن عبرت بین اولارق اسلحه حربیه لرینی
برقات ده ا اصلاح ایلمش اولدقلرندن عثمانلیلرله
اجرا ایلدکلی محاربه لرده تأمین موفقیت ایتمه
باشلامشدر . خاج اووه میدان محاربه سنده دشمن
طرفندن قسماً احراز اولنان موفقیتلر بوکا بر دلیل
تشکیل ایده بیلیر .

فقط محاربه مذ کوره نك اك زیاده نظر دقتی
خالب بر جهتی و ارسه، اوده دوچار رجعت اولان
اردونك جزئی بر اثر تشویق ایله یکیدن احراز
مظفریت ایلمسیدر . صاغ جناحک کچیدن مرور

ایده رڪ قبوقولى قطعانى اوزرینه دوشمسی اوزرینه
 کریده ، حضرت پادشاه معیتده بولگان افراد
 اودرجه برشجاعت و بسالت ابراز ایلمشردرکه ،
 بوموفقیّت جزئیّه ، مغلوب بر اردویه تازبانّه تشویق
 مقامنه یکمّش ، عموم افراد برشوق انتقامجویانه ایله
 قطعی بر تعرض رجعی اجرا ایده رڪ تأمین شان
 مظفریته موفق اولمشردر. بواثناده ، خواجه
 سعیدالدین افندینک برطور مجاهدانه ایله ایراد
 ایلدیکی و صایای بلیغیهی تأمین مظفریته مدار اولان
 مؤثرات اساسیه دن عد ایتک اقتضا ایدر .

فقط نه چاره که ، خصمک اک بیوک براردوسنه
 قارشى احراز اولنان بومظفریتدن اساسلی برصورتده
 استفاده ایدیله مه مشدر . حتی مؤرخ پجوى ابراهیم
 افندی سفر مذکورده بالذات حاضر بولنمش و میدان
 محاربه سنک نتایج سیاسیه سندن بحث ایلدیکی صره ده :
 « باری اول قیش بلغرادده قیشلاشمش اولسه لر و اول
 بهارده عزیزتمز (بیج ، ویانه) در دیسه لر نجه لیلر
 افلاق و بغدادن کبی خواجه کسلمک مقرر ایدی . »
 صورتنده بیان تاسف ایلمشدر .

خاج اووه ميدان محاربه سی ۴۴۱

مع مافیه بدایت سفرده نظر دقته آنان مقاصد
سیاسیه وسوق الحیش نقاطنک اتخانی خصوصنده
تعقیب ایدیلن افکار عسکریه جداً شایان اهمیتدر .
عثمانیلر بوسفر مهم اثناسنده اک مهم سوق الحیش
نقاطندن بری اولان (اکری) قلمه سی نظر دقته
المشرا وقلعه مذ کوره آوستریا ایله مجارستان حدودی
بیننده بولنق حسیله مجارستانی آوستریالیلرک ایادی
تسلطلرندن قورتارمق ایچون موقع مذ کوری
هدف الحركات اتخاذ ایدهرک، احراز ایلدکری شانلی بر
مظفریتله داستان مفاخر عثمانیه به پارلاق بر صحیفه
شان وشوکت علاوه ایلمشلردر .

صوكت

فهرس تحلیلی

صحیفه

مقدمه ۳

عثمانیلر ده اصول حرب ۹

عثمانیلرک شهرت جنکاورانهسی - اسباب مظفریتلری -
عثمانی اصول حربی ایله ترک و عرب اصول حربی پینندهکی
مناسبت - ترکلرک حیات جنکاورانهسی - افکار
عسکریهسی - عربلرک تشکیلات عسکریهسی - ترکلرک
اصلاحات عسکریهسی - عثمانیلرک ظهوری - ایلك
سوارى تشکیلاتی - دائمی اردو تشکیلی - اردونک
قوة موجودهسی - عثمانیلر ده اسلحه - تعلیم و تربیه -
فکر عسکرى - نومادانق - اصول حرب - یورویش
- قوناق - محاربه - قلمه محاربانی - عثمانیلرک فن
حربه خدمتی .

قوصوه میدان محاربهسی ۶۵

عثمانیلرک مظفریات متتایمهسی - اسباب حرب - قرال
لازارک بانار و بوشناقلرله اتفاق - عثمانیلرک تدارکات
سفریهسی - علی پاشانک حرکات و مظفریاتی - اردوی
مایونک هدف الحركات اصلی به متوجهاً حرکتی - قوصوه
صحرایی - طرفینک ترتیبات تمیویهسی - محاربه نک صورت

جریانی - یلدریم بایزیدک شجاعی - احراز مظفریت -
محاربه نك نایجی .

نیکبولی میدان محاربه سی ۱۱۴

یلدریم بایزید - تأیید مظفریات - مجارلک اندیشه سی -
آروپایردن استمدادی - استانبول اوکنده یلدریم بایزید
- مجارلک اتفاق - متقینک حرکات حریبه سی - نیکبولی به
متوجماً حرکتی - طوفانک - یلدریم بایزیدک نیکبولی به
مواصلتی - طرفینک ترتیبات تعینوبه سی - محاربه نك صورت
جریانی - متفقین اردوسنک مغلوبیتی - محاربه نك نایجی .

وارنه میدان محاربه سی ۱۶۰

مجارلک تقض عهدی - متفقینک تدارکاتی - دشمنک
حرکات تعرضیه سی - سلطان مراد ثانی حضر لمرینک
عودتی - تدارکات سفریه - اردوی هایونک حرکتی -
وارنه به مواصلتی - طرفینک ترتیبات تعینوبه سی - محاربه نك
صورت جریانی - فوجہ حضر - عثمانیلرک مظفریتی -
بر جواب حکیمانہ - عودت مظفرانہ .

فتح قسطنطنیہ ۲۱۲

عثمانیلرک استانبوله قارشی وقوع بولان حرکتاتی - اعلان
حرب و اسبابی - عثمانیلرک تدارکات سفریه و حرکات
سوق الجیشیه سی - استانبول شهری - استانبول سورلرینک
اهمیت عسکریه سی - دشمانیلرک محاصره حرکتاتی - طرفینک
قوای تعرضیه و تدافعیه سی - طرفینک ترتیباتی - محاربه

بحریه - دونمای هایونک قره دن خلیجه ایندیرلسی -
 خلیجده وقوه کلان عاربات - شمرک هر ایکی طرفدن
 محاصره سی - مدافینه تسایم تکلیفی - هجوم عمومی
 اثناسنده طرفنک ترتیباتی - هجوم عمومی - احرار مظفریت!

چالديران میدان محاربه سی ۲۹۶

یاوزک شوکت سیاسیسی - اسباب حرب - اجرا آاولیه
 وتدارکات سفریه - سوق الجیش حرکاتی - سیواسه
 مواصت - منزل خدماتی - مستقل سواری - یورویشه
 دوام - اردویک احوال منویه سی - بارقه جلا دت -
 چالديران صحراسته مواصت - طرفینک محاربه ترتیباتی
 - طرفین اردولری - طرفین اردولرینک قوتی - محاربه یه
 مباشرت - عثمانلی طوپیجی سی - یاوزک تدا بیر جنکاورانه سی
 - شاه اسماعیلک فرادی - ایران اردوسنک رجعتی -
 تبریز اوکنده عثمانلیر .

مهاج میدان محاربه سی ۳۳۹

تدارکات سفریه - عثمانلی اردوسنک حرکات سوق الجیشیه سی
 - بلفراده مواصت - مجارلرک تدارکات حربیه سی -
 ابراهیم پاشانک پته رواردا بنه متوجهاً حرکتی - ایلك
 محاربات - پته رواردا اینک ضبعی - اردوی هایونک دراوا
 نهرندن سروری - مهاج اووه سی - طرفینک ترتیبات
 تیویوه سی - طرفینک قوای موجوده سی - محاربه نك
 صورت جریانی - اردوی هایونک مظفریتی - دشمن
 اردوسنک حال پریشانیسی - تبریک ظفر - بودینک ضبعی .

خاچ اووه میدان محاربه سی ۴۰۳

اسباب حرب - تداركات سفر به و حرکات سوق الجیشیه -
 هدف الحركات تعیینی - اکرى به طوغرى - اکرى
 محصره سی - محاصره عمیاتی و هجوم عمومی - اکرینک
 ضبطی - دشمنک اکرى بی قور تارمق ایچون متحداً
 حرکتی - جهنر پاشا قولنک دشمنه طوغرى سوقی -
 بر محاربه مدهشه - مذکور قولک رجعتی - کیجه
 یورویشلری - اردوی مایونک (خاچ اووه) به متوجهاً
 حرکتی - طرفینک ترتیبات تعیینیه سی - طرفینک قوتی -
 محاربه نك صورت جریانی - عثمانلیلرک رجعتی - شانلی
 بر تعرض رجعی - احراز مظفریت.

خطا و صواب — ۳۰۲ نجی صحیفه نك ۳ نجی سطر
 باشنده (افئده) یرینه (نلب) یازیلاچقدر .

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 03497 8224

